

Lopen kunta

TILINPÄÄTÖS 2020

SISÄLLYSLUETTELO

TOIMINTAKERTOMUS

KUNNANJOHTAJAN KATSAUS	1
1. OLENNAISET TAPAHTUMAT JA KOKONAISTALOUDEN KEHITYS.....	2
1.1. Kehityskatsaus ja olennaiset tapahtumat.....	2
1.1.1. Väestö ja työllisyys	2
1.1.2. Kunnan toiminnan ja talouden kehitys.....	5
1.2. Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä.....	9
1.3. Kokonaistalouden tarkastelu.....	14
1.3.1. Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut.....	14
1.3.2. Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut.....	16
1.3.3. Tase ja sen tunnusluvut	18
1.3.4. Kunnan kokonaistulot ja -menot	20
1.4. Konsernitilinpäätös	21
1.4.1. Konsernirakenne ja toiminnan ohjaus.....	21
1.4.2. Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä.	21
1.4.3. Konsernitavoitteiden toteutuminen.	22
1.4.4. Konsernilaskelmat.....	25
2. LOPEN KUNNAN STRATEGIA 2018–2023.....	31
3. TOTEUTUMISVERTAILUT	33
3.1. Käyttötalouden toteutuminen	33
Keskusvaalilautakunta	33
Tarkastuslautakunta	34
Kunnanhallitus	35
Ympäristö- ja rakennuslautakunta.....	52
Perusturvalautakunta.....	57
Sivistyslautakunta	69
Tekninen lautakunta.....	93
3.2. Tuloslaskelman toteutuminen	105
3.3. Investointien toteutuminen	107
3.4. Rahoitusosan toteutuminen	115
3.5. Yhteenveto valtuuston hyväksymien sitovien erien toteutumisvertailusta	116
LIITTEET	
Luottamushenkilöt toimielimittäin.....	119
Tunnuslukujen laskentakaavat.....	133

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

Tuloslaskelma	135
Rahoituslaskelma	136
Tase 31.12.2020	137

Konsernitilinpäätös

– Tuloslaskelma	138
– Rahoituslaskelma	139
– Tase 31.12.2020	140

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot	141
Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	142
Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	143
Tasetta koskevat liitetiedot.....	146
Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot	152
Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitapahtumia koskevat liitetiedot	154

ERIYTETTY TILINPÄÄTÖKSET

Lopen Vesilaitos (taseyksikkö)	155
--------------------------------------	-----

TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET JA

TILINTARKASTAJAN TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ.....	178
---	-----

MUUT TILINPÄÄTÖKSEEN LIITETTY ASIAKIRJAT

Luettelo kirjanpitokirjoista ja tositteiden lajeista	179
Tuloslaskelma	180

HENKILÖSTÖRAPORTTI.....	189
-------------------------	-----

KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

On helppo todeta, että vuosi 2020 oli virkamiesurani tähän mennessä erikoisin. Maaliskuussa 2020 alkanut koronapandemia on aiheuttanut lukuisia ennakoimattomia toiminnan muutoksia ja aikaansaanut monien täysin uusien palveluntuottamistapojen luomisen.

Tilannetta on myös värittänyt se, että aamupäivällä saadut ohjeistukset ovat voineet vanhentua ennen saman työpäivän loppua. Päätöksiä on jouduttu kunnassa tekemään hyvin nopeasti ja pitkälti samoilla julkisilla tiedoilla, jotka jokaisen kansalaisen saatavilla ovat olleet. Vuoden 2020 vertaaminen aiempiin vuosiin on hankalaa, jopa turhaa. Pandemian yhä jyllätessä voikin toisaalta nähdä, että kuluvaa vuotta 2021 voidaan sitten aikanaan valitettavan hyvin arvioida suhteessa vuoteen 2020.

Kokonaisuutena viime vuodesta voi silti todeta, että monessa mielessä onnistuimme hyvin. Toimintamenojen osalta olemme pyrkineet pitämään niukan linjan kaikista muutoksista huolimatta. Tulot kehittyivät budjetoitua positiivisemmin ja esimerkiksi verotulokertymä muodostui paremmaksi kuin mitä pandemian alkuvaiheessa pelkäsin. Kokonaisuutena kunnan toimintakulut kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 0,98 % ja toimintatuotot kasvoivat 4,52 %. Lopputuloksena Lopen kunnan tilinpäätös vuodelta 2020 on 2 124 326 euroa ylijäämäinen.

Toiminnallisten tavoitteiden osalta voidaan todeta, että monen asian siirtyessä keväällä koronapandemian tieltä, osa suunnitelluista tavoitteista siirtyi tai on jäänyt kesken. Kaikesta tästä huolimatta, katsomalla tilinpäätöksemme lukuja ja operatiivista toimintakykyämme, on syytä olla tyytyväinen ja jopa ylpeä. Meillä on hyvä ja luotettava henkilöstö, joka on osoittanut kriisin keskellä erinomaista venyvyyttä ja joustavuutta. Henkilöstön ylimpänä esimiehenä kannan kuitenkin huolta jaksamisesta. Uupuminen ja väsymys on monen kohdalla käsin kosketeltavaa. Kukaan ei jaksakaan määräänsä enempiä venymistä.

Tilinpäätöksestä on nähtävissä, että valtion tukitoimenpiteet valtionosuuden ja yhteisöveron osalta ovat olleet merkittävä tuki. Ilman noin 2 miljoonan suuruista koronatukiakin kunnan tilinpäätös olisi silti päätynyt hieman ylijäämäiseksi. On kuitenkin selvää, että mikäli työikäisen väestön suhteellinen osuus jatkaa alenemistaan ja vaikuttaa negatiivisesti verotulojen kertymiseen, edellyttää talouden tasapaino jatkossa toimia. Ilolla voikin todeta tehtyjen markkinointitoimien ja tonttikampanjan kääntäneen kunnan asukasluvun laskusuhdanteen hienoiseksi nousuksi. Kunnan väkiluku kasvoi vuonna 2020 yhteensä 27 asukkaalla ollen vuoden lopussa yhteensä 7 855 asukasta. Myös Silmänkannon yritysalueen suhteen ponnistelut tuottivat tulosta, kun vuoden aikana sovittiin kahden uuden yrityksen sijoittumisesta alueelle. Uskon, että nyt kun pää on saatu kunnolla auki, tulemme saamaan edelleen uusia yrityksiä paitsi Silmänkantaan myös muille erinomaisille yritysalueillemme.

Kiitän päättäjiä ja etenkin kunnan henkilöstöä vuodesta 2020. Samalla toivon voimia, jaksamista ja uskoa tulevaan kaikille loppilaisille ja kunnan työntekijöille. Kyllä me tästä yhdessä selviämme.

Lopella 25.3.2021

Mikko Salmela
kunnanjohtaja

1. OLENNAISET TAPAHTUMAT JA KOKONAISTALOUDEN KEHITYS

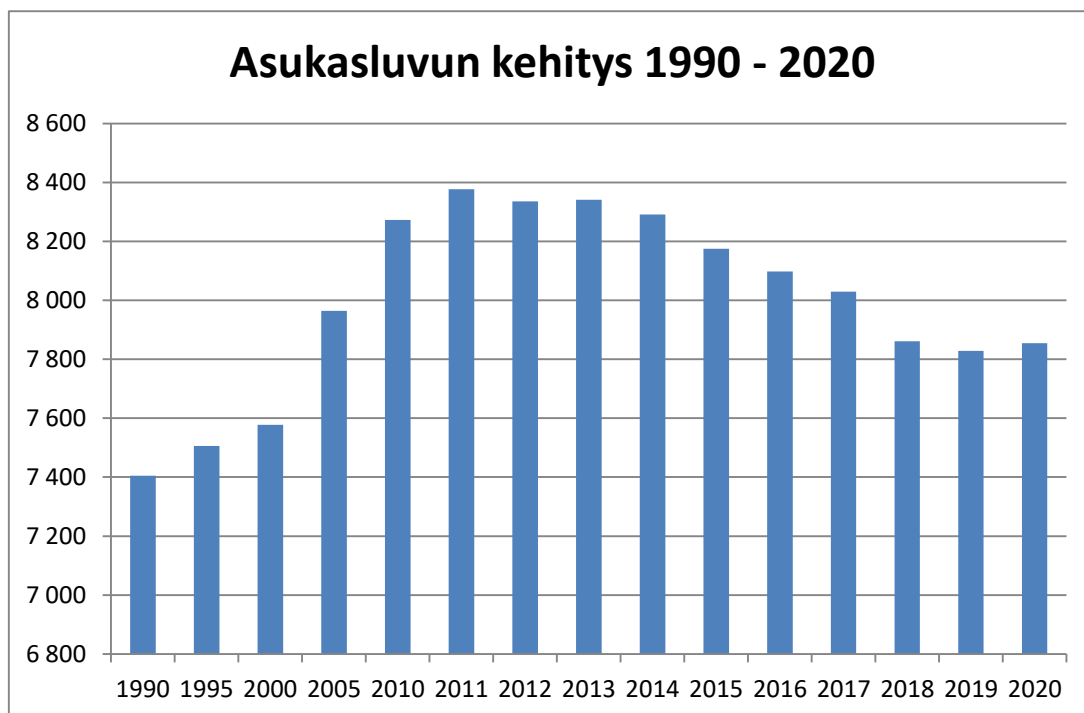
1.1. KEHITYSKATSAUS JA OLENNAISET TAPAHTUMAT

1.1.1. VÄESTÖ JA TYÖLLISYYS

Asukasluvun kehitys 1990–2020

Vuosi	Asukasluku 31.12.	Muutos / v.	Muutos / 5 v
1990	7 405		
1995	7 506	-82	101
2000	7 578	77	72
2005	7 964	141	386
2010	8 273	29	309
2011	8 377	104	371
2012	8 336	-41	214
2013	8 341	5	195
2014	8 291	-50	47
2015	8 175	-116	-98
2016	8 098	-77	-278
2017	8 028	-70	-308
2018	7 861	-167	-480
2019 (*)	7 828	-33	-463
2020 (*)	7 855	27	-320

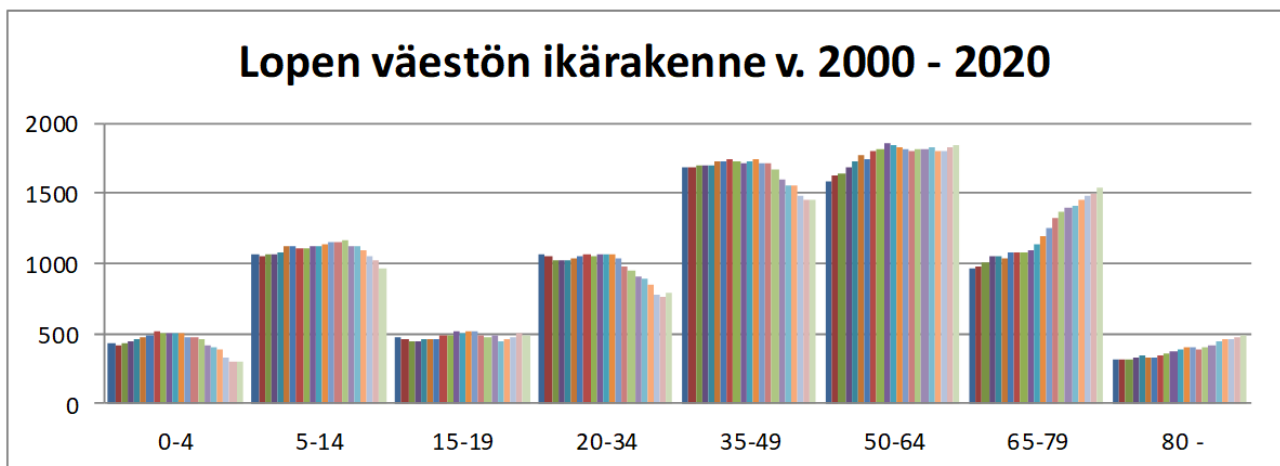
(* Tilastokeskuksen 31.12. väestömäärä. Vuoden 2020 asukasluku (7 855 asukasta 31.12.2020) ja vuoden 2019 asukasluku (7 828 asukasta 31.12.2019) ovat tunnuslukujen laskennassa käytetyt asukasluvut.

Lopen kunnan asukasluvun kehitys lähti kasvuun vuonna 2020. Tätä ennen kunnan asukasluvun kehitys on ollut laskeva. Kunnalla on seitsemän negatiivisen muutoksen vuotta 2000-luvulla. Asukasluku kasvoi vuoden 2020 aikana 27 henkilöllä. Asukasluvun kasvu johtui pääosin kuntien välisestä muuttoliikkeestä, joka oli positiivinen 41 asukkaan verran. Luonnollinen väestönlisäys puolestaan oli -32 henkilöä ja maahanmuutto 18 henkilöä.

Asukasluvun kehitys on viime vuosina ollut heikkoa koko Kanta-Hämeen alueella. Maakunnan väkiluku on vähentynyt seitsemän vuotta peräkkäin ja vuoden 2020 lopussa Kanta-Hämeen asukasluku oli 170 703. Asukasluku laski vuoden 2020 aikana 37 henkilöllä. Väestönlaskua oli kuitenkin selkeästi vähemmän kuin vuonna 2019, jolloin Kanta-Hämeen väestömäärä laski 171 henkilöllä. Väestönlaskun hidastuminen johtuu luonnollisen väestönlisäyksen ja maakuntien välisen nettomuuton parantumisesta.

Lopen kunnan väestön ikärakenne 2000–2020

Ikärakenteella mitaten talousarviovuoden 2020 ja sitä edeltävän vuoden 2019 välillä eniten lisäystä väestössä tapahtui 20–34-vuotiaiden osalta 4,4 % ja 65–79-vuotiaiden osalta 3,6 %. Eniten vähennystä tapahtui 5–14-vuotiaissa, joiden osuus väheni -4,6 %.

Kuviosta voi havaita, että 0–4-vuotiaiden ja 5–14-vuotiaiden määrä on kääntynyt laskuun. Suurin ikäryhmä oli 20–64-vuotiaat, joiden suhteellinen osuus kunnan väkiluvusta oli 52 % vuonna 2020. Kuvio osoittaa selkeästi, että 2000-luvulla ikärakenteella mitaten kasvua on tapahtunut eniten yli 65-vuotiaissa. Kunnan kehityksen kannalta huomioitavaa on, että vanhimpien ikäryhmien määrän kasvu tulee olemaan voimakasta.

Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan vuoteen 2040 mennessä Lopen kunnan kokonaisväkiluku laskisi 6 564 asukkaaseen. Ennusteen mukaan alle 15-vuotiaiden määrä vähenisi -42 %, 15–64-vuotiaiden määrä vähenisi -25 % ja yli 65-vuotiaiden määrä kasvaisi 24 % vuoteen 2040 mennessä.

Hämeen liiton ennuste pohjautuu syksyllä 2020 päivitettyyn Hämeen liiton väestösuunnitteeseen 2018–2040. Hämeen liiton tekemän väestösuunnitteen mukaan vuonna 2040 maakunnan väkiluku on 176 000 asukasta, kun taas Tilastokeskus ennakoi lukemaksi 153 955 asukasta. Ennusteen ja suunnitteen ero väestömäärässä on Kanta-Hämeen osalta -22 045 asukasta, Hämeenlinnan seudulla -13 678, Riihimäen seudulla -6 204 ja Forssan seudulla -2 163 asukasta.

Tilastokeskuksen ennuste on trenditarkastelu, kun taas Hämeen liiton väestösuunnitelma sisältää tavoitteellista toimintaa maakunnan ja sen myötä myös yksittäisten kuntien kehittämiseksi.

Keskimääräisen työttömyysasteen kehitys 2000–2020

Vuosi	Loppi	Riihimäen seutu	Kanta-Häme	Koko maa
2000	10,5	12,2	12,6	14,4
2005	8,4	10,0	10,0	10,6
2010	6,8	9,3	10,1	10,0
2011	6,0	8,3	9,0	9,1
2012	6,0	8,3	8,8	9,4
2013	6,9	9,5	10,2	11,3
2014	8,3	10,5	11,0	12,4
2015	8,8	10,8	11,9	13,4
2016	7,6	14,1	11,5	13,6
2017	6,3	8,8	10,1	11,2
2018	5,3	7,2	8,9	9,7
2019	5,7	7,0	8,8	9,8
2020	7,4	10,2	11,8	13,6

Työ- ja elinkeinotoimistoissa oli joulukuun 2020 lopussa kaikkiaan 357 362 työnvälityksen säädösten mukaisesti työttömäksi työnhakijaksi tilastoitua. Työttömien työnhakijoiden määrä oli 99 668 suurempi kuin edellisen vuoden joulukuussa.

Hämeen ELY-keskuksen kuntien alueella oli 24 455 työtöntä työnhakijaa joulukuun 2020 lopussa. Tämä oli 6 086 eli 33,1 % enemmän kuin vuosi sitten.

Vuoden takaiseen verrattuna työttömien työnhakijoiden määrä kasvoi Hämeen maakunnista Kanta-Hämeessä 2 363:lla (33,9 %) ja Päijät-Hämeessä 3 723:lla (32,7 %). Koko maassa työttömien määrä kääntyi kasvuun 38,7 %. Kanta-Hämeessä oli joulukuun lopussa 9 337 työtöntä työnhakijaa ja Päijät-Hämeessä 15 118.

Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli Hämeessä joulukuun lopussa 14,4 %, mikä oli 3,7 % korkeampi kuin vuosi sitten. Alueen alimmat työttömyysasteet olivat Lopella (7,4 %), Hausjärvellä (7,7 %) ja Tammelassa (8,7 %). Korkeimmat työttömyysasteet olivat Lahdessa (18,3 %), Heinolassa (17,4 %) ja Kärkölässä (16,5 %).

Alle 25-vuotiaiden nuorten työttömien osuus alle 25-vuotiaasta työvoimasta oli Hämeen ELY-keskuksen alueella 19,5 % ja ulkomaalaisten työttömien osuus ulkomaalaisesta työvoimasta 35,9 %. Alle 25-vuotiaita oli työttömänä 3 083, joka oli 601 enemmän (24,2 %) kuin vuosi sitten. Pitkäaikaistyöttömiä eli yhtäjaksoisesti vähintään vuoden työttömänä olleita oli joulukuussa 6 847, joka oli 2 373 eli 53 % enemmän kuin vuotta aiemmin. Yli 50-vuotiaita työnhakijoita oli 9 407 eli 2 332 enemmän (33 %) kuin vuosi sitten.

Kanta-Hämeen maakunnassa työttömien työnhakijoiden määrä kasvoi joulukuussa 2020 edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan nähden alueen kaikissa kunnissa; eniten Hausjärvellä (58 %) ja Janakkalassa (47 %). Lopella määrä kasvoi 27 % edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta.

Lopella oli vuoden 2020 joulukuun lopussa työttömänä 258 henkilöä, kun vastaavana ajankohtana vuonna 2019 työttömänä oli 203 henkilöä. Työttömistä työnhakijoista oli alle 25-vuotiaita 20 henkilöä. Pitkäaikaistyöttömiä oli 43 henkilöä joulukuussa 2020. Avoimien työpaikkojen määrä oli 21 työpaikkaa joulukuun 2020 lopussa.

1.1.2. KUNNAN TOIMINNAN JA TALOUDEN KEHITYS

Kuntien ja kuntayhtymien vuoden 2020 tilinpäätösten ennakkotiedot osoittavat, että Manner-Suomen kunnilta saatujen tilinpäätösarvioiden mukaan kuntien yhteenlaskettu toimintakate kasvoi 2,2 miljardilla eurolla vuonna 2020 verrattuna edellisen vuoden tilinpäätöksiin. Tiedot ilmenevät Tilastokeskuksen ”Kuntatalous neljännesvuosittain” -tilastosta, jota varten kerättiin vuoden 2020 tilinpäätösarvotietoja kaikilta Manner-Suomen 294 kunnalta ja 130 kuntayhtymältä.

Vuoden 2020 tilinpäätösarvioiden mukaan Manner-Suomen kuntien ulkoiset toimintakulut kasvoivat edellisen vuoden tilinpäätöksistä 1,7 prosenttia 38,5 miljardiin euroon. Toimintatuottojen puolestaan arvioitiin vähenevän 3,8 prosenttia 6,9 miljardiin euroon. Vuoden 2020 tilinpäätösarvioiden mukaan kuntien toimintakate heikkeni 3,1 prosenttia -31,3 miljardiin euroon.

Vuoden 2020 tilinpäätösarvioiden mukaan kuntien verotulot kasvoivat edellisestä vuodesta 4,0 prosentilla 23,8 miljardiin euroon. Valtionosuudet kasvoivat kokonaisuudessaan 27,2 prosenttia 11,0 miljardiin euroon. Asukasta kohden laskettuna verotuloista ja valtionosuuksista muodostuva verorahoitus oli keskimäärin 6 336 euroa (Väestötietona käytetty Manner-Suomen väkilukua 31.12.2019).

Kuntien yhteenlaskettu vuosikate vuoden 2020 lopussa oli 4,0 miljardia euroa. Vuosikate yli kaksinkertaistui edelliseen vuoteen verrattuna. Tilinpäätösarvioiden tiedoissa negatiivinen vuosikate oli vain kahdella kunnalla, kun edeltävänä vuotena negatiivinen vuosikate oli yhteensä 65 kunnalla.

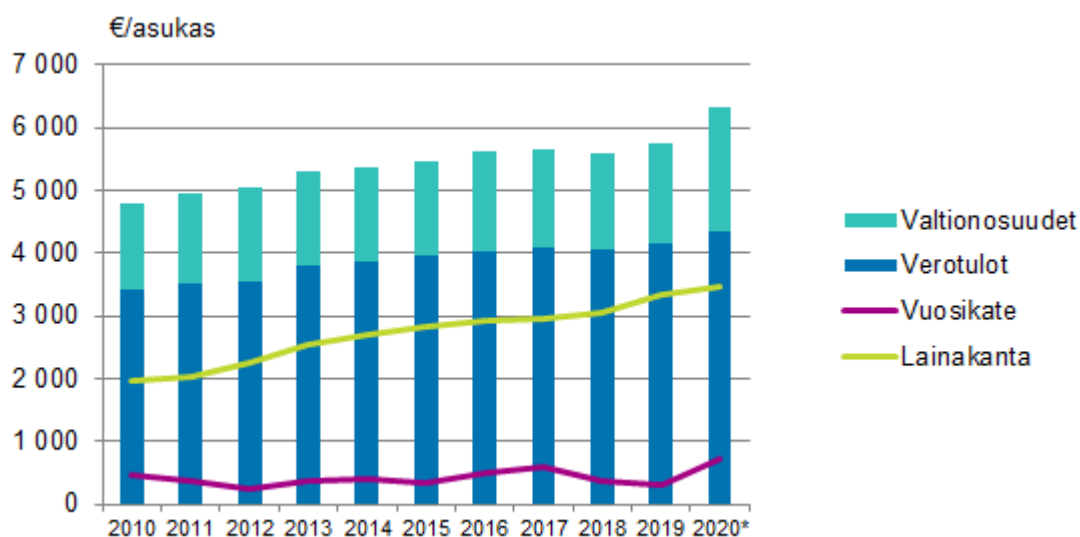
Kuntien lainakanta oli 19,1 miljardia euroa vuoden 2020 lopussa. Asukasta kohden kuntien lainakanta oli 3 478 euroa, mikä tarkoitti 3,8 prosentin kasvua edellisen vuoden tilinpäätöksiin verrattuna.

Investointimenoja kuntien tilinpäätösarviossa oli yhteensä 5,5 miljardia euroa vuonna 2020. Tämä oli 17,5 prosenttia enemmän kuin investointimenot olivat kuntien edellisen vuoden tilinpäätöstiedoissa.

Manner-Suomen kuntayhtymien tilinpäätösarvioiden mukaan ulkoiset toimintakulut kasvoivat 1,9 prosenttia ja toimintatuotot kasvoivat 1,9 prosenttia verrattuna vuoden 2019 tilinpäätöksiin. Toimintakuluja arvioitiin olevan yhteensä 16,2 miljardia euroa ja toimintatuottoja 16,9 miljardia euroa. Kuntayhtymien tilinpäätösarvioissa vuosikate kasvoi 2,4 prosenttia 0,6 miljardiin euroon.

Kuntayhtymien lainakanta oli tilinpäätösarvioiden mukaan 17,5 prosenttia suurempi kuin vuoden 2019 tilinpäätöksissä, yhteensä 5,5 miljardia euroa. Investointimenot kasvoivat 6,3 prosenttia 1,4 miljardiin euroon.

Manner-Suomen kuntien valtionosuudet, verotulot, vuosikate ja lainakanta asukasta kohden 2010-2020*

Lähde: Tilastokeskuksen julkaisu: Kuntatalous neljännesvuosittain 2020, 4. neljännes. Vuosien 2010–2019 väestötietona on käytetty kunkin vuoden väkilukua 31.12. Vuoden 2020 arviotiedoissa on käytetty väkilukua 31.12.2019.

Lopen kunnan talouskehitys

Lopen kunnan talouskehitys oli vuonna 2020 positiivinen. Tilikauden tulos oli 2,1 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Tilikauden tulos on ollut ylijäämäinen edeltävien kymmenen vuoden aikana lukuun ottamatta vuotta 2018, jolloin tilikauden tulos oli alijäämäinen. Tilikauden 2020 tulos toteutui budjetoitua selkeästi paremmin.

Kunnan toimintatuotot (ilman sisäisiä tuottoja) pienenivät -0,3 % kertomusvuonna edellisvuoteen verrattuna ja toimintakulut kasvoivat 0,4 %. Näiden erotusta mittaava toimintakate kasvoi 0,5 %.

Kunnan verotulot kasvoivat 2,7 % edelliseen vuoteen verrattuna. Kunnan valtionosuudet kasvoivat 16,2 % vuoteen 2019 verrattuna. Vuoden 2020 valtionosuuksien määrä oli poikkeuksellinen valtion tekemien valtionosuuslisäysten osalta. Näitä tarkastellaan tarkemmin jäljempänä.

Toimintakulujen ryhmätason tarkastelussa (ilman sisäisiä kuluja) henkilöstökulut kasvoivat 3,8 %, palvelujen ostot pienenivät -2,1 %, aineet, tarvikkeet ja tavarakulut kasvoivat 10,6 %, avustukset kasvoivat 1,6 % ja muut toimintakulut pienenivät -17,2 % edelliseen vuoteen verrattuna.

Toimintatuottoja, verotuloja ja valtionosuuksia kertyi 3 372 600 euroa enemmän kuin vuonna 2019. Kunnan toimintakulut kasvoivat euromääräisesti edellisvuodesta 188 138 euroa, kasvatti edellä mainittujen muutosten yhteisvaikutus vuosikatetta 3 214 546 euroa.

Investointimenot vähenivät kertomusvuonna 442 160 euroa edelliseen vuoteen verrattuna.

Kunnan pitkäaikainen lainamäärä väheni 3 225 000 euroa vuodesta 2019. Lainojen hoitoa helpotti se, että yleinen korkotaso pysyi koko kertomusvuoden erittäin matalana. Pitkäaikaista lainaa ei otettu lisää vuoden 2020 aikana.

Tilinpäätöksessä poistot kasvoivat kertomusvuonna edelliseen vuoteen verrattuna 1 941 182 euroa. Vuoden 2020 aikana päivitettiin poistosuunnitelma ja korjattiin poistot poistosuunnitelman mukaiseksi. Tämä kasvatti vuoden 2020 poistojen osuutta.

Kunnan tilikauden tulos oli 2 124 327 euroa ylijäämäinen. Tulos on positiivinen, joten talousarvion tulostavoite saavutettiin ja selkeästi ylitettiin vuonna 2020.

Lopen kunnan henkilöstön lukumäärä oli vuoden 2020 lopussa 452 henkilöä. Henkilöstön määrä oli vuoden 2019 lopussa 433 henkilöä.

Tulopohjamuutokset kuntataloudessa vaativat Lopen kunnalta tulevana vuosina myös tarkkaa taloudenpitoa. Edessä on tiukempi taloustilanne johtuen mm. valtionosuuksien ja verotulojen heikkenemisestä. Jotta lähivuosien investoinnit voidaan kattaa, on kunnan tulopohjan oltava jatkossakin vahvaa ja menot on pidettävä kurissa.

Terveystalouden kuntayhtymien alijäämien käsittely

Kanta-Hämeen sairaanhoitopiiri ja sen jäsenkunnat ovat vuodesta 2015 alkaen kattaneet kertyneitä alijäämiä talouden tasapainottamisohjelman mukaisesti. Talouden tasapainottamisohjelmaa aloitettaessa sairaanhoitopiirin taseessa oli alijäämää reilut 25 miljoonaa euroa. Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän tilikauden 2019 tulos oli niin ikään alijäämäinen. Lopen peruspääoma oli vuoden 2019 osuudesta 1 203 397,94 euroa, jonka mukaisesti taseessa olevaa pakollista varausta lisättiin. Vuoden 2019 lopussa pakollista varausta jäi taseeseen 202 763,24 euroa. Kunnalle on tullut lisälasku taseen alijäämien kattamisesta (sairaanhoitopiirin valtuusto 29.9.2020, § 33) 178 387 euroa. Lisälasku on maksettu taseessa olleesta varauksesta ja tilinpäätöksen yhteydessä loppuosuus taseen pakollisesta varauksesta on purettu.

Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin vuoden 2020 tilinpäätös on noin 6,3 miljoonaa euroa ylijäämäinen, josta Lopen kunnan osuus on 345 000 euroa.

Verotulot

	2020 euroa	Muutos% 2020-2019	2019 euroa	Muutos% 2019-18	2018 euroa	Muutos% 2018-17
Kunnallisvero	26 358 098	2,90	25 620 479	4,13	24 603 649	-3,53
Kiinteistövero	1 889 252	-10,3	2 106 576	4,03	2 024 884	-0,18
Yhteisövero	1 741 734	17,80	1 478 591	-0,22	1 481 899	-12,03
Yhteensä	29 989 084	2,68	29 205 646	3,90	28 110 432	-3,79
Euroa / asukas	3 817,83	2,33	3 730,92	4,33	3 575,94	-1,88
Tulovero %	21,5		21,5		21,5	

Lopelle kunnallisveroa tilitettiin 2,9 % enemmän kuin vuonna 2019. Valtakunnallisesti kunnallisveroa tilitettiin 3,3 % enemmän edelliseen vuoteen verrattuna.

Vuonna 2020 kiinteistöverotuloa tilitettiin -10,3 % vähemmän kuin vuonna 2019, kun koko maassa laskua oli -6,6 %.

Yhteisöveron tuotto kasvoi Lopella 17,8 %, kun koko maassa kasvua oli 3,0 %.

Verotulojen toteutuma oli talousarviota parempi, sillä verotuloja oli budjetoitu muutetussa talousarviossa yhteensä 29 705 000 euroa. Kun verotulojen toteuma oli yhteensä 29 989 085 euroa, verotuloarvio ylittyi 0,96 %.

Kertomusvuonna Lopella verotulojen määrä asukasta kohden oli 3 818 euroa / asukas. Kuntien vuoden 2019 tilinpäätöstietojen mukaan Manner-Suomen kuntien keskiarvo asukasta kohti oli 4 169 euroa ja Kanta-Hämeen kuntien keskiarvo asukasta kohti oli 4 002 euroa.

Valtionosuudet

Lopen kunta	2020 euroa	Muutos% 2020-2019	2019 euroa	Muutos% 2019-18	2018 euroa	Muutos% 2018-17
Valtionosuudet	18 735 921	16,20	16 123 413	4,55	15 422 135	-2,77
Euroa / asukas	2 385,22	15,80	2 059,71	4,99	1 961,85	-0,85

Kuntien valtionosuusrahoitus muodostuu valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta sekä opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoimasta opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuusrahoituksesta.

Kuntaliiton lopullisen laskelman kuntien valtionosuuksista vuonna 2020 mukaisesti (13.1.2021) kunnille myönnettiin valtionosuutta yhteensä 10 763 miljoonaa euroa vuonna 2020 (8 640 miljoonaa euroa vuonna 2019). Vuoden 2020 valtionosuudet sisälsivät verotulomenetysten korvausta ja verotulojen maksun kompensatiota.

Valtionosuuteen lisättiin vuoden 2020 aikana kahdesti kuntatalouden tukipaketti koronaepidemiasta selviämiseen. Valtion neljännessä ja seitsemännessä lisätalousarviossa lisättiin valtionosuutta yhteensä 1,47 miljardia euroa. Lopen kunnan osuus kuntatalouden tukipaketista koronaepidemiasta selviämiseen oli 1 907 459 euroa.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuusprosentti nousi 0,09 prosenttiyksikköä ja oli 25,46 vuonna 2020 (25,37 vuonna 2019).

Samassa yhteydessä valtionosuuksien kanssa maksetaan kunnille ja muille opetuksen järjestäjille esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvaukset. Kotikuntakorvauksen perusosa oli 6 817 euroa vuonna 2020.

Lopen kunnan vuoden 2020 valtionosuudet toteutuivat lisätalousarvioiden myötä selkeästi suurempina kuin edeltävänä vuotena. Kunnan kertomusvuonna saamien valtionosuuksien määrä kasvoi 2 612 508 euroa edelliseen vuoteen verrattuna.

Ympäristöasiat

Kunta on huolehtinut ympäristönsuojelun viranomaistoiminnasta; ympäristönsuojelun lupa-asioista ja valvonnasta ympäristölupien, maa-aineslupien, meluilmoitusten, maisematyölupien, jätehuollon ja jätevesien käsittelyn valvonnan osalta, ympäristön tilan seurannasta, luonnonsuojelun ja vesienhoidon edistämisestä sekä neuvonnasta ja tiedottamisesta. Vuonna 2020 ympäristönsuojelun toimintaan ei ole sisällynyt mitään erikseen mainittavaa suurempaa kokonaisuutta, kuten ympäristövastuita.

Ympäristötuotot ja -kulut	Vuosi 2020 euroa	Vuosi 2019 euroa
Ympäristötuotot	38 793	38 343
Viranomaistoiminnan tuotot	38 710	31 518
Muut ympäristötuotot	84	600
Ympäristönsuojeluun saadut avustukset *)	-	6 225
Ympäristökulut	125 709	166 547
Viranomaistoiminnan kulut	118 909	153 547
Muut kulut	-	-
Ympäristönsuojeluun annetut avustukset	6 800	13 000
Ympäristökulut, netto	86 916	128 204

*) Saatu valtionavustus 6 225 euroa pohjavesialueiden suojelusuunnitelman päivittämiseen.

Yhteenveto

Yleisen talouskehityksen epävakaus ja vuoden 2020 osalta koronaepidemian aiheuttama epävarmuus heijastui kuntien verotulokehitykseen tuoden epävarmuutta vuoden 2020 verotulojen arvioimiseen sekä talousarvion verotuloarvion saavuttamiseen. Koska verotulot ovat kunnan keskeinen rahoituslähde, on talouden kehittymisen oltava jatkuvan seurannan kohteena niin kokonaisuutena kuin toimialoittainkin.

Valtionosuuksien kasvuun vaikutti valtion myöntämä kuntatalouden tukipaketti koronaepidemiasta selviämiseen. Yhteenvetona voidaan todeta, että Loppi sai vuonna 2020 verotuloja ja valtionosuuksia yhteensä asukasta kohti laskettuna 6 203,05 euroa (vuonna 2019 yhteensä 5 791 euroa).

Tavoitteena on, että myös vuodelta 2021 voidaan saavuttaa tasapainoinen tilinpäätös. Täten kunnan eri organisaatiotasolla tulee olla valmiudet reagoida tarvittaessa myös uusiin toimenpiteisiin, jos tavoitteen saavuttaminen sitä edellyttää. Koko organisaation tulee tiedostaa kulloinenkin taloustilanne oman seurantansa kautta, mihin talouden seurantajärjestelmät antavat hyvän työkalun.

1.2. SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Kunnan sisäistä valvontaa ohjaa valtuuston keväällä 2016 hyväksymät Lopen kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet sekä kunnanhallituksen hyväksymä sisäisen valvonnan ohje.

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että strategiassa, talousarviossa ja kunnallisessa päätöksenteossa asetetut tavoitteet saavutetaan, kunnan toiminta on lakien, sääntöjen, ohjeiden ja tehtyjen päätösten mukaista, resurssit ovat tehokkaassa ja tuloksellisessa käytössä, omaisuus on turvattu ja niin viranhaltija- kuin luottamushenkilöjohdonkin saama informaatio on oikeaa, tarkoituksenmukaista ja oikea-aikaista.

Sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaa kuntalain mukaan kunnanhallitus. Kukin kunnan toimielin ja sen alainen johtava viranhaltija vastaa omalta osaltaan toiminnan sisäisestä valvonnasta, valvonnan organisoinnista ja riittävydestä.

Vuosittaista selontekoa varten toimialat antavat toimintakertomuksen yhteydessä erillisen selvityksen oman toimialansa sisäisen valvonnan järjestämisestä ja toteutuksesta sekä valvonnan havainnoista ja tuloksista.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Kunnanhallitus valvoi lautakuntien päätöksentekoa edustajiensa kautta. Kunnanhallitus on nimennyt kuhunkin lautakuntaan yhden jäsenistään valvomaan lautakunnan toimintaa toimimalla lautakunnan puheenjohtajana sekä osallistumalla puheenjohtajana lautakuntien kokouksiin ja muuhun työskentelyyn. Puheenjohtajat raportoivat kunnanjohtajalle tai kunnanhallitukselle tarpeellisilta osin lautakuntien toiminnasta ja päätöksistä. Kunnanhallituksen jäsenet ovat osallistuneet aktiivisesti lautakuntien työskentelyyn.

Lopen kunnan hallintosäännön (Kvalt 25.2.2019, päivitetty 1.6.2020, § 3) mukaan lautakuntien puheenjohtajat, ympäristö- ja rakennuslautakuntaa sekä tarkastuslautakuntaa lukuun ottamatta, ovat kunnanhallituksen jäseniä, joten kunnanhallituksen tietous lautakuntien päätöksenteosta on tiivistä. Kunnanhallituksen jäsen on ollut lautakuntien kokouksissa mukana seuraavasti: perusturvalautakunnan kokous 11/11 kertaa, sivistyslautakunnan kokous 9/9 kertaa, teknisen lautakunnan kokous 6/6 kertaa. Lisäksi kunnanhallituksen jäsen on ollut mukana vapaa-aikajaoston kokouksissa 5/5 kertaa.

Lautakuntien esityslistat on toimitettu ennakoon kunnanhallituksen puheenjohtajalle ja kunnanjohtajalle. Lautakuntien esityslistat käydään keskeisiltä osin läpi kokousta edeltävässä kunnan johtoryhmässä. Lautakuntien ja muiden toimielinten pöytäkirjat toimitetaan aina kokouksen jälkeen kunnanhallitukselle tiedoksi ja niistä käydään tarvittaessa keskustelua johtoryhmässä. Pöytäkirjojen pohjalta kunnanjohtaja ja kunnanhallituksen puheenjohtaja päättävät mahdollisesta otto-oikeudestaan. Vuonna 2020 otto-oikeutta käytettiin kunnanhallituksen kokouksessa 10.2.2020 (§ 15).

Kunnan toiminnassa on noudatettu hankintaohjetta ja hallintosääntöä, jotka ovat olleet voimassa 1.6.2017 lukien.

Viranhaltijat dokumentoivat viranhaltijapäätöksensä sähköiseen järjestelmään (viranhaltijoiden päätössovellus, VIPS). Järjestelmästä tulostetut päätösraportit toimitetaan säännöllisesti ao. toimielimelle tiedoksi. Käytäntö on osa päätöksenteon laillisuuden ja tarkoituksenmukaisuuden valvontaa. Päätösluetteloiden pohjalta päätetään mahdollisesta otto-oikeuden käytöstä koskien viranhaltijoiden tekemiä päätöksiä. Vuoden 2020 aikana otto-oikeutta ei ole käytetty.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta ja tuloksellisuuden arviointi

Kunnanhallitus antaa hallintokunnille vuosittain talousarvion täytäntöönpano-ohjeet, heti talousarvion hyväksymisen jälkeen.

Talousarvion määrärahat ja tuloerät on kohdistettu ko. toiminnasta vastaavalle toimielimelle. Jokaiselle määrärahalle on määrätty siitä vastaava toimielin, vastuualue ja tilivelvollinen viranhaltija. Toimielimet päättävät vuosittain mm. laskujen hyväksyjistä ja talousarvion muusta täytäntöönpanosta ja vastuista siltä osin kuin se hallintosäännöllä kuuluu toimielimen tehtäviin. Laskujen hyväksymismenettely on osa sisäistä valvontaa. Laskun asiataarkastuksen suorittaa aina eri henkilö kuin laskun hyväksyjä.

Kunnan taloudesta vastaavat tilivelvolliset toimielimet ja viranhaltijat raportoivat talousarvion ja taloudellisen kehityksen sekä toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta säännöllisesti. Kunnanhallitus on seurannut koko kunnan talouden kehitystä säännöllisesti tuloslaskelmatasolla. Kunnan verotulojen ja valtionosuuksien kehityksestä sekä asukasmäärästä ja työllisyystilanteesta on raportoitu kunnanhallitukselle kuukausittain. Valtuustolle on raportoitu kunnan talouden toteumasta ja tavoitteiden toteutumisesta puolen vuoden välein. Näistä toinen raportti on tilinpäätös.

Valtionosuuspäätökset on käsitelty ao. lautakunnissa ja valtionosuuskokonaisuus kunnanhallituksessa. Käsittelyyn liittyvässä valmistelussa tarkistetaan valtionosuusperusteiden oikeellisuus.

Asiakasmaksujen tason ajanmukaisuus on käyty vuosittain läpi talousarvion täytäntöönpanoon liittyen. Jokainen hallintokunta vastaa vuoden aikana omien taksojensa ja maksujensa tason oikeellisuudesta. Tason tavoitteenmukaisuutta seurataan kuukausittain tulojen toteumaseurannalla ja vertailulla alueen muiden kuntien maksu-/taksatasoon.

Talouden kehitystä ja kunnan toimintaa seurataan säännöllisesti johtoryhmän kokouksissa. Johtoryhmätyöskentely on yksi sisäisen valvonnan keino. Johtoryhmän kokouksissa käydään läpi ajankohtaiset asiat sekä talouden ja strategian toteutumat. Toiminnallisiin epäkohtiin, ongelmiin ja haasteisiin tartutaan niiden tultua ilmi. Johtoryhmän säännöllisellä kokoontumisella varmistetaan kunnan johdon ja hallintokuntien sekä hallinnonalojen välinen tiedonkulku ja yhteistyö. Muistio johtoryhmässä käsitellyistä asioista on saatettu kunnanhallitukselle tiedoksi ja viikoittain myös henkilökuntajakeluna sähköpostin ja intranetin kautta. Vuonna 2020 jokaisen kuukauden viimeisenä tiistaina kokoontui ydinjohtoryhmää laajempi ns. laajennettu johtoryhmä.

Sisäistä valvontaa suorittavien viranhaltijoiden on edellytetty kirjaavan toteuttamansa sisäisen valvonnan toimenpiteet ja tekemänsä havainnot kyseistä dokumentaatiota varten luotuun lomakkeeseen. Toimialojen johtajat ja esimiehet suorittavat sisäistä valvontaa omalla toimialallaan vastaavassa laajuudessa kuin suoritetaan kunnan keskushallinnon toimesta koko kuntaa koskien.

Valvontaa, ohjeistusta ja sen noudattamisen valvontaa ja toiminnan tuloksellisuuden arviointia toteutetaan toimialakohtaisten johtoryhmien, erilaisten toimiala-/toimisto-, työpaikka- ja henkilöstöpalaverien sekä kehityskeskustelujen kautta.

Talouden seuranta varten toimialoilla on taloushallinnon järjestelmiin tarvitsemansa käyttöoikeudet, joiden avulla ne voivat jatkuvasti omaehtoisesti seurata haluamallaan tavalla ja tasolla kirjanpidon toteutumista.

Laskutusten oikeellisuuden tarkistamiseksi viralliset laskutuslistat on hyväksytetty tilivelvollisella, ellei käytettävissä ole muutoin varmistavaa asiakirjaa.

Henkilöstöhallinnon osalta esimiehet tarkistavat ja hyväksyvät palkkatapahtumat ja poissaolot käytössä olevan henkilöstöhallintojärjestelmän kautta.

Maa-aines- ja ympäristölupaehdojen noudattamisen valvontaa toteutetaan valvontasuunnitelmien avulla. Vakuuksia on seurattu luotujen seurantajärjestelmien mukaisesti.

Riskienhallinnan järjestäminen

Vuoden 2020 osalta koronapandemia varjosti kunnan toimintaa ja työntekijöiden työn sujuvuutta ja hallintaa lähes koko vuoden ajan. Kunnan poikkeusolojen johtoryhmä kokoontui koronavirustilanteen akuuteimassa vaiheessa päivittäin, päätti tarvittavista toimenpiteistä kunnan palvelujen saatavuuden turvaamiseksi sekä arvioi ja ennakoiti toiminnan kannalta esille nousseita riskejä.

Henkilöstöä ja esimiehiä ohjattiin oikeanlaisiin henkilöstöhallinnon toimintatapoihin ja sopimustulkintoihin koulutuksien ja henkilökohtaisen ohjauksen avulla, niin Sarastian kuin hallintopäällikön toimin.

Koronavirustilanteessa kyettiin lyhyellä varoitusajalla luomaan toimivat käytännöt toimielinten sähköisten kokousten järjestämiseksi sekä tarvittaessa kokousten ja muiden tilaisuuksien seuraamiseksi etäyhteyksin.

Kunnan henkilöstöstä on arviolta kolmasosa eläköitymässä seuraavan kymmenen vuoden aikana. Kunnan toiminnan kannalta merkittävä ja jatkuvasti korostuva riski on ammattitaitoisen ja pätevän henkilöstön rekrytointi. Kunnalla on ollut tietyissä henkilöstöryhmissä erityisesti sosiaalialalla rekrytointivaikeuksia. Kesäkaudella 2020 kokeiltiin ensimmäistä kertaa laaja-alaisemmin rekrytointilisän (300 €/kk) käyttöä. Rekrytointilisällä houkuteltiin hakijoita kotihoidon tehtäviin, joihin on ollut erityisen haastaavaa saada sijaisresursseja.

Kunnan talouden riskit liittyvät pääosin siihen, ettei kunta pysty ennen kaikkea ulkoisten tekijöiden vaikutuksesta ylläpitämään taloutensa tasapainoa suunnitellulla tavalla. Kunnan toiminnot toteutetaan hyvin niukoin resurssein ja kunnan talouden liikkumavara on pieni ja tasapaino herkkä. Yllättävät muutokset toiminnassa tai toimintaympäristössä saattavat vaikuttaa merkittävästi kunnan taloustasapainoon.

Kunnan merkittävin tulonlähde ovat verotulot, joiden kertymä riippuu voimakkaasti yleisestä talouskehityksestä ja työllisyystilanteesta. Myös valtionosuuksien vaikutus on kunnan talouden näkökulmasta suuri eikä kunnalla ole realistisia keinoja vaikuttaa niiden määrään. Verorahoituksen heikkeneminen ja aikaisempina vuosina tapahtunut negatiivinen väestönkehitys vaikuttavat kunnan tulorahoitukseen samaan aikaan, kun palveluita kohtaan esitetyt saatavuus- ja laatuvaatimukset lisääntyvät.

Talouden kehitystä ja riskien olemassaoloa ja toteutumista seurataan jatkuvasti. Kunnan yleiseen kilpailukykyyn ja elinvoimaan kohdistuvat riskit liittyvät yleiseen talouskehitykseen, elinkeinoelämän tilanteeseen ja kustannustason muutoksiin.

Kunta on suojannut omaisuus- ja henkilöriskit vakuutuksin yleisesti käytössä olevia perusteita noudattaen. Vakuutusasioissa kunta käyttää edunvalvonnassa omaa meklaria. Vakuuttamiseen liittyvä riskienhallinnan ajantasaisuus on käyty läpi vuosittain meklarin kanssa pidetyssä neuvottelussa. Kunnan vakuutukset kilpailutettiin viimeksi vuonna 2014 ja vakuutukset tullaan kilpailuttamaan seuraavan kerran vuoden 2021 aikana.

Lopen kunnassa on useita tietojärjestelmiä, jotka sisältävät luottamuksellisia tietoja. Asianmukaisista suojauksista tietosuojan ja luottamuksellisten tietojen osalta huolehditaan henkilöstön jatkuvalla koulutuksella, teknisillä ICT-ratkaisuilla sekä sopimusteknisesti palveluntuottajien osalta. Tämä on pysyvä riski ja sitä hallinnoidaan yhteistyössä kunnan tietohallinnon ja toimialojen sekä palveluntuottajien toimesta.

Pilvipalvelujen yleinen lisääntyminen lisää myös hallittavien tietosuojan- ja tietoturvariskien määrää. Sosiaalisen median mukanaan tuoman riskin osalta kunnan henkilöstön ja luottamushenkilöiden tulee käyttää sosiaalista mediaa niin, ettei luottamuksellisia tietoja välity julkiseen jakeluun.

EU:n tietosuojan asetukseen liittyen Lopen kunnassa on perustettu tietosuojatyöryhmä, joka toimii myös tiedonhallinnan työryhmänä. Työryhmän tarkoitus on edistää tietosuojan toteutumista ja tiedonhallinnan muutoksia kunnassa. Kunnan tietosuojavastaavalle tehtiin vuonna 2020 lukuisia kyselyjä sekä viisi tietosuojailmoitusta epäillyistä tietosuojaloukkauksista. Näiden ilmoitusten pohjalta tietosuojavastaava teki edelleen kahdesta tapauksesta ilmoituksen kansalliselle valvovalle viranomaiselle Tietosuojavaltuutetun toimistolle.

Tietosuojan ja tietoturvan ylläpitämiseksi tehtävien toimenpiteiden määrä kasvaa jatkuvasti ja nopeasti. Vakavimmat riskit tällä hetkellä liittyvät Riihimäen seudun yhteisen ja varsin avoimen tietoverkon tietoturvaongelmiin. Lopen kunta yhteistyössä Hausjärven kunnan ja tietoliikennepalvelujen tuottajan kanssa tekevät jatkuvasti töitä Lopen ja Hausjärven kuntien tietoverkon eriyttämiseksi seudullisesta tietoverkosta siten, että jatkossa pääsy seudulliseen verkkoon on vain erikseen avattujen tietoturvallisten ja valvottujen yhteyksien kautta. Tämä tietoturvariskien merkittävään pienentämiseen tähtäävä työ ollaan saattamassa valmiiksi kesään 2021 mennessä.

Omaisuuksien hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Ratkaisuvalta omaisuuden hankinnassa ja luovutuksessa on säännelty kunnan hallintosäännössä.

Omaisuuksien hankinnassa noudatetaan valtuuston hyväksymiä, julkisista hankinnoista annettuun lainsäädäntöön perustuvia hankintaohjeita sekä niitä täydentäviä kunnanhallituksen vuosittain talousarvion täytäntöönpano-ohjeessa antamia ohjeita. Ohjeiden noudattamisesta ovat vastuussa kunnan toimivaltaiset toimielimet ja viranhaltijat. Kunta on mukana Sarastia Oy:n hankintapalveluiden toiminnassa. Yhtiön kautta voidaan osallistua yhteiskilpailutuksiin ja -hankintoihin.

Isommissa hankinnoissa pyritään aina mahdollisuuksien mukaan seutukuntaan kohtaiseen, Sarastia Oy:n tai KL-Kuntahankinnat Oy:n kautta tätäkin laajempaan keskitettyyn kilpailutukseen sekä kuntien kesken yhdenmukaisiin päätöksiin. Kunnan hankintatoimen vastuuhenkilönä toimi toimintakertomusvuonna talouspäälikkö ja myöhemmin talous- ja hallintojohtaja, joka tarvittaessa myös osallistui hankinnan valmisteluun ja päätöksentekoon asianomaisen hallinnonalan vastuuhenkilön apuna.

Kunta hoiti oman hankintatoimensa vuoden 2020 aikana ilman, että suoritetuista hankinnoista olisi aiheutunut kuluneen vuoden aikana taloudellisia menetyksiä tai oikeudellisia haasteita.

Sopimustoiminta

RHL-Data Oy tuotti kunnalle talous- ja henkilöstöhallinnon ja tietohallinnon palveluita vuonna 2019. Lopen kunta ja Riihimäen kaupunki irtisanoivat RHL-Data Oy:n palvelusopimuksen vuoden 2018 lopussa siten, että sopimukset päättyivät 31.12.2019. Lopen kunnanhallitus päätti 17.6.2019 (§ 124) hyväksyä Sarastia Oy:n osakassopimuksen ja 1.1.2020 alkaen Sarastia Oy alkoi tuottaa kunnalle talous- ja henkilöstöhallinnon palveluja.

Lopen kunta päätti 9.9.2019 (§ 160) ICT-palveluiden hankkimisesta Kuntien Tiera Oy:ltä. Aikaisemman palveluntuottajan RHL-Data Oy:n IT-henkilöt siirtyivät 1.10.2019 toteutetun liikkeenluovutuksen yhteydessä Kuntien Tiera Oy:n työntekijöiksi. Lopen kunnanhallitus päätti 15.6.2020 (§ 113) toteuttaa ICT-palvelut omana toimintanaan 1.7.2020 lukien. Hallintapalvelusopimus Kuntien Tiera Oy:n kanssa päättyi siirtymäajan 30.6.2020 jälkeen. ICT-palvelut siirtyivät Lopen kunnan omaksi toiminnaksi 1.7.2020 alkaen.

Kunnalle ei vuonna 2020 sopimustoiminnan kautta realisoitunut sellaisia negatiivisia seuraamuksia, joita ei jo sopimusta tehtäessä olisi voitu ennakoida.

Sopimusten täytäntöönpanoa toimialoitain on tuettu erilaisin toimintaohjein, joiden noudattamista on seurattu satunnaisotannoin. Näin varmistetaan, että käytännöt ovat kaikissa yksiköissä samanlaiset.

Sopimusten noudattamista on valvottu laskujen hyväksymisen yhteydessä ja satunnaisotannalla. Urakoiden toteutuksessa valvotaan sitä, että laskut perustuvat tehtyyn työhön ja toimenpiteeseen sekä sovittuun maksuerätaulukkaan.

Sopimusten noudattamisen valvonta kuuluu asianomaisen toimialan vastuuhenkilölle, jolle kuuluu myös sopimusperusteiden ajantasaisuuden seuranta. Sopimuksista on hallinnonalakohtaisia luetteloita ja muita seurantaan helpottavia listauksia. Kunnalla ei ole yhtenäistä järjestelmää, jonka avulla sopimusseuranta voitaisiin systemaattisesti hoitaa, vaan toimialat ovat järjestäneet kukin oman seurannan. Sopimukset on kirjattu kunnan asiakirjojen hallintajärjestelmään.

Sisäisen valvonnan toimenpiteitä ja huomioita vuodelta 2020

Työsopimusten ja virkamääräysten fyysinen arkistointi keskitettiin henkilöstöhallinnon hoidettavaksi vuoden alusta lukien. Marraskuussa 2020 kunnan tilintarkastustoimisto pyysi nähtäväkseen satunnaisotannalla 25 työntekijän tai viranhaltijan työsopimukset tai virkamääräykset palkanmaksun oikeellisuuden tarkastamiseksi. Tarkastuksessa ei havaittu puutteita tai epäkohtia.

Palkka- ja taloushallinnon palvelujen tuottajan Sarastia Oy:n palvelujen sujuvuutta, prosessien toimivuutta ja riittävän laadun toteutumista oli tarpeen tarkastella kuluneen vuoden aikana useampaan otteeseen muun muassa henkilöresurssien vaihtuessa.

Kulttuuritoimen, liikuntatoimen ja nuorisotoimen osalta talousarvion toteutumista ja toiminnan eri osa-alueita tarkastellaan toimistopalaverissa noin kahden viikon välein. Talousarvion ja siinä olevien tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan vapaa-aikajaostolle tiedoksi. Varsinaisen henkilöstön kanssa käydään tulos- ja kehittämiskeskustelut kerran vuodessa. Matkalaskujen tarkistaminen tapahtuu laskun hyväksymisen yhteydessä. Sairauspoissaolojen seuranta on jatkuvaa.

Ympäristötoimen tehtäväalueella sisäisen valvonnan tavoitteet ja toimenpiteet toteutuivat suunnitellusti. Ympäristötoimen päätöksentekoa ja lupakäsittelyprosessia ohjaavat prosessikuvaukset. Maa-aineslupien voimassaoloa ja niihin liittyviä vakuuksia seurataan seurantajärjestelyjen avulla. Ympäristölupavalvontaa tehdään tehtäväalueen valvontasuunnitelman ja vuosittaisen valvontaohjelman mukaisesti.

Rakennusvalvonnan tehtäväalueella on lautakunnan toiminnan sisäistä valvontaa tehty voimassa olevan ohjeistuksen mukaisesti. Vuonna 2020 aloittivat uudet ympäristöpäälikkö ja rakennustarkastaja. Vuoden 2020 osalta tulos- ja kehittämiskeskustelut siirrettiin vuoden 2021 puolelle.

Sosiaalitoimissa maksutuloista on tehty kuukausittain tehtäväkohtainen seuranta ja määrärahojen käytöstä laajempi katsaus talouteen sekä ennuste ja kustannuspaikkakohtainen seurantataulukko, jotka on viety tiedoksi lautakunnalle. Määrärahojen toteuma on käyty esimiesten kanssa läpi kuukausittain. Henkilöstön poissaolojen seurannassa on hyödynnetty Populus-järjestelmän tuottamaa raportointia ja hälytystoimintaa.

Terveystieteiden osalta kuntayhtymien laskut toteutuvat 24 tasasuuruisen maksuerän hyväksymisenä, jonka yhteydessä toteutetaan sisäistä valvontaa. Lisäksi perusturvajohtaja osallistuu kunnanjohtajan kanssa Riihimäen moniammatilliseen terveydenhuollon asiantuntijatyöryhmään ja sairaanhoitopiirin tilaajarekkaan kokouksiin, joissa seurataan tiukasti taloutta, rakenteita, palveluiden käyttöä ja seudullista optimaalista palveluverkkoa eri sote-palveluissa.

Aikuisten ja vammaisten palvelussa on yksityisten ja omien yksiköiden valvontaan kiinnitetty huomiota sekä erityisesti asiakkaiden osallisuuteen, itsemääräämisoikeuteen ja oman mielipiteen kuulemiseen.

Vanhusten palvelujen osalta on kotihoidossa lisätty palvelun läpinäkyvyyttä mobiili- ja toiminnanohjausjärjestelmän avulla. Järjestelmästä näkyy tarkasti, missä hoitaja on reaaliaikaisesti ja kuinka kauan hän on asiakaskäynnillä. Kirjaaminen tapahtuu myös pääsääntöisesti asiakkaan luona, mikä lisää palvelun luotettavuutta. Asumispalveluissa on oma valvontasuunnitelma. Lääkehoitosuunnitelma päivitetään vuosittain ja pelastussuunnitelma tarkastetaan joka toinen vuosi. Poikkeamailmoitukset käsitellään niin pian kuin mahdollista asianosaisten kanssa sekä asian luonteesta riippuen käsitellään asia osastopalaverissa/kuukausikokouksissa. Poikkeamat dokumentoidaan havainnoista riippuen sähköiseen asiakastietojärjestelmään ja/tai kunnan intranetistä saatavalle tai muulle sovitulle lomakkeelle.

Sivistystoimialan osalta sisäinen valvonta on suoritettu suunnitelman valvontakohteiden ja aikataulujen mukaisesti. Toimialaa ohjaa vahvasti lakien ja säädösten noudattaminen. Esimerkiksi varhaiskasvatuksen osalta vuoden 2020 aikana varhaiskasvatuslakiin tulleet muutokset koskien lapsen oikeutta kokoajaseuran varhaiskasvatukseen, ryhmäkokoja sekä asiakasmaksuja, olivat yhtenä sisäisen valvonnan kohteena.

Kirjaston kateiskassa lasketaan ja täsmätetään päivittäin. Kirjastojärjestelmän loki-tiedostot tarkistetaan vuosittain satunnaisotantana. Kirjaston, kirjastoauton ja palvelupiste Rosamundan kassojen tarkastus toteutettiin joulukuussa 2020. Tarkastuksissa ei havaittu huomautettavaa.

Teknisen toimen osalta sisäinen valvonta on suoritettu suunnitelman mukaisesti. Tekninen toimi valvoo investointien toteuttamiseen liittyviä vakuuksia oman seurantarajajärjestelmänsä kautta. Hankkeista on laadittu urakkasopimukset, joissa on määritelty vakuudet ja vakuutukset. Varaston seuranta tehdään vuoden aikana täsmäytysten avulla. Varaston inventaario tehtiin vuoden lopussa.

Kaavateiden kunnossapidon toteutusta kyetään valvomaan urakoitsijoiden koneisiin asennetuilla seurantalaitteistoilla. Kunnossapitoluokaluokkiin on asennettu ajoneuvon seuranta, jolla pystytään seuraamaan koneiden toimintaa reaaliaikaisesti.

Teknisen toimen osalta sisäistä valvontaa toteutetaan muun muassa kiinteistöjen energiankulutukseen, katsastustoimiin ja ulkoalueiden tarkastukseen. Kunnan kiinteistöjen energian kulutusta seurataan kuukausittain. Katsastustoimenpiteet ja huollot suoritetaan määräaikoina Haahtela RES huoltokirja-järjestelmää hyödyntäen. Säännölliset uimaranta- ja leikkipaikkatarkastukset tehtiin kertomusvuonna kerran kuukaudessa ja lisäksi Tukes suoritti oman tarkastuksen.

Palo- ja pelastustoimen osalta sisäistä valvontaa suoritetaan maksuosien oikeellisuudessa, joka perustuu hyväksyttyyn talousarvioon sekä palvelutasopäätökseen.

Ruokapalveluiden osalta sisäinen valvonta on suoritettu suunnitelman mukaisesti. Sisäinen valvonta on mukana jokapäiväisessä toiminnassa. Ruokapalvelujen jokaisessa yksikössä noudatetaan samaa ruokalistaa, jonka pohjalta on tehty hankintasopimukset. Sopimusten noudattamista valvotaan laskujen hyväksymisen yhteydessä. Toimintaohjeet ovat muutoinkin kaikissa yksiköissä samanlaiset, niiden toteutumista seurataan mm. työvuoroluetteloista, laskuista ja talousarvion toteutumisesta.

Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä

Sisäinen valvonta on toteutunut sisäisen valvonnan ohjeita ja henkeä noudattaen. Valvontatoimenpiteitä on kirjattu kaikilla toimialoilla ja huomioita dokumentoitu sekä korjaustoimenpiteitä toteutettu. Sisäistä valvontaa tehdään normaalin johtamisen ja työn ohessa ilman, että sitä olisi erikseen dokumentoitu. Havaitut virheet on korjattu ja toimintaa ohjeistettu uudelleen tarvittavilta osin. Sisäistä valvontaa toteutetaan tarkoituksenmukaisella tavalla ja riittävässä laajuudessa.

1.3. KOKONAISTALOUDEN TARKASTELU

1.3.1. TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2020 1000 €	2019 1000 €
Toimintatuotot	5 894	5 639
Valmistus omaan käyttöön	42	28
Toimintakulut	-48 236	-47 770
Toimintakate	-42 300	-42 103
Verotulot	29 989	29 206
Valtionosuudet	18 736	16 123
Rahoitustuotot ja -kulut		0
Korkotuotot	17	11
Muut rahoitustulot	10	11
Korkokulut	-278	-293
Muut rahoituskulut	-8	-2
Vuosikate	6 167	2 953
Poistot ja arvonalentumiset	-4 043	-2 100
Tilikauden tulos	2 124	852
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 124	852

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	12,2	11,8
Vuosikate/Poistot, %	153	141
Vuosikate, euroa/ asukas	785	377
Asukasmäärä	7 855	7 828

Toimintatuotot kasvoivat toimintakertomusvuonna 4,52 % edellisvuoteen verrattuna.

Myyntituloja toteutui 632 703 euroa enemmän kuin edellisenä vuotena. Myyntituloissa suurimmat lisäykset olivat:

- vesi- ja jätevesimaksuissa 74 996 euroa (1 039 026 euroa vuonna 2020, 964 029 euroa vuonna 2019),
- rintamaveteraanien avopalveluissa 103 818 euroa (200 000 euroa vuonna 2020, 96 182 euroa vuonna 2019),
- kotikuntakorvauksissa 88 774 euroa (346 058 euroa vuonna 2020, 257 284 euroa vuonna 2019),
- ateriapalveluiden myyntituotot 321 537 euroa (321 537 euroa vuonna 2020, edellisen vuoden toteuma on kirjattu maksutuottoihin).

Tuet ja avustukset kasvoivat 229 846 euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Tuissa ja avustuksissa eniten kasvoivat:

- valtionavustukset 161 175 euroa (428 175 euroa vuonna 2020, 266 999 euroa vuonna 2019),
- tuet ja avustukset valtiolta 75 629 euroa (85 629 euroa vuonna 2020, 10 000 euroa vuonna 2019).

Maksutuottoja kertyi 425 739 euroa vähemmän kuin edeltävänä vuonna. Maksutuotoissa laskua eniten on ollut sosiaalitoimen maksuissa kuten hoitopäivämaksuissa 210 461 euroa (849 651 euroa vuonna 2020, 1 060 112 euroa vuonna 2019) ja muissa kodinhoitoapumaksuissa 245 442 euroa (125 049 euroa vuonna 2020, 370 491 euroa vuonna 2019) verrattuna edeltävään vuoteen. Muut sosiaalitoimen maksut kasvoivat 74 248 euroa (364 830 euroa vuonna 2020, 290 582 euroa vuonna 2019) edellisestä vuodesta.

Muiden toimintatuottojen kokonaiskertymä toteutui 181 706 euroa pienempänä verrattuna edeltävään vuoteen. Muiden toimintatuottojen pienentyminen johtui pitkälti asuntojen vuokratuottojen pienenemiseen 124 002 euroa (749 527 euroa vuonna 2020, 873 530 euroa vuonna 2019) edelliseen vuoteen verrattuna.

Toimintakulut kasvoivat toimintakertomusvuonna 0,98 % edelliseen vuoteen verrattuna.

Euromääräisesti eniten kasvoivat henkilöstökulut 694 808 euroa (3,8 %) edellisvuodesta.

Palvelujen ostot kokonaisuutena pienenivät -327 934 euroa (-1,32 %) edelliseen vuoteen verrattuna. Aineet, tarvikkeet ja tavarat puolestaan kasvoivat 243 806 euroa (11,21%) edellisvuodesta.

Tarkasteltaessa avustuksia kokonaisuutena kasvoivat ne 23 481 euroa (1,63 %) edelliseen vuoteen verrattuna. Muut toimintakulut puolestaan pienenivät -167 571 euroa (-17,16 %) edellisvuodesta.

Toimintakate kasvoi 197 104 euroa (0,47 %) edellisvuoteen verrattuna.

Merkittävimpien rahoituslähteiden verotulojen ja valtionosuuksien kehittymistä on tarkasteltu edellä.

Vuosikate on 3 214 546 euroa (108,87 %) edellisvuotta suurempi.

Valtuusto päätti 9.11.2020 (§ 38) poistosuunnitelman muuttamisesta 1.1.2020 alkaen. Poistot kirjattiin vuoden 2020 osalta muutetun poistosuunnitelman mukaisesti. Kunnanhallitus hyväksyi kokouksessaan 23.11.2020 (§ 211) poistojen korjaamisen ja lisäpoistot vuodelle 2020 sekä hyödykekohtaiset poistoajat vuodesta 2020 alkaen. Poistojen korjaaminen ja lisäpoistot vaikuttivat selkeästi poistomäärän kasvuun vuoden 2020 osalta. Poistot kasvoivat 1 941 182 euroa (92,43 %) edelliseen vuoteen verrattuna. Poistojen selkeä kasvu vuoden 2020 osalta vaikutti merkittävästi tilinpäätöksen tulokseen.

Asukasta kohti laskettuna vuosikate on 785 euroa ja tilikauden tulos on 270,4 euroa. Tilastokeskuksen vuoden 2020 tilinpäätösarvioiden mukaan asukasta kohti laskettu vuosikate oli vuonna 2020 kuntasektorilla keskimäärin 727 euroa.

Tuloslaskelman tunnusluvut paranivat edellisvuoteen verrattuna ja ovat valtakunnallisesti vertailtuna hyviä. Vuosikate riitti poistojen kattamiseen ja johti ylijäämäväliseen tulokseen.

Tunnuslukutarkastelussa kuntatalous kokonaisuutena oli tuloksen muodostumisen osalta edellisvuosia parempi.

Lopen tilinpäätösten tunnusluvut ovat vuoden 2020 tilinpäätöksen ennakkotietoihin verrattuna keskiarvoa parempia.

1.3.2. RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

Rahoituslaskelma

	2020 1000 €	2019 1000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	6 167	2 953
Satunnaiset erät	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-191	55
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 415	-1 857
Rahoitusosuudet inv.menoihin	98	84
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	150	141
Toiminnan ja investointien rahavirta	4 809	1 376
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	0	0
Antolainasaamisten vähennys	25	25
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	4 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 225	-2 975
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 000	0
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	891	-499
Rahoituksen rahavirta	-1 309	551
Rahavarojen muutos	3 500	1 926
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	6 281	2 781
Rahavarat 1.1.	2 781	855
	3 500	1 926

Laskelma osoittaa kertomusvuoden toiminnan rahavirran toteutuneen edelliseen vuoteen verrattuna selkeästi vahvempaan. Tuloslaskelmassa muihin toimintatuottoihin ja -kuluihin sisältyvä käyttöomaisuuden myynnin nettovoitto tai -tappio oikaistaan laskennasta tulorahoituksen korjauserissä. Vuoden 2020 osalta käyttöomaisuuden myynnin nettotappio osoittaa käyttöomaisuuden myynnin tuloksen olleen edellisvuotta huonompi.

Investointimenot olivat kertomusvuonna 442 159 euroa edellistä vuotta pienemmät.

Antolainasaamisten vähennys on Lopen Vanhustentalot Oy:n lainan lyhennys.

Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin kertomusvuonna 3 225 000 euroa, joten pitkäaikaisten lainojen lainakanta väheni lyhennyksen verran.

Kunnalla on käytössä lyhytaikaista rahoitusta varten kuntatodistusohjelma, joka on ollut joustava väline maksuvalmiuden hoidossa. Sen avulla tapahtuva rahoitus oli koko kertomusvuoden ajan myös hyvin edullista ja kannattavaa matalien korkojen vuoksi.

Rahoituslaskelman tunnusluvut

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2020	2019
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1 000 €	117	-6 771
Investointien tulorahoitus, %	468	159,0
Laskennallinen lainanhoitokate	2,5	1,2
Kassan riittävyys, pv	43,2	19,3
Asukasmäärä	7 855	7 828

Toiminnan ja investointien rahavirta tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymänä kuvaa investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos ko. viiden vuoden kertymä on positiivinen.

Rahavirran kertymä ei saisi muodostua pitempiaikaisesti negatiiviseksi. Lopella tunnusluvun arvo kääntyi negatiiviseksi tilinpäätösvoosien 2015–2018 keskimääräistä raskaamman investointiohjelman toteuttamisen johdosta. Tunnusluku kääntyi positiiviseksi vuoden 2020 vaikutuksesta.

Investointien tulorahoitusprosentti osoittaa, kuinka paljon investoinneista kyetään rahoittamaan omalla tulorahoituksella. Investointien tulorahoitusprosentti oli melko korkea ja vastaava luku oli vuonna 2019 159,0 % ja vuonna 2018 65,6 %. Tunnusluku kertoo, että kunta pystyi selkeästi rahoittamaan investointeja kunnan omalla tulorahoituksella.

Laskennallinen lainanhoitokate kertoo kunnan/konsernin tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Kun arvo on yli 2, lainanhoitokykyä voidaan pitää hyvänä, välillä 1–2 lainanhoitokyky on tyydyttävä ja kun arvo jää alle yhden, lainanhoitokyky on heikko. Lainanhoitokatteen ollessa 1 tai suurempi, voidaan katsoa tulorahoituksen riittävän lainojen hoitoon. Kun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisää lainaa, realisoimaan kunnan/konsernin omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Luotettavan kuvan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useammalta vuodelta: vuonna 2020 lainanhoitokate oli 2,5, vuonna 2019 lainanhoitokate oli 1,2 ja vuonna 2018 lainanhoitokate oli 0,4. Tunnusluvun keskimääräinen arvo oli vuoden 2019 tilinpäätöksissä kaikissa kunnissa 1,0 ja vastaavan kokoluokan kunnissa 0,4.

Kunnan maksuvalmius parani vuoden 2020 aikana verrattuna aikaisempiin vuosiin. Maksuvalmius on ollut kireä koko 2000-luvun. Maksuvalmiuden tasoittamiseen käytetään lyhytaikaista lainaa, johon tarkoitukseen kunnalla on ns. kuntatodistusohjelma Kuntarahoitus Oyj:n kanssa. Näin ulkopuolisen rahoituksen määrä on myös kyetty mitoittamaan kulloisenkin tarpeen mukaiseksi, kuten kassan riittävyyttä kuvaava tunnuslukukin osoittaa.

1.3.3. TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	2020 1000 €	2019 1000 €
A PYSYVÄT VASTAAVAT	49 795	52 632
I Aineettomat hyödykkeet	1 639	1 688
1. Aineettomat oikeudet	45	
2. Tietokoneohjelmistot	0	409
3. Muut pitkävaikutteiset menot	1 594	1 278
II Aineelliset hyödykkeet	38 990	41 761
1. Maa- ja vesialueet	6 504	6 524
2. Rakennukset	24 330	25 947
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	7 748	8 877
4. Koneet ja kalusto	241	368
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	166	44
III Sijoitukset	9 166	9 183
1. Osakkeet ja osuudet	8 762	8 754
4. Muut saamiset	404	429
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	32	32
2. Lahjoitusrahastojen varat	32	32
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	8 195	4 063
I Vaihto-omaisuus	101	99
1. Aineet ja tarvikkeet	101	99
II Saamiset	1 812	1 183
Pitkäaikaiset saamiset	0	4
2. Lainasaamiset	0	4
Lyhytaikaiset saamiset	1 812	1 180
1. Myyntisaamiset	919	702
2. Lainasaamiset	6	0
3. Muut saamiset	395	331
4. Siirtosaamiset	493	146
IV Rahat ja pankkisaamiset	6 281	2 781
VASTAAVAA YHTEENSÄ	58 021	56 727
VASTATTAVAA	2020 1 000 €	2019 1 000 €
A OMA PÄÄOMA	31 917	29 793
I Peruspääoma	16 023	16 023
IV Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	13 770	12 918
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	2 124	852
C PAKOLLISET VARAUKSET	75	203
2. Muut pakolliset varaukset	75	203
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	311	192
2. Lahjoitusrahastojen pääomat	311	192
E VIERAS PÄÄOMA	25 718	26 540
I Pitkäaikainen	13 424	16 344
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	12 122	15 097
7. Muut velat	1 302	1 247
II Lyhytaikainen	12 294	10 196
1. Joukkovelkakirjalainat	3 500	2 500
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 975	3 225
5. Saadut ennakot	75	82
6. Ostovelat	2 411	1 668
7. Muut velat	505	319
8. Siirtovelat	2 827	2 402
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	58 021	56 727
TASEEN TUNNUSLUVUT:		
Omavaraisuusaste, %	55,1	52,6
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	46,9	51,9
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista, %	46,9	51,9
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000€	15 894	13 770
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	2 023	1 759
Lainakanta 31.12., 1 000€	18 597	20 822
Lainakanta 31.12., €/asukas	2 368	2 660
Lainat ja vastuut, 31.12., 1 000 €	18 797	21 023
Lainat ja vastuut, €/asukas	2 393	2 686
Lainasaamiset, 1 000€	0	0
Asukasmäärä	7 855	7 828

Tase on kunnan ja vesilaitoksen yhteinen.

Toimeksiantojen varoissa lahjoitusrahastojen erityiskatteet koostuvat koulujen stipendi- ja opinto-rahastoista.

Vaihtuvissa vastaavissa vaihto-omaisuuteen sisältyvät aineet ja tarvikkeet koostuu keskushallinnon posti-kuorivarastosta sekä teknisen lautakunnan tarvike- ja halkovarastosta.

Lyhytaikainen lainasaaminen on kunnanhallituksen 17.8.2020 (§ 142) myöntämä laina Etelä-Lopen Eränkävijät ry:lle. Muut saamiset ovat kertomusvuoteen kohdistuvia käyttötalouden valtionosuussaamia ja alv-saamia.

Vastattavaa-puolella pakollisissa varauksissa on kunnan osuus Riihimäen seudun terveystieteiden kuntayhtymän alijäämästä 74 914 euroa.

Tilikauden ylijäämä 2 124 327 euroa siirretään taseen edellisten kausien yli-/alijäämä -tilille.

Taserakenteen kannalta merkittävää on vieraan pääoman määrän kasvaminen. Pitkäaikaisen vieraan pääoman määrä on pienentynyt, mutta kokonaisuudessaan vieraan pääoman määrää lisää kunnalla tilinpäätösajankohtana maksuvalmiuden turvaamiseksi ollut Kuntatodistusohjelmaan perustuva 3,5 miljoonan euron tilapäislaina.

Taseen tunnusluvut

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona pidetään 70 %. Jos omavaraisuusaste jää alle 50 %, merkitsee se suurta velkarasitetta. Vuonna 2020 Lopen kunnan omavaraisuusaste oli 55,1 %, kun se edellisenä vuotena oli 52,6 %. Vuoden 2019 tilinpäätöksissä omavaraisuusasteen tunnusluku oli vastaavan kokoluokan kunnissa keskimäärin 48,6 % ja kaikissa kunnissa 57,9 %.

Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo, kuinka suuri osa kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon. Mitä pienempi tunnusluvun arvo on, sitä paremmin kunta selviytyy omalla tulorahoituksella velan takaisinmaksusta. Luokittelun mukaan tunnusluvun arvo on hyvä silloin, kun se on alle 33 % ja tyydyttävä, kun se on välillä 33–60 %. Kertomusvuonna tunnusluvun arvo oli 46,9 %, kun edellisenä vuotena se oli 51,9 %.

Kertynyt yli-/alijäämä osoittaa kunnan liikkumavaraa tulevia vuosia varten. Tunnusluvun osalta tilanne on kunnassa parantunut merkittävästi vuoden 2009 jälkeen, jolloin se oli vain 197 euroa / asukas. Kertomusvuonna tunnusluvun arvo oli 2 023 euroa / asukas, kun edellisenä vuotena se oli 1 759 euroa / asukas. Saman kokoluokan kunnissa vuoden 2019 tilinpäätöksissä kertyneen ylijäämän määrä oli keskimäärin 878 euroa / asukas, kaikkien kuntien keskiarvo 2 025 euroa / asukas.

Lainakannalla tarkastelussa tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Kertomusvuonna tunnusluvun arvo oli 2 368 euroa / asukas, kun edellisenä vuotena se oli 2 660 euroa / asukas. Kuntien vuoden 2019 tilinpäätöksien mukaan saman kokoluokan kuntien keskimääräinen lainakanta asukasta kohti oli 3 394 euroa ja kaikissa kunnissa keskimäärin 3 342 euroa. Loppi on vuodesta 2012 alkaen ollut tällä mittarilla kuntien keskiarvoa vähemmän velkaantunut.

Tunnusluvut kertovat, että kunnan talous kehittyi kertomusvuonna ylijäämäiseen suuntaan. Kunnan investointisuunnitelma on laadittu ja hyväksytty niin, että se vahvistaa kunnan taserakennetta.

Kriisikunnan kriteereistä Lopella toteutui yksi vuonna 2020:

- kunnan tuloveroprosentti (Lopella 21,5) oli yli 0,5 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskiarvo 19,97.

1.3.4. KUNNAN KOKONAISTULOT JA -MENOT

TULOT	1000 €	MENOT	1000 €
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	5 894	Toimintakulut	48 236
Verotulot	29 989	- Valmistus omaan käyttöön	-42
Valtionosuudet	18 736		
Korkotuotot	17	Korkokulut	278
Muut rahoitustuotot	10	Muut rahoituskulut	8
Tulorahoituksen korjauserät		Tulorahoituksen korjauserät	
		Pakollisten varausten muutos	
- Pysyvien vastaavien		- Pakollisten varausten lis. (+), väh. (-)	128
hyödykkeiden luovutusvoitot	-72	- Pysyvien vastaavien	-9
		hyödykkeiden luovutustappiot	
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	98		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	150	Investointimenot	1 415
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset	25	Antolainasaamisten lisäykset	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	3 225
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	28 500	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	27 500
Kokonaistulot yhteensä	83 348	Kokonaismenot yhteensä	80 739
Kokonaistulot - Kokonaismenot	2 609		
Muut maksuvalmiuden muutokset	891		
Rahavarojen muutos	3 500		
Rahavarojen muutos - Muut maksuvalmiuden muutokset	2 609		

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat ja joissa taseyksikkö on yhdistelty.

Kokonaistulot ja -menot sisältävät laskelmassa varsinaisen toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja käytön.

1.4. KONSERNITILINPÄÄTÖS

Kuntalain mukaan kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä. Konsernitilinpäätökseen sisällytetään lisäksi konsernin rahoituslaskelma, jossa annetaan selvitys kuntakonsernin varojen hankinnasta ja niiden käytöstä tilikauden aikana.

1.4.1. KONSERNIRAKENNE JA TOIMINNAN OHJAUS

Konsernitilinpäätökseen yhdistellään konserniyhteisöjen tilinpäätökset ja niiden kuntayhtymien tilinpäätökset, joissa kunta on jäsenenä. Lisäksi konsernitilinpäätökseen yhdistellään konserniyhteisöjen omistusosuutta vastaava määrä osakkuusyhteisöjen voitosta tai tappiosta sekä oman pääoman muutoksesta.

Konsernitilinpäätökseen yhdistettävään Lopen kuntakonserniin kuuluu kaksi tytäryhtiötä, neljä kuntayhtymää ja kolme osakkuusyhteisöä.

Tytäryhteisöt, jotka on yhdistelty konsernitilinpäätökseen:

- Lopen Vuokratalot Oy
- Lopen Vanhustentalot Oy

Kuntayhtymät, yhdistelty konsernitilinpäätökseen omistusosuuden mukaisessa suhteessa:

- Riihimäen seudun terveystalouden kuntayhtymä
- Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin kuntayhtymä
- Eteva kuntayhtymä
- Hämeen liitto

Osakkuusyhteisöt, jotka on yhdistelty konsernitilinpäätökseen:

- Kiinteistö Oy Lopen Terveystalo Lopenpaja
- Kiinteistö Oy Läyliäisten Palveluasema
- Asunto Oy Lopen Kentänkulma

Kunnan konserniohjeiden mukaan kunnanhallitus nimeää edustajat tytäryhteisöjen yhtiökokouksiin tai vastaaviin päättäviin toimielimiin. Tytäryhteisöjen yleistä tilannetta ja kehitysnäkymiä seurataan konsernineuvotteluissa sekä tarkoituksenmukaisin yhteydenpidoin yhteisöjen johdon kanssa.

1.4.2. SELONTEKO KONSERNIVALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Konserniyhteisöjen yhtiökokousedustajat ja hallitusten jäsenet on pääsääntöisesti valittu kunnanhallituksen, valtuutettujen tai johtavien viranhaltijoiden keskuudesta. Kunnanjohtaja on kunnan yhtenä yhtiökokousedustajana tytäryhtiöissä. Näin on yhteydenpito ja tiedonkulku kunnan johdon ja yhtiöiden välillä luotu kiinteäksi.

Tytäryhtiöiden osalta konsernivalvontaa tapahtuu myös tilintarkastuksen myötä, joka on molemmissa järjestetty kunnan tilintarkastusyhteisön kautta.

Kunnanhallituksen hyväksymien konserniohjeiden mukaisesti konsernijohtoon tulisi käydä vuosittain konsernineuvottelut kunnan tytäryhtiöiden kanssa. Tytäryhteisöjen kanssa on käyty konsernineuvottelut tavoitteista vuonna 2020 ja yhteydenpito on ollut muiltakin osin tiivistä. Kertomusvuoden aikana on konserniasiantuntijoita ja kunnanjohtaja osallistunut Vuokratalot Oy:n hallituksen kokouksiin.

Osana kuntayhtymien toiminnan seuraamista ja valvontaa niiden pöytäkirjat kierrätetään asianomaisen hallinnonalan vastuullisella viranhaltijalla, minkä jälkeen ne on saatettu kunnanhallitukselle tiedoksi. Samaten tytäryhtiöt on veloitettu toimittamaan hallituksensa pöytäkirjat tiedoksi kunnanhallitukselle. Näin on varmistettu, että asianomaisilla on tarvittava tietoisuus konserniyhteisöissä vireillä olevista asioista ja kunnan edunvalvonta näin on mahdollista.

Tytäryhtiöiden päätöksenteossa ei ole kertomusvuonna todettu tehtyjen omistajapoliittisten linjausten vastaista menettelyä.

1.4.3. KONSERNITAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Seuraavassa on tarkasteltu tytäryhtiöille kunnan vuoden 2020 talousarviossa asetettujen tavoitteiden toteutumista.

Lopen Vuokratalot Oy

Toiminnalliset tavoitteet	Arviointimenetelmä / mittari
1. Yhtiö toimii taloudellisesti, tehokkaasti ja siten, että omaisuudesta huolehditaan	Vuosi 2019 on ollut taloudellisesti raskas Lopen Vuokratalot Oy:llä, käyttöaste on vaihdellut rajusti. Huoneistojen peruskorjauksiin on vesivahingoista johtuen mennyt huomattavasti aikaisempia vuosia enemmän. Positiivista on ollut, että Ävikintie 4 -yhtiöstä asunnot on saatu kaupaksi niin, että yhtiöllä on enää yksi asunto, joka on vuokrattu. Myynti on parantanut taloutta ja yhtiö on kyennyt hoitamaan lainat suunnitellusti, myös vuosi 2020 on siltä osin turvattu. Yhtiön tavoitteena on suunnitella peruskorjaukset seuraaville 10 vuodelle ja sen mukaan myös toteuttaa ne, tärkeimpinä käyttövesiputket ja vesikatot. Yhtiö pyrkii asuntomassasta huolehtiessaan ja korjauksia tehdessään mahdollisuuksien mukaan käyttämään paikkakuntalaisia yrityksiä, kohtuullisella hintatasolla. Selkeänä tavoitteena on pitää asunnot kunnossa ja päästä suunnitelmalliseen korjaustoimintaan. Vuoden 2019 tilinpäätös tulee olemaan kohtalainen. Vuoden 2020 tavoitteena on selkeästi parempi käyttöaste ja kannattavuus, vaikka isot peruskorjaukset painavat ja lisäävät korjausvelkaa. Hallitus on ollut aktiivinen ja paneutunut yhtiön asioihin, pyrkimyksenä saada pidettyä vuokra-asunnot kohtuullisessa kunnossa siten, että se tukisi käyttöastetavoitetta.
2. Vuokrasaatavien määrän pienentäminen ja vuokrarästien saaminen hallintaan	Vuokranperintää on tehostettu ulkoistamalla perintätoimistolle, minkä lisäksi viime kädessä on käytetty vuokrasopimuksen purkuoikeutta. Yhtiön hallitus on kiinnittänyt runsaasti huomiota vuokrarästeihin ja pyrkinyt löytämään keinoja parantaa kertymää ja vuokralaisten vuokranmaksuhalukkuutta. Tavoitetta tukee hyvin toimiva asukastoiminta.
3. Asuntojen käytettävyyden ja käyttöasteen parantaminen	Asuntojen käyttöaste vuonna 2019 on kokonaisuutena ollut edellisen vuoden tasolla, mutta 95 %:n käyttöastetavoitetta ei saavuteta. Yhtiö pystyy huoneistojen ylläpidon kautta tarjoamaan laadultaan kohtuullisia asuntoja ja sen pohjalta vuoden 2020 uskotaan olevan parempi.
4. Toimintasuunnitelman laatiminen	Lopen Vuokratalot Oy:n toimintasuunnitelmaan kuuluu pitää asunnot kohtuullisessa kunnossa ja saada siten käyttöaste nousemaan. Lisäksi tavoitteena on vuokrarästien supistaminen. Yhtiön tavoitteena on tuottaa hyviä asumispalveluita kohtuullisin neliöhinnoin ja jatkaa aktiivista toimintaa. Asukastoiminta pyritään saamaan paremmin toimivaksi. Yhtiö on valmis tekemään asuntoihin muutoksia niin, että ne soveltuisivat vanhuksille, jos vanhuspuolella ilmenee tarvetta.

Toteutuma 1

Tilikauden 2020 alussa asuntojen käyttöaste oli huono (87,9 %). Loppuvuoden aikana käyttöaste nousi huomattavasti ja joulukuussa 2020 käyttöaste oli 98,9 %. Koko vuodelle 2020 laskettuna käyttöaste oli keskiarvoltaan 92,7 %, mikä voidaan todeta tyydyttäväksi. Tilikauden lopussa tilanne näyttää hyvältä. Tyhjiä asuntoja ei ole ja hakijoita on jonossa.

Liikevaihto oli 1 307 979 euroa ja hoitokulut olivat 815 928 euroa. Poistojen ja luottotappioiden, sekä rahoituskulujen jälkeen tulos oli 235 134 euroa. Yhtiön pitkäaikaiset lainat on pystytty lyhentämään suunnitelman mukaisesti.

Hankaluutena yhtiötä painaa pitkäaikaiset rakennusaikaiset lainat, joiden pääoma on tilikauden lopussa noin viisi miljoonaa euroa. Lainojen määrä aiheuttaa sen, että peruskorjauksia ei pystytä toteuttamaan aktiivisesti niin paljon kuin olisi tarvetta. Korjauksiin käytettiin tilikauden aikana 461 470 euroa, joista taseeseen siirrettiin 142 673 euroa.

Åvikintie 4 -yhtiöstä saatiin viimeinenkin asunto myytyä tilikauden aikana.

Yhtiötä on johdettu hallituksen toimesta aktiivisesti, taloudellisesti ja tehokkaasti.

Toteutuma 2

Yhtiö on tehostanut vuokrien perintää. Vuokrien perintätoimet ovat olleet toimivia ja työtä jatketaan perintätoimiston kanssa aktiivisesti. Häätöjen määrä on pienentynyt.

Asukashallinto ei ole kokoontunut kertaakaan vuoden 2020 aikana.

Toteutuma 3

Lopen Vuokratalot Oy on hakenut Aralta asumisrajoitusten poistoa, mutta hakemus peruutettiin neuvottelujen perusteella. Neuvottelut osoittivat, että asumisrajoitusten poistoa ei olisi saatu. Tästä huolimatta käyttöaste nousi hyvin loppuvuoden 2020 aikana. Tilanne on tilikauden päättyessä hyvä ja tilanteen ylläpitämiseksi tehdään toimenpiteitä.

Toteutuma 4

Peruskorjauksia on tehty kassavaroin ja peruskorjauksia pyritään tekemään vuosittain. Ylläpitokorjaukset menevät peruskorjauksien edelle, jotta huoneistojen käyttöaste saadaan pidettynä hyvänä.

Vuosittain laaditaan yhtiölle korjaussuunnitelma.

Yhtiössä on valmius tehdä muutoksia asuntoihin vanhustenhuollon asumisen tarpeita varten.

Tällä hetkellä yhtiön neliövuokrat ovat korkeammat kuin yksityisellä sektorilla. Vaikka yhtiöllä olisi vuokrankorotuspainetta, ei korotuksia pystytä tekemään mahdollisesti lisääntyvän asuntojen tyhjäkäynnin määrän vuoksi.

Asukastoimikuntaa pyritään aktivoimaan vuosittain.

Lopen Vanhustentalot Oy

Toiminnalliset tavoitteet	Arviointimenetelmä / mittari
1. Yhtiön talous pidetään kunnossa	Talousarvio laaditaan niin, ettei vuokratasoon tule korotuspaineita. Tavoitteena on hallittu ja tasapainoinen taloudenhoito, joka johtaa tasapainoiseen tilinpäätökseen vuonna 2020. Kiinteistöjä ylläpidetään suunnitellusti niin, että omaisuus pidetään kunnossa. Kiinteistöjen huoltokirjat ovat käytössä. Yhtiö ei toteuta uusia investointeja, vaan keskittyy lainojensa lyhennyksiin ja tarvittaviin huoneistoremontteihin.
2. Täyttöasteen pitäminen korkeana	Asuntojen käyttöaste pidetään vähintään vuoden 2019 tasolla, yli 95 % käyttökuntoisista asunnoista. Hyvä yhteistyö kunnan vanhuspalveluiden kanssa tukee tavoitetta.
3. Hyvä asukas-turvallisuus	Hyväksyttyä turvallisuussuunnitelmaa ylläpidetään ja siihen liittyvästä ohjeistuksesta huolehditaan. Turvallisuutta parantavia toimenpiteitä toteutetaan resurssien puitteissa. Nykitekniikoita hyödynnetään.
4. Toiminta-suunnitelman laatiminen	Mikäli kotipalvelujen turvin itsenäiseen asumiseen kykenevien asunnon-hakijoiden määrä lisääntyy pysyvästi, yhtiö aloittaa neuvottelut Lopen Vuokratalot Oy:n kanssa asuntojen hankkimisesta vanhusten käyttöön. Vaikka sote-ratkaisu tuskin vaikuttaa yhtiön tilanteeseen ja toimintaan, tulee uudistuksen vaikutuksia seurata niin, että tarvittaessa kyetään muuttuvaan tilanteeseen reagoimaan ajoissa.

Toteutuma 1

Yhtiön perimä vuokra on pysynyt 8,80 €/m² eikä vuokrankorotuspaineita ole.

Kotorinne 3:n peltikatot on korjattu ja maalattu sekä lumiesteet on vaihdettu. Lisäksi Kotokuja 3 D ja E -talojen pohjoispuolet on ympäröity ja patolevytetty, seinien viereen vaihdettu sepelit mullan tilalle. Kotokuja 5:n varastosiipi ja lämmönjakohuone on maalattu. Kotorinne 3:n asuntojen lukosto on uusittu ja liitetty muiden vanhustenasuntojen kanssa samaan sarjaan. Lisäksi on tehty muutama iso huoneistoremontti asukkaan vaihtuessa.

Sähköiset huoltokirjat ovat käytössä kaikissa taloissa. Tilikaudella ei toteutettu investointeja.

Toteutuma 2

Vuoden 2020 käyttöaste oli 95 %.

Kotipalveluyhteistyö on saumatonta ja tuo pääosan uusista asukkaista yhtiölle.

Toteutuma 3

Asumisturvallisuuteen panostetaan kaikessa suunnittelussa ja päätöksenteossa.

Turvallisuutta parantavia toimenpiteitä tehdään resurssien puitteissa. Yhtiö huolehtii niistä tiloihin liittyvistä valmiuksista, joita apuvälineiden ja avustajien läsnäolo vaatii.

Toteutuma 4

Tällä hetkellä yhtiö tuottaa riittävät palvelut itsenäiseen asumiseen kykenevien vanhusten asunnon-tarpeeseen. Lopen Vuokratalot Oy:n kanssa on neuvoteltu mahdollisuuksista asuntojen järjestämisestä vanhusten käyttöön, mikäli hakijamäärät lisääntyvät yli asuntotarjonnan.

1.4.4. KONSERNILASKELMAT

Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2020 1 000 €	2019 1 000 €
Toimintatuotot	26 033	24 911
Myyntituotot	20 278	19 056
Maksutuotot	2 512	3 140
Tuet ja avustukset	1 148	676
Muut toimintatuotot	2 053	2 007
Valmistus omaan käyttöön	42	32
	26 033	24 911
Toimintakulut	-66 879	-65 892
Palkat ja palkkiot	-22 953	-22 340
Henkilösivukulut	0	0
Eläkekulut	-4 809	-4 721
Muut henkilösivukulut	-760	-640
Henkilöstökulut yhteensä	-28 522	-27 702
Palvelujen ostot	-30 077	-30 030
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 733	-4 441
Avustukset	-1 472	-1 437
Vuokratulot	-648	-788
Muut toimintakulut	-1 470	-1 526
	-66 922	-65 924
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta/tappiosta	-50	24
TOIMINTAKATE	-40 939	-40 990
Verotulot	29 963	29 180
Valtionosuudet	18 736	16 123
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	13	6
Muut rahoitustuotot	56	43
Korkokulut	-342	-362
Muut rahoituskulut	-9	-3
	-283	-316
VUOSIKATE	7 478	3 997
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 147	-3 150
Arvonalentumiset	-86	0
	-5 233	-3 150
TILIKAUDEN TULOS	2 245	847
Tilinpäätössiirrot	2	2
Tilikauden verot	0	0
Laskennalliset verot	-6	21
Vähemmistöosuudet	-0	-1
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	2 240	869
TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot/Toimintakulut %	39	38
Vuosikate/Poistot %	143	127

Konsernin talouskehitys oli edellisvuotta parempi. Tähän vaikutti kunnan oman tilinpäätöksen tulos. Konserniyhteisöt tekivät pääosin hyvän tilinpäätöksen. Vuosikate oli 3 480 471,80 euroa parempi kuin vuonna 2019.

Molemmat kunnan tytäryhtiöt tekivät kertomusvuonna ylijäämäiset tilinpäätökset; Lopen Vuokratalot Oy:n tilinpäätös oli ylijäämäinen 235 133,85 euroa ja Lopen Vanhustentalot Oy:n tilinpäätös oli 18,75 euroa ylijäämäinen.

Kaikkiaan Lopen kuntakonsernin yhteisöjen tulos muodostui 2 240 246,15 euroa ylijäämäiseksi. Edellisvuonna ylijäämä oli 868 670,50 euroa.

Konsernituloslaskelman tunnusluvut vahvistuivat edellisvuodesta. Vuosikate kasvoi edellisvuodesta ja se riitti poistojen kattamiseen.

Valtakunnallisiin keskiarvolukuihin verrattuna Loppi sijoittui hyvin: vuosikate/poistot vuonna 2020 oli 143 % ja vuonna 2019 oli 127 %. Vastaava tunnusluku vuonna 2019 vastaavan kokoluokan kunnissa oli 72 % ja koko maassa 100 %.

Kuluvan tarkasteluvuoden aikana vuosikate euroa/asukas oli 952 euroa ja edellisenä vuotena 511 euroa. Vastaava tunnusluku vuoden 2018 tilinpäätöstietojen mukaan oli vastaavan koon kunnissa 450 euroa ja koko maassa 812 euroa.

Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2020 1 000 €	2019 1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	7 478	3 997
Tilikauden verot	0	0
Tulorahoituksen korjaukset	-164	-447
	7 314	3 551
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2 697	-3 141
Rahoitusosuudet investointimenoihin	177	84
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	325	426
	-2 194	-2 631
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	5 120	920
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys		
Antolainasaamisten vähennys	4	4
	4	4
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 128	5 127
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 872	-3 975
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-342	282
	-2 086	1 433
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset	472	-317
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	125	54
Vaihto-omaisuuden muutos	-36	40
Saamisten muutos	-966	-29
Korottomien velkojen muutos	1 350	-382
	472	-317
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-1 609	1 121
Rahavarojen muutos	3 511	2 040
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	8 830	5 319
Rahavarat 1.1.	5 319	3 279
	3 511	2 040
TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirta		
5 vuodelta, 1000€	4 064,3	-2 312,1
Investointien tulorahoitus %	296,8	130,8
Laskennallinen lainanhoitokate	2,3	1,1
Kassan riittävyys pv	44,3	26,5

Konsernitasolla investointimenot vähenivät kertomusvuonna 443 657 euroa verrattuna edelliseen vuoteen.

Konserniyhteisöistä uutta pitkäaikaista lainaa otti Kanta-Hämeen sairaanhoitopiiri. Konserniyhtiössä lainamäärä pieneni kokonaisuudessaan kertomusvuoden aikana.

Tunnuslukujen osalta toiminnan ja investointien rahavirta tilinpäätösvooden ja viiden edellisen vuoden kertymän mukaan laskettuna on ollut useamman vuoden konsernitasolla negatiivinen. Rahavirran kertymä ei saisi muodostua pidempiaikaisesti negatiiviseksi. Arvo kääntyi vuonna 2020 positiiviseksi.

Konsernitasolla investointien tulorahoitusprosentti oli 296,8 %. Tunnusluku on huomattavasti keskimääräistä parempi, sillä saman kokoluokan kunnissa investointien tulorahoitus-% oli vuoden 2019 tilinpäätöksissä 46 % ja kaikissa kunnissa 11 %.

Konsernitasolla lainanhoitokate oli 2,3 % vuonna 2020, kun edellisvuotena se oli 1,1 %. Vuoden 2019 tilinpäätöksissä tunnusluvun arvo oli saman kokoluokan kunnissa keskimäärin 0,9 % ja kaikissa kunnissa 1,4 %.

Kokonaistarkasteluna tunnusluvut osoittavat kuntakonsernin rahoituksellisen aseman vahvistuneen.

Konsernitase ja sen tunnusluvut

	2020 1 000 €	2019 1 000 €		2020 1 000 €	2019 1 000 €
VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
Aineettomat oikeudet			Peruspääoma	16 023	16 023
Aineettomat oikeudet	201	584	Yhdistysten ja säätiöiden ppo:n siirrot	-	-
Muut pitkävaikutteiset menot	1 600	1 285	Arvonkorotusrahasato	-	-
Ennakkomaksut ja keskeneräiset	0	0	Muut omat rahastot	15	17
	1 801	1 870	Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	13 837	12 968
Aineelliset hyödykkeet			Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 240	869
Maa- ja vesialueet	6 975	6 995		32 115	29 877
Rakennukset	36 036	38 192			
Kiinteät rakenteet ja laitteet	7 874	9 015	VÄHEMMISTÖOSUUKSET	6	6
Koneet ja kalusto	810	1 020			
Muut aineelliset hyödykkeet	1	1	PAKOLLISET VARAUKSET	-	-
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hank	2 027	1 199	Muut pakolliset varaukset	505	674
	53 723	56 422			
Sijoitukset			TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMA	-	-
Osakkeet ja osuudet	2 882	3 075	Valtion toimeksiannot	47	11
Muut lainasaamiset	30	35	Lahjoitusrahastojen pääomat	325	206
Muut saamiset	20	20	Muut toimeksiantojen pääomat	8	8
	2 932	3 130		380	225
TOIMEKSIANTOJEN VARAT			VIERAS PÄÄOMA	-	-
Valtion toimeksiannot	36	0	Pitkäaikainen	-	-
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	32	32	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	19 542	22 351
Muut toimeksiantojen varat	8	14	Lainat julkisyhteisöiltä	58	74
	76	46	Liittymismaksut ja muut velat	1 302	1 247
VAIHTUVAT VASTAAVAT			Laskennalliset verovelat	50	44
Vaihto-omaisuus				20 953	23 716
Aineet ja tarvikkeet	211	176	Lyhytaikainen		
Valmiit tuotteet	1		Joukkovelkakirjalainat	3 782	2 782
Muu vaihto-omaisuus	1	1	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 937	4 199
	213	177	Lainat julkisyhteisöiltä	16	15
Saamiset			Saadut ennakot	139	140
Pitkäaikaiset saamiset			Ostovelat	3 692	2 979
Lainasaamiset	0	4	Liittymismaksut ja muut velat	801	565
Muut saamiset	106	117	Siirtovelat	4 437	4 090
	106	120	Laskennalliset verovelat	-	-
Lyhytaikaiset saamiset				16 803	14 770
Myyntisaamiset	1 751	1 295		37 755	38 486
Lainasaamiset	6	0	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	70 761	69 267
Muut saamiset	638	579			
Siirtosaamiset	686	227	TASEEN TUNNUSLUVUT		
	3 081	2 101	Omavaraisuusaste %	45	43
	3 187	2 221	Suhteellinen velkaantuneisuus %	51	55
Rahoitusarvopaperit			Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €	16 077	13 837
Osakkeet ja osuudet	0	0	Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	2 047	1 768
Rahat ja pankkisaamiset	8 829	5 319	Konsernin lainat €/asukas	3 480	3 758
VASTAAVAA YHTEENSÄ	70 761	69 185	Konsernin lainakanta 31.12. , 1 000 €	27 335	29 421
			Lainat ja vuokravastuut, 31.12.	30 228 798	31 616 916
			Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	3 848	4 039
			Konsernin lainasaamiset 31.12., 1 000 €	30	35
			Kunnan asukasmäärä	7 855	7 828

Kuntakonsernin rahojen ja pankkisaamisten määrä kasvoi noin 3,5 miljoonaa euroa edelliseen vuoteen verrattuna.

Tunnusluvut osoittavat, että Lopen kuntakonsernin taserakenne parani kertomusvuonna tunnusluvuilla mitattuna.

Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona pidetään konsernitaseella 40 %. Alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntakonsernissa merkittävää velkarasitetta. Lopen kuntakonserni on saavuttanut melko hyvän tavoite-tason omavaraisuusasteprosentin ollessa 45 %. Vertailuna todettakoon, että vuoden 2019 tilinpäätöksissä konsernin omavaraisuusaste oli kaikissa kunnissa keskimäärin 41,9 % ja saman kokoluokan kunnissa 38,1 %.

Suhteellisen velkaantuneisuuden tunnusluku kertoo, kuinka paljon konsernin käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluku on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi konsernien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, arvostus tai poistomenetelmä eivät vaikuta tunnusluvun arvoon. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet konsernilla on selviytyä velan takaisinmaksusta omalla tulorahoituksella. Lopen kuntakonsernin suhteellinen velkaantuneisuusprosentti oli 51 %. Vuoden 2019 tilinpäätöksissä tunnusluvun arvo oli kaikissa kunnissa keskimäärin 84,4 % ja saman kokoluokan kunnissa 63,3 %, joten siihen nähden kuntakonsernin tilanne oli keskimääräistä parempi.

Kertyneen ylijäämän tunnusluku kuvaa konsernin liikkumavaraa tulevia vuosia varten. Lopen kuntakonsernin tunnusluku vuonna 2020 oli 2 047 euroa / asukas, kun edellisenä vuotena se oli 1 757 euroa / asukas. Tunnusluvun keskiarvo oli vuoden 2019 tilinpäätöksissä koko maan kuntien osalta 2 313 euroa / asukas ja saman kokoluokan kuntien keskiarvo 1 234 euroa / asukas.

Konsernin lainakanta tarkastelee korollista vierasta pääomaa. Vuoden 2020 tilinpäätöksessä konsernin lainamäärä oli 3 480 euroa / asukas. Se oli selvästi alempi kuin koko maan vuoden 2019 tilinpäätöksissä (keskimäärin 7 084 euroa / asukas) ja myös alempi kuin saman kokoluokan kunnissa (keskimäärin 5 414 euroa / asukas). Luokitteluna tunnusluvun arvo on tulkittu hyväksi, kun se on alle 4 000 euroa / asukas.

Tunnuslukutarkastelussa konsernin lainasaamisilla tarkoitetaan sijoituksiin merkittyjä joukkovelkakirja- ja muita lainasaamisia.

2. LOPEN KUNNAN STRATEGIA 2018–2023

Strategiset tavoitteet 2018–2023

Parempaa arkea

- Monipuolista, kohtuuhintaista asumista
- Turvallinen ja yhteisöllinen elinympäristö
- Tarpeita vastaava julkinen infrastruktuuri
- Laadukkaat, nykyaikaiset varhaiskasvatuspalvelut
- Laadukkaat ja inhimilliset vanhuspalvelut
- Hyvin toimivat perusterveydenhuollon palvelut
- Monipuoliset koulut ja lukio (kyläkoulut, monipuoliset taajamakoulut)
- Julkisen liikenteen kehittäminen
- Etätyömahdollisuudet
- Päätösten vaikutusten arviointi

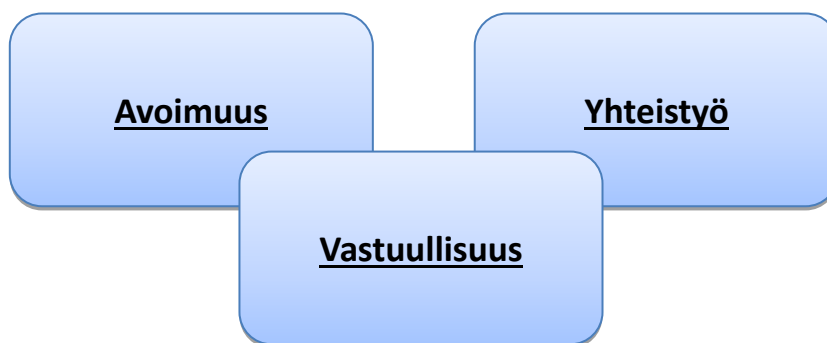
Virkistävää vapaa-aikaa

- Hyvät liikuntamahdollisuudet
- Upea luonto monipuoliseen liikkumiseen, metsästykseen, marjastukseen yms.
- Edullista harrastustoimintaa
- Laadukas kansalaisopistotoiminta
- Monipuolinen kulttuuritarjonta
- Yhteisöllinen kirjasto
- Runsas tapahtumatarjonta
- Päätösten vaikutusten arviointi

Vireä ja mahdollistava elinkeinoelämä

- Yrittämistä ja yrittäjyyttä tukeva toimintakulttuuri
- Monipuolinen elinkeinorakenne
- Työllistävä maaseutu
- Etätyölle hyvät edellytykset
- Matkailu
- Aktiivinen työllistäminen
- Päätösten vaikutusten arviointi

Arvot

Luonnollisesti Lopella

- Luonto on osa loppilaista arkea ja vapaa-aikaa
- Pidetään huolta rakennetusta ympäristöstä
- Rakennetaan terveellistä ja turvallista
- Ylläpidetään ja kehitetään kunnan vastuulla olevia palveluita ja rakenteita
- Huolehditaan luonnosta ja hyödynnetään sen moninaisuutta kestäväällä tavalla
- Kannustetaan kuntalaisia pitämään huolta itsestään ja läheisistään
- Kunnioitetaan ja suvaitaan erilaisuutta
- Huolehditaan saavutettavuudesta
- Hyödynnetään innovaatioita ja digitalisaatiota
- Mahdollistetaan etätyöskentely
- Osallistetaan ja osallistutaan
- Tuetaan yhteisöllisyyttä
- Ollaan saatavilla, autetaan, palvellaan ja välitetään

Tavoitteet 2018–2023

- Hyvät, helposti saavutettavat peruspalvelut
- Laadukas, turvallinen ja saavutettava varhaiskasvatus
- Julkinen liikenne maalla asumisen tukena
- Työmatkaliikenteen tukeminen
- Laajakaistayhteydet koko kuntaan
- Luonto-olosuhteiden vetovoimaisuuden lisääminen
- Tonttitarjonnalla pyritään vastaamaan nykyistä paremmin ihmisten asumisen tarpeisiin
- Pääsääntöisesti hyväksytään vapaa-ajan asuntojen muuttaminen vakituisiksi
- Kulttuuritoiminnan ylläpitäminen ja hyvän maineen säilyttäminen
- Laadukkaat ja houkuttelevat liikuntamahdollisuudet kaiken ikäisille
- Hoidettu, siisti ympäristö
- Varmistetaan hyvä sisäilma kaikissa kunnan kiinteistöissä. Epäilyihin sisäilmaongelmista puututaan välittömästi, ryhdytään tarvittaviin toimiin ja tiedotus hoidetaan avoimesti ja ajantasaisesti.

3. TOTEUTUMISVERTAILUT

3.1. Käyttötalouden toteutuminen

TOIMIELIN: KESKUSVAALILAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: VAALIT

Perustehtävä

Valtiollisten ja kunnallisten vaalien sekä kansanäänestyksen järjestelytehtävät.

Vuonna 2020 ei ollut toimitettavia vaaleja.

Talous

Keskusvaalilautakunta	TP2019	Alkuperäinen TA 2020	TA- muutokset 2020	Muutettu TA 2020	Toteutuma 1- 12/2020	Poikkeama Tot 2020 - Muutettu TA	Toteuma-% MTA 2020
TOIMINTATUOTOT	26 730	0		0	0	0	
TOIMINTAKULUT	-23 962	0		0	0	0	
TOIMINTAKATE	2 768	0		0	0	0	
TILIKAUDEN TULOS	2 768	0		0	0	0	

TOIMIELIN: TARKASTUSLAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: TARKASTUSTOIMI

Perustehtävä

Kuntalain 14. luvussa on määritelty tarkastustoimen tehtävät, joita lautakunta ja tilintarkastaja toteuttavat. Kuntalain (§ 121) mukaan tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on lisäksi kuntalain (§ 121) mukaisesti:

- 1) valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- 2) arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kunta-konsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- 3) arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
- 4) huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
- 5) valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;
- 6) valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Talous

Tarkastuslautakunta	TP2019	Alkuperäinen TA 2020	TA- muutokset 2020	Muutettu TA 2020	Toteutuma 1- 12/2020	Poikkeama Tot 2020 - Muutettu TA	Toteuma-% MTA 2020
TOIMINTATUOTOT	0	0		0	0	0	
TOIMINTAKULUT	-27 801	-25 040	-5 000	-30 040	-33 374	3 334	111 %
TOIMINTAKATE	-27 801	-25 040	-5 000	-30 040	-33 374	3 334	111 %
TILIKAUDEN TULOS	-27 801	-25 040	-5 000	-30 040	-33 374	3 334	111 %

Talousarvion toteutuminen ja poikkeamat

Toimintakulut ylittivät talousarviossa arvioidun tilintarkastuspalveluiden ostojen ja kokousten määrän kasvusta johtuen.

TALOUSARVIO 2020

Sitovat tavoitteet

Strateginen tavoite	Tavoite 2020	Mittarit, joilla onnistumista kuvataan	Vastuuhenkilö
1. Parempaa arkea	Kunnan elinvoimaisuuden takaaminen saamalla väestökehitys toteutumaan ennusteita merkittävästi positiivisempaan. Toimiva yhteistyö kyläyhdistysten kanssa	• Väestökehitys • Kuntamarkkinoinnin tehostaminen; markkinointisuunnitelmassa esitettyjen toimenpiteiden toteuttaminen • Kyläkäräjät kerran vuodessa	Kunnanjohtaja
	Kunnan tarjoamat palvelut ja talous ovat tasapainossa	• Kunta saavuttaa vuodelta 2020 tasapainoisen tilinpäätöksen. • Kunnan lainakanta/asukas pienenee edellisestä tilinpäätöksestä.	Taluspäällikkö
	Valokuituyhteyksiä rakentuu kunnan alueelle. Kunnan toimiva yhteistyö mm. osuuskuntien kanssa.	• Toteutuneet valokuituhankkeet.	Kunnanjohtaja
2. Virkistävää vapaa-aikaa	Kunta tarjoaa asukkailleen vireän ja virkistävän asuin ympäristön.	• Kunnan järjestämien tilaisuuksien määrä vähintään vuoden 2019 tasolla. • Kunnan yleisilmeen virkistäminen, mm. yleinen siisteys, leikkipuistot, kuntoilupisteet kunnossa.	Kulttuuri- ja vapaa-aikapäällikkö
			Tekninen johtaja
3. Vireä ja mahdollistava elinkeinoelämä	Toimiva yhteistyö loppilaisten yrittäjien kanssa.	• Yrittäjäkyselyn tulokset vähintään edellisen kyselyn tulosten tasolla.	Kunnanjohtaja
	Monipuolistuva elinkeinorakenne.	• Silmänkannon markkinointia toteutetaan markkinointisuunnitelmassa esitettyjen toimenpiteiden mukaisesti.	Kunnanjohtaja

Toteutuma 1

Kunnan väkiluku oli tarkasteluvuoden aikana hienoisessa nousussa. Tilastokeskuksen mukaan kunnan väkiluku nousi vuoden 2020 aikana 27 hengellä ollen 31.12.2020 yhteensä 7 855 asukasta.

Markkinointia on toteutettu tehostetusti koko vuoden. Markkinoinnin painopiste on edelleen vahvasti omakotitonttien markkinoinnissa. Mainontaa on toteutettu MTV3-kanavalla, Sanoma Median radiokanavilla, sekä erilaisilla digitaalisilla alustoilla. Lisäksi on toteutettu useita natiiviartikkeleja eri yhteistyökumppaneiden kanssa. Myös printtimainoksia on julkaistu lähiseudun ja pääkaupunkiseudun sanomalehdissä sekä ilmaisjakeluna pientaloihin jaettavissa Omakoti-lehdissä. Messuille osallistumiset jäivät koronapandemiasta johtuen kokonaan, näkyvyyttä oli suunniteltu Matkamessuille, Kansainvälisille Erämessuille sekä Vantaan Omakotimessuille. Vuoden 2020 kyläkäräjät päätettiin siirtää alkuvuodelle 2021.

Lopen kunnan vuoden 2020 verotulot toteutuivat talousarvioon nähden arvioitua hieman pienempinä. Verotulojen toteuma vuonna 2020 on 29 989 085 euroa, joka on 81 915 euroa pienempi kuin alkuperäisessä talousarviossa on arvioitu. Koronapandemiasta johtuen verotulokehityksen ennustaminen on ollut poikkeuksellisen epävarmaa koko vuoden 2020 ajan. Valtionosuudet toteutuivat kuitenkin 2,07 miljoonaa euroa vuoden 2020 alkuperäistä talousarviota suurempina. Valtionosuuksien toteuma vuonna 2020 on 18 735 921 euroa. Lopen kunnan tilikauden 2020 tulos on 2 124 326 euroa ylijäämäinen.

Kunnan lainakanta pienentyi vuoden 2020 aikana. Pitkäaikaisen lainan määrää ei lisätty ja maksuvalmiutta turvattiin korkotasoltaan edullisella lyhytaikaisella rahoituksella kuntatodistusohjelman puitteissa. Kunnan lainakanta / asukas on 2 533 euroa ja se on pienentynyt 286 euroa / asukas vuoteen 2019 verrattuna.

Kunta on omilla toimillaan pyrkinyt edesauttamaan valokuidun rakentumista kunnan alueelle mm. tekemällä yhteistoimintasopimuksella Järventaustan kyläkuituosuuskunnan kanssa. Sopimuksen mukaan osuuskunta voi hyödyntää kunnan rakennuttamaa valokuidun runkolinjaa valokuituyhteyksien tarjoamisessa kuntalaisille. Kunta on hankkinut osuuskunnan kautta valokuituliittymät useille kunnan toimipisteille sekä Lopen Vuokratalot Oy:lle vuonna 2020. Kunta on varautunut myös tukemaan uusia valokuitu-osuuskuntia 10 %:n osuudella ELY-keskuksen hyväksymistä tukikelpoisista kustannuksista.

Toteutuma 2

Vuonna 2020 kunta/vapaa-aikatoimi järjesti vastaavalla tarkastelujaksolla yhteensä 52 tapahtumaa joko omana toimintanaan tai yhteistyössä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Covid-19-pandemian vuoksi maaliskuusta 2020 alkaen suurin osa kunnan kulttuuri- ja vapaa-aikapuolen järjestämistä tilaisuuksista jouduttiin perumaan. Joitain konsertteja on taltioitu ja välitetty Facebookin kautta nähtäväksi. Tarkastelujakson aikana kulttuuritoimi järjesti 24 tapahtumaa, liikuntatoimi 13 tapahtumaa ja nuorisotoimi 15 tapahtumaa.

Kunnan yleiseen siisteyteen on pyritty panostamaan mm. leikkipuistoja kunnostamalla. Teknisen toimen resurssipulasta johtuen mm. taajamien yleisilmeen parantamiseen ei tilinpäätösvuoden aikana ehditty panostaa riittävästi.

Toteutuma 3

Yrittäjäkysely toteutettiin viimeksi loppuvuonna 2019. Kysely toteutetaan joka toinen vuosi. Seuraavan kerran kysely toteutetaan vuoden 2021 lopussa.

Silmänkannon markkinointi oli poikkeusolosuhteiden vuoksi alkuvuodesta normaalia vähäisempää, sillä yrityssektorilla oltiin pandemiasta aiheutuvasta talouden epävarmuudesta johtuen varovaisia. Markkinointi palautui loppuvuodesta normaaliksi.

Suoritetun yritysvaikutusten arvioinnin perusteella seuraavilla sitovilla tavoitteilla on yritysvaikutuksia:

Sitova tavoite 2020	Yritysvaikutukset	Asteikko -3....3
Kunnan elinvoimaisuuden takaaminen saamalla väestökehitys toteutumaan ennusteita merkittävästi positiivisempänä. Toimiva yhteistyö kyläyhdistysten kanssa	Väestön väheneminen on saatava pysähtymään, sillä negatiivinen väestökehitys heikentää kunnan elinvoimaa ja voi vaikeuttaa yritysten toimintaedellytyksiä esimerkiksi työvoiman saatavuuden ja palveluiden käyttämisen näkökulmista.	+ 2
Kunnan tarjoamat palvelut ja talous ovat tasapainossa	Tasapaino tukee osaltaan elinkeinoelämää ja kunnan yritysmyönteistä imagoa.	+ 2
Valokuituyhteyksiä rakentuu kunnan alueelle. Kunnan toimiva yhteistyö mm. osuuskuntien kanssa.	Laajat valokuituyhteydet ovat tulevaisuudessa yhä tärkeämmässä roolissa kunnan kehittämisessä entistäkin yrittäjä- ja työntekijäystävällisempään suuntaan. Etätöiden tekemisessä valokuituyhteys voi olla välttämättömyys.	+ 3
Kunta tarjoaa asukkailleen vireän ja virkistävän asuinympäristön.	Viihtyisä asuinympäristö on vetovoimatekijä, joka osaltaan vaikuttaa yritysten toimintaedellytyksiin mm. työvoiman saatavuuden osalta.	+ 1
Toimiva yhteistyö loppilaisten yrittäjien kanssa.	On tärkeää, että yhteydenpito kunnan ja kunnassa toimivien yritysten välillä on aktiivista ja sujuvaa. Yrittäjien on koettava, että kunta haluaa toiminnallaan edesauttaa yritysten pärjäämistä.	+ 2
Monipuolistuva elinkeinorakenne.	Uudet yritykset ovat tärkeitä työllistämisen ja sitä kautta uusien kuntalaisten saamisen kannalta.	+ 2

Toteutuma 1

Lopen kunnan asukasluku on vuonna 2020 kehittynyt suotuisasti. Vaikka Kanta-Hämeen maakunnan asukasluku jatkoi laskusuunnassa, nousi Lopen kunnan asukasluku 1.1.2020–31.12.2020 välillä 27 henkilöllä. Covid-19-pandemiasta johtuen kunnan työttömyys – muiden kuntien tapaan – nousi ollen joulukuun lopussa 7,4 %.

Toteutuma 2

Lopen kunnan tilikauden 2020 tulos on 2 124 326 euroa ylijäämäinen. Verotulojen toteuma jäi hieman alkuperäisestä arviosta, mutta valtionosuudet kertyivät 2,07 miljoonaa euroa alkuperäisessä talousarviossa arvioitua suurempina. Koronapandemiasta johtuen verotulokehityksen ennustaminen on poikkeuksellisen epävarmaa koko vuoden 2020 ajan.

Toteutuma 3

Kunta on aktiivisesti pyrkinyt edesauttamaan valokuituverkon rakentumista kunnan asukkaiden ja yritysten käyttöön. Kunta rakennutti valokuidun runkoverkon kunnan etelärajalta 132-tietä pitkin kirkonkylälle saakka. Lisäksi kunta myönsi Järventaustan valokuituosuuskunnalle ELYn edellyttämän 10 %:n tuen osuuskunnan hankkeen tukikelpoisista kustannuksista ja on varautunut tukemaan myös muita valokuituosuuskuntia vastaavalla tavalla.

Toteutuma 4

Kunta on pyrkinyt profiloitumaan viihtyisäksi ja vireäksi kunnaksi niin asukkaille kuin yrityksillekin. Sitä Loppi varmasti onkin. Kyseisen asian saaminen laajemmin tunnetuksi vetovoimatekijäksi, joka johtaa konkreettisiin vaikutuksiin asukas- ja yritysliiketoimintana, on haastavaa. Kuntalaisilta tuli vuoden 2020 aikana palautetta etenkin kirkonkylän yleisilmeestä. Asia on tiedostettu ja huolimatta teknisen toimen resurssipulasta yleisilmeen parantamiseen on jo ryhdytty. Osaltaan kyse on myös kunnan ja ELY-keskuksen välisestä työnjaosta.

Toteutuma 5

Yhteistyö loppilaisten yritysten ja Lopen Yrittäjät ry:n kanssa on toiminut hyvin. Alkuvuonna, ennen pandemiaa, yrittäjien aamukahvitilaisuuksia pidettiin normaalisti. Maaliskuusta alkaen aamukahvitilaisuuksia ei voitu järjestää.

Toteutuma 6

Silmänsäntoon yritysalueen tonteista sovittiin vuoden 2020 aikana kaupat kahden yrityksen kanssa. Silmänsäntoon sijoittuvat Suomen Rengaskierrätys Oy ja Kuljetusliike E. Nousiainen Oy tuovat kuntaan yhteensä 20–30 välitöntä uutta työpaikkaa.

TOIMIELIN: KUNNANHALLITUS

TEHTÄVÄALUE: KESKUSHALLINTO

Perustehtävä

Huolehtia osaltaan kunnan kehittämisestä, edunvalvonnasta ja johtamisjärjestelmän toimivuudesta sekä kunnan resursseista, joita tarvitaan kunnan kehittämisessä, viranomaistoimintojen hoidossa ja kunnan palvelutuotannossa.

TALOUSARVIO 2020

Toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite	Tavoite 2020	Mittarit, joilla onnistumista kuvataan	Vastuuhenkilö
1. Parempaa arkea	Tarpeisiin mitoitettu julkinen liikenne.	Tarkoituksenmukainen julkisen liikenteen tarjonta.	Taluspäällikkö
2. Virkistävää vapaa-aikaa	Kesätorikäytännön kehittäminen mm. ohjelmatarjontaa monipuolistamalla ja panostamalla esiintyjiin aiempaa enemmän	- Määrällisesti vuoden 2019 suuruinen ohjelmatarjonta - Asiakaspalautekyselyn tulokset	Kunnanjohtaja, Kulttuuri- ja vapaa-aika-päällikkö
3. Vireä ja mahdollistava elinkeinoelämä	Työpaikkaomavaraisuuden paraneminen	Silmänkannosta myydään 1–3 tonttia vuonna 2020	Kunnanjohtaja

Toteutuma 1

Alkuvuoden aikana julkinen liikenne jatkui vuoden 2019 mukaisin liikennöintimääriin. Covid-19-pandemia kuitenkin vei käytännössä kaikki matkustajat julkisesta liikenteestä, minkä vuoksi liikennöitsijät joutuivat force majeure -perusteella supistamaan liikennettään maaliskuusta 2020 alkaen. Liikennöinti palautettiin loppuvuoden aikana lähes normaalille tasolle. Matkustajamäärissä tapahtui loppuvuoden aikana pientä laskua edeltävään vuoteen verrattuna.

Toteutuma 2

Kesätoritapahtumien määrä supistui Covid-19-rajoitusten vuoksi kymmenestä tori-illasta viiteen. Tori-illat toteutettiin aikavälillä 6.8.–3.9.2020. Ohjelma- ja muu tarjonta pystyttiin silti järjestämään suunnitellun monipuolisena. Olosuhteet huomioiden pidetyissä tapahtumissa oli hyvin yleisöä ja palaute oli positiivista. Joka kerralla oli torilla useampi sata kävijää. Kävijämääräarvio koko ajalta on noin 3 000 kävijää. Erityisesti Janne Tulkki ja yleisöäänestyksen voittanut Jukka Poika toi väkeä runsaasti paikalle. Kaikki esiintyjät saivat kiitosta ja selkeästi yleisö oli huomannut, että esiintyjiin oli erityisesti panostettu. Myös torilla olleet myyjät ja ruuanlaittajat olivat tyytyväisiä myyntiinsä.

Toteutuma 3

Silmänkannosta sovittiin kaupat kahdesta tontista vuonna 2020. Varsinainen kauppohenkilö teko ajoittui alkuvuoteen 2021. Suomen Rengaskierrätys Oy:n kanssa tehtiin esisopimus tonttikaupasta vuonna 2020 ja varsinainen kauppakirja allekirjoitettiin helmikuussa 2021. Kuljetusliike E. Nousiainen Oy:n kanssa allekirjoitettiin kauppakirja tontista tammikuussa 2021.

Talous

Keskushallinto	TP2019	Alkuperäinen TA 2020	TA- muutokset 2020	Muutettu TA 2020	Toteutuma 1- 12/2020	Poikkeama Tot 2020 - Muutettu TA	Toteuma-% MTA 2020
TOIMINTATUOTOT	267 808	65 200		65 200	277 186	-211 986	425 %
TOIMINTAKULUT	-1 879 103	-2 077 050		-2 077 050	-2 252 567	175 517	108 %
TOIMINTAKATE	-1 611 296	-2 011 850		-2 011 850	-1 975 381	-36 469	98 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-21 168	-95 370		-95 370	-36 234	-59 136	38 %
TILIKAUDEN TULOS	-1 632 464	-2 107 220		-2 107 220	-2 011 615	-95 605	95 %

Talousarvion toteutuminen ja poikkeamat

Keskushallinnon talouden toteuma toteutui sekä toimintatuottojen että toimintamenojen osalta suurempina kuin talousarviossa on arvioitu. Kokonaisuutena tilikauden tulos toteutui 95 605 euroa pienempänä kuin talousarviossa oli arvioitu.

TOIMIELIN: KUNNANHALLITUS
TEHTÄVÄALUE: HENKILÖSTÖHALLINTO

Perustehtävä

Lopen kunnan keskitettyyn henkilöstöhallintoon ja henkilöstöpolitiikan kehittämiseen sisältyvät keskitetty henkilöstökoulutus, yhteistoiminta, työllistäminen, työsuojelu, työterveyshuolto, tyky-toiminta sekä palkkavaraukset.

TALOUSARVIO 2020

Toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite	Tavoite 2020	Mittarit, joilla onnistumista kuvataan	Vastuuhenkilö
1. Parempaa arkea	Esimiesten osaamisen vahvistaminen virka- ja työehtosopimusten soveltamisessa	Työsopimusten ja palkanmaksun oikeellisuus ja ajantasaisuus	Hallintopäällikkö, Esimiehet
	Palkkahallinnon prosessien sujuvuus ja virheettömyys palveluntuottajan vaihtuessa	Palkanmaksun oikeellisuus ja ajantasaisuus	Hallintopäällikkö, Esimiehet
	Korvaavan työn mallin kuvaaminen ja käyttöönotto yhteistyössä työterveyshuollon kanssa	Sairauspoissaolojen väheneminen	Hallintopäällikkö, Esimiehet

Toteutuma 1

Koronapandemian vuoksi työskentelyolosuhteet olivat vuoden 2020 ajan poikkeukselliset, myös henkilöstöhallinnon ja esimiestyön osalta. Työsopimusten ja palkanmaksun oikeellisuuden varmistamiseksi järjestettiin palkanlaskentapalveluja tuottavan Sarastia Oy:n Populus -henkilöstöhallinnon järjestelmän koulutus 26.8.2020. Koulutuksessa käytiin läpi esille nousseita palkanmaksuun liittyviä haasteellisia tilanteita.

Korvaavan työn mallin työstäminen yhteistyössä työterveyshuollon eli Pihlajalinnan asiantuntijoiden kanssa sovittiin siirrettäväksi vuodelle 2021, koska henkilöresurssit oli tarve keskittää koronapandemian edellyttämien toimenpiteiden suunnitteluun ja henkilöstön testauksiin.

Koronapandemiasta huolimatta henkilöstön sairauspoissaolojen määrä on kuntatasoisesti tarkasteltuna vuonna 2020 pysyttäytynyt edellisen vuoden tasolla. Sairauspoissaoloja oli työpäivinä 5 939 ja kalenteripäivinä 7 655, (sairauspoissaoloprosentti: 5,49), kun vuonna 2019 sairauspoissaoloja oli työpäivinä 5 785 ja kalenteripäivinä 7 607 (sairauspoissaoloprosentti: 5,47).

Talous

Henkilöstöhallinto	TP2019	Alkuperäinen TA 2020	TA-muutokset 2020	Muutettu TA 2020	Toteutuma 1- 12/2020	Poikkeama Tot 2020 - Muutettu TA	Toteuma-% MTA 2020
TOIMINTATUOTOT	229 197	219 000		219 000	215 574	3 426	98 %
TOIMINTAKULUT	-797 251	-934 140		-934 140	-854 300	-79 840	91 %
TOIMINTAKATE	-568 053	-715 140		-715 140	-638 726	-76 414	89 %
TILIKAUDEN TULOS	-568 053	-715 140		-715 140	-638 726	-76 414	89 %

Talousarvion toteutuminen ja poikkeamat

Talous toteutui suunnitellusti. Toimintatuotot toteutuivat lähes talousarviossa arvioidun mukaisesti. Toimintakulut alittivat talousarvion 79 840 eurolla.

TOIMIELIN: KUNNANHALLITUS

TEHTÄVÄALUE: MAANKÄYTTÖ

Perustehtävä

Huolehtia kunnan alueen suunnitelmallisesta maankäytöstä yleiskaavoituksen ja asemakaavoituksen avulla siten, että kunnan alueen asumisen, yrittämisen, erilaisten palvelutoimintojen ja vapaa-ajan toiminta- ja sijoittumisedellytykset pystytään turvaamaan arvostaen ja huomioiden kunnan luonto- ja kulttuurimaisemalliset arvot.

TALOUSARVIO 2020

Toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite	Tavoite 2020	Mittarit, joilla onnistumista kuvataan	Vastuuhenkilö
1. Parempaa arkea	Kunnan kaavoitus on ajan tasalla ja vastaa asumisen tarpeisiin	Ajantasaiset kaavat Kunta myy vähintään 15 omakotitalotonttia Selvitys tulevaisuuden asumistoiveita vastaavan kaavan toteuttamisesta	Maankäyttö-päällikkö
	Yleisten alueiden lohkominen ajantasaistaminen	Prosessia jatketaan Läyliäisten asemakaava-alueella	Maankäyttö-päällikkö
2. Virkistävää vapaa-aikaa	Puisto- ja kaava-alueilla toteutetaan hakkuita tarpeen ja tilanteen mukaan	Toteutetut puisto- ja kaava-alueiden hakkuut	Kunnanjohtaja, Maankäyttö-päällikkö
	Kunta huolehtii metsä-omaisuudestaan kunnan metsäsuunnitelman pohjalta Hakkuut toteutetaan suunnitelmaan perustuen	Hakkuutuotto (brutto) vähintään 180.000 €	Kunnanjohtaja, Maankäyttö-päällikkö
3. Vireä ja mahdollistava elinkeinoelämä	Kunnan kaavoitus on ajan tasalla ja vastaa yrittämisen tarpeisiin	Ajantasaiset kaavat Kunta myy vähintään 2 yritystonttia	Maankäyttö-päällikkö, Kunnanjohtaja

Toteutuma 1

Kunnan kaavat ovat ajan tasalla. Ranta-asemakaavoja on vireillä neljä. Vuoden 2020 loppuun mennessä myytiin 15 omakotitalotonttia, eli tavoite saavutettiin.

Kunta on mukana Hämeen liiton vetämässä Asumisen Häme -hankkeessa, jonka yhtenä tavoitteena on löytää jokaisen osallistuvan kunnan vahvuudet tulevaisuuden asumisen kehittämiseksi. Koronapandemian vuoksi hanke on hieman viivästynyt, tavoite on saada hanke loppuun vuoden 2021 aikana.

Yleisten alueiden lohkominen suoritetaan Maanmittauslaitoksen toimesta kunnan tilauksesta. Vuonna 2020 aloitetut toimitukset ovat kesken.

Toteutuma 2

Toteutetut puisto- ja kaava-alueiden hakkuut:

Ojajoenkaaren yritysalueen tonttien puuston hakkuu toteutettiin keväällä 2020 ennakoiden tonttien myyntiä.

Kallaksentien maisemahakkuu toteutettiin keväällä.

Launosten tekonurmikentän reunapuiden hakkuu tehtiin kesällä 2020.

Vuotakujan linjahakkuut suoritettiin kesällä 2020.

Leppälahdentien koivikon harvennus toteutettiin loppukesällä.

Lisäksi on suoritettu tuulivahingoista johtuvia raivauksia.

Hakkuutuotot:

Vuoden 2020 hakkuutuotto oli 178 276,07 euroa, josta hakkuusuunnitelman mukaisia hakkuita 123 994,57 euroa ja kaava-alueiden puistometsien hakkuita 54 281,50 euroa. Hakkuutuotot ovat siten toteutuneet varsin tarkasti talousarvion mukaisina.

Toteutuma 3

Valtuusto hyväksyi 24.2.2020 Jylhäkummun työpaikka-alueen laajennuksen.

Yritysalueiden kaavat ovat ajan tasalla.

Silmänkannon työpaikka-alueen kahdesta tontista tehtiin esisopimus keväällä 2020. Lopullisen kauppakirjan allekirjoitus siirtyi seuraavalle vuodelle ympäristölupaprosessin aikataulusta johtuen. Kolmannesta tontista sovittiin kaupat loppuvuonna 2020 ja kauppakirja allekirjoitettiin tammikuussa 2021.

Talous

Maankäyttö	TP2019	Alkuperäinen TA 2020	TA-muutokset 2020	Muutettu TA 2020	Toteutuma 1- 12/2020	Poikkeama Tot 2020 - Muutettu TA	Toteuma-% MTA 2020
TOIMINTATUOTOT	223 124	433 000	-170 000	263 000	214 651	48 349	82 %
TOIMINTAKULUT	-137 175	-176 170		-176 170	-152 687	-23 483	87 %
TOIMINTAKATE	85 949	256 830	-170 000	86 830	61 964	24 866	71 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-96 534	-86 880		-86 880	0	-86 880	0 %
TILIKAUDEN TULOS	-10 585	169 950	-170 000	-50	61 964	-62 014	-123928 %

Mittarit ja tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Myydyt omakotitalotontit	2	8	15	15
Myydyt yritystontit	1	0	2	0

Talousarvion toteutuminen ja poikkeamat

Maankäytön osalta talousarvio toteutui ylijäämäisenä. Asiantuntijapalvelujen ostoissa alitettiin talousarvio, sillä tarvetta asiantuntijapalvelujen ostoon oli suunniteltua vähemmän. Puun myyntituotot toteutuivat talousarvion mukaisesti.

TOIMIELIN: KUNNANHALLITUS

TEHTÄVÄALUE: KULTTUURITOIMI

Perustehtävä

Laissa kulttuuritoiminnalla tarkoitetaan taiteen harjoittamista ja harrastamista, taidepalvelusten tarjontaa ja käyttöä, kotiseututyötä sekä paikallisen kulttuuriperinteen vaalimista ja edistämistä. Kunnan kulttuuritoimi luo puitteet kunnassa tapahtuvalle kulttuuritoiminnalle yhdessä eri toimijatahojen kanssa, ensisijaisesti paikallisten yhdistysten ja yksittäisten taiteilijoiden kanssa.

TALOUSARVIO 2020

Toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite	Tavoite 2020	Mittarit, joilla onnistumista kuvataan	Vastuuhenkilö
1. Parempi arki, kuntalaisten hyvinvoinnin tukeminen	Toimiva yhteistyö kolmannen sektorin ja muiden toimijoiden kanssa	Asiakaspalaute tapahtumista erilaisin kyselyin Tapahtumien määrä: niihin osallistuneet / käytetyt eurot / vuosi Vastikkeelliset avustukset: hakijoiden määrä / eurot/ tehdyt toimenpiteet	Kulttuuri- ja vapaa-aikapäällikkö
	Lasten ja nuorten kulttuuriin panostaminen	Paikallisten, seudullisten ja maakunnallisten yhteistyömahdollisuuksien kartoittaminen. Suunnitelma toiminnasta vuoden 2020 aikana.	Kulttuuri- ja vapaa-aikapäällikkö, Vapaa-aikaohjaaja

Toteutuma 1

Kulttuuritoimi järjesti itse tai yhteistyössä muiden tahojen, pääosin paikallisten yhdistysten kanssa 24 tapahtumaa, joihin osallistui yhteensä 1 673 henkilöä. Tapahtumista viidessä oli huomioitu lapset. Osa konserteista on taltioitu ja esitetty myöhemmin facebook.com/lopenkulttuurivapaaaikatoimi-linkin kautta. Kulttuuritoimi tiedottaa ja avustaa kunnassa toimivia yhdistyksiä näiden omien tapahtumien järjestelyissä mm. auttamalla käsiohjelmien ja julisteiden teossa tai olemalla paikalla. Torstaitori-iltoja järjestettiin viisi ja osallistujia oli noin 3 000 henkilöä.

Kulttuuri- ja vapaa-aikapäällikkö osallistui 50 tapaamiseen/suunnittelupalaveriin eri tahojen kanssa. Seutukunnallisia kulttuuritoimijoiden Teams-tapaamisia oli neljä.

Tavoite koskien lasten ja nuorten kulttuuriin panostamista on siirtynyt koronan takia vuodelle 2021.

Loppi tutuksi -lehti on ilmestynyt 50 vuoden ajan, vuoden 2020 lehti tuli jakoon viikolla 20. Lehti on saanut positiivista palautetta sisällöstä sekä julkaisuasusta. Lehdestä on myös nettiversio selailtavissa kunnan verkkosivuilla.

Vastikkeellisten avustusten haku päättyi 27.3.2020. Vapaa-aikajaosto jakoi avustukset kokouksessaan 25.6.2020. Kulttuuritoimen avustuksia haki 12 toimijatahoa (4 900 euroa) ja nuorisotoimen avustuksia 5 toimijatahoa (3 700 euroa). Osa kulttuuritoimen avustusta saaneista toiminnoista ei toteutunut. Kaksi muuta kohdetta sai avustuksia; Musiikin Tuki ry 1 000 € koronan vaikutuksista toimintaan sekä Räyskälä-Säätiö latukoneen kunnostamiseen 500 €.

Hakemuksia saapui vuonna 2019 yhteensä 15, vuonna 2018 yhteensä 20 ja vuonna 2017 hakemuksia oli 12 kpl. Selvitykset avustusten käytöstä tulee toimittaa vapaa-aikatoimelle ennen avustuksen maksatusta.

Riihimäen nuorisoteatteri antaa taiteen perusopetusta teatteritaiteen laajan oppimäärän opetussuunnitelman mukaan Lopella. Ryhmiä on yksi ja ryhmän kokoontumispaikkana on Lopen kirjaston Fallesmanni. Ryhmässä oppilaita on yhdeksän. Toiminnasta aiheutuvat kulut 1 600 euroa / lukuvuosi katetaan kulttuuri-toimen talousarviosta.

Vuosi	Tapahtumien määrä	Osallistujamäärä	Lopen Teatterin kävijämäärä	Yhteensä	Lopen Teatterin esitys
2010	47	7 670	5 600	13 270	Viekää tuhkatkin pesästä
2011	43	6 026	4 002	10 028	Elmo
2012	52	7 485	3 758	11 243	Tohvelisankarin rouva
2013	53	5 970	4 397	10 367	Suloinen myrkyneittäjä
2014	53	6 745	5 782	12 527	Hetkiä talvisodassa ja Siunattu hulluus
2015	48	7 745	3 472	11 217	Reviisori
2016	68	7 600	2 789	10 389	Kekkonen-syntymästä kuolemattomuuteen
2017 *)	70	14 800	3 966	18 766	Valelääkäri vastoin tahtoaan
2018	61	7 570	3 124	10 694	Harmaat Pantterit
2019	59	6 377	2 206	8 583	Kultainen vasikka
2020	24	1 673	esitystä ei ollut	1 673	-

*) Vuonna 2017 tapahtumia oli poikkeuksellisen paljon, koska tuolloin vietettiin Suomi 100 -juhlavuotta.

Talous

Kulttuuritoimi	TP2019	Alkuperäinen TA 2020	TA-muutokset 2020	Muutettu TA 2020	Toteutuma 1- 12/2020	Poikkeama Tot 2020 - Muutettu TA	Toteuma-% MTA 2020
TOIMINTATUOTOT	17 388	-8 150	18 200	10 050	10 319	-269	103 %
TOIMINTAKULUT	-131 835	-119 810		-119 810	-118 348	-1 462	99 %
TOIMINTAKATE	-114 446	-127 960	18 200	-109 760	-108 029	-1 731	98 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 448	-4 840		-4 840	-3 895	-945	80 %
TILIKAUDEN TULOS	-115 894	-132 800	18 200	-114 600	-111 924	-2 676	98 %

Mittarit ja tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Toteutetut aikuisille suunnatut konsertit/kulttuuritapahtumat	61	59	65	24
Toteutetut lapsille suunnatut konsertit/kulttuuritapahtumat	9	10	12	5
Vastikkeellisten avustusten hakijat	20	15	15	12

Talousarvion toteutuminen ja poikkeamat

Suurin osa suunnitelluista konserteista ja tapahtumista peruuntui koronapandemian takia.

Toimintakulut toteutuivat lähes talousarviossa arvioidun mukaisesti. Kulttuuritoimen alkuperäisessä talousarviossa toimintatulot on kirjattu vääränmerkkisenä eli tuloja vähentävänä. Toimintatulojen osuus korjattiin talousarviomuutoksella joulukuussa 2020. Toimintatuotot toteutuivat selkeästi edellisvuotta pienempinä.

Hankkeet

Kulttuuri- ja vapaa-aikapäällikkö on seuraavien hankkeiden ohjausryhmissä:

- Meidän Häme -hanke
- Western Lakeland Kanta-Häme -hanke
- Kanta- ja Päijät-Hämeen luontokohteiden kehittämishanke.

TOIMIELIN: KUNNANHALLITUS

TEHTÄVÄALUE: LIIKUNTATOIMI

Perustehtävä

Edellytysten luominen kuntalaisten liikunnalle. Kehittää toimivia yhteistyöverkkoja sekä terveyttä edistävää liikuntaa huomioon ottaen kaikki ikäryhmät. Tehtäväalue sisältää määrärahat liikunta-toiminnalle, liikuntasalitoiminnalle sekä ulkoilureitistöjen ylläpitoon.

TALOUSARVIO 2020

Toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite	Tavoite 2020	Mittarit, joilla onnistumista kuvataan	Vastuuhenkilö
1. Parempaa arkea	Liikuntatoimi mahdollistaa omaehtoisen liikunnan, joko järjestämällä itse toimintaa tai tarjoamalla puitteet.	Liikuntasalien käyttöaste: tunnit, käyttäjäryhmät / viikko ja osallistujamäärät / vuosi Kuntosalikorttien määrä / vuosi Liikuntatoimen omat ryhmät: ryhmien määrä ja kokoontumiskerrat / keskiarvo kävijöistä / vuosi	Liikunta-suunnittelija
	Liikuntatoimi ylläpitää ulkoilureitistöjä vähintään nykyisellä tasolla.	Huoltosopimukset ja huolto-ohjelmat pidetään päivitettynä.	Liikunta-suunnittelija
	Lisätään reitistöjen tunnettuutta markkinoimalla.	Markkinointitoimenpiteet: tiedotteet ja tapahtumiin osallistuminen	Liikunta-suunnittelija
	Liikuntatoimi kerää kuntalaisten palautteita ja kehittää toimintaa niiden perusteella.	Asiakaspalautekysely tehdään kerran vuodessa. Tapahtumakohtainen palaute.	Liikunta-suunnittelija

Toteutuma 1

Vuoden aikana liikuntasaleja käytettiin iltaisin seuraavasti:

- Elmola: 38 käyttötuntia / viikko ja 15 eri käyttäjäryhmää (= yhdistykset, yksityiset ja liikuntatoimi)
- Loppisali: 17 käyttötuntia / viikko ja 10 eri käyttäjäryhmää (13.3. asti)
- Launonen: 30 käyttötuntia / viikko ja 19 eri käyttäjäryhmää (13.3. asti)
- Läyliäinen: 33 käyttötuntia / viikko ja 17 eri käyttäjäryhmää (13.3. asti)

Kuntosalikorttien määrä 1.1.–31.12.2020:

- 1 kk 72 kpl (114 kpl vuonna 2019)
- 6 kk 90 kpl (161 kpl)
- 1 v 43 kpl (52 kpl)
- 70 v 21 kpl (29 kpl) Henkilöstön kuntosalikortteja on ollut käytössä 25 kpl (28 kpl)

Kaikki kortit yhteensä: 226 kpl (356 kpl vuonna 2019), josta yli 70-vuotiaitten osuus on 21 kpl.

Toteuma

Liikuntaryhmä	Kokoontumiskerrat (vuosi 2019)	Osallistujat keskiarvo (vuosi 2019)
Fallesmannin tuolijumppa 1	18 (26)	18 (17)
Fallesmanni tuolijumppa 2	10 (-)	11 (-)
Kuuselan ryhmä	14 (21)	7 (8)
Launosten seniorit	8 (26)	6 (6)
Loppisalin seniorit	18 (26)	14 (20)
Läyliäisten seniorit	18 (26)	10 (12)
Vesijumppa 1	19 (26)	15 (17)
Vesijumppa 2	19 (26)	15 (18)
Vesijumppa 3	19 (26)	16 (19)
Lasten soveltavaryhmä	10 (-)	3 (-)
Nuorten harrasteryhmä	12 (-)	4 (-)
Etäjumppa (1.1.–31.12.2020)	5 (-)	10 (-)

Kunnanmestaruusturnauksia järjestettiin vuonna 2020 lentopallossa, beach volleyssa ja frisbeegolfissa. Maaliskuussa järjestettiin lentopallon kunnanmestaruusturnaus, johon osallistui neljä joukkuetta. Beach volleyn kunnanmestaruuskisoihin elokuussa osallistui 16 joukkuetta ja syyskuussa frisbeegolfin kunnanmestaruuskilpailuun osallistui yhteensä 14 henkilöä. Launosten tekonurmikentän avajaisia pidettiin 13.8.2020 ja siihen osallistui 170 henkilöä.

Koulujen välisiä kilpailuja ja turnauksia ei järjestetty vuonna 2020 koronatilanteesta johtuen. Liikuntasäpinät järjestettiin tammikuussa ja helmikuussa (osallistujia yhteensä 220 henkilöä). Yhdessä nuorisotoimen kanssa järjestettyihin kesäkerhoihin ympäri kuntaa osallistui kahden viikon aikana yhteensä 273 lasta ja kesäleireille osallistui yhteensä 130 lasta. Lisäksi kesällä liikuntatoimi järjesti yleisurheilukentällä jumppaa 5 kertaa ja siihen osallistui keskimäärin 19 henkilöä. Lisäksi ohjattua toimintaa järjestettiin mielenterveyskuntoutujille kesän aikana yhteensä 6 kertaa ja siihen osallistui keskimäärin 6 henkilöä. Elokuussa Lopen uupuneen puunistutus -tilaisuuteen osallistui yhteensä 26 henkilöä. Elokuussa järjestettiin myös ikääntyneille liikunnallinen aamupäivä yleisurheilukentällä. Tapahtumaan osallistui 40 henkilöä. Lokakuussa liikuntatoimi järjesti vanhusten viikolla rastiradan Eedilän ympäristöön sekä oli mukana Vie vanhus ulos -kampanjassa. Koronatilanteesta johtuen liikuntatoimen jumppiin syyskaudella osallistuneille ikääntyneille soitettiin ja kysyttiin halukkuutta osallistua joulukuussa järjestettyyn etäjumppaan. Lisäksi halukkaille lähetettiin kotiin jumppa- ja liikkumisohjeita. Taukojumppia järjestettiin kunnantalolla 11 kpl ja kävijöitä keskimäärin oli 6 henkilöä. Liikuntatoimi avustaa kunnassa toimivia yhteistyötahoja mainostamalla, ohjaamalla tai olemalla paikalla.

Vuoden 2020 aikana palautetta on kerätty kesäleireiltä (vanhemmat + lapset) ja ikääntyneiden liikunnallista aamupäivästä. Liikuntatoimi toteutti joulukuussa kuntalaiskyselyn liikuntapalveluiden osalta sekä seurakyselyn paikallisille yhdistyksille.

Talous

Liikuntatoiminta	TP2019	Alkuperäinen TA 2020	TA-muutokset 2020	Muutettu TA 2020	Toteutuma 1- 12/2020	Poikkeama Tot 2020 - Muutettu TA	Toteuma-% MTA 2020
TOIMINTATUOTOT	44 992	43 600		43 600	32 220	11 380	74 %
TOIMINTAKULUT	-161 388	-206 560		-206 560	-193 663	-12 897	94 %
TOIMINTAKATE	-116 396	-162 960		-162 960	-161 444	-1 516	99 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-10 066	-32 320	-700	-33 020	-14 335	-18 685	43 %
TILIKAUDEN TULOS	-126 462	-195 280	-700	-195 980	-175 778	-20 202	90 %

Mittarit ja tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Elmolan liikuntasalin käyttäjät	19 393	19 706	21 000	14 696
Launosten liikuntasalin käyttäjät	7 813	6 786	7 000	1 313
Läyliäisten liikuntasalin käyttäjät	7 687	7 208	7 000	1 830
Loppisalin käyttäjät	8 739	9 261	7 000	2 000
Kuntosalikortit	389	360	450	230
Kuntoliikuntaryhmät	8	8	10	11
Nuorten liikuntaryhmät			2	2

Talousarvion toteutuminen ja poikkeamat

Tapahtumien ja erilaisten tilaisuuksien peruuntumisesta on aiheutunut säästöjä, mutta toisaalta luontokohteiden runsas käyttö on lisännyt kustannuksia. Lopen kunta on saanut Hämeen virkistysalueyhdistykseltä 5 000 euron avustuksen luontokohteiden hoitamiseen. Komion käyntimäärät olivat vuoden 2020 aikana 18 434 ja Melkuttimella 29 283 käyntiä. Markkinointitoimenpiteinä ulkoilureitistö-esitettä on päivitetty 4 000 kpl ja melontakarttoja päivitetty 2 500 kpl. Voimassa olevat reitistöjen huoltosopimukset on päivitetty.

Hankkeet

Metsähallituksen luontopalveluilla on mm. Ilvesvaellusreitistöä koskeva kehityshanke, jossa Loppi on mukana. Hankkeessa on tarkoitus kehittää reitistön lähtöpaikkoja ja opastauluja sekä lisätä pysäköinti-alueita. Hankkeen konkreettiset toimenpiteet suoritetaan Lopen luontokohteisiin kevään 2021 aikana.

TOIMIELIN: KUNNANHALLITUS

TEHTÄVÄALUE: NUORISOTOIMI

Perustehtävä

Nuorten tasa-arvoisten mahdollisuuksien kehittäminen sekä nuorten kasvun ja osallisuuden tukeminen. Nuorten syrjäytymiskehityksen ehkäisy varhaisella puuttumisella sekä korjaavalla toiminnalla. Tehtäväalue sisältää määrärahat kunnan nuorisotyöhön ja kerhotoimintaan.

TALOUSARVIO 2020

Toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite	Tavoite 2020	Mittarit, joilla onnistumista kuvataan	Vastuhenkilö
1. Parempaa arkea	Monipuolinen kouluyhteistyö	Koulupäivystys yläkoululla ja alakouluilla h/viikko, ohjattu/osallistava toiminta, määrä/tarkoitus	Nuoriso-ohjaaja
2. Virkistävää vapaa-aikaa	Osallistavat vapaa-ajan toiminnot	Nuorisotilatoiminta; kävijämäärä Retket, kerhot, tapahtumat; osallistujien määrä Bänditilatoiminta; kerho/käyttäjämäärät Asiakaspalaute	Nuoriso-ohjaaja
	Yhteistyö eri hallintokuntien, seutukunnan, ammattioppilaitosten ja seurakunnan kanssa	Tapaamiset ja yhteiset tapahtumat / vuosi	Nuoriso-ohjaaja

Toteutuma 1

Kouluyhteistyö on toteutunut koulupäivystyksinä ylä- ja alakouluilla noin 12 h / viikko. Korona-aikana koulujen sulkeuduttua keväällä ja syksyisten rajoitusten vuoksi puhelinpäivystys oli päivittäistä.

Nuorisotoimi on ollut mukana toteuttamassa koulujen kanssa ryhmäytymispäiviä, teemapäiviä/tuokioita, retkiä, uintipäiviä ja leirikouluja. Oppilashuollon kautta yhteistyö on toteutunut myös säännöllisinä palaverina koulukuraattorin, terveydenhoitajan ja opon kanssa. Nuoriso-ohjaajat ovat osallistuneet pienluokkien toimintaan, sekä JOPO-luokka- ja työelämäohjaustoimintaan. Nuorisotyön tarkoitus on näkyä nuoren arjessa myös kouluilla. Tulla tutuksi, olla avuksi ja elää yhdessä todeksi nuorten iloja ja suruja.

Toteutuma 2

	2018				2019				2020			
	kevät	kesä	syksy	yht.	kevät	kesä	syksy	yht.	kevät	kesä	syksy	yht.
Nuorisotilojen kävijämäärät	3 303	238	2 736	6 277	3 091	226	3 011	6 328	2 235	236	2 233	4 704
Loma-aikojen toimintojen kävijämäärät	368	588	342	1 298	380	526	351	1 257	263	363	341	967
Kerhojen kävijämäärät	305	-	175	480	535	-	430	965	618	-	516	1 134

Nuorisotoimi järjesti nuorteniltoja viitenä iltana viikossa ajalla 1.1.–13.3.2020 sekä 14.9.–2.12.2020 (Kuntala, Launonen ja Läyliäinen).

Koronarajoitteiden suljettua nuorisotilat siirrettiin nuortenillat Discord-verkkopalvelimelle 3.4.2020 alkaen keväällä ja 2.12.2020 syksyllä. Nuortenillat toteutettiin verkossa kolmesti viikossa kesäkuun alkuun asti, jolloin koronarajoitteet kokoontumisten osalta purettiin. Joulukuussa koronan vahvistaessa otetaan Kanta-Hämeessä järjestimme nuortenillat jälleen Discord-verkkopalvelimella neljästi viikossa.

Talvilomaviikolla ohjelmassa oli liikuntasäpinää Elmolassa, SuperPark-retki Vantaalle, 2 Talvisutinpäivää Kuntalassa ja nuortenillat. Kesälomalla järjestimme liikunta/peli- ja askartelu/taide-kesälomapäiviä kahdesti/kolmesti kaikilla alakouluilla, sekä iltapäivätoimintaa, bändikerhotoimintaa, nuorteniltoja Kuntalassa ja Kalamajalla. Lisäksi osallistuimme päiväleirien toteutukseen.

Syyslomalla järjestimme kahtena sunnuntaina Discord-nuortenillat verkossa, ja neljänä iltana nuorisotiloilla. Kaikilla nuorisotiloilla toteutimme myös Syysutinaa-tapahtuman. Tapahtumissa oli mahdollista askarrella, pelailla, katsella leffoja tai vain tavata kavereita.

Nuorisotoimi järjesti myös säännöllistä kansainvälisyyskerho-, moottorikerho- ja bändikerhotoimintaa.

Asiakaspalautetta on kerätty koko vuoden ajan suoran palautteen muodossa nuorisotiloilla, retkillä, kouluilla jne. Nuorisotiloilla on myös käytössä palautelaatikat. Palaute koski niin nuorisotoimea kuin koko vapaa-aikatoimea. Vastauksista päätellen kohderyhmät tavoitetaan hyvin ja asiakkaat ovat tyytyväisiä toimintaan.

Toteutuma 2

Lopen seurakunnan kanssa toteutunutta yhteistyötä olivat EHKÄPÄ-työryhmän säännölliset kokoontumiset noin kerran kuukaudessa, bänditilatoiminta, sekä diakoni-nuorisotyötapaamiset. Nuorisotoimi teki myös jatkuvaa yhteistyötä HYRIAn työpajatoiminnan/etsivän nuorisotyön, sekä koulu-, perusturva- ja kirjasto-toimen kanssa. Yhteistyötä eri hallintokuntien ja seurakunnan kanssa toteutetaan päivittäin nuorisotoimen arjessa.

Seudullinen yhteistyö Riihimäen ja Hausjärven kanssa on toteutunut säännöllisinä yhteistyökokouksina vuoden 2020 aikana. Yhteisiä tapahtumia on tuotettu seudullisesti koulujen lomaviikkojen yhteyteen. Yhteistyö ja kanssakäyminen Nuorten palvelupiste Nupin, Ohjaamon, Poliisin Ankkuri -tiimin ja Hyrian/Tavastian kanssa on lisäksi ollut saumatonta, mutkatonta ja säännöllistä.

Talous

Nuorisotoimi	TP2019	Alkuperäinen TA 2020	TA-muutokset 2020	Muutettu TA 2020	Toteutuma 1- 12/2020	Poikkeama Tot 2020 - Muutettu TA	Toteuma-% MTA 2020
TOIMINTATUOTOT	11 980	7 000		7 000	6 382	618	91 %
TOIMINTAKULUT	-174 877	-170 620		-170 620	-160 115	-10 505	94 %
TOIMINTAKATE	-162 897	-163 620		-163 620	-153 733	-9 887	94 %
TILIKAUDEN TULOS	-162 897	-163 620		-163 620	-153 733	-9 887	94 %

Mittarit ja tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Nuorisotilojen käyttäjät	6 277	6 328	6 500	4 704

Talousarvion toteutuminen ja poikkeamat

Toteutunut suunnitellun mukaisesti.

TOIMIELIN: YMPÄRISTÖ- JA RAKENNUSLAUTAKUNTA

TALOUSARVIO 2020

Sitovat tavoitteet

Strateginen tavoite	Tavoite 2020	Mittarit, joilla onnistumista kuvataan	Vastuuhenkilö
1. Parempaa arkea	Toteutetaan kiinteistö-kartoitus (kartoitetaan luvanvaraisten rakennusten ja rakennelmien määrä sekä kiinteistöveron määrätymisperusteiden oikeellisuus) kunnan kiinteistövero-perusteiden tarkistamiseksi	Kunnan kiinteistöverotuksen perusteena olevien tietojen täsmentyminen Kiinteistöverojen määrä	Rakennustarkastaja
2. Virkistävää vapaa-aikaa	Kunta tukee vesienhoitoa ja osallistuu vesienhoitotahojen toimintaan. Vesistöjen tila kehittyy myönteiseen suuntaan	Loppijärven lisätutkimukset jatkuvat Loppijärven tutkimusten valmistuneet raportit on käsitelty ympäristö- ja rakennuslautakunnassa ja toimenpiteistä on tehty suunnitelma	Ympäristöpäällikkö
	Rakennetun ympäristön tila siistiytyy	Vuosittaisia siisteys-kierroksia on jatkettu ja havaituista puutteista annettu siivous/korjaus-kehotukset	Ympäristöpäällikkö, Rakennustarkastaja

Toteutuma 1

Kiinteistökartoitusta on jonkin verran jatkettu vuoden 2020 ensimmäisellä vuosipuoliskolla käsittelemällä maastokäyntien mittaustuloksia ja palautuneista inventointilomakkeista saatua tietoa, mutta maastossa suoritettavia kiinteistökäyntejä ei ole päästy tekemään suunnitellusti. Vuoden 2020 ensimmäisen vuosipuoliskon kartoituksessa on löytynyt jonkin verran kiinteistöverorekisteriin lisättäviä kohteita. Koronavirusilanteesta ja rakennusvalvonnan hankalasta henkilöstötilanteesta johtuen maastossa suoritettavia kiinteistökäyntejä ei ole päästy tekemään vuonna 2020. Kiinteistökartoitusta jatketaan ainakin vuoden 2022 loppuun saakka.

Kirjeitä kiinteistönomistajille on lähetetty tähän mennessä yhteensä 2 803 kpl. Vastauksia on saapunut 1 917 kiinteistöltä. Palautusprosentti kirjeille on ollut keskimäärin 68 %.

Kiinteistöinventointia jatketaan pääosin Vihdin mallin mukaan, jossa pääosa työstä tullaan tekemään toimistotyönä kirjeiden hyvään palautusprosenttiin perustuen. Epäselviä kohteita joudutaan kuitenkin edelleen käymään maastokäynteinä. Helmikuun 2021 aikana palkataan kaksi työllistettyä puoleksi vuodeksi tekemään kiinteistökartoitusta yhden määräaikaisen (50 % työajasta) lisäksi.

Toteutuma 2

Loppijärven, Nummistenjoen ja Kesijärven vuoden 2019 yhteistarkkailun tutkimusraportti (nro 804/20) valmistui 9.7.2020. Yhteistarkkailuraportin valmistuminen on käsitelty ympäristö- ja rakennuslautakunnassa 26.8.2020. Toimenpiteistä tehdään erikseen suunnitelma.

Projektia vieraslajien poistamiseksi on jatkettu. Vuonna 2018 tehdyn kartoituksen ja vuoden 2019 vieraslajitalkoiden perusteella ohjattiin kahta teknisen toimen kesätyöntekijää vieraslajien hävittämisessä. Kunnan nettisivuilta löytyvää vieraslajitietoutta on lisätty. Launosiin asetettiin etanaroskis espanjansiru-etanoiden hävittämistä varten.

Ympäristö- ja rakennuslautakunta on osallistunut Loppijärven kunnostushankkeisiin. Ympäristö- ja rakennuslautakunnan päätöksellä 23.9.2020 (§ 53) myönnettiin Loppijärven ystävät ry:lle haettu 6 800 €:n avustus Loppijärven tilan seurantaan, fosforin saostuskemikaalin hankintaan ja hoitokalastuksen toteuttamiseen.

Vuoden 2020 aikana havaituista puutteista on annettu siivouskehotukset ympäristötoimeen tulleiden ilmoitusten perusteella. Ympäristöpäällikkö on vuoden 2020 aikana antanut 9 kpl siivouskehotuksia. Rakennusvalvonnan hankalan henkilöstötilanteen vuoksi vuosittaisia siisteyskiirroksia ei suoritettu. Siisteyskiirroksia jatketaan vuoden 2021 aikana.

Suoritetun yritysvaikutusten arvioinnin perusteella seuraavilla sitovilla tavoitteilla on yritysvaikutuksia:

Sitova tavoite 2020	Yritysvaikutukset	Asteikko -3....3
Rakennetun ympäristön tila siistiytyy	Siivous/korjauskehotusten myötä yleinen maisemakuva siistiytyy ja houkuttelee mahdollisia uusia yrittäjiä ja asukkaita	+ 2

Toteutuma 1

Yritysvaikutuksissa ei ole havaittu muutoksia aiempaan verrattuna.

TOIMIELIN: YMPÄRISTÖ- JA RAKENNUSLAUTAKUNTA

TALOUSARVIO 2020

Toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite	Tavoite 2020	Mittarit, joilla onnistumista kuvataan	Vastuuhenkilö
1. Parempaa arkea	Rakennusjärjestyksen ajantasaistaminen vastaamaan ihmisten muuttuvia tarpeita	Rakennusjärjestys valmis toukokuun loppuun mennessä	Rakennus-tarkastaja

Toteutuma 1

Rakennusjärjestyksen päivitys ei ole edennyt vuonna 2020 rakennusvalvonnan hankalan henkilöstötilanteen vuoksi. Päivitystä jatketaan vuoden 2021 aikana.

TOIMIELIN: YMPÄRISTÖ- JA RAKENNUSLAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: RAKENNUSVALVONTA

Perustehtävä

Rakentamisen ohjaaminen siten, että saavutetaan mahdollisimman onnistunut rakennushanke käyttäjän ja ympäristön kannalta katsoen ja siten, että rakentaminen tapahtuu lainsäädännön, rakentamismääräysten, kaavoituksen ja tasapuolisen kohtelun vaatimusten mukaisesti.

Toteutuma

Mittarit ja tunnusluvut 31.12.

	2016	2017	2018	2019	2020
Rakennusluvut	116	105	78	84	68
lisätoimenpide			19	23	13
• omakotitalot	13	8	6	2	7
- asemakaava-alueet	6	5	5	1	6
- muut alueet	7	3	1	1	1
• loma-asunnot	9	8	6	5	3
- ranta-asemakaava-alueet	2	2	2	2	1
- muut alueet	7	6	4	3	2
Toimenpideluvat	26	36	47	82	36
Toimenpideilmoitukset	89	89	64	30	17
Poikkeamispäätökset	17	16	15	7	11
Suunnittelutarveratkaisut	2	2	-	-	1
Muut luvat ja päätökset (jatkoajat, työnjohtajat ym.)			89	31	123

Talous

Rakennusvalvonta	TP2019	Alkuperäinen TA 2020	TA- muutokset 2020	Muutettu TA 2020	Toteutuma 1- 12/2020	Poikkeama Tot 2020 - Muutettu TA	Toteuma-% MTA 2020
TOIMINTATUOTOT	97 261	121 000		121 000	98 735	22 265	82 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	418				0	0	
TOIMINTAKULUT	-200 867	-248 494		-248 494	-184 504	-63 990	74 %
TOIMINTAKATE	-103 189	-127 494		-127 494	-85 770	-41 724	67 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 127	-1 130		-1 130	-1 127	-3	100 %
TILIKAUDEN TULOS	-104 316	-128 624		-128 624	-86 897	-41 727	68 %

Talousarvion toteutuminen ja poikkeamat

Toimintatuottoja on kertynyt arvioitua vähemmän rakennusvalvonnan resurssipulan ja siitä johtuneen käsiteltyjen rakennuslupahakemusten vähydestä johtuen. Toimintakulut mm. henkilöstöjen palkat ja palveluiden ostot jäivät myös edellä mainituista syistä huomattavasti vähäisemmiksi. Rakennusvalvonnan toimintakate on toteutunut huomattavasti talousarviota positiivisempana.

Hankkeet

Vuoden 2020 aikana ei kiinteistökartoitusta ole päästy tekemään suunnitellusti resurssipulan takia. Kartoitusta jatketaan ainakin vuoden 2022 loppuun. Resursseja on saatu lisää palkkaamalla 2 työllistettyä helmikuusta 2021 alkaen puoleksi vuodeksi eteenpäin.

TOIMIELIN: YMPÄRISTÖ- JA RAKENNUSLAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: YMPÄRISTÖNSUOJELU

Perustehtävä

Hoitaa ne tehtävät, jotka laissa kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta (6 §) on asetettu kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäväksi.

Mittarit ja tunnusluvut 31.12.

	2020
Ympäristöluvut	3
Maa-ainesluvut	1
Yhteisluvut (ympäristö- ja maa-ainesluvut)	-
Maisematyöluvut	5
Poikkeamispäätökset	1
Rekisteröinti-ilmoitukset	1
Meluilmoitukset	1
Leirintäalueilmoitukset	1

Talous

Ympäristönsuojelu	TP2019	Alkuperäinen TA 2020	TA-muutokset 2020	Muutettu TA 2020	Toteutuma 1- 12/2020	Poikkeama Tot 2020 - Muutettu TA	Toteuma-% MTA 2020
TOIMINTATUOTOT	38 343	38 250		38 250	38 793	-543	101 %
TOIMINTAKULUT	-167 856	-145 104		-145 104	-118 910	-26 194	82 %
TOIMINTAKATE	-129 513	-106 854		-106 854	-80 116	-26 738	75 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET		-4 930	-4 900	-9 830	-9 209	-621	94 %
TILIKAUDEN TULOS	-129 513	-111 784	-4 900	-116 684	-89 326	-27 358	77 %

Talousarvion toteutuminen ja poikkeamat

Toimintatuottoja on vuonna 2020 kertynyt hieman arvioitua enemmän. Toimintakulut ovat toteutuneet talousarviota matalampina. Ympäristönsuojelun toimintakate on toteutunut talousarviota positiivisempaan.

Hankkeet

Kunta on mukana Hämeen liiton hallinnoiman Vanajavesikeskus-hankkeen kolmannella toimintajaksolla 2018–2021, rahoitusosuus 1 €/asukas/vuosi. Vanajavesikeskuksen asiantuntemuksesta ja tuesta on ollut kunnalle hyötyä etenkin Loppijärven tilanteen ja hoitotoimenpiteiden selvittelyssä sekä muissa vesien-suojelun edistämisen hankkeissa.

Kunta on osallisena Länsi-Uudenmaan Vesi ja Ympäristö ry:n hallinnoimassa EU-rahoitteisessa Hiidenveden kunnostuksen jatkohankkeessa ja sitä tukevassa Lohikalat Karjaanjoelle -vesistövisio 2021 -hankkeessa, jotka toteutetaan vuosina 2016–2021. Jatkohankkeen vesienhoidollinen hyöty Lopen kunnalle koostuu Karjaanjoen vesistöalueella jo tehtyjen selkeytysaltaiden hoitotoimista, uusien altaiden toteuttamisesta, vesistöihin vaikuttavien toimijoiden neuvonnasta ja kehittyvästä vesienhoidon yhteistyöstä. Hankkeen hyödyt ovat pitkäjänteisiä, visiona on lohikalojen lisääntymis- ja kasvualueiden turvaaminen ja laajeneminen myös Lopen alueella aina Karjaanjoen latvaosia myöten. Siksi on tärkeää, että Lopen kunta on mukana myös vaelluskalojen ja raakku-simpukoiden elinvoimaisten kantojen turvaamisessa Karjaanjoen vesistöissä. Kunnan vuotuinen rahoitusosuus hankkeissa on yhteensä 10 000 euroa, joka maksetaan ympäristönsuojelun tehtäväalueen budjetista.

TOIMIELIN: PERUSTURVALAUTAKUNTA

TALOUSARVIO 2020

Sitovat tavoitteet

Strateginen tavoite	Tavoite 2020	Mittarit, joilla onnistumista kuvataan	Vastuhenkilö
1. Parempaa arkea	Ollaan mukana valtakunnallisessa ja seudullisessa sote-uudistusten läpiviennissä sekä kehityksessä.	Laadittu suunnitelma prosessin toteuttamisesta.	Perusturvajohtaja, Hallintopäällikkö
	Turvataan Lopen laadukkaat lähipalvelut edistyksellisesti ja tehokkaasti myös jatkossa.	Toteutuneiden kehitys- ja yhteistyöhankkeiden määrä, jotka ovat edistäneet tavoitetta.	Perusturvajohtaja
	Kunta toimii aktiivisesti julkisten lääkäripalvelujen palauttamiseksi Lopelle.	Julkiset lääkäripalvelut palautettu Lopelle	Perusturvajohtaja

Toteutuma 1

Vuonna 2020 Loppi on sitoutunut kahteen maakunta- ja sote-uudistusta tukevaan valtionapuhankkeeseen. Kanta-Hämeen sote-rakenneuudistusta tukeva hankekokonaisuus tähtää palvelujen järjestämisen, johtamisen ja tiedonhallinnan kehittämiseen, hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen sekä osallisuuden ja digitalisaation lisäämiseen palveluita tuottaessa. Hankkeen tarkoitus on tukea muutosta. Verkostomainen sosiaali- ja terveyskeskus-hankekokonaisuus tähtää puolestaan palveluiden vahvistamiseen ja sisällölliseen kehittämiseen sekä toimintakulttuurin muutokseen. Hankkeen tarkoitus on toiminnallinen muutos. Molempia hankkeita koordinoi Hämeen liitto.

Kanta-Hämeen maakunnallinen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämissuunnitelma on laadittu syksyllä 2020. Lopen kunta on omassa lausunnossaan painottanut, että suunnitelmassa tulee kuvata alueellisen palveluverkon rakenne riittävän tarkasti, sekä taattava lähipalvelujen säilyminen alueittain tasapuolisesti ja asukkaiden kannalta yhdenvertaisesti.

Lääkäripalvelut toteutetaan julkisten palveluiden kriteerien mukaisesti kuntayhtymän maksusitoumuksilla Pihlajalinnan yksikössä Lopella. Tällä järjestelyllä on pystytty osittain turvaamaan ja palauttamaan lääkäripalveluja Lopelle.

TOIMIELIN: PERUSTURVALAUTAKUNTA/TERVEYSTOIMI

TEHTÄVÄALUE: TERVEYDENHUOLTO

Perustehtävä

Terveystoimen perustehtävänä on huolehtia terveydenhuollon palvelujen saatavuudesta kunnan osoittaman taloudellisen resurssin puitteissa.

TALOUSARVIO 2020

Toiminnalliset tavoitteet

Perusterveydenhuollon palvelut järjestää Riihimäen seudun terveystoimen kuntayhtymä ja erikoissairaanhoidon palvelut Kanta-Hämeen sairaanhoitopiiri. Näitä koskevat toiminnalliset tavoitteet päättää ko. organisaatioiden ylimmät toimielimet, joissa myös Lopen kunnalla on edustus.

Toteutuma

Koronapandemian vuoksi osa kiireettömistä terveydenhuollon palveluista on ajettu alas, ja resursseja suunnattu pandemian hoitoon. Tällä on ollut vaikutusta sekä toiminnallisten että taloudellisten tavoitteiden toteutumiseen.

Talous

Perusturvalautakunta/ Terveystoimi	TP2019	Alkuperäinen TA 2020	TA-muutokset 2020	Muutettu TA 2020	Toteutuma 1- 12/2020	Poikkeama Tot 2020 - Muutettu TA	Toteuma-% MTA 2020
TOIMINTAKULUT	-15 432 961	-15 343 500	-486 000	-15 829 500	-15 752 567	-76 933	100 %
TOIMINTAKATE	-15 432 961	-15 343 500	-486 000	-15 829 500	-15 752 567	-76 933	100 %
VUOSIKATE	-15 432 961	-15 343 500	-486 000	-15 829 500	-15 752 567	-76 933	100 %
TILIKAUDEN TULOS	-15 432 961	-15 343 500	-486 000	-15 829 500	-15 752 567	-76 933	100 %

Talousarvion toteutuminen ja poikkeamat

Kunta rahoittaa Riihimäen seudun terveystoimen kuntayhtymää ja Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin kuntayhtymää kuntayhtymien toimielinten vuosittain päättämien kuntamaksuosuuksien perusteella. Mikäli kuntayhtymä tekee alijäämäisen tuloksen, eikä sillä ole kertynyttä ylijäämää taseessaan, joutuu kunta tekemään joko pakollisen varauksen tai maksamaan ylimääräisiä maksuosuuksia kertyneen alijäämän kattamiseksi. Riihimäen seudun terveystoimen kuntayhtymän tilikauden 2020 tulos oli alijäämäinen. Taseeseen kuntayhtymälle kertyi katettavaa alijäämää 524 894 euroa, josta kunnan osuus on 74 914 euroa, joka on kirjattu pakollisiin varauksiin. Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän tilikauden 2020 tulos oli ylijäämäinen 6 333 155 euroa, josta kunnan osuus olisi 344 880 euroa. Aikaisempien vuosien alijäämän kattamisen lisälasku oli 178 387 euroa, joten pakollinen varaus 202 763 euroa purettiin kokonaan.

Koska kunnat ovat saaneet valtiolta merkittävästi lisärahoitusta koronapandemian hoidosta johtuvien kustannusten korvaamiseksi, on sovittu, että molemmat kuntayhtymät laskuttavat vuoden 2020 lopussa kunnilta omia koronapandemian hoidosta johtuvia kustannuksiaan aiheuttamisperiaatteen mukaisesti ylimääräisillä kuntamaksuosuuksilla. Lopen kunnan valtuusto hyväksyi 7.12.2020 lisätalousarvion, jossa Riihimäen seudun terveystoimen kuntayhtymän kuntamaksuosuutta korotettiin 310 000 euroa ja Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän maksuosuutta 176 000 euroa. Talousarviomuutosten jälkeen terveydenhuollon tehtäväalueen talousarvio on vuoden 2020 osalta tasapainossa.

Hankkeet

Vuonna 2020 alkaneissa tulevaisuuden sote-keskus- ja rakenneuudistuksen valmistelu -valtionapuhankekokonaisuuksissa on useita rajapintoja terveydenhuollon palvelujen kanssa.

TOIMIELIN: PERUSTURVALAUTAKUNTA/SOSIAALITOIMI

TEHTÄVÄALUE: PERUSTURVATOIMEN HALLINTO

Perustehtävä

Perusturvatoimi turvaa riittävät sosiaalipalvelut ja edistää kuntalaisten hyvinvointia sekä omatoimisuutta.

TALOUSARVIO 2020

Toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite	Tavoite 2020	Mittarit, joilla onnistumista kuvataan	Vastuuhenkilö
1. Parempaa arkea	Henkilöstön työtyytyväisyys ja työssä jaksaminen paranevat, henkilöstöä tuetaan tulevaisuudessa muutoksissa	Kohentunut työtyytyväisyys (työtyytyväisyyskysely vrt. edellinen vuosi), ammattitaitoisen henkilöstön pysyvyys (henkilöstön vaihtuvuus-prosentti vrt. edellinen vuosi), terveysperusteiset poissaolot laskevat (vrt. edellisen vuoden terveysperusteiset poissaolot).	Perusturvajohtaja, Hallintopäällikkö
	Sosiaalitoimen asiakasmaksupäätösten käsittely nopeutuu	Lähetetyt asiakasmaksupäätökset/kk/v verrattuna edellisvuoteen	Hallintopäällikkö

Toteutuma 1

Vuoden 2020 aikana hoitohenkilöstön työtyytyväisyyttä on pyritty parantamaan työhyvinvointikoulutuksella, jonka ensimmäinen koulutuskerta järjestettiin tammikuussa 2020. Koulutuksen toinen osa järjestettiin marraskuussa 2020.

Aikavälillä 1.1.–31.12.2020 perusturvassa on aloittanut 21 uutta vakinaista työntekijää, ja lopettanut 17. Terveysperusteisia poissaoloja kertyi 1 808 työpäivää, kun vuonna 2019 niitä kertyi 2 122 työpäivää. Terveysperusteiset poissaolot ovat siten vähentyneet 314 työpäivää. Terveysperusteiset poissaolot vähenivät jo toista vuotta putkeen.

Vuoden 2020 alusta sosiaalitoimen asiakasmaksujen määrittäminen ja tarkistaminen on keskitetty perusturvatoimen hallintoon hallintopäällikön alaisuuteen. Samalla asiakasmaksuprosessia on pyritty tehostamaan ja yhdenmukaistamaan naapurikuntien kanssa, millä mahdollistetaan palvelun tasalaatuisuus sekä tuki poikkeustilanteissa. Vuonna 2020 asiakasmaksupäätöksiä on tehty 261.

Talous

Perusturvatoimen hallinto	TP2019	Alkuperäinen TA 2020	TA-muutokset 2020	Muutettu TA 2020	Toteutuma 1- 12/2020	Poikkeama Tot 2020 - Muutettu TA	Toteuma-% MTA 2020
TOIMINTATUOTOT	2 755				15 607	-15 607	
TOIMINTAKULUT	-156 271	-323 798		-323 798	-362 500	38 702	112 %
TOIMINTAKATE	-153 516	-323 798		-323 798	-346 893	23 095	107 %
TILIKAUDEN TULOS	-153 516	-323 798		-323 798	-346 893	23 095	107 %

Talousarvion toteutuminen ja poikkeamat

Tehtäväalueen toimintakulut ylittivät kaikkiaan 38 702 euroa. Syynä ylitykseen ovat ennakoitua suuremmat henkilösivukulut sekä palkkojen jaksottamisesta johtuvat ylimääräiset kulut. Lisäksi tehtäväalueen kuluihin on sisällytetty koko perusturvaa koskevia myyntisaamisten luottotappioita vuodelta 2019 yhteensä 5 922 euroa. Vastaavasti tehtäväalueelle on kirjattu ylimääräisenä tulona perusturvajohtajan luottamus-tehtävien hoidosta toisessa kunnassa suoritettua työkorvausta 15 607 euroa. Kaikkiaan tehtäväalueen toimintakate ylittyi 23 095 euroa.

TOIMIELIN: PERUSTURVALAUTAKUNTA/SOSIAALITOIMI

TEHTÄVÄALUE: LASTEN JA PERHEIDEN PALVELUT

Perustehtävä

Lasten ja perheiden palvelut edistävät kuntalaisten hyvinvointia ennaltaehkäisevästi ja asiakaslähtöisesti. Lasten ja perheiden palvelut -tehtäväalueeseen sisältyy sosiaalihuoltolain mukaiset perheiden palvelut sekä lastensuojelun avo-, sijais- ja jälkihuolto.

TALOUSARVIO 2020

Toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite	Tavoite 2020	Mittarit, joilla onnistumista kuvataan	Vastuhenkilö
1. Parempaa arkea	Varhainen ja tehokas tuki lapsiperheille	Hoitovuorokausien määrä sijoituksissa kodin ulkopuolelle vähenee.	Johtava sosiaalityöntekijä

Toteutuma 1

Tavoite toteutuu. Vuonna 2020 kodin ulkopuolisia sijoituksia toteutui yhteensä 6 870 hoitovuorokautta, kun vuonna 2019 toteutui yhteensä 7 039 hoitovuorokautta. Hoitovuorokaudet ovat siten vähentyneet kaikkiaan 169 vuorokaudella edellisvuodesta. Perhehoitovuorokausien määrä kasvoi hieman, kun taas laitossijoitusten hoitovuorokaudet vähenivät selvästi.

Talous

Lasten ja perheiden palvelut	TP2019	Alkuperäinen TA 2020	TA-muutokset 2020	Muutettu TA 2020	Toteutuma 1- 12/2020	Poikkeama Tot 2020 - Muutettu TA	Toteuma-% MTA 2020
TOIMINTATUOTOT	81 806	59 500		59 500	55 684	3 816	94 %
TOIMINTAKULUT	-2 045 050	-2 030 720		-2 030 720	-1 838 607	-192 113	91 %
TOIMINTAKATE	-1 963 244	-1 971 220		-1 971 220	-1 782 922	-188 298	90 %
TILIKAUDEN TULOS	-1 963 244	-1 971 220		-1 971 220	-1 782 922	-188 298	90 %

Mittarit ja tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Lastensuojelun palvelut:				
* Perhehoitovuorokausien määrä	3 874	4 298	4 100	4579
* Laitos ja ammatillinen perhekoti, hoitovuorokausien määrä	2 993	2 741	2 500	2291
Lastensuojeluilmoitukset ja muut lapsia koskevat yhteydenotot	195	182	200	199
Avohuollon tukitoimien saajat (Lasten lkm)	39	42	45	35
Huostaanotetut ja avohuollon sijoituksessa olevat lapset yhteensä vuoden aikana	25	26	25	23
Uudet huostaanotot, lapsia	5	3	3	3
Kiireelliset sijoitukset	9	7	5	4

Tunnusluvut	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Lastensuojelun perhetyön asiakkaat (kunnan oma toiminta) <i>(lasten lkm)</i>	20	13	20	15
Lastensuojelun perhetyön asiakkaat (ostopalvelu) <i>(lasten lkm)</i>	5	7	5	3
Jälkihuollon asiakkaat	12	14	14	18
Sosiaalihuoltolain mukaiset palvelut lapsiperheille:				
Sosiaalihuoltolain mukaisen perhetyön asiakkaat (kunnan oma toiminta)	14	17	14	20
Palvelusetelillä myönnetty tp. kotiapu: asiakaspäätökset	6	2	8	1
Lapsiperheiden kotipalvelu/kunnan toiminta: asiakaspäätökset	25	22	25	22
Ennaltaehkäisevät palvelut:				
Perheneuvolan suoritteet	575	601	650	311
Nuppi, nuorten palvelupiste, asiakaskäynnit	11	7	50	22

* Kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten määrään pyritään vaikuttamaan ennalta ehkäisevin toimin siten, että sijoitettujen lasten määrä laskee, sijoitusaika lyhenee ja sijoitukset painottuvat perhehoitoon. Osa sijoituksista päättyy vuoden aikana lapsen tullessa täysi-ikäiseksi; myös uusia sijoituksia tulee vuoden aikana.

Talousarvion toteutuminen ja poikkeamat

Tehtäväalueen ostopalvelumäärärahat alittuvat selvästi. Syynä tähän ovat perheneuvolan käytön väheneminen, sekä perhehoidon ennakoitua vähäisempi käyttö. Myös henkilöstön palkkakulut sekä kotitalouksille maksettavat avustukset ovat alittuneet. Lastensuojelun laitoshoidon kustannukset ovat toteutuneet suunnitellusti.

Hankkeet

Työntekijöitä on ollut mukana maakunnalliseen LAPE-muutosohjelmaan liittyvissä työryhmissä ja työpajoissa. Verkostomaista perhekeskusta ja toimintakulttuurimuutosta on viety eteenpäin kunnan sisällä sekä seudullisesti. Seudullinen lasten ja perheiden hyvinvointisuunnitelma on laadittu osana LAPE-työryhmän työskentelyä.

TOIMIELIN: PERUSTURVALAUTAKUNTA/SOSIAALITOIMI

TEHTÄVÄALUE: AIKUISTEN JA VAMMAISTEN PALVELUT

Perustehtävä

Aikuisten ja vammaisten palvelut järjestetään ja tuotetaan asiakaslähtöisesti, tehokkaasti ja vaikuttavasti. Vammaispalveluina järjestetään vammaispalvelulain mukaisia palveluja ja tukitoimia sekä kehitysvammaisten erityishuoltolain mukaisia palveluja. Aikuisten palveluina ovat mm. aikuis-sosiaalityö, täydentävä ja ennaltaehkäisevä toimeentulotuki ja maahanmuutto- ja pakolaisasiat sekä kunnan tuottamat mielenterveys- ja päihdepalvelut.

TALOUSARVIO 2020

Toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite	Tavoite 2020	Mittarit, joilla onnistumista kuvataan	Vastuuhenkilö
1. Parempaa arkea	Mahdollisimman moni tukea tarvitseva pärjää kotiin annettavien palveluiden turvin ilman ympärivuorokautista hoivaa.	Kotiin annettavien palveluiden määrä	Sosiaalihuollon erityisasiantuntija, Perusturvajohtaja
	Ympärivuorokautista hoivaa tarvitsevat kyetään hoitamaan omissa yksiköissä.	Ostopalveluvuorokaudet ympärivuorokautisissa asumispalveluissa ei lisääntynyt. Omien yksiköiden (Pajukoti ja Taari) täyttöaste on korkea.	Sosiaalihuollon erityisasiantuntija, Perusturvajohtaja
2. Virkistävää vapaa-aikaa	Erityisryhmien huomiointi vapaa-ajan palveluissa	Toteutuneet erityisryhmille järjestettävät tapahtumat, liikuntaryhmät ym.	Sosiaalihuollon erityisasiantuntija, Perusturvajohtaja
3. Vireä ja mahdollistava elinkeinoelämä	Pyritään hyödyntämään omassa kunnassa ja seutukunnalla toimivia hoivayrityksiä kilpailutuksien sallimissa rajoissa	Oman ja seutukunnan yrityksiltä ostettujen palveluiden määrä	Sosiaalihuollon erityisasiantuntija, Perusturvajohtaja

Toteutuma 1

Tavoite toteutuu. Vuonna 2020 aikuisten ja vammaisten ympärivuorokautisissa asumispalveluissa on toteutunut yhteensä 3 914 asumisvuorokautta, kun vuonna 2019 toteutui yhteensä 6 302 vuorokautta. Ostopalveluvuorokaudet ovat siten vähentyneet 2 388 vuorokaudella. Ostopalveluna tuotettavat ympärivuorokautiset asumispalvelut jakautuvat karkeasti sosiaalihuoltolain mukaisiin asumispalveluihin (1 631 vuorokautta), kehitysvammaisten asumispalveluihin (1 638 vuorokautta) ja vaikeavammaisten palveluasumiseen (645). Vuonna 2020 ostopalvelujen piirissä on ollut yhteensä 20 asiakasta, kun vuonna 2019 määrä oli 25. Luvuissa on huomioitu sekä pitkäaikainen hoiva että intervalliasuminen.

Vuonna 2020 Pajukodilla toteutui yhteensä 5 095 hoitovuorokautta ja Taarilla 3 973 asumisvuorokautta. Asukkaita Pajukodissa on ollut 15 ja Taarilla 16.

Toteutuma 2

Kevään aikana erityisryhmien vapaa-ajan ryhmätoiminta keskeytyi koronapandemian vuoksi. Myös kehitysvammaisten päivätoiminta oli tauolla. Kesäajaksi Taarin tukiasumisyksikössä järjestettiin vapaa-aika- ja liikuntatoimen toimesta ulkoliikuntaa kerran viikossa. Lisäksi keväällä sivistystoimesta määräajaksi siirrettyä henkilöstöä on hyödynnetty erityisryhmien yksilölliseen vapaa-ajan toiminnan ohjaukseen ja ulkoiluun. Taarin asumisyksikössä on ollut kevään ajan palkkatuella työllistettynä henkilö, joka suorittaa samalla lähihoitajan oppisopimuskoulutusta. Tämä on mahdollistanut myös lisäresurssin vapaa-ajan toiminnan järjestämiseen. Vammaisten päivätoiminta avattiin jälleen syksyllä 2020, ja on toiminut loppuvuoden keskeytyksettä.

Toteutuma 3

Vammaispalvelujen asukkaille on hankittu paikallisilta yrityksiltä erilaisia kotiin vietäviä palveluita, sekä asumispalveluita yksittäisille asiakkaille.

Talous

Aikuisten ja vammaisten palvelut	TP2019	Alkuperäinen TA 2020	TA-muutokset 2020	Muutettu TA 2020	Toteutuma 1- 12/2020	Poikkeama Tot 2020 - Muutettu TA	Toteuma-% MTA 2020
TOIMINTATUOTOT	397 995	436 000		436 000	596 293	-160 293	137 %
TOIMINTAKULUT	-2 606 188	-2 601 912		-2 601 912	-2 484 055	-117 857	95 %
TOIMINTAKATE	-2 208 193	-2 165 912		-2 165 912	-1 887 762	-278 150	87 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-21 971	-2 930	-90 500	-93 430	-108 060	14 630	116 %
TILIKAUDEN TULOS	-2 230 163	-2 168 842	-90 500	-2 259 342	-1 995 822	-263 520	88 %

Mittarit ja tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Sosiaalihuoltolain mukaiset asumispalvelut:				
Asiakkaat vuoden aikana / oma toiminta	12	12	17	16
Asiakkaat vuoden aikana / ostopalvelu	14	12	7	7
Kehitysvammaisten henkilöiden palvelut:				
Tuettusti itsenäisesti asuvien kehitysvammaisten henkilöiden määrä	5	1	3	0
Asumispalvelussa asuvat kehitysvammaiset henkilöt (oma toiminta ja ostopalvelut)	27	26	22	20
Toimintakeskus Kuuselan kehitysvammaisten päivätoiminnan toimintapäivien määrä	1 831	1 650	1 750	
Voimassa olevien erityishuolto-ohjelmien määrä 31.12.	57		50	49
Vammaisten henkilöiden palvelut:				
Vaikeavammaisten kuljetuspalvelun saajat	113	114	108	33
Vaikeavammaisten palveluasumispalvelujen saajat	4		4	5
Omaishoitotuki alle 65-vuotiaat	17	16	14	12
Henkilökohtaisen avun saajat	14	15	12	12
Toimeentulotuki:				
Täydentävää toimeentulotukea hakevien asiakasperheiden määrä	50		53	58

Talousarvion toteutuminen ja poikkeamat

Tehtäväalueen toimintatuotot ylittävät arvioidun. Tätä selittää pakolaisten vastaanottoon ja kotouttamiseen liittyvien kustannusten valtionkorvaukset, joita on haettu takautuvasti vuosilta 2018–2020 tavanomaista enemmän. Muilta osin tehtäväalueen talous toteutuu suunnitelman mukaisesti.

Hankkeet

Sote-uudistuksen päätyminen keväällä päätti myös maakunnallisen Oma Häme -valmistelun ja sen monia alatyöryhmiä, joita tälle tehtäväalueelle on kohdistunut.

Maakunnallinen taksipalvelujen ohjaus- ja projektiryhmä on kokoontunut tiiviisti, koska kilpailutuksen ja taksilainsäädännön vapautuksesta johtuvia vaikeuksia on ratkottu. Kilpailutukseen ja valvontaan liittyvä hankinta- ja seurantaprojekti päättyi.

TOIMIELIN: PERUSTURVALAUTAKUNTA/SOSIAALITOIMI

TEHTÄVÄALUE: VANHUSTEN PALVELUT

Perustehtävä

Vanhuspalveluiden tehtäväalue tukee iäkkäiden asukkaiden kykyä elää omatoimisesti kotona pidempään oikea-aikaisilla, riittävillä palveluilla ja järjestää tarvittaessa ympärivuorokautista asumista. Palveluja tuotetaan omana toimintana ja ostopalveluna.

TALOUSARVIO 2020

Toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite	Tavoite 2020	Mittarit, joilla onnistumista kuvataan	Vastuuhenkilö
1. Parempaa arkea	Kotona asumista tuetaan ennaltaehkäisevästi palvelurakennetta kehittämällä	Tehostetun palveluasumisen peittävyys % laskee (vrt. edellinen vuosi).	Vanhuspalvelujen johtaja

Toteutuma 1

Tavoite toteutuu. Ennakkotietojen mukaan laskettuna vuonna 2020 tehostetun palveluasumisen peittävyysprosentti oli joulukuun lopussa 6,7 %, kun se vuonna 2019 oli 7,9 %.

Oma Häme -suositusten mukaan tehostetun palveluasumisen peittävyysprosentin tulisi olla 6 % vuoteen 2022 mennessä. Tähän tavoitteeseen pääseminen edellyttää vahvaa panostusta ikäihmisten avopalveluihin (palveluohjaus, kotihoito ja kuntoutus) sekä palvelurakennemuutosta ikäihmisten palveluissa. Lisäksi työntekijöiden vahva osaaminen palvelutarpeen arvioinnissa on avainasemassa. Asumispalveluiden piiriin tulevien asiakkaiden hoitoisuus on tasaisesti noussut, ja lyhytaikaisen hoidon (ns. intervallijaksojen) tarve on kasvanut huomattavasti.

Vuonna 2017 lyhytaikaispaikkoja oli keskimäärin 3, vuonna 2018 5, 2019 7 ja nyt vuonna 2020 Hoivakoti Eedilässä on keskimäärin 9 lyhytaikaispaikkaa käytössä. Lyhytaikaispaikkojen tarpeeseen on vaikuttanut selkeästi sairaalajaksojen lyhentyminen, jolloin asiakkaan jatkohoitopaikkatarve kohdistuu lyhytaikaisyksikköön.

Talous

Vanhuspalvelut	TP2019	Alkuperäinen TA 2020	TA-muutokset 2020	Muutettu TA 2020	Toteutuma 1- 12/2020	Poikkeama Tot 2020 - Muutettu TA	Toteuma-% MTA 2020
TOIMINTATUOTOT	1 563 830	1 375 100		1 375 100	1 641 745	-266 645	119 %
TOIMINTAKULUT	-6 420 157	-6 478 086		-6 478 086	-6 565 100	87 014	101 %
TOIMINTAKATE	-4 856 326	-5 102 986		-5 102 986	-4 923 355	-179 631	96 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-96 926	-106 700		-106 700	-38 805	-67 895	36 %
TILIKAUDEN TULOS	-4 953 252	-5 209 686		-5 209 686	-4 962 160	-247 526	95 %

Mittarit ja tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Omaishoidontuen saajat vuoden aikana (yli 65-vuotiaat)		45	50	53
Omaishoidontuen saajat vuoden aikana (vanhukset ja vammaiset henkilöt)	64		63	65
Säännöllisen kotipalvelun asiakastunnit	19 680	23 983	21 000	29 331
Kotipalvelun tehokkuus (säännöllisen asiakastyön osuus)	55 %	56 %	60 %	56 %
Ympäri vuorokautinen asuminen ja hoito/hoitopäivät lukumäärä:				
Tehostettu palveluasuminen (Eedilä ja Salmela)	19 940	19 950	20 000	17 479
Intervallahoito (Toimela)		3987		3 114
Ostopalvelut (vrk)	5 450	8 630	7 000	7 222
Kotikuntalain perusteella ympärivuorokautisessa hoidossa toisessa kunnassa	5	5	5	5
Kotikuntalain perusteella ympärivuorokautisessa hoidossa toisesta kunnasta	0	1	1	1
Sijaisten saatavuus Seuturekrystä		77/100 %	90/100 %	77/100 %
Tunnusluvut yli 75-vuotiaat:				
75 vuotta täyttäneiden määrä 31.12.	807	827	880	871
Kotona asuvat, % 75 vuotta täyttäneistä	91 %	92,1 %	92,5 %	91,8 %
Säännöllistä kotihoitoa saaneiden määrä, % 75-vuotiaista*	12,9 %	14,6 %	13 %	14,8 %
Omaishoidontukea saavien määrä, % 75-vuotiaista	4,2 %	4,6 %	4,5 %	4,0 %
Tehostetussa palveluasumisen piirissä, % yli 75-vuotiaista	9 %	7,9 %	7,5 %	7,9 %
Laitoshoidossa, % yli 75-vuotiaista	0 %	0 %	0 %	0 %
Käyttöasteet:				
Hoivakoti Eedilä	99	98,5	99	103
Hoivakoti Salmela	100	100	100	100

*huomioidaan kaikki vuoden aikana hoitoa saaneiden määrä

Talousarvion toteutuminen ja poikkeamat

Tehtäväalueen menot ovat ylittäneet arvioidun 87 014 eurolla. Syynä tähän on ostopalvelujen, erityisesti perhehoidon lisääntyminen loppuvuodesta. Vastaavasti tehtäväalueen toimintatuotot ovat ylittyneet selvästi, 266 645 eurolla. Ylitys johtuu kotipalvelun asiakasmaksutuottojen lisääntymisestä. Tehtäväalueen toimintakate ei ylity.

Hankkeet

RAI-arviointimenetelmän käyttöönotto seudullisesti. RAI-arviointimenetelmä on yli 65-vuotiaiden toimintakyvyn arviointiin kehitetty mittari. RAI-arviointimenetelmä on otettu käyttöön keväällä 2020.

Kotihoidon vertaiskehittäminen -hanke yhdessä Hausjärven kotihoidon kanssa. Vertaiskehittämishankkeen osallistujat kokoontuvat kaksi kertaa vuodessa, ja jokaisessa tapaamisessa syvennyttään erilaisiin kotihoidon ajankohtaisiin teemoihin. Kevään 2020 vertaiskehittämisraportin perusteella erityisesti kotihoidon välittömän työajan osuus sekä kustannustehokkuus olivat hyvällä tasolla. Lisäksi asiakastunnin ja hoitovuorokauden hinta olivat Lopella keskimääräistä paremmat.

TOIMIELIN: PERUSTURVALAUTAKUNTA/SOSIAALITOIMI

TEHTÄVÄALUE: TYÖLLISTYMISTÄ EDISTÄVÄ TOIMINTA

Perustehtävä

Lopen kunnan työllistämistä edistävä toiminta järjestää ja tuottaa sekä koordinoi työllistämisen edistämiseen ja syrjäytymisen ehkäisyyn tähtäävää toimintaa kunnan alueella. Erilaisia työllistämisen palveluja ja työtoimintaa pyritään järjestämään asiakkaan tarpeet kartoittaen. Näitä palveluja ovat muun muassa kuntouttava työtoiminta, työkokeilu ja palkkatuettu työ.

TALOUSARVIO 2020

Toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite	Tavoite 2020	Mittarit, joilla onnistumista kuvataan	Vastuuhenkilö
1. Parempaa arkea	Työllisyysaste pysyy matalana ja vaikeasti työllistettävät saadaan työmarkkinoille tai työllisyystoimenpiteiden piiriin.	Työmarkkinatuen kuntaosuus euroina ei nouse ja henkilö-määrä listoilla ei kasva. (vrt. edellinen vuosi).	Työllisyys-koordinaattori, Sosiaalihuollon erityisasiantuntija
	Työllistämistoimenpiteiden vaikuttavuus kasvaa	Palkkatuella työllistetyt työllistyvät avoimille työmarkkinoille	Työllisyys-koordinaattori, sosiaalihuollon erityisasiantuntija
3. Vireä ja mahdollistava elinkeinoelämä	Hyvä yhteistyö yrittäjien kanssa. Yrittäjien auttaminen hakemusten täyttämässä. (työkokeilu, palkkatuki, yritystuki, rekrytointi).	Yhteistyötilaisuuksien ja yhteydenottojen määrä yrittäjien kanssa. Myönnettyjen yritystukien määrä.	Työllisyys-koordinaattori, Sosiaalihuollon erityisasiantuntija
	Nuoret yrittäjät -koulutus-toimintaa jatketaan. (rahoitusta yrittäjiltä ja työllisyystoiminnasta).	Yhteistyö, yrittäjät, koulut, kunta, 4H. Tapaamiset ennen kevättä 2020.	Työllisyys-koordinaattori, Sosiaalihuollon erityisasiantuntija
	Kunnan yksiköiden kanssa aktiivista työllistämistä (palkkatuki, oppisopimus).	Palkkatuella palkattujen määrä sama kuin 2019.	Työllisyys-koordinaattori, Sosiaalihuollon erityisasiantuntija

Toteutuma 1

Tavoite ei toteudu. Työmarkkinatuen kuntaosuus (300–1 000 pv) vuonna 2020 on 54 572 euroa, kun edellisen vuoden vastaavana ajankohtana se oli 30 641 euroa. Lopen työttömyysaste on koronapandemian vuoksi noussut, mutta pysynyt kuitenkin verrattain alhaisena muihin Kanta-Hämeen kuntiin verrattuna.

Kuntouttavan työtoiminnan työpajatoiminta oli koronapandemian alkuvaiheen aikana keskeytettynä, joten asiakkaita ei ole voitu ohjata kuntouttavaan työtoimintaan. Etävalmennus aloitettiin heti kun se oli mahdollista käynnistää ja näin osa asiakkaista on saatu toimenpiteiden piiriin. Pajatoiminta käynnistettiin uudelleen syyskuussa.

Hoitoalalle on palkattu avustajia palkkatuella, sekä solmittu lähihoitajien oppisopimuskoulutuksia. Työllistämistä jatketaan kunnan yksiköissä entiseen tapaan. Palkkatuella tapahtuvaa hoitohenkilökunnan koulutusta pyritään lisäämään hoivayksiköiden tarpeeseen.

Toteutuma 3

Yhteistyötä yritysten ja yhdistysten kanssa on jatkettu, ja neuvontaa tehostettu koronapandemiaan liittyvissä kysymyksissä. Uutena työtehtävänä perusturvan työllisyyskoordinaattorille vastuutettiin yrittäjien koronatukihakemusten käsittely. Vuoden 2020 loppuun mennessä yksinyrittäjien koronatukia oli käsitelty 85 kappaletta, joista myönteisiä 80 ja kielteisiä 5. Yhteensä tukea oli myönnetty 160 000 euroa (41,3 % Lopen koronatukiin varatusta valtionavustuksesta). Arvio on, että yrittäjien yhteydenotot ja työllisyyspalveluiden sekä yrittäjien yhteistyö tulee jonkin verran lisääntymään.

Nuorten yrittäjyyttä tuetaan edelleen. Nuorten kesätyöllistämisen tukea myönnettiin 18 yritykselle yhteensä 10 400 euroa, jolla palkattiin yhteensä 26 nuorta.

Vuonna 2020 palkkatuetussa työsuhteessa on ollut 20 työntekijää, kun vuonna 2019 vastaava luku oli 19.

Talous

Työllistymistä edistävä toiminta	TP2019	Alkuperäinen TA 2020	TA-muutokset 2020	Muutettu TA 2020	Toteutuma 1- 12/2020	Poikkeama Tot 2020 - Muutettu TA	Toteuma-% MTA 2020
TOIMINTATUOTOT	40 867	40 000		40 000	26 540	13 460	66 %
TOIMINTAKULUT	-255 411	-244 440		-244 440	-227 360	-17 080	93 %
TOIMINTAKATE	-214 545	-204 440		-204 440	-200 820	-3 620	98 %
TILIKAUDEN TULOS	-214 545	-204 440		-204 440	-200 820	-3 620	98 %

Mittarit ja tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Kuntouttava työtoiminta (läsnäolo):	4 940	4593	4 500	2849
HRAKSilta ostetut kuntouttavan työtoiminnan toimintapäivät	6 156	6156	6 000	6000
Kunnan itse tuottamat kuntouttavan työtoiminnan toimintaryhmien toimintapäivät	156	0	0	0
Palkkatuella työllistettyjen määrä	22	19	20	20

Talousarvion toteutuminen ja poikkeamat

Kuntouttavan työtoiminnan järjestämisestä maksettavat valtionkorvaukset ovat alittuneet toimintapäivien vähennyttyä koronapandemian vuoksi. Vastaavasti työmarkkinatuen kuntaosuus on hieman ylittänyt arvioidun. Tehtäväalueen toimintakate on kuitenkin talousarvion mukainen.

Työllistämistä edistävät toimet 2020

”Taustat kuntoon” -hankkeen pitkäaikaistyöttömien jäljellä olevan työkyvyn arviointi. Tarkoitus on saada asiakkaat oikeiden etuuksien piiriin. Mukana hankkeessa ovat työterveys, Kela, TE-toimisto, Lopen kunta sekä Hyria säätiö sr.

Nuori yrittäjä -kurssi ja heidän tukeminen yrittämisessä.

TOIMIELIN: SIVISTYSLAUTAKUNTA

TALOUSARVIO 2020

Sitovat tavoitteet

Strateginen tavoite	Tavoite 2020	Mittarit, joilla onnistumista kuvataan	Vastuhenkilö
1. Parempaa arkea	Henkilöstötarpeen muutoksen huomioiminen	Ennakoiva henkilöstösuunnittelu	Sivistysjohtaja, Varhaiskasvatuspäällikkö, Rehtorit, Päiväkodinjohtajat, Lopen opiston rehtori, Kirjastotoimenjohtaja
	Henkilöstön työhyvinvoinnin tukeminen	Kehittämiskeskustelukäytänteiden edelleen kehittäminen. Pyritään ottamaan ryhmäkehityskeskustelut käyttöön. Kehittämiskeskustelut on käyty kaikkien kanssa.	Sivistysjohtaja, Varhaiskasvatuspäällikkö, Rehtorit, Päiväkodinjohtajat, Lopen opiston rehtori, Kirjastotoimenjohtaja

Toteutuma 1

Henkilöstötarpeen muutoksen huomioiminen ja ennakoiva henkilöstösuunnittelu on ollut keskeinen lähtökohta esim. kevään/kesän 2020 virkoja ja toimia täytettäessä. Tiedossa oleva merkittävä ikäluokkien pientyminen 2020-luvulla korostaa tämän tavoitteen merkittävyyttä. Tämä on ollut myös tärkeä perustelu Kirkonkylän koulun ja Lopen yläkoulun/lukion hallinnollisen yhdistämisen selvitystyön käynnistämiseen. Hallinnollisten tehtävien yhdistämisellä on arvioitu saavutettavan taloudellisia ja toiminnallisia etuja. Ratkaisulla pyritään osittain turvaamaan myös yläkoulun opettajien tuntimäärien riittävyys ja ko. tehtävien vetovoimaisuus jatkossa.

Toteuma 2

Koronakevät on asettanut melkoisia haasteita henkilöstön työhyvinvoinnin tukemisessa. Onneksi taitavat lähiesimiehet ovat onnistuneet tehtävässä olosuhteista huolimatta. Muuttuneet työskentelyolosuhteet, työtavat, työkalut ja monen kohdalla myös täysin muuttuneet työtehtävät ovat lisänneet henkistä kuormittavuutta.

Kehityskeskustelukäytänteiden kehittäminen on vielä kesken, mutta kehityskeskustelut tullaan käymään kaikkien työntekijöiden kanssa luku-/kalenterivuosittain.

Suoritetun yritysvaikutusten arvioinnin perusteella sitovilla tavoitteilla ei ole yritysvaikutuksia.

TOIMIELIN: SIVISTYSLAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: SIVISTYSTOIMIALAN YHTEISET PALVELUT

Perustehtävä

Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointi. Toimivien hallinnon palveluiden järjestäminen kasvatus- ja koulutustyön tueksi ja omalta osaltaan kehittämisedellytysten luomiseksi.

TALOUSARVIO 2020

Toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite	Tavoite 2020	Mittarit, joilla onnistumista kuvataan	Vastuhenkilö
1. Parempaa arkea	Sivistystoimialan hallinnon tukitoimien jakaminen tasapuolisesti	Kysely esimiehille tukitoimien riittävyydestä ja kehittämisestä	Sivistysjohtaja

Toteutuma 1

Sivistystoimialan hallinnon tukitoimia on pyritty jakamaan mahdollisimman tasapuolisesti. Haasteen tähän tuo hallinnon resurssien määrä. Kysely esimiehille tukitoimien riittävyydestä ja kehittämisestä toteutettiin joulukuussa 2020. Siihen vastasi 80 % sivistystoimialan esimiehistä.

Kyselyssä oli neljä kysymystä/väittämää:

1. Koen, että sivistystoimialan hallinnon tukitoimet jakautuvat tasaisesti.
2. Koen, että suhteessa tarpeisiin saamamme tukitoimet eivät ole riittäviä.
3. Koen, että hallinnon tukitoimien tasapuolisessa jakautumisessa on tapahtunut vuoden 2020 aikana myönteistä kehitystä.
4. Avoin kysymys / kerro hieman lisää erityisesti oman työsi näkökulmasta.

Ensimmäisessä kysymyksessä vastaukset jakautuvat vaihtoehtojen 2. ja 3. välillä 50 % / 50 %. Eli puolet vastaajista oli tukitoimien tasaista jakautumista koskevan väittämän kanssa osittain eri mieltä ja toinen puoli osittain samaa mieltä. Toisessa kysymyksessä 75 % vastaajista on väittämän kanssa osittain eri mieltä ja loput vastaajista (12,5 % / 12,5 %) osittain tai kokonaan sitä mieltä, että tukitoimet eivät ole riittäviä. 3. kysymyksessä 62,5 % vastaajista kokee olevansa myönteistä kehitystä koskevan väittämän kanssa osittain eri mieltä, 25 % osittain samaa mieltä ja 12,5 % täysin eri mieltä.

Avoimissa vastauksissa todetaan hallinnon resurssien olevan lähtökohtaisesti niukkoja ja kunnan sisällä sekä esim. valtion taholta tulleet uudet tehtävät lisääntyneet. Osa vastaajista kokee hallinnon tukitoimien jakautuvan epätasaisesti varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen välillä. Mitään erityisiä kehittämistoimia ei asian osalta ole ollut mahdollista vuoden 2020 aikana tehdä, kun esim. varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen esimiesten yhteiset kehittämistilaisuudet jouduttiin koronan vuoksi perumaan. Pidemmällä aikavälillä tulee varmistaa, että esim. varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen osalta hallinnon tukitoimien jakautuminen koetaan tasapuolisempaan. Tämän vuoksi on tärkeää käydä avointa ja rakentavaa dialogia esim. esimiesten tehtävänkuvista eri yksiköissä.

Talous

Sivistystoimen hallinto	TP2019	Alkuuperäinen TA 2020	TA-muutokset 2020	Muutettu TA 2020	Toteutuma 1- 12/2020	Poikkeama Tot 2020 - Muutettu TA	Toteuma-% MTA 2020
TOIMINTATUOTOT					7 806	-7 806	
TOIMINTAKULUT	-196 044	-223 180		-223 180	-254 531	31 351	114 %
TOIMINTAKATE	-196 044	-223 180		-223 180	-246 725	23 545	111 %
TILIKAUDEN TULOS	-196 044	-223 180		-223 180	-246 725	23 545	111 %

Talousarvion toteutuminen ja poikkeamat

Sivistystoimialan yhteisten palveluiden toimintakuluissa on vuoden 2020 aikana tapahtunut kokonaissuudessaan merkittävä ylitys (kokonaistoteuma 110,5 %). Henkilöstökulujen osalta toteumaprosentti on 108,1 %. Ylitys ei kuitenkaan koske vakinaisten / vakinaisten työsuhteisten palkkoja, vaan koostuu pääasiassa lomapalkkavarauksista, pitkistä sairauslomista sekä eläkekuluista.

Palveluiden ostojen osalta toteuma on myös selvästi budjetoitua suurempi, toteumaprosentin ollessa 138,5 %. Suunniteltua suuremmat palveluiden ostot liittyvät Sarastian laskuttamiin tilikorjaus- ja palkanlaskentamuutoksiin, koulukuljetushankintaan liittyviin asiantuntijapalveluihin sekä Kuntaliiton kehittämiss Hankkeen (KOPA) omavastuusuuteen.

Hankkeet

Koulun kerhotoiminnan tukeminen -hanke jatkuu. Hankkeen tavoitteena on monipuolisen ja laadukkaan kerhotoiminnan tarjoaminen Lopen kunnan kouluissa. Kevätlukukaudella 2020 hankkeeseen osallistuivat kaikki Lopen kunnan alakoulut, mutta koronatilanne lopetti kerhojen toiminnan maaliskuun lopulta lähtien. Opetushallitus on myöntänyt hankkeelle 6 500 € käytettäväksi vuoden 2020 loppuun mennessä.

Esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistävä hanke; hankeavustuksella Länsi-Lopen kouluun palkattiin samanaikaisopettaja lukuvuodeksi 2019–2020. Opetushallitukselta saatiin avustusta hankkeelle 20 000 €.

Tutoropettajien toiminta ja osaamisen kehittäminen -hanke on saanut Opetushallitukselta avustusta 12 000 € käytettäväksi 31.7.2021 saakka.

Lopen lukion toimintakulttuurin kehittäminen ja pedagogiikan kehittäminen; Hanke lukiouudistuksen toimeenpanon tukemiseen. Hankkeessa kehitetään yhdessä henkilöstön ja opiskelijoiden kanssa Lopen lukion toimintakulttuuria ja pedagogiikkaa uuden lain ja opetussuunnitelman perusteiden mukaiseksi. Opetushallitus on myöntänyt avustusta 9 000 € käytettäväksi vuoden 2020 loppuun mennessä.

Elokuussa 2019 alkoi opettajille suunnattu varhennetun kielenopetuksen (A1-kieli) hanke, joka jatkui 31.12.2020 saakka. Hanke oli suunnattu A1-kielen opettajille täydennyskoulutukseen. Opetushallitus myönsi avustusta 8 000 €.

Opetushallitus myönsi 17 000 € valtion erityisavustusta Lopen kunnalle esi- ja alkuopetuksen sekä varhaiskasvatuksen koulutuksellisen tasa-arvon edistämiseen sekä siihen liittyviin kokeiluihin vuosille 2019–2020. Myönnetyn erityisavustuksen avulla Lopen kuntaan palkattiin varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen perheohjaaja ajalle 2.9.2019–31.5.2020 (22,5 tuntia/viikko).

Esi- ja perusopetuksen koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseen suunnatulle hankkeelle opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi 96 330 € käytettäväksi lukuvuoden 2020–2021 aikana. Hanke kohdennetaan toukokuussa 2020 toteutetun kyselyn tulosten perusteella erityisesti yläkoulun tukea tarvitseville oppilaille.

TOIMIELIN: SIVISTYSLAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: VARHAISKASVATUS

Perustehtävä

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatuksessa lapsen etu on ensisijaisesti huomioitava asia yksittäisen lapsen sekä lapsiryhmän kannalta. Lapsen edun lisäksi varhaiskasvatuksessa korostuu lapsen oikeus leikkiin sekä lapsen oikeus tulla kuulluksi.

TALOUSARVIO 2020**Toiminnalliset tavoitteet**

Strateginen tavoite	Tavoite 2020	Mittarit, joilla onnistumista kuvataan	Vastuuhenkilö
1. Parempaa arkea	Varhaiskasvatuksen arvioinnin menetelmien kehittäminen ja käyttöönotto	Arviointiryhmän raportointi	Varhaiskasvatus-päällikkö
	Monialaisen yhteistyön kehittäminen	Verkostopalaverien ja erilaisten monialaisesti toteutettujen tapahtumien määrät	Varhaiskasvatus-päällikkö, Päiväkodinjohtajat

Toteutuma 1

Valtakunnallisten varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden sekä Lopen varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti varhaiskasvatuksen järjestäjän tulee arvioida laadukkaiden ja yhdenvertaisten varhaiskasvatuspalveluiden toteutumista kunnassa. Lisäksi varhaiskasvatuksen järjestäjän vastuulla on arvioida varhaiskasvatuksen laadun toteutumista ja vastata edelleen sen kehittämisestä.

Lopen varhaiskasvatukseen on perustettu kuntakohtainen arviointityöryhmä (Larvi), jonka ensisijaisena tehtävänä on seurata ja arvioida säännöllisesti varhaiskasvatuksen järjestämistä ja varhaiskasvatussuunnitelman toteutumista päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen (Karvi) suositusten, ohjeiden ja materiaalien mukaisesti. Arvioinnin sekä arviointityöryhmän työskentelyn kautta saatuja tietoja hyödynnetään varhaiskasvatuspalveluiden johtamisessa ja kehittämisessä.

Kevään 2020 aikana arviointityöryhmä on valmistellut arvioinnin vuosikellon sekä valmistellut ja toteuttanut henkilöstön kanssa yhteistyössä huoltajien kanssa toteutuvaan vuorovaikutukseen liittyvän arviointikokonaisuuden (tarkempi esittely osavuositarkastuksen yhteydessä).

Syksyllä 2020 toteutettiin kaikissa varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen yksiköissä elo–syyskuun aikana varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa oleville lapsille kohdennettu arviointikokonaisuus, jossa tavoitteena oli saada tietoa ja ymmärrystä lasten mielenkiinnon kohteista oppimisympäristössä. Arvioinnin menetelmällisenä keinona lapsi yksin tai pareittain valokuvaamalla dokumentoi itselleen mieluisan sekä epämieluisan leikkiympäristön. Arvioinnin toteutumisesta arviointityöryhmä totesi johtopäätöksissään, että arvioinnin myötä lapset ovat saaneet mahdollisuuden kokea vaikuttamisen merkityksen omassa arkiympäristössään ja menetelmän myötä kaikkien lasten osallisuus pystyttiin varmistamaan. Henkilöstö on arvioinnin myötä kehittänyt oppimis- ja leikkiympäristön toimivuutta ja yhdessä lasten kanssa toteuttanut muutoksia.

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen yksiköissä toteutettiin loka–marraskuun aikana henkilöstön itsearviointina Läheisyyden kehät -arviointi, jossa tavoitteena on tarkastella lasten osallisuutta omassa ryhmässä erityisesti aikuisten näkökulmasta tarkastellen. Tarkoitus on vahvistaa vasun mukaisen läsnäolo-pedagogiikan toteuttamista. Läheisyyden kehät -menetelmää arviointityökaluna jatketaan vuosittain.

Marraskuussa 2020 Läyliäisten päiväkotia Pellava valikoitui Karvin kansalliseen arviointityökalupilottiin. Pilotointia jatketaan maaliskuulle 2021 saakka.

Arviointityöryhmän laatiman raportin mukaisesti arviointityön onnistumiset vuonna 2020 ovat seuraavat:

- Arvioinnin merkitys on vuoden aikana noussut tärkeäksi osaksi varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen pedagogiikkaa.
- Arviointityöryhmän kautta on luotu toimivia arvioinnin menetelmiä ja kokonaisuuksia, jotka ovat edelleen tuottaneet konkreettisia toimenpiteitä laadukkaamman varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toteuttamiseksi.
- Arviointityöryhmän työskentelytapa on osoittautunut joustavaksi. Arvioinnin suunnittelussa huomioita muuttavat olosuhteet ja muut arvioinnin vuosikellon toteutukseen vaikuttavat tekijät.

Arviointityön haasteet ja kehittämisen kohteet vuoden 2020 osalta ovat raportin mukaan seuraavat:

- Arvioinnin käsitteet ja niiden tulkinta ovat haasteellisia henkilöstölle. Työryhmän tehtävänä on jatkossa sanoittaa ohjeistuksia huolellisesti tulkinnallisuuden vähentämiseksi. Lisäksi yksiköiden arviointivastaavien roolia tulee vahvistaa henkilöstön tukena arvioinnin toteuttamisen osalta.
- Arvioinnin hyötyä ja roolia osana varhaiskasvatusta ja esiopetusta tulee selkeyttää paremmin.
- Eri-ikäisten lasten huomioiminen tavoitteiden asetteluun sekä menetelmien laadinnan osalta tulee huomioida huolellisemmin.

Toteutuma 2

Monialaisen yhteistyön tavoitteena on varmistaa varhaiskasvatuksen toteuttaminen toimintayksiköissä lasten tarpeita vastaavasti. Varhaiskasvatuslain mukaisesti kunnan on varhaiskasvatusta järjestäessään toimittava monialaisessa yhteistyössä ja luotava tarvittavat yhteistyörakenteet.

Vuoden 2020 aikana monialaisen yhteistyön kehittäminen on mahdollistunut erityisesti valtion erityisavustuksen avulla palkattujen perheohjaajien resurssilla. Perheohjaajan tehtävänkuvaan kuuluu olennaisesti verkostoyhteistyön tekeminen yhdessä perheen kanssa. Lisäksi monialaista yhteistyötä tehdään yhteistyössä huoltajien kanssa mm. lastenneuvolan, terapeuttien, lapsiperheiden sosiaalipalveluiden, perheneuvolan, Kanta-Hämeen keskussairaalan edustajien sekä perusopetuksen kanssa. Vuoden 2020 aikana toteutui perheohjaajien toiminnassa yhteensä 25 verkosto- tai vastaavaa palaveria. Vuoden 2020 aikana on lisäksi käynnistetty suunnitelma sosiaalihuollon ja varhaiskasvatuksen välisen moniammatillisen yhteistyön kehittämisestä.

Riihimäen seudun kuntien ja seudullisen kuntayhtymän yhteistyönä käynnistyi verkostomainen perhekeskustoiminta, jonka tavoitteena on kehittää ja vahvistaa monialaista yhteistyötä perheen tarpeiden mukaisesti sekä perheiden hyvinvoinnin tueksi. Verkostomaisen perhekeskuksen toimintaan liittyen otettiin 1.1.2020 alkaen käyttöön seudullinen verkstopalaverin valmistelulomake ja siihen liittyen palautekysely. Vuoden 2020 aikana Lopen varhaiskasvatuksessa kirjattiin yhteensä 12 verkstopalaverin palautteet. Koronatilanteesta johtuen useita verkstopalavereita sekä monialaisesti toteutettavia tapahtumia (mm. vanhempien vertaisryhmiä) on jouduttu perumaan.

Talous

Varhaiskasvatus	TP2019	Alkuperäinen TA 2020	TA-muutokset 2020	Muutettu TA 2020	Toteutuma 1- 12/2020	Poikkeama Tot 2020 - Muutettu TA	Toteuma-% MTA 2020
TOIMINTATUOTOT	424 563	397 500		397 500	380 330	17 170	96 %
TOIMINTAKULUT	-3 912 720	-4 110 500	-35 000	-4 145 500	-3 867 192	-278 308	93 %
TOIMINTAKATE	-3 488 157	-3 713 000	-35 000	-3 748 000	-3 486 863	-261 137	93 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-86 478	-91 950	-187 700	-279 650	-334 355	54 705	120 %
TILIKAUDEN TULOS	-3 574 635	-3 804 950	-222 700	-4 027 650	-3 821 218	-206 432	95 %

Mittarit ja tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Varhaiskasvatuksen piirissä, kpl 31.12. / alle 3-vuotiaat	48	57	45	46
Varhaiskasvatuksen piirissä, % 31.12. / alle 3-vuotiaista	25	33	28	32
Varhaiskasvatuksen piirissä, kpl 31.12. / 3–5-vuotiaat	170	165	170	183
Varhaiskasvatuksen piirissä, % 31.12. / 3–5-vuotiaista	72	78	82	88
Päiväkotihoidon, hoitopäivän hinta	54	46	55	89*
Perhepäivähoito, hoitopäivän hinta	53	52	60	69*
Lapsia yksityisessä varhaiskasvatuksessa, kpl 31.12.	27	25	30	19
Kotihoidontuen saajia, kpl 31.12.	77, lapsia 134	62, lapsia 94	70, lapsia 125	55, lapsia 82
Loppi-lisää saavat perheet, kpl 31.12.	46	33	45	55

*Vuoden 2020 päiväkotihoidon hoitopäivän hintoihin vaikuttaa korottavasti poistojen kirjautuminen edellisten vuosien korjausten vuoksi moninkertaisena. Lisäksi päiväkotihoidon sekä perhepäivähoidon hoitopäivien hintoihin vaikuttaa korottavasti korona-tilanteesta johtuva vähempien hoitopäivien kertyminen vuoden 2020 aikana.

Talousarvion toteutuminen ja poikkeamat

Varhaiskasvatuksen kokonaisuuden osalta toteuma on 93,0 %.

Varhaiskasvatuksen maksutuotot pienenevät vuoden 2020 aikana yhteensä noin 75 000 euroa pääasiallisesti koronaviruksesta johtuneesta poikkeustilanteesta sekä kunnanhallituksen päätöksestä olla perimättä asiakasmaksua poissaolopäiviltä ajalla 18.3.2020–13.5.2020 niiltä perheiltä, jotka pitivät pandemiasta johtuvista syistä lapsensa poissa varhaiskasvatuksesta yhtäjaksoisesti kyseisen ajanjakson. Kertyneiden myyntituottojen sekä saatujen valtionavustusten myötä toimintatuotot pienenevät arvioidusta kokonaisuudessaan noin 29 500 euroa.

Henkilöstökulut (92,9 %), palvelujen ostot (93,6 %) sekä aineet, tarvikkeet ja tavarat -osuuden (94,9 %) toteumat kokonaisuuksina jäivät talousarvioon arvioitua pienemmiksi koronatilanteesta sekä 1.8.2020 alkaen Päiväkotit Pellavassa yhden päiväkotiryhmän ja kunnan alueella kahden perhepäivähoitajan vähentymisestä johtuen.

Yksityisen hoidon tukea ja kuntalisää käytettiin vuoden 2020 aikana arvioitua vähemmän (yhteensä noin 60 000 euroa arvioitua vähemmän).

Hankkeet

Opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntänyt 17 000 euroa valtion erityisavustusta Lopen kunnalle esi- ja alkuopetuksen sekä varhaiskasvatuksen koulutuksellisen tasa-arvon edistämiseen sekä siihen liittyviin kokeiluihin vuosille 2019–2020. Myönnetyn erityisavustuksen avulla Lopen kuntaan palkattiin varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen perheohjaaja ajalle 2.9.2019–31.5.2020 (22,5 tuntia/viikko). Valtion erityisavustuspäätöksen mukaisesti kunnan omavastuuosuus on vähintään 5 %. Hankkeen kulut 1.1.2020–30.6.2020 yhteensä 9 944 €.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on 14.2.2020 myöntänyt 10 500 euroa valtion erityisavustusta Lopen kunnalle varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja alkuopetuksen lukemisen kulttuuria ja lukutaitoa vahvistaviin toimenpiteisiin vuosille 2020–2022. Myönnetyn erityisavustuksen avulla Lopen kunnassa käynnistettiin syksyllä 2020 LOPEN LUKUTOUKAT -hanke, johon on rekrytoitu yksi varhaiskasvatuksen opettaja työskentelemään osa-aikaisesti oman työnsä ohella. Valtion erityisavustuspäätöksen mukaisesti kunnan omavastuuosuus on vähintään 10 %.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on 17.6.2020 myöntänyt 91 537 euroa valtion erityisavustusta Lopen kunnalle varhaiskasvatuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen vuosille 2020–2021. Myönnetyn erityisavustuksen avulla Lopen kuntaan on palkattu kaksi varhaiskasvatuksen perheohjaajaa 3.8.2020–31.12.2021 väliselle ajalle. Valtion erityisavustuspäätöksen mukaisesti kunnan omavastuuosuus on vähintään 20 %.

TOIMIELIN: SIVISTYSLAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: ESIOPETUS

Perustehtävä

Esiopetuksen tehtävänä on edistää lapsen suotuisia kasvu-, kehitys- ja oppimisedellytyksiä.

Esiopetuksen tavoitteena on, että lapset oppivat arvostamaan ihmisten yhdenvertaisuutta ja omaa ainutlaatuisuuttaan. Esiopetus edistää lapsen kasvua ihmisyyteen ja eettisesti vastuukykyiseen yhteiskunnan jäsenyyteen ohjaamalla lasta vastuulliseen toimintaan ja yhteisesti hyväksyttyjen sääntöjen noudattamiseen sekä toisten ihmisten arvostamiseen. Esiopetusta suunnitellaan lapsilähtöisesti ja sillä on suuri merkitys lapsen kasvun ja oppimisen tuen tarpeiden varhaisessa havaitsemisessa, tuen antamisessa ja samalla vaikeuksien ehkäisemisessä.

TALOUSARVIO 2020

Toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite	Tavoite 2020	Mittarit, joilla onnistumista kuvataan	Vastuuhenkilö
1. Parempaa arkea	Osaamisen jakaminen esiopetusyksiköissä ja niiden välillä	Esiopetushenkilöstön ja esimiesten arviointi	Päiväkodinjohtajat, Varhaiskasvatuspäällikkö

Toteutuma 1

Esiopetushenkilöstön ja esimiesten arvioinnin mukaisesti osaamisen jakamista varhaiskasvatuksen alaisissa esiopetusyksiköissä toteutettiin vuoden 2020 aikana pienryhmätyöskentelyä suunnitelmallisesti vahvistamalla niin, että koko henkilöstön osaamista hyödynnetään (esim. tunnekasvatus-teeman osalta). Lisäksi esiopetustiimeissä on entisestään vahvistettu yhteistä suunnittelua, toteutusta ja arviointia koko henkilöstön kesken. Arvioinnin perusteella kehittämisen kohteeksi nousi esiopetuksesta vastaavien opettajien yhteisen suunnittelu-, kehittämis- ja arviointiajan (SAK-aika) järjestäminen.

Koronapandemiasta johtuneen poikkeustilanteen aikana toteutettiin etäesiopetusta Wilman kautta huoltajille lähetettyjen viestien ja tehtäväehdotusten muodossa. Esiopetuksesta vastaavat opettajat jakoivat toisilleen etäopetukseen käyttämäänsä materiaalia ja ohjeistuksia ns. vertaistukena sekä osaamisen jakamisena toisilleen.

Koronapandemiasta johtuen yksiköiden välillä toteutettavat osaamisen jakamisen suunnitelmat jäivät vuoden 2020 osalta pääsääntöisesti toteutumatta.

Lukuvuodelle 2020–2021 toteutui esiopetuksesta vastaavien varhaiskasvatuksen opettajien siirtyminen yksiköstä toiseen tai yksikön sisällä, jolloin myös ns. hiljaista osaamista jaetaan eri yksiköiden välillä.

Talous

Esiopetus	TP2019	Alkuperäinen TA 2020	TA-muutokset 2020	Muutettu TA 2020	Toteutuma 1- 12/2020	Poikkeama Tot 2020 - Muutettu TA	Toteuma-% MTA 2020
TOIMINTATUOTOT	86				0	0	
TOIMINTAKULUT	-459 952	-457 650	-10 000	-467 650	-464 414	-3 236	99 %
TOIMINTAKATE	-459 867	-457 650	-10 000	-467 650	-464 414	-3 236	99 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-47 606	-51 210	20 400	-30 810	2 153	-32 963	-7 %
TILIKAUDEN TULOS	-507 473	-508 860	10 400	-498 460	-462 262	-36 198	93 %

Mittarit ja tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Esiopetukseen osallistuvia lapsia, henkilöä	92	82	90	90
Esiopetukseen osallistuvia lapsia, % 6-vuotiaista	100	100	100	100
Esiopetus, Kirkkonkylä				
- esioppilasmäärä (31.12.)	21	27	27	31
- kokonaiskustannukset euroa /esioppilas (20.9.)				4964
Esiopetus, Launonen				
- esioppilasmäärä (31.12.)	30	31	28	32
- kokonaiskustannukset euroa /esioppilas (20.9.)				5209
Esiopetus, Läyliäinen				
- esioppilasmäärä (31.12.)	33	23	22	22
- kokonaiskustannukset euroa /esioppilas (20.9.)				6497
Esiopetus, Länsi-Loppi				
- esioppilasmäärä (31.12.)	6	0	5	2
- kokonaiskustannukset euroa /esioppilas (20.9.)				8161*
Esiopetus, Pilpala				
- esioppilasmäärä (31.12.)	2	1	8	2
- kokonaiskustannukset euroa /esioppilas (20.9.)				17359
Esiopetusikäisiä, yksityinen	1	0		1
Esiopetuspäiviä vuoden aikana	190	189	189	189

Kokonaiskustannukset (esiopetusyksikön kustannuspaikan mukaiset kustannukset sekä esiopetuksen erityisopetuksen kustannukset) / oppilas = Toimintakulut yhteensä - muut toimintatuotot / oppilasmäärä (hallinnon kustannuksia sekä kehitysvammaisten lasten esiopetusta ei laskennallisesti mukana). Kokonaiskustannusten laskenta on aloitettu vuodesta 2020 alkaen.

*Länsi-Lopen koulun esiopetuksen kokonaiskustannusten laskennassa toimintakulut ovat sisäisiä muita palveluita lukuun ottamatta kertyneet ajanjaksolla 1.8.2020–31.12.2020. Länsi-Lopen koulussa ei ollut esioppilaita lukuvuoden 2019–2020 aikana.

Talousarvion toteutuminen ja poikkeamat

Esiopetuksen kokonaisuuden osalta toteuma on 93 %.

Länsi-Lopen ja Pilpalan kouluissa toteutettavan esiopetuksen osalta ylittyneet kulut kompensoituvat esiopetuksen kokonaisuudessa kirkkonkylän, Launosten ja Läyliäisten alueiden arvioitua pienemmistä kuluista johtuen.

Hankkeet

Opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntänyt 17 000 euroa valtion erityisavustusta Lopen kunnalle esi- ja alkuopetuksen sekä varhaiskasvatuksen koulutuksellisen tasa-arvon edistämiseen sekä siihen liittyviin kokeiluihin vuosille 2019–2020. Myönnetyn erityisavustuksen avulla Lopen kuntaan palkattiin varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen perheohjaaja ajalle 2.9.2019–31.5.2020 (22,5 tuntia/viikko). Valtion erityisavustuspäätöksen mukaisesti kunnan omavastuuosuus on vähintään 5 %.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on 14.2.2020 myöntänyt 10 500 euroa valtion erityisavustusta Lopen kunnalle varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja alkuopetuksen lukemisen kulttuurista ja lukutaitoa vahvistaviin toimenpiteisiin vuosille 2020–2022. Myönnetyn erityisavustuksen avulla Lopen kunnassa käynnistettiin syksyllä 2020 LOPEN LUKUTOUKAT -hanke, johon on rekrytoitu yksi varhaiskasvatuksen opettaja työskentelemään osa-aikaisesti oman työnsä ohella. Valtion erityisavustuspäätöksen mukaisesti kunnan omavastuuosuus on vähintään 10 %.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on 17.6.2020 myöntänyt 91 537 euroa valtion erityisavustusta Lopen kunnalle varhaiskasvatuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen vuosille 2020–2021. Myönnetyn erityisavustuksen avulla Lopen kuntaan on palkattu varhaiskasvatuksen perheohjaajia 3.8.2020–31.12.2021 väliselle ajalle. Perheohjaajat työskentelevät myös esiopetusikäisten lasten ja heidän perheidensä kanssa. Valtion erityisavustuspäätöksen mukaisesti kunnan omavastuuosuus on vähintään 20 %.

Hankkeiden tuotot sekä kulut ovat kirjautuneet varhaiskasvatuksen tehtäväalueelle.

TOIMIELIN: SIVISTYSLAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: ALAKOULUT

Perustehtävä

Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointi. Lopen kunnan perusopetus antaa oppilaille hyvät perustiedot ja -taidot. Perusopetus tukee oppilaan kokonaispersoonallisuuden, terveen itsetunnon ja sosiaalisten taitojen kehittymistä, kasvattaa vastuulliseen yhteiskunnan jäsenyyteen sekä luo valmiuksia itsensä jatkuvaan kehittämiseen, oppimaan oppimisen taitoihin ja opiskeluun ylimmillä kouluasteilla.

TALOUSARVIO 2020

Toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite	Tavoite 2020	Mittarit, joilla onnistumista kuvataan	Vastuuhenkilö
1. Parempaa arkea	Positiivisen pedagogiikan edelleen kehittäminen.	Positiivisten Wilma-merkintöjen määrä.	Sivistysjohtaja, Rehtori, Aluerehtorit, Johtotiimi
	Liikunnan mahdollisuuksien lisääminen koulupäivien aikana.	Tilastointi, viikko-otos, Ohjatun välituntiliikunnan määrä.	Sivistysjohtaja, Rehtori, Aluerehtorit, Johtotiimi
	Oppilaiden kanssa tutkitaan kestävään kehitykseen, rauhaan, tasa-arvoon ja demokratiaan sekä ihmisoikeuksiin, erityisesti lasten oikeuksiin, liittyviä kysymyksiä ja tilanteita.	Raportointi. Oppilaiden kanssa mietitään ja harjoitellaan käytännön tekoja, joilla itse voivat vaikuttaa myönteisten muutosten puolesta.	Sivistysjohtaja, Rehtori, Aluerehtorit, Johtotiimi

Toteutuma 1

Positiivisten Wilma-merkintöjen määrä lisääntyi alkukevästä. Rehtorit pyrkivät kannustamaan opettajia merkintöjen antamiseen ja koulukohtaista keskustelua käytiin säännöllisesti henkilökunnan kokouksissa. Lisäksi opettajat antoivat vertaistukea toisilleen. Etäopetukseen siirtymisen myötä Wilma-merkintöjä ei käytetty normaalisti. Syksyllä merkintöjä pyrittiin antamaan aina kun mahdollista. Edelleen rehtorit muistivat muistuttaa asiasta.

Välituntikerhot ja välituntivälinelainaamot aktivoivat oppilaita liikkumaan enemmän koulupäivän sisällä. Liikunnan mahdollisuuksien lisääminen koulupäivien aikana ei ollut enää mahdollista etäopetukseen siirtymisen vuoksi. Jokaisella oppilaalla oli kyllä etäopetuksen aikanakin tehtäviä liikunnasta. Lähiopetukseen paluun jälkeen keväällä viimeiset kaksi viikkoa liikuntaa oli päivittäin tehostetusti.

Huhtikuussa kouluissa oli tarkoitus tehdä tilastointia ja viikko-otos liikunnan määrästä ja vaihtoehtoista, mutta se jäi etäkoulun myötä toteutumatta.

Syksyllä korona esti välituntikerhojen pitämisen. Kouluissa pyrittiin kuitenkin tehostamaan muuta välituntiliikuntaa kannustamalla ja ohjaamalla oppilaita pelaamaan ja leikkimään välituntisin oman solunsa kanssa. Osassa Lopen kouluista pystyttiin suurentamaan välituntialuetta, ja näin saatiin lisää tilaa liikua.

Opettajat ja oppilaat miettivät kestävään kehitykseen, rauhaan, tasa-arvoon ja demokratiaan sekä ihmis-oikeuksiin, erityisesti lasten oikeuksiin, liittyviä kysymyksiä ja tilanteita tilaisuuden tullen. Opettajat keskustelivat oppilaiden kanssa, miten käytännössä näitä asioita voimme tehdä ja toteuttaa. Kouluilla oli tarkoitus järjestää maaliskuussa monialaiset oppimiskokonaisuudet tämän teeman ympärille, mutta maaliskuussa tulleet ohjeet vierailijoista ja sen jälkeen etäopetukseen siirtyminen siirsivät tämän tavoitteen syksylle 2020. Ilmastomuutos ja kestävä kehitys MOK-viikko toteutui kouluissa syksyllä soveltuvien osin ja soluittain. Oppilaskunnan vaalit järjestettiin jokaisessa alakoulussa syksyllä ja oppilaskunnan hallituksen toiminta käynnistyi koronarajoitukset huomioiden. Lapsen oikeuksien viikko toteutettiin koko kunnassa. Viikko oli toiminnallinen teemaviikko, jonka tavoitteena on edistää YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen tunnettuutta lasten ja nuorten parissa. Tämän vuoden teema oli: Lapsen oikeus tulevaisuuteen. Teema oli osuva näin koronaepidemian aikana, ja herätti paljon keskustelua ja pohdintaa lasten tulevaisuudesta ja maailman muutoksesta. Teemaviikko sai koululaisilta hyvää palautetta.

Talous

Alakoulut	TP2019	Alkuperäinen TA 2020	TA-muutokset 2020	Muutettu TA 2020	Toteutuma 1- 12/2020	Poikkeama Tot 2020 - Muutettu TA	Toteuma-% MTA 2020
TOIMINTATUOTOT	319 285	260 700		260 700	302 918	-42 218	116 %
TOIMINTAKULUT	-5 440 398	-5 610 980	-20 500	-5 631 480	-5 118 994	-512 486	91 %
TOIMINTAKATE	-5 121 112	-5 350 280	-20 500	-5 370 780	-4 816 076	-554 704	90 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-450 835	-452 290		-452 290	-488 762	36 472	108 %
TILIKAUDEN TULOS	-5 571 947	-5 802 570	-20 500	-5 823 070	-5 304 838	-518 232	91 %

Mittarit ja tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Joentaan koulu				
- oppilasmäärä (20.9.)	50	46	46	44
- kokonaiskustannukset/oppilas	5 516	6 213		6 430
Kirkonkylän koulu				
- oppilasmäärä (20.9.)	141	133	178	128
- kokonaiskustannukset/oppilas (yleisop.)	6 123	6 622		6 659
- Kirkonkylän alakoulun erityisen tuen pienryhmäopetus ja laaja-alainen erityisopetus oppilasmäärä (20.9.)	46	40		31
- kokonaiskustannukset/oppilas	13 995	15 070		12 785
- Kirkonkylän soveltava luokka oppilasmäärä (20.9.)				6
- kokonaiskustannukset/oppilas				17 275
- kuntouttava luokka oppilasmäärä (20.9.)	5	5		4
- kokonaiskustannukset/oppilas	24 674	18 362		24 589
Kormun koulu				
- oppilasmäärä (20.9.)	45	43	43	47
- kokonaiskustannukset/oppilas	6 744	6 799		6 552
Launosten koulu				
- oppilasmäärä (20.9.)	144	150	157	126
- kokonaiskustannukset/oppilas (yleisop.)	5 909	5 902		5 896
- Launosten alueen erityisen tuen pienryhmäopetus ja laaja-alainen erityisopetus oppilasmäärä (20.9.)	4	7		4
- kokonaiskustannukset/oppilas	20 949	17 303		17 843
Länsi-Lopen koulu				
- oppilasmäärä (20.9.)	33	30	30	27
- kokonaiskustannukset/oppilas	7 454	7 457		7 229

Tunnusluvut	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Läyliäisten koulu				
- oppilasmäärä (20.9.)	153	167	173	159
- kokonaiskustannukset/oppilas (yleisop.)	6 147	5 605		5 641
- Läyliäisten alueen erityisen tuen pienryhmäopetus ja laaja-alainen erityisopetus oppilasmäärä (20.9.)	5	6		7
- kokonaiskustannukset/oppilas	16 059	17 263		15 004
Pilpalan koulu				
- oppilasmäärä (20.9.)	22	18	18	12
- kokonaiskustannukset/oppilas	8 060	9 310		11 330
Koulumatkakuljetukset				
- kuljetusoppilaiden määrä (perusopetus)	410	401		387
- kuljetuskustannukset/kuljetusoppilas (perusopetus)	1 594	1 703		1 539

*) Kokonaiskustannukset (koulun kust., alakoulujen yhteiset kustannukset, muille kunnille maksettavat kustannukset alakoulut, muille kunnille maksettavat kustannukset yläkoulu, psykologitoiminta alakoulut, psykologitoiminta yläkoulu, kuraattoritoiminta alakoulut, kuraattoritoiminta yläkoulu, hankkeet alakoulut, hankkeet yläkoulu)/oppilas = Toimintakulut yhteensä - muut toimintatuotot /oppilasmäärä (hallinnon kustannuksia ei ole vyörytetty).

TA 2019 ja TP 2019 perusopetuksen alla toimivat yläkoulu ja alakoulut erotettu omiksi kustannuspaikoikseen. Luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia TP 2018 kanssa.

Talousarvion toteutuminen ja poikkeamat

Toimintatuotot ovat toteutuneet yli talousarviossa arvioidun 42 218 euroa. Toimintakulut puolestaan ovat toteutuneet 512 486 euroa alle talousarviossa arvioidun. Tilikauden kokonaistulos on 91 % budjetoidusta.

Hankkeet

Koulun kerhotoiminnan tukeminen -hanke jatkuu. Hankkeen tavoitteena on monipuolisen ja laadukkaan kerhotoiminnan tarjoaminen Lopen kunnan kouluissa. Kevätlukukaudella 2020 hankkeeseen osallistuivat kaikki Lopen kunnan alakoulut, mutta koronatilanne lopetti kerhojen toiminnan maaliskuun lopulta lähtien. Opetushallitus on myöntänyt hankkeelle 6 500 € käytettäväksi vuoden 2020 loppuun mennessä.

Esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistävä hanke; hankeavustuksella Länsi-Lopen kouluun palkattiin samanaikaisopettaja lukuvuodeksi 2019–2020. Opetushallitukselta saatiin avustusta hankkeelle 20 000 €.

Tutoropettajien toiminta ja osaamisen kehittäminen -hanke on saanut Opetushallitukselta avustusta 12 000 € käytettäväksi 31.7.2021 saakka.

Elokuussa 2019 alkoi opettajille suunnattu varhennetun kielenopetuksen (A1-kieli) hanke, joka jatkuu 31.12.2020 saakka. Hanke oli suunnattu A1-kielen opettajille täydennyskoulutukseen. Opetushallitus myönsi avustusta 8 000 €.

Opetushallitus myönsi 17 000 € valtion erityisavustusta Lopen kunnalle esi- ja alkuopetuksen sekä varhaiskasvatuksen koulutuksellisen tasa-arvon edistämiseen sekä siihen liittyviin kokeiluihin vuosille 2019–2020. Myönnetyn erityisavustuksen avulla Lopen kuntaan palkattiin varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen perheohjaaja ajalle 2.9.2019–31.5.2020 (22,5 tuntia/viikko).

Esi- ja perusopetukseen koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseen suunnatulle hankkeelle opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi 96 330 € käytettäväksi lukuvuoden 2020–2021 aikana. Hanke kohdennetaan toukokuussa 2020 toteutetun kyselyn tulosten perusteella erityisesti yläkoulun tukea tarvitseville oppilaille.

TOIMIELIN: SIVISTYSLAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: YLÄKOULU

Perustehtävä

Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointi. Lopen kunnan perusopetus antaa oppilaille hyvät perustiedot ja -taidot. Perusopetus tukee oppilaan kokonaispersoonallisuuden, terveen itsetunnon ja sosiaalisten taitojen kehittymistä, kasvattaa vastuulliseen yhteiskunnan jäsenyyteen sekä luo valmiuksia itsensä jatkuvaan kehittämiseen, oppimaan oppimisen taitoihin ja opiskeluun ylimmillä kouluasteilla.

TALOUSARVIO 2020

Toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite	Tavoite 2020	Mittarit, joilla onnistumista kuvataan	Vastuuhenkilö
1. Parempaa arkea	Jokainen kiusaamistapaus selvitetään	Tilasto tapauksista	Apulaisrehtori
	Jokainen peruskoulun päättävä nuori saa jatkokoulutuspaikan	Tilasto sijoittumisista	Rehtori, Opintojen ohjaaja
	Koulua käymättömien osuus alle 1 %	Tilasto runsaista poissaoloista	Apulaisrehtori

Toteutuma / kiusaamistapaukset

Syksyn 2020 aikana on ollut yhteensä 68 kurinpitotoimenpidettä, joista 17 kpl (25 %) oli jälki-istuntoja ja 51 kpl (75 %) oli kasvatuskeskusteluja. Kiusaamistapauksia oli 4, jotka kaikki selvitettiin.

Toteutuma / jatkokoulutuspaikka

Keväällä 2020 peruskoulunsa päätti 120 nuorta. Heistä lukioon hyväksyttiin 63 (Lopen lukioon 36) ja ammatilliseen oppilaitokseen 53. Yhteishaussa ei hakeneista valittu 3:a ja vain 1 ei hakenut yhteishaussa mitään paikkaa. Hakijoista 87,4 % pääsi ensisijaiseen hakupaikkaan ja koulutukseen valittiin yhteensä 97,5 %.

Toteuma / koulua käymättömyys

Syksyn 2020 aikana 4 oppilasta olivat poikkeuksellisen paljon poissa. Heidän osaltaan on sovittu korvaavista toimenpiteistä.

Talous

Yläkoulut	TP2019	Alkuperäinen TA 2020	TA-muutokset 2020	Muutettu TA 2020	Toteutuma 1- 12/2020	Poikkeama Tot 2020 - Muutettu TA	Toteuma-% MTA 2020
TOIMINTATUOTOT	15 430				129 024	-129 024	
TOIMINTAKULUT	-2 681 484	-2 884 610		-2 884 610	-2 772 986	-111 625	96 %
TOIMINTAKATE	-2 666 054	-2 884 610		-2 884 610	-2 643 961	-240 649	92 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-180 664	-184 780	-510 900	-695 680	-743 781	48 101	107 %
TILIKAUDEN TULOS	-2 846 718	-3 069 390	-510 900	-3 580 290	-3 387 743	-192 548	95 %

Mittarit ja tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Lopen yläkoulu				
- oppilasmäärä (20.9.)	303	286	322	286
- kokonaiskustannukset/oppilas	7 181	7 105		7 093
- Jopo-luokan oppilasmäärä (20.9.)	9	12		11
- kokonaiskustannukset/oppilas	8 451	9 650		9 053
- pienluokkien oppilasmäärä (20.9.)	19	20		20
- kokonaiskustannukset/oppilas	15 003	14 843		14 911
Koulukuljetukset				
Koulukuljetusoppilaat (20.9.) perusopetus	410	401		387
Kuljetuskustannukset/kuljetusoppilas	1 549	1 703		1 539

*) Kokonaiskustannukset (koulun kust., alakoulujen yhteiset kustannukset, muille kunnille maksettavat kustannukset alakoulut, muille kunnille maksettavat kustannukset yläkoulu, psykologitoiminta alakoulut, psykologitoiminta yläkoulu, kuraattoritoiminta alakoulut, kuraattoritoiminta yläkoulu, hankkeet alakoulut, hankkeet yläkoulu)/oppilas = Toimintakulut yhteensä - muut toimintatuotot /oppilasmäärä (hallinnon kustannuksia ei ole vyörytetty).

TA 2019 ja TP 2019 perusopetuksen alla toimivat yläkoulu ja alakoulut erotettu omiksi kustannuspaikoikseen. Luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia TP 2018 kanssa.

Talousarvion toteutuminen ja poikkeamat

Toimintakulut toteutuivat 95,53-prosenttisesti. Merkittävin syy ennakoitua alempaan toteumaan oli sijaiskulujen pieneneminen. Etäopetuksen aikana ei sijaiskuluja syntynyt lainkaan ja koronatehosteet ovat vähentäneet myös tavanomaisia nuha-/kuumetapauksia.

Toimintatuotot sisälsivät pääosin kotikuntakorvauksia (103 521 euroa) ja hankerahoitusta.

Hankkeet

Opettajien digitaalisen osaamisen kehittäminen -hanke jatkuu edelleen. Hanke päättyy vuoden 2021 lopussa.

Myös opetuksen tasapuoliseen toteutumiseen liittyvä hanke koskettaa merkittävästi yläkoulua ja sen yhdeksäsluokkalaisten erityisopetusta. Tämän hankkeen myötä on palkattu laaja-alainen erityisopettaja ja hänelle avuksi ohjaaja huolehtimaan yhdeksäsluokkalaisten erityisoppilaiden tarpeista. Hanke päättyy heinäkuussa 2021.

TOIMIELIN: SIVISTYSLAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: LUKIO

Perustehtävä

Tuottaa opiskelijoille niin hyvä pohjakoulutus, että he menestyvät ylioppilaskirjoituksissa ja saavat hyvät jatko-opintovalmiudet.

TALOUSARVIO 2020**Toiminnalliset tavoitteet**

Strateginen tavoite	Tavoite 2020	Mittarit, joilla onnistumista kuvataan	Vastuuhenkilö
1. Parempaa arkea	Lukiolaiset ovat tyytyväisiä koulutukseensa	Palautekyselyn tulokset	Rehtori
	Jatko-opintoihin sijoittuminen	Tilasto sijoittumisesta	Rehtori, Opintojen ohjaaja

Toteutuma / palautekysely

Vastaukset perustuvat keväällä 2020 tehtyyn palautekyselyyn. Kyselyyn saatiin 34 vastausta.

Koeviikkojen uudistettuun muotoon ei oltu täysin tyytyväisiä. Sen sijaan digitaalisuuden lisääntymiseen vastaajista noin 72 % oli vähintään tyytyväisiä. Samalla osa opiskelijoista kuitenkin kaipasi paperisia oppikirjoja takaisin. Odotukset lukion suhteen olivat täyttyneet erittäin hyvin (96 %). Negatiivisissa kommentteissa otettiin kantaa yläkoulun vahvaan vaikutukseen olosuhteissa. Erityisesti opinto-ohjaajan antamaan ohjaukseen oltiin tyytyväisiä. Itsenäisen opiskelun tuki ja järjestelyt koettiin vielä puutteellisiksi.

Toteutuma /jatko-opiskeluihin sijoittuminen

Keväällä 2020 uusia ylioppilaita oli yhteensä 14. Heille syksyllä 2020 tehtyyn kyselyyn vastasi 13.

Kyselyn perusteella he olivat sijoittuneet seuraavasti:

- Yliopistossa / korkeakoulussa 4
- Ammattikorkeakoulussa 5
- Töissä 2
- Au pairina Saksassa 1
- Kotona 1

Talous

Lukiot	TP2019	Alkuperäinen TA 2020	TA-muutokset 2020	Muutettu TA 2020	Toteutuma 1- 12/2020	Poikkeama Tot 2020 - Muutettu TA	Toteuma-% MTA 2020
TOIMINTATUOTOT	5 032				13 843	-13 843	
TOIMINTAKULUT	-651 095	-631 280		-631 280	-672 699	41 419	107 %
TOIMINTAKATE	-646 063	-631 280		-631 280	-658 857	27 577	104 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-48 818	-49 370	-27 700	-77 070	-91 613	14 543	119 %
TILIKAUDEN TULOS	-694 881	-680 650	-27 700	-708 350	-750 470	42 120	106 %

Mittarit ja tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Lukio-opiskelijat yhteensä (31.12.)	74	64	70	84
Ylioppilaat	11	25	15	14

Talousarvion toteutuminen ja poikkeamat

Toimintakate toteutui 104 %. Ylitys aiheutui lähinnä hieman ennakkoa suuremmasta kurssimäärästä. Kurssimäärän kasvu johtui ennätyksellisestä uusien opiskelijoiden määrästä. Henkilöstökuluihin varattu määräraha ylittyi tämän takia 16 208 euroa. Kannattaa huomata, että samalla lukion opiskelijamäärä kasvoi lähes 20 opiskelijalla. Tämä puolestaan toi kunnalle paljon ennakoitua enemmän valtionosuutta.

Hankkeet

Lukion uuden opetussuunnitelman kehittämishanke 10 000 euroa. Hankkeen myötä on ollut mahdollista korvata opetussuunnitelmatyötä ohjaaville koordinaattoreille ja jonkin verran myös työssä mukana oleville opettajille. Uusi opetussuunnitelma valmistui syksyn 2020 aikana.

Lukion etäopetuksen aiheuttamiin opetuksen tukitoimiin suunnattu hanke 2 800 euroa. Tällä hankerahalla on osaltaan kustannettu huomattavasti lisääntyntä tukiopetusta lukiolaisille.

TOIMIELIN: SIVISTYSLAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: KOULULAISTEN AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINTA

Perustehtävä

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan lähtökohtana on tarjota lapsille turvallinen kasvuympäristö koulupäivää ennen ja sen jälkeen, tukea lapsen kasvua ja kehitystä, luoda perustaa hyville vapaa-ajanviettotavoille ja auttaa perheitä kasvatustehtävän toteuttamisessa. Lisäksi toiminnan tarkoituksena on lapsen valvomattomaan ajankäyttöön liittyvien riskitekijöiden sekä syrjäytymisen ennaltaehkäisy ja pyrkimys edistää yhteiskunnallista tasa-arvoa.

TALOUSARVIO 2020

Toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite	Tavoite 2020	Mittarit, joilla onnistumista kuvataan	Vastuuhenkilö
1. Parempaa arkea	Hyvän tiedonkulun varmistaminen työyhteisössä sekä huoltajille	Tiedottamisen säännöllisyys, palaute tiedottamisesta	Päiväkodinjohtajat, Varhaiskasvatuspäällikkö

Toteutuma 1

Lukuvuoden 2019–2020 sekä 2020–2021 aikana on huoltajille toimitettu Wilman kautta säännöllisesti yksikkökohtaisia tiedotteita (mm. koronatilanteeseen liittyen). Työyhteisön sisällä tiedottamista on toteutettu henkilöstölle sähköpostitse, paperisina tiedotteina ja kasvokkain yhteisesti pidettävissä palaverissa sekä yksilöllisesti annettuna.

Aamu- ja iltapäivätoiminnassa mukana olevien lasten huoltajille ja henkilökunnalle suunnattu palautekysely tiedottamisesta sekä huoltajille myös muusta toiminnasta toteutettiin tammikuussa 2021. Huoltajista 41 % ja henkilökunnasta 87 % vastasi kyselyyn. Huoltajien vastausten perusteella toimintaan ollaan pääsääntöisesti hyvin tyytyväisiä.

Parhaimmat arvioinnit huoltajilta saivat seuraavat asiat:

- Toiminnassa huomioidaan lasten päivittäinen liikunnan tarve.
- Toiminnassa ulkoillaan yhdessä päivittäin tarpeeksi.
- Toiminnassa ilmapiiri on turvallinen ja lämmin.
- Henkilökunnan käytös on hyvänä esimerkkinä lapsille.

Huoltajien arvioinnin perusteella seuraava väite sai heikoimman kokonaisarvosanan: Tiedonkulku on ollut riittävää aamu- ja iltapäivätoiminnan sekä kodin välillä. Tulee kuitenkin huomioida, että keskimäärin huoltajat arvioivat myös kyseisen asian toteutuvan hyvin.

Henkilökunnan tiedonkulkuun liittyvissä vastauksissa oli vaihtelua huoltajien vastauksia enemmän (1–4 välillä). Hoitoaikojen ilmoittamisen haasteisiin sekä tiedottamisen käytännön toteuttamiseen liittyviä mainintoja oli useita.

Huoltajien ja henkilökunnan vastausten perusteella kehittämistoimenpiteinä sovittiin, että vastausten vaihtelevuuden vuoksi konkreettiset kehittämisen kohteet sovitaan yksikön tarpeiden mukaisesti. Lisäksi tarkennetaan huoltajien velvollisuutta ilmoittaa lapsen poissaolosta sekä epäsäännöllisesti osallistuvien lasten osalta huoltajien velvollisuutta ilmoittaa toimintaan osallistumisesta. Tiedottamista (mm. ryhmän toiminnasta) toteutetaan jatkossa säännöllisemmin. Jokaisen ryhmän osalta nimetään tiedottamisen vastuuhenkilö. Tiedotteet toimitetaan jatkossa huoltajille sähköisesti Wilman kautta päiväkodin johtajan tai nimetyn vastuuhenkilön kautta.

Talous

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta	TP2019	Alkuperäinen TA 2020	TA-muutokset 2020	Muutettu TA 2020	Toteutuma 1- 12/2020	Poikkeama Tot 2020 - Muutettu TA	Toteuma-% MTA 2020
TOIMINTATUOTOT	57 580	52 700		52 700	42 325	10 375	80 %
TOIMINTAKULUT	-179 868	-209 150		-209 150	-188 047	-21 103	90 %
TOIMINTAKATE	-122 288	-156 450		-156 450	-145 722	-10 728	93 %
TILIKAUDEN TULOS	-122 288	-156 450		-156 450	-145 722	-10 728	93 %

Mittarit ja tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaustuntien määrä	4 608	4 512	4 800	4 173
Aamupäivätoimintaan osallistuvien lasten lukumäärä	25	51	50	42
Iltapäivätoimintaan osallistuvien lasten lukumäärä	60	73	75	57

Talousarvion toteutuminen ja poikkeamat

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan kokonaisuuden osalta toteuma on 93,1 %.

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan maksutuotot pienenevät 10 400 euroa (toteuma 80,3 %) koronaviruksesta johtuneesta poikkeustilanteesta sekä kunnanhallituksen päätöksestä olla perimättä asiakasmaksua poissaolopäiviltä ajalla 18.3.2020–13.5.2020 niiltä perheiltä, joiden lapsi ei osallistunut aamu- ja iltapäivätoimintaan kyseisellä ajalla. Lisäksi syksyllä 2020 aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistui arvioitua vähemmän lapsia.

TOIMIELIN: SIVISTYSLAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: KANSALAIISOPISTO

Perustehtävä

Monipalveluopisto, jonka tehtävänä on kunnan ainoana aikuisoppilaitoksena järjestää laadukasta ja laaja-alaista opetusta elinikäisen oppimisen periaatteen mukaisesti eri puolilla kuntaa ja erilaisille kohderyhmille. Opisto järjestää myös lasten opetusta kuvataiteessa, musiikissa, liikunnassa ja käsityössä.

TALOUSARVIO 2020**Toiminnalliset tavoitteet**

Strateginen tavoite	Tavoite 2020	Mittarit, joilla onnistumista kuvataan	Vastuuhenkilö
1. Parempaa arkea	Arjen taitojen koulutusta kurssitarjonnassa.	Ensiapukoulutuksen yms. hyödyllisen koulutuksen järjestäminen ja toteutuminen.	Opiston rehtori
2. Virkistävää vapaa-aikaa	Kurssitarjonta on houkuttelevaa.	Opiskelijoiden määrä pysyy samana tai kasvaa vuoteen 2019 verrattuna.	Opiston rehtori
	Kurssitarjontaa järjestetään eri puolilla kuntaa.	Kursseja järjestetään vähintään neljässä eri kylässä tai taajamassa Lopen alueella.	Opiston rehtori
	Liikuntakurssien tarjonta on laajaa.	Tanssi- ja liikuntakurssien määrä pysyy vähintään samana tai kasvaa verrattuna vuoteen 2019.	Opiston rehtori
3. Vireä ja mahdollistava elinkeinoelämä	Terveystta ja hyvinvointia ylläpitävien kurssien tarjonta.	Kurssien toteutuminen.	Opiston rehtori

Toteutuma 1

Keväällä 2020 opisto järjesti ensiapu 1 -koulutuksen ja hygieniapassikoulutuksen. Molemmat kurssit toteutuivat. Ensiapukoulutuksessa oli 10 kurssilaista. Hygieniapassikoulutuksessa oli 28 kurssilaista, joten tarvetta kyseiselle kurssille näytti olevan. Syksyllä 2020 vastaavia kursseja ei järjestetty.

Lopen opiston rehtori otti käyttöön Peda.net-sivuston. Peda.netistä annettiin koulutusta kansalaisopiston henkilökunnalle syksyllä 2020, koska tarkoituksena on, että Peda.net kehittää arjen digitaitoja niin tuntiopettajien, opiston toimiston kuin kurssilaisten näkökulmasta. Tuntiopettajilla on mahdollista tehdä Lopen opiston kursseille Peda.nettiin omat suljetut sivut, jonne voi luoda kurssimateriaalia ja tarvittaessa etäopettaa Meets Jit.sin videokeskustelun kautta. Rehtori on luonut Peda.nettiin tuntiopettajille Intran, jossa on tuntiopettajain opas, henkilötietokortti, matkalaskulomake, linkki HelleWiin ja tuntisuunnitelman runkolomake, oma arvio kurssin onnistumisesta sekä verokorttitiedote. Sen lisäksi Intrasta löytyvät rehtorin tiedotteet, linkkejä KoLin sivuille, ilmaisiin koulutuksiin jne. Tuntiopettajien koulutus tapahtui hankerahoituksen kautta.

Toteutuma 2

Toteutuneita tunteja 2020 oli 2 393 ja toteutuneita kursseja 100. Netto-opiskelijoita oli 717. Verrattuna vuoteen 2019 netto-opiskelijoiden määrässä on pienoista laskua. Vuosi 2020 oli poikkeuksellinen koronapandemian vuoksi. Osa kursseista jouduttiin keskeyttämään tai perumaan kokonaan. Tämä selittää netto-opiskelijoiden pienoista laskua sekä kurssien toteutumista. Keväällä 2020 lähiopetus ei ollut mahdollista 13.3.2020 jälkeen. Lähiopetuksesta siirryttiin joidenkin kurssien osalta soveltaen etäopetukseen koko loppukevään 2020 ajaksi. Samoin marraskuun viimeinen viikko koronan vuoksi joko etäopetettiin tai tunteja siirrettiin pidettäväksi keväällä 2021. Monet käytännönläheiset kurssit jouduttiin perumaan lähiopetuskiellon vuoksi.

Kurssitarjonnan järjestäminen eri puolilla kuntaa toteutui. 2020 kursseja järjestettiin kirkonkylän lisäksi Launosissa, Läyliäisissä ja Vojakkalassa.

Liikunta- ja tanssikursseja suunniteltiin 2020 yhteensä 34 kurssia. Niistä toteutui 29 kurssia. Liikunta- ja tanssikursseilla netto-opiskelijoita (261) oli vähemmän kuin 2019 (300). Yhtenä syynä voi olla korona-pandemia.

Toteutuma 3

Miltei kaikki opiston kurssit voidaan lukea terveyttä ja hyvinvointia edistäviksi kursseiksi.

Talous

Kansalaisopisto	TP2019	Alkuperäinen TA 2020	TA-muutokset 2020	Muutettu TA 2020	Toteutuma 1- 12/2020	Poikkeama Tot 2020 - Muutettu TA	Toteuma-% MTA 2020
TOIMINTATUOTOT	45 485	45 910		45 910	50 637	-4 727	110 %
TOIMINTAKULUT	-206 207	-222 840		-222 840	-186 911	-35 929	84 %
TOIMINTAKATE	-160 723	-176 930		-176 930	-136 274	-40 656	77 %
TILIKAUDEN TULOS	-160 723	-176 930		-176 930	-136 274	-40 656	77 %

Mittarit ja tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Nettomenot/opetustunti	57	61,73	65	57
Nettomenot/opiskelija	207	197,10	270	190
Nettomenot/asukas	21	20,12	25	17
Opiskelijat	826	798	730	717
Kurssit	102	98	100	100

Talousarvion toteutuminen ja poikkeamat

Lopen opiston toimintakatteen toteutuma on 76,81 %. Toimintatuotot olivat 110,45 %. Kurssimaksutuotot ovat alle puolet siitä, mitä talousarviossa on. Toimintatuotot olivat silti hivenen suuremmat kuin talousarviossa, koska rehtori haki Opetushallitukselta avustusta: Vapaan sivistystyön toinen ylimääräinen avustus vapaan sivistystyön oppilaitoksille käyttötalouteen poikkeustilanteen aiheuttamien tulomenetysten korvaamiseksi. Opetushallitus myönsi Lopen opistolle / Lopen kunnalle avustusta 25 202 €. Toimintatuottoihin vaikuttivat sekä koronaepidemian takia perutut kurssit sekä se, että opiston tulot painottuvat edelleen syksyyn. Noin puolet Lopen opiston kursseista ovat koko lukuvuoden kestäviä, ja ne laskutetaan syksyisin. Lopen opisto siirtyi syksyllä 2020 koko lukuvuoden kurssien laskuttamiseen kahdessa erässä, marraskuussa 2020 ja huhtikuussa 2021 (korona). Seuraavina vuosina kurssimaksujen tuotot kohdistuvat oikeille kalenterivuosille. Toimintakuluja 2020 (83,74 %) oli vähemmän edellisvuoteen verrattuna. Keväällä 2020 koronapandemian vuoksi näyttelyt ja konsertit jouduttiin perumaan, joten niistä ei tullut tuntiopettajien osalta palkka- ja matkakorvauskuluja. Syksyllä peruttiin koronarajoitusten vuoksi Lopen opiston 50-vuotisjuhlat, jossa olisi ollut esiintymässä opiston kurssilaisia, ja kustannuksia olisi syntynyt mm. tuntiopettajien palkoista, matkakuluista, tarjoiluista jne. Toimintakulut jäivät pienemmiksi kuin talousarviossa, koska esimerkiksi tuntipalkkoja maksettiin vähemmän koronan vuoksi peruuntuneiden kurssien johdosta. Kurssimaksuja ei nostettu. Sen sijaan huomiota kiinnitettiin monipuoliseen kurssitarjontaan.

Hankkeet

Lopen opisto oli mukana lähiopistojen yhteisessä ”Digitaalisuuden hyödyntäminen opistotoiminnassa”-nimisessä hankkeessa. Hanke sai lisää aikaa vuoden loppuun asti 2020. Sen puitteissa lähiopistojen kanssa järjestettiin ilmaista koulutusta henkilökunnalle, tuntiopettajille ja kuntalaisille digitaaloissa.

TOIMIELIN: SIVISTYSLAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: MUSIIKKIOPISTO

Perustehtävä

Tehtäväalueeseen sisältyvät määrärahat Riihimäen musiikkiopiston palveluihin. Riihimäen musiikkiopiston antama opetus perustuu kuntien väliseen sopimukseen.

TALOUSARVIO 2020

Toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite	Tavoite 2020	Mittarit, joilla onnistumista kuvataan	Vastuhenkilö
1. Virkistävää vapaa-aikaa	Musiikkileikkikoulutoimintaa Kirkonkylässä, Launosissa ja Läyliäisissä.	Lasten lukumäärä / vertailuvuodet verrattuna kahteen edelliseen vuoteen	Kirjastotoimenjohtaja

Toteutuma

	2018			2019			2020		
	kevät	syksy	yht.	kevät	syksy	yht.	kevät	syksy	yht.
Oppilaat	23	29	52	32	30	62	30	30	60

Talous

Musiikkiopisto	TP2019	Alkuperäinen TA 2020	TA-muutokset 2020	Muutettu TA 2020	Toteutuma 1- 12/2020	Poikkeama Tot 2020 - Muutettu TA	Toteuma-% MTA 2020
TOIMINTAKULUT	-30 804	-31 800		-31 800	-35 115	3 315	110 %
TOIMINTAKATE	-30 804	-31 800		-31 800	-35 115	3 315	110 %
TILIKAUDEN TULOS	-30 804	-31 800		-31 800	-35 115	3 315	110 %

Mittarit ja tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Opiskelijoiden lukumäärä	26	30	30	30
Musiikkileikkikouluun osallistujien lukumäärä	42,5	60	35	34

Talousarvion toteutuminen ja poikkeamat

Musiikkiopiston toteuma on 110,4 %.

TOIMIELIN: SIVISTYSLAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: KIRJASTOTOIMI

Perustehtävä

Kirjastot ovat tiedon, oppimisen ja elämysten keskuksia. Kirjastot tarjoavat laaja-alaisen mahdollisuuden kulttuurin ja elämysten lähteille, antavat mahdollisuuden hankkia tietoa ja henkistä pääomaa sekä tukevat tietojen, taitojen ja koulutuksen täydentämistä. Kirjastot tukevat ihmisten hyvinvointia ja ehkäisevät syrjäytymistä. Kirjastot ovat väylä paikalliseen, alueelliseen ja maailmanlaajuiseen tietoon ja kulttuuriperintöön. ”Yhteistyön avulla ajanmukaisia, asiakaslähtöisiä ja elämyksellisiä kirjastopalveluita elämänkaaren kaikissa vaiheissa perinteitä unohtamatta.” (Ratamo-kirjastojen ja Lopen kirjaston yhteinen toiminta-ajatus ja visio)

TALOUSARVIO 2020

Toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite	Tavoite 2020	Mittarit, joilla onnistumista kuvataan	Vastuhenkilö
1. Virkistävää vapaa-aikaa	Monipuoliset tapahtumat ja yhteistyö eri toimijoiden kanssa	Kävijämäärät ja palaute vähintään edellisvuosien tasolla	Kirjastotoimenjohtaja
	Lasten ja nuorten lukemisen tukeminen: Kirjavinkkausten ja tiedonhaunopetuksen lisääminen	Tilaisuuksien ja kävijöiden määrä vähintään edellisten vuosien tasolla	Kirjastotoimenjohtaja
	e-aineiston monipuolistaminen sekä verkkokirjastokäyntien lisääminen	Aineistolajien monipuolisuus/määrä, lainatilat, verkko-käyntien tilastot	Kirjastotoimenjohtaja

Toteutuma 1

Tapahtumien osalta tilanne oli erittäin poikkeuksellinen johtuen koronaviruksen aiheuttamasta sulkuajasta ja toiminnan rajoituksista. Ennen kirjastojen 18.3.2020 tapahtunutta sulkemista ehdittiin järjestää Runebergin päivän satutuokion päiväkotikokoukset. Yhteistyössä kansalaisopiston ja kulttuuritoimen kanssa järjestettiin laskiaistiistain tempaus lapsille. Teatteri Mukamas Tampereelta esiintyi Pöllö hukassa -näytelmällään. Ohjelmassa oli myös kasvomaalausta ja pinssipaja. Tapahtuma oli erittäin suosittu, kävijöitä oli yli 150!

Syksyllä järjestettiin kaksi kirjailijavierailua yhdessä Lopen opiston kanssa. Syyskuussa Helsingin Sanomien toimittaja Jussi Konttinen kertoi perheensä matkasta Siperiaan ja marraskuussa kirjaston vieraaksi saapui kirjailija Sirpa Kähkönen. Lopen opiston kanssa yhdessä järjestettiin myös kolme neule- ja novelli-tapahtumaa, jotka saivat suuren suosion.

Fallesmannissa oli esillä kahdeksan taidenäyttelyä. Esillä oli mm. Vilja Tammisen, Tiina Vähämäen ja Jari Jaatisen töitä. Huippusuosittu Kirkonkylän kasvatusalueen taidenäyttely ehdittiin juhlallisesti avata maaliskuussa, mutta muutama päivä sen jälkeen ovet sulkeutuivat koronan takia.

Erittäin suosittuja asiakkaiden digikoulutustilaisuuksia pystyttiin koronan takia järjestämään vain kahdeksan kertaa. Opastuksissa keskityttiin Android-puhelimeen sekä Windows-käyttöjärjestelmään tutustumiseen.

Yhteistyökumppaneita ovat koulut, kulttuuripuoli, esiintyjät, nuorisotoimi sekä muut toimijat.

Toteutuma 2

Tiedonhaun opetuksessa oli tänä vuonna tarkoitus painottaa QR-koodisuunnistuksen muodossa tapahtuvaa opetusta. Ennen sulkuaikaa vain Kirkonkylän koulun 5-luokka ehti käydä suunnistamassa. Yläkoulun puolelta 7-luokat ehtivät käydä kirjastonkäytön opetuksessa. Lukion 2-luokkalaiset kävivät tiedonhaku-koulutuksessa, jossa opastettiin tiedonhaun lähteille sekä keskusteltiin mediasisältöjen tulkinnasta ja mediakritiikistä.

Koska korona-aikana kirjastoautoon ei voida ottaa koulu- tai päiväkotiryhmiä, kirjasto aloitti kirjakassien toimittamisen sekä kouluille että päiväkodeille. Kirjakasseja toimitetaan myös yksittäisille henkilöille. Kirjakassipalvelu on ollut alusta asti erittäin suosittu ja osaltaan vaikuttanut siihen, että lainojen määrän lasku on ollut pelättyä pienempi.

Toteutuma 3

Tänä vuonna on panostettu erityisesti e-aineiston hankintaan. Hankinta lisääntyi 90 % vuoteen 2019 verrattuna. Asiakkaat ottivat jättiharppauksen e-aineistoon tutustumisessa ja lainamäärät nousivat huomasti. Nousua oli 103,6 %. Sähköinen verkkoaineisto sisältää e-kirjat, e-äänikirjat sekä erilaiset verkkokurssit kuten Rockway sekä marraskuun alusta lähtien käytössä ollut elokuvapalvelu Kirjastokino. E-aineiston lainauksen sekä verkkokirjastokäytien määrän lisääntymiseen vaikuttaa se, että Lopen kirjasto liittyi 1.11.2020 Ratamo-kirjastoihin. Tällöin verkkokirjasto vaihtui asiakasystävälliseen ja selkeään Ratamo-verkkokirjastoon.

Talous

Kirjastotoimi	TP2019	Alkuperäinen TA 2020	TA-muutokset 2020	Muutettu TA 2020	Toteutuma 1- 12/2020	Poikkeama Tot 2020 - Muutettu TA	Toteuma-% MTA 2020
TOIMINTATUOTOT	15 244	16 120		16 120	10 384	5 736	64 %
TOIMINTAKULUT	-499 039	-535 010		-535 010	-518 676	-16 334	97 %
TOIMINTAKATE	-483 795	-518 890		-518 890	-508 293	-10 597	98 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-25 461	-26 780		-26 780	-17 395	-9 385	65 %
TILIKAUDEN TULOS	-509 256	-545 670		-545 670	-525 688	-19 982	96 %

Mittarit ja tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Lainat/asukas	9,61	9,8	10	7,65
Menot, €/asukas	58,88	57,30	59,11	61,05

Talousarvion toteutuminen ja poikkeamat

Kirjastotoimen toteuma on 96,34 %. Kirjastotoimi toteutui kokonaisuutena talousarvion mukaisesti. Koronaepidemiasta johtuen kirjaston toimintatuotot vuonna 2020 jäivät reilusti alle vuoden 2019 toteutuman: muut myyntituotot (tulostus, monistus ym.) 65,62 % (2019 98,4 %), muut palvelumaksut (kaukolainat ym.) 82,58 % (2019 89,3 %) sekä muut tuotot (myöhästymismaksut, poistomyynti ym.) 73,08 % (2019 145,4 %). Toimintatuottojen kertymiseen vaikuttivat kirjaston sulkeminen, suuren poistomyyntitapahtuman peruuntuminen sekä se, ettei sulkuaikana erääntyneestä aineistosta peritty myöhästymismaksuja.

Tiedossa oli, että lainausten ja kävijöiden kokonaismäärä tulee laskemaan vuonna 2020, koska kirjasto oli keväällä kokonaan suljettuna 18.3.–6.5.2020. Toukokuussa kirjasto oli avoinna vain varausten noutoa varten. 1.6.2020 alkaen kirjasto sai avata ovet ja kirjastoautokin pääsi vihdoon reitilleen. Syksy sujui suhteellisen normaalisti, kunnes koronatilanteen heikennettyä kirjasto joutui 2.12.2020 alkaen heikentämään palveluitaan. Kirjaston lehtilukusali suljettiin ja omatoimi otettiin pois käytöstä. Asiakkaiden toivottiin käyvän pikaisesti ja välttämään oleskelua kirjastossa. Iloinen yllätys oli, että lainausten määrä laski vain 21,4 % ja kävijöiden määrä 23,5 %. Marraskuussa lainojen määrä jopa nousi. Tämä johtuu Ratamoon liittymisestä, jolloin muiden kirjastojen aineisto tuli helpommin myös Lopen kirjaston asiakkaiden saavutettavaksi.

Hankkeet

Kirjasto sai Etelä-Suomen aluehallintovirastolta apurahaa 3 000 euroa vuosille 2019–2020 ”Ilmiölukemista Lopella!” -hankkeen toteuttamiseen. Rahaa saatiin seuraaviin toimintoihin: ”Cosplay croquis” -piirtotyöpaja, alakoululaisten taidepaja, kaverivinkkauspaja opettajille, sarjakuva- ja sadutustyöpaja sekä genrevinkkaus kaikille yläkoulun 9-luokkalaisille. Koronaviruksesta johtuen hankkeeseen liittyviä tapahtumia ei järjestetty vuoden 2020 aikana. Aluehallintovirastolta saatiin lisääaikaa hankkeen toteuttamiseen myös vuoden 2021 puolelle.

Kirjasto on osallisena Lohjan kaupunginkirjaston hallinnoimassa hankkeessa nimeltä Klassikot tutuksi. Tämä hanke oli tarkoitus toteuttaa vuosina 2020–2021, mutta sillekin jouduttaneen hakemaan lisääaikaa virustilanteesta johtuen. Hankkeessa ovat mukana Lohjan, Vihdin, Karkkilan, Hyvinkään, Lopen ja Raaseporin kirjastot.

TOIMIELIN: TEKNINEN LAUTAKUNTA
TALOUSARVIO 2020
Sitovat tavoitteet

Strateginen tavoite	Tavoite 2020	Mittarit, joilla onnistumista kuvataan	Vastuuhenkilö
1. Parempaa arkea	Kirkonkylän uusi vedenottamo käytössä ja vesi täyttää koko vuoden talousveden laatu-vaatimukset	Ei laatupoikkeamia	Tekninen johtaja, Kiinteistöpäällikkö
2. Virkistävää vapaa-aikaa	Leikkipuistojen kunnostaminen ja taajamien yleisilmeen parantaminen	Vähintään kaksi kpl saneerataan / peruskorjataan	Työnjohtaja
3. Vireä ja mahdollistava elinkeinoelämä	Silmänkanto / päällystys	Osa Silmäkannon tiestöstä päällystetty	Tekninen johtaja

Toteutuma 1

Uusi vedenottamo on ollut käytössä syksystä 2019 lähtien ja toiminut moitteettomasti. Talousveden laatu on täyttänyt sille asetetut vaatimukset.

Toteutuma 2

Leikkipuistojen kunnostus ajoittuu pääosin kesä–heinäkuulle. Taarin ja Pottupuiston leikkipaikat on kunnostettu, lisäksi Päiväkotia Satakielen leikkivälineet on uusittu. Tukesin yllätystarkastus pidettiin syyskuussa.

Toteutuma 3

Silmänkannossa päällystystöitä suoritettiin toukokuussa. Alueen teistä päällystettiin Kantotie.

Suoritetun yritysvaikutusten arvioinnin perusteella seuraavilla sitovilla tavoitteilla on yritysvaikutuksia:

Sitova tavoite 2020	Yritysvaikutukset	Asteikko -3....3
Leikkipuistojen kunnostaminen ja yleisilmeen parantaminen	Kunnostusvaiheessa hyödynnetään paikallisia toimijoita	2
Silmänkanto / päällystys	Alueen houkuttelevuus paranee	

Toteutuma

Leikkipuistojen kunnostuksissa hyödynnettiin paikallisten toimijoiden tarjoamia palveluita mahdollisuuksien mukaan.

Tehdystä asfaltoinnista on saatu positiivista palautetta.

TOIMIELIN: TEKNINEN LAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: TEKNINEN HALLINTO

Perustehtävä

Tuottaa teknisen hallinnon palveluita kuntalaisille sekä kunnan muille hallintokunnille. Sisältävät kustannuspaikat tekninen toimisto, asuntoasiat ja yksityistiet.

TALOUSARVIO 2020

Toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite	Tavoite 2020	Mittarit, joilla onnistumista kuvataan	Vastuhenkilö
1. Parempaa arkea	Tiedonkulun ja yhteistyön lisääminen	Säännölliset toimistopalaverit sekä yhteistyö muiden hallintokuntien sihteerien kanssa	Hallintosihteeri
2. Virkistävää vapaa-aikaa	Tiedotuskäytänteiden parantaminen	Asioiden oikea-aikainen tiedottaminen kotisivuilla ja kunnan ilmoituslehdissä	Tekninen johtaja
3. Vireä ja mahdollistava elinkeinoelämä	Hyödynnetään paikallisia toimijoita mahdollisuuksien mukaan	Paikallisten toimijoiden käyttö	Tekninen johtaja, Kiinteistöpäällikkö

Toteutuma 1

Toimistopalavereja on pidetty vuoden aikana kymmenen. Lisäksi hallintokuntien sihteerit ovat pitäneet tiimipalavereja säännöllisesti kahden viikon välein teknisen toimiston hallintosihteerin kutsumana. Toimistopalavereissa on käsitelty hallintokunnan sisäisiä sekä koko kuntaorganisaation ajankohtaisia asioita.

Toteutuma 2

Tiedotusta on hoidettu aktiivisesti sekä verkkosivuilla että yhteistyössä kunnan tiedottajan kanssa hyödyn-täen sosiaalisen median kanavia. Lisäksi vesilaitoksen tekstiviestipalvelua hyödynnettiin vesilaskutuksen virheellisyydestä ilmoittamisessa. Virhe ei ollut vesilaitoksesta/kunnasta johtuva.

Toteutuma 3

Palveluissa on hyödynnetty paikallisia toimijoita, mm. tie- ja aluevalaistuksissa sekä kaavateiden kunnossapidossa. Uudet auraussopimukset tehtiin paikallisten urakoitsijoiden kanssa, kilpailutuksen jälkeen.

Talous

Tekninen hallinto	TP2019	Alkuperäinen TA 2020	TA-muutokset 2020	Muutettu TA 2020	Toteutuma 1- 12/2020	Poikkeama Tot 2020 - Muutettu TA	Toteuma-% MTA 2020
TOIMINTATUOTOT	31 844	22 500		22 500	41 608	-19 108	185 %
TOIMINTAKULUT	-306 475	-323 375		-323 375	-285 291	-38 084	88 %
TOIMINTAKATE	-274 631	-300 875		-300 875	-243 684	-57 191	81 %
TILIKAUDEN TULOS	-274 631	-300 875		-300 875	-243 684	-57 191	81 %

Mittarit ja tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020
Avustettavat yksityistiet, kpl	117	115	115	111
Avustettavat yksityistiet, km	324	317	323	315
Avustettavat yksityistiet, €/km	780	740	725	727

Talousarvion toteutuminen ja poikkeamat

Teknisen hallinnon talous toteutui suunnitellusti. Toimintatuotot ylittyivät 19 108 euroa. Toimintamenot puolestaan alittuivat 38 084 euroa. Talouden kokonaistoteuma oli 81 % talousarviossa arvioidusta.

TOIMIELIN: TEKINEN LAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: TEKNISET PALVELUT

Perustehtävä

Huolehtia teknisen lautakunnan varastoista sekä koneista ja autoista.

TALOUSARVIO 2020

Toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite	Tavoite 2020	Mittarit, joilla onnistumista kuvataan	Vastuuhenkilö
1. Parempaa arkea	Varasto-ohjelman uusiminen	Uusi varasto-ohjelma käytössä	Tekninen johtaja
	Kaluston huolto määräajoin	Kalustohuollot toteutetaan ja kalusto on käyttövalmiudessa	Tekninen johtaja

Toteutuma 1

Varasto-ohjelman hankinta siirtyy vuodelle 2022, koska halutaan varmistaa ohjelmiston yhteensopivuus uuden talous- ja palkkalveluiden palveluntarjoajan ohjelmistojen kanssa.

Kalustohuollot on suoritettu ajallaan. Vuoden 2020 alussa hankittiin teknisen toimen käyttöön käytetty kuorma-auto ja vanha myytiin syksyllä.

Talous

Tekniset palvelut	TP2019	Alkuperäinen TA 2020	TA-muutokset 2020	Muutettu TA 2020	Toteutuma 1- 12/2020	Poikkeama Tot 2020 - Muutettu TA	Toteuma-% MTA 2020
TOIMINTATUOTOT	67 677	53 760		53 760	55 513	-1 753	103 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	1 684	7 000		7 000	2 811	4 189	40 %
TOIMINTAKULUT	-175 303	-154 817		-154 817	-129 267	-25 550	83 %
TOIMINTAKATE	-105 942	-94 057		-94 057	-70 943	-23 114	75 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-31 241	-35 350		-35 350	-36 270	920	103 %
TILIKAUDEN TULOS	-137 183	-129 407		-129 407	-107 213	-22 194	83 %

Mittarit ja tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2018	TA 2019	TP 2019	TP 2020
Kuorma-auto, km	6 810	13 000	5 357	6 707
Traktorit, h	1 631	2 100	1 620	1 118
SER-jätteet, kg	64 835	63 000	63 911	80 888
Vaaralliset jätteet, kg	27 082	25 000	25 724	30 040

Talousarvion toteutuminen ja poikkeamat

Teknisten palveluiden talous toteutui suunnitellusti. Toimintatuotot ylittyivät hieman talousarviossa suunnitellusta. Toimintamenot puolestaan alittuivat 25 550 euroa talousarviosta. Tilikauden tulos oli 83 % talousarviossa arvioidusta.

TOIMIELIN: TEKINEN LAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: RUOKAPALVELUT

Perustehtävä

Tuottaa monipuolista, terveellistä ja maistavaa ruokaa asiakkaille taloudellisesti ja asiakaslähtöisesti sekä ohjata oikeisiin ruokatottumuksiin ja -tapoihin.

TALOUSARVIO 2020

Toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite	Tavoite 2020	Mittarit, joilla onnistumista kuvataan	Vastuhenkilö
1. Parempaa arkea	Jamix-toiminnanohjausjärjestelmän käyttöönotto	Toiminnanohjausjärjestelmä käytössä reseptiikan osalta valmistuskeittiöissä	Ruokapalvelupäällikkö
	Ruokapalvelun laatua ja toimivuutta seurataan palautekyselyin	Ruokapalvelusta saadaan hyvää palautetta	Ruokapalvelupäällikkö

Toteutuma 1

Toiminnanohjausjärjestelmään on tallennettu reseptiikka ja ruokalistat. Syksyllä suunnitellut lähi-koulutukset eivät toteutuneet koronan aiheuttamien rajoitusten ja kausittaisen työntekijäpulan vuoksi, mistä johtuen kaikilla valmistuskeittiöillä ei ohjelma ole vielä käytössä.

Kapustassa aloitettiin palautteen kerääminen Happy-or-not -laitteella viikolla yhdeksän, koulujen siirto etäopetukseen maaliskuussa keskeytti toiminnan. Syyslukukaudella ei Happy-or-not -laitetta otettu käyttöön missään yksikössä hygieniasyistä.

Palautekyselyjä ei pystytty toteuttamaan, koska toimivaa järjestelmää siihen ei ruokapalvelulla ole olemassa.

Etäopetuksen aikana kouluruokaa kaivattiin ja positiivista palautetta tuli sekä jaetuista ruokakasseista että koululounaista, kun lähiopetus jatkui.

Talous

Ruokapalvelut	TP2019	Alkuperäinen TA 2020	TA-muutokset 2020	Muutettu TA 2020	Toteutuma 1- 12/2020	Poikkeama Tot 2020 - Muutettu TA	Toteuma-% MTA 2020
TOIMINTATUOTOT	1 219 984	1 243 190		1 243 190	1 094 428	148 762	88 %
TOIMINTAKULUT	-1 067 461	-1 215 394		-1 215 394	-1 024 975	-190 419	84 %
TOIMINTAKATE	152 523	27 796		27 796	69 453	-41 657	250 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-16 355	-15 210	-95 200	-110 410	-122 250	11 840	111 %
TILIKAUDEN TULOS	136 168	12 586	-95 200	-82 614	-52 797	-29 817	64 %

Mittarit ja tunnusluvut

	Ateriamäärät				Suoritteet			
	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020
Kasari	285 578	269 769	267 242	226 733	305 942	281 735	275 254	240 354
Launonen	71 117	78 066	89 055	81 084	56 921	63 319	69 781	63 094
Läyliäinen	71 244	80 655	82 692	69 659	60 045	65 955	67 102	58 025
Yhteensä	443 776	436 423	439 989	377 476	439 037	419 080	412 137	361 473

Talousarvion toteutuminen ja poikkeamat

Tulot jäivät ennakoitua vähäisimmiksi (koronan vaikutus), mutta myös menot olivat selkeästi suunniteltua pienemmät.

TOIMIELIN: TEKNINEN LAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: LIIKENNEVÄYLÄT

Perustehtävä

Tekninen lautakunta vastaa kunnan ylläpitämien teiden kunnossapidosta sekä tievalaistuksesta.

TALOUSARVIO 2020

Toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite	Tavoite 2020	Mittarit, joilla onnistumista kuvataan	Vastuhenkilö
1. Parempaa arkea	Hiekoitus- ja aurausurakoiden kilpailuttaminen	Uudet auraus- ja hiekoitussopimukset käytössä syksyllä 2020	Tekninen johtaja
2. Virkistävää vapaa-aikaa	Katuvalaistuksesta huolehtiminen	Vähintään 2 kertaa vuodessa suoritetaan laajempi katuvalojen tarkastus	Tekninen johtaja
3. Vireä ja mahdollistava elinkeinoelämä	Päällystystyöt	Osa Silmänkannon yritysalueen teistä on päällystetty	Tekninen johtaja

Toteutuma 1

Kaavateiden kilpailutus toteutettiin toukokuussa ja tekninen lautakunta valitsi urakoitsijat 28.5.2020 pidetyssä kokouksessa. Auraus-/hiekoitussopimusten kesto on 3 + 2 vuotta. Urakoitsijoina toimivat paikalliset urakoitsijat ja kunnossapitoalueet on jaettu taajamittain.

Toteutuma 2

Katuvalojen tarkastukset suoritettiin 3 kertaa vuoden aikana ja osa valoista muutettiin LED-valoiksi. Uutta katuvalaistusta rakennettiin Kaivokujalle.

Toteutuma 3

Silmänkannossa päällystystyöt suoritettiin toukokuussa. Alueen teistä päällystettiin Kantotie ja vuoden 2021 aikana päällystetään loput Silmänkannon alueen teistä.

Talous

Liikenneväylät	TP2019	Alkuperäinen TA 2020	TA-muutokset 2020	Muutettu TA 2020	Toteutuma 1- 12/2020	Poikkeama Tot 2020 - Muutettu TA	Toteuma-% MTA 2020
TOIMINTATUOTOT	8 037	6 000		6 000	20 207	-14 207	337 %
TOIMINTAKULUT	-217 187	-219 360		-219 360	-215 596	-3 764	98 %
TOIMINTAKATE	-209 150	-213 360		-213 360	-195 388	-17 972	92 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-435 771	-364 340	-241 400	-605 740	-827 994	222 254	137 %
TILIKAUDEN TULOS	-644 921	-577 700	-241 400	-819 100	-1 023 382	204 282	125 %

Mittarit ja tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Rakennetut kaavatiet, m	39 700	39 700	39 700	39 700
Päällystetyt kaavatiet, m	32 040	32 040	32 540	33 100

Talousarvion toteutuminen ja poikkeamat

Talous toteutui suunnitellusti. Toimintatuotot ylittyivät talousarviossa arvioidusta. Toimintakulut puolestaan hieman alittuivat talousarviossa arvioidusta.

TOIMIELIN: TEKINEN LAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: YLEISET ALUEET

Perustehtävä

Huolehtia kunnan ylläpitämien urheilualueiden, uima- ja venerantojen, puistojen sekä muiden yleisten alueiden ml. tori ja matonpesupaikka turvallisuudesta ja käytettävyydestä.

TALOUSARVIO 2020

Toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite	Tavoite 2020	Mittarit, joilla onnistumista kuvataan	Vastuhenkilö
1. Parempaa arkea	Leikkipuistojen kunnostaminen ja yleisilmeen parantaminen	Vähintään kaksi kappaletta saneerataan / vuosi	Työnjohtaja
2. Virkistävää vapaa-aikaa	Yleisten alueiden yleisilmeestä huolehtiminen	Vastaanotettu asiakaspalaute	Työnjohtaja

Toteutuma 1

Vuoden 2020 aikana kunnostettiin mm. Taarin ja Pottupuiston leikkipuistoja, lisäksi Päiväkoti Satakielen leikkivälineet uusittiin. Tukes suoritti Lopen kunnan leikkikenttä- ja liikunta-alueiden tarkastuksen syyskuussa. Tarkastuksessa todettiin, että leikkikenttä- ja liikunta-alueista on pidetty hyvää huolta ja niihin on panostettu. Lisäksi tarkastuksessa todettiin, että Lopen kunnalla on leikkikenttiä ja uimarantoja asukasluvuun nähden paljon.

Toteutuma 2

Vieraslajeja on poistettu kesän aikana ja niiden poistamiseen tulee panostaa jatkossakin esimerkiksi palkkaamalla kesätyöntekijä. Uimarantojen viranomaistarkastukset on tehty, tarkastuksessa ei havaittu merkittäviä puutteita/huomautuksia. Uimarantojen pukutiloihin lisättiin käsidesiä koronapandemian johdosta. Lumen puutteesta johtuen ei hiihtolatuja vuoden 2020 aikana ollut, lisäksi jääalueet olivat luistelukunnossa noin 2 vuorokautta.

Talous

Yleiset alueet	TP2019	Alkuperäinen TA 2020	TA-muutokset 2020	Muutettu TA 2020	Toteutuma 1- 12/2020	Poikkeama Tot 2020 - Muutettu TA	Toteuma-% MTA 2020
TOIMINTATUOTOT	7 077	9 370		9 370	7 946	1 424	85 %
TOIMINTAKULUT	-293 724	-286 829		-286 829	-268 298	-18 531	94 %
TOIMINTAKATE	-286 648	-277 459		-277 459	-260 352	-17 107	94 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-72 571	-87 620		-87 620	-221 050	133 430	252 %
TILIKAUDEN TULOS	-359 218	-365 079		-365 079	-481 401	116 322	132 %

Mittarit ja tunnusluvut

Venepaikat	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020
– laituripaikat	22	22	21	22	18	22
– maapaikat	273	255	240	241	221	224

Talousarvion toteutuminen ja poikkeamat

Talous toteutui suunnitellusti. Toimintatuotot alittuivat hieman talousarvioon nähden. Myös toimintakulut alittuivat talousarviossa arvioidusta.

TOIMIELIN: TEKNINEN LAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: RAKENNUKSET

Perustehtävä

Huolehtia kunnan kiinteistöjen kunnossapidosta sekä oikea-aikaistaa tarvittavat korjaustoimenpiteet.
--

TALOUSARVIO 2020

Toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite	Tavoite 2020	Mittarit, joilla onnistumista kuvataan	Vastuhenkilö
1. Parempaa arkea	Kiinteistöjen kunnossapito-ohjelman jatkaminen	Ohjelma valmis	Kiinteistöpäällikkö, Tarkastusinsinööri
2. Virkistävää vapaa-aikaa	Vapaa-aikaa palvelevat tilat ovat asianmukaisessa kunnossa	Vastaanotettu käyttäjäpalaute sekä käyttöaste	Kiinteistöpäällikkö
3. Vireä ja mahdollistava elinkeinoelämä	Kiinteistöjen tehokas käyttö	Tyhjien kiinteistöjen vuokraus/myynti	Kiinteistöpäällikkö

Toteutuma 1

Ohjelman laatiminen on ollut keskeytyksissä teknisen toimen henkilöstövajeen vuoksi.

Toteutuma 2

Taajamakoulujen liikuntatilat ovat olleet pois käytöstä lähes koko vuoden vallinneen koronaepidemian vuoksi, tilat ovat toimineet koulujen väistötiloina mm. ruokailussa.

Toteutuma 3

Vuoden aikana yhtään teknisen toimen hallinnoimaa kiinteistöä ei ole tullut myyntiin.

Talous

Rakennukset	TP2019	Alkuperäinen TA 2020	TA-muutokset 2020	Muutettu TA 2020	Toteutuma 1- 12/2020	Poikkeama Tot 2020 - Muutettu TA	Toteuma-% MTA 2020
TOIMINTATUOTOT	2 700 240	2 378 037		2 378 037	2 493 823	-115 786	105 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	25 912	50 000		50 000	39 585	10 415	79 %
TOIMINTAKULUT	-3 138 270	-2 802 268		-2 802 268	-2 886 093	83 825	103 %
TOIMINTAKATE	-412 118	-374 231		-374 231	-352 685	-21 546	94 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-77 454	-124 400		-124 400	-57 015	-67 385	46 %
TILIKAUDEN TULOS	-489 573	-498 631		-498 631	-409 700	-88 931	82 %

Talousarvion toteutuminen ja poikkeamat

Talous on toteutunut suunnitellusti. Toimintatuotot ovat kertyneet yli budjetoidun (115 786 euroa). Toimintakulut ovat ylittäneet budjetoidun 83 825 euroa. Kokonaisuudessaan talous on toteutunut 82 % talousarviossa arvioituun nähden.

TOIMIELIN: TEKNINEN LAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: PALO- JA PELASTUSTOIMI

Perustehtävä

Öljyntorjunta, väestönsuojelu, Kanta-Hämeen pelastuslaitos.

TALOUSARVIO 2020

Toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite	Tavoite 2020	Mittarit, joilla onnistumista kuvataan	Vastuhenkilö
1. Parempaa arkea	Huolehtia kuntalaisten turvallisuudesta	Yhteistyö Kanta-Hämeen pelastuslaitoksen kanssa sujuvaa	Tekninen johtaja

Toteutuma 1

Vuoden alkupuoliskolla pelastustoimi laati Läyliäisten paloasemahankkeesta tarveselvityksen, jonka pohjalta pyydettiin tarjoukset kohteen arkkitehtisuunnittelusta. Kohteen alustavat luonnospiirustukset valmistuivat vuoden 2020 lopulla ja hanketta on viety eteenpäin Kanta-Hämeen pelastuslaitoksen kanssa.

Talous

Palo- ja pelastustoimi	TP2019	Alkuperäinen TA 2020	TA-muutokset 2020	Muutettu TA 2020	Toteutuma 1- 12/2020	Poikkeama Tot 2020 - Muutettu TA	Toteuma-% MTA 2020
TOIMINTAKULUT	-455 950	-497 738		-497 738	-456 467	-41 271	92 %
TOIMINTAKATE	-455 950	-497 738		-497 738	-456 467	-41 271	92 %
TILIKAUDEN TULOS	-455 950	-497 738		-497 738	-456 467	-41 271	92 %

Talousarvion toteutuminen ja poikkeamat

Palo- ja pelastustoimen käyttömenot toteutuivat budjetoitua pienempänä. Kanta-Hämeen pelastuslaitoksen palautusosuus käyttömenoihin on 26 700 euroa.

TOIMIELIN: TEKINEN LAUTAKUNTA

TEHTÄVÄALUE: VESI- JA VIEMÄRILAITOS

Perustehtävä

Vesi- ja viemärlaitos vastaa laitosten toiminnasta sekä vastaa, että talousvesi täyttää sille asetetut vaatimukset. Viemärlaitos huolehtii jätevesien johtamisesta Riihimäelle puhdistettavaksi.

TALOUSARVIO 2020

Toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite	Tavoite 2020	Mittarit, joilla onnistumista kuvataan	Vastuhenkilö
1. Parempaa arkea	Uuden kirkonkylän vedenottamo toimii moitteettomasti	Ei laatu poikkeamia	Tekninen johtaja, Kiinteistöpäällikkö
	Uuden valvontatutkimusohjelman laatiminen yhteistyössä Riihimäen valvontaosaston kanssa	Valvontatutkimusohjelma käytössä	Tekninen johtaja, Kiinteistöpäällikkö

Toteutuma 1

Uusi vedenottamo on toiminut hyvin, eikä laatu poikkeamia suoritetuissa valvontatutkimuksissa ole havaittu.

Uusi valvontatutkimusohjelma on käytössä.

Talous

Vesi- ja viemärlaitos - taseyksikkö	TP2019	Alkuperäinen TA 2020	TA-muutokset 2020	Muutettu TA 2020	Toteutuma 1- 12/2020	Poikkeama Tot 2020 - Muutettu TA	Toteuma-% MTA 2020
TOIMINTATUOTOT	1 083 256	1 086 545		1 086 545	1 141 028	-54 483	105 %
TOIMINTAKULUT	-645 627	-670 104		-670 104	-719 688	49 584	107 %
TOIMINTAKATE	437 629	416 441		416 441	421 340	-4 899	101 %
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-14 348				-22 317	22 317	
VUOSIKATE	423 281	416 441		416 441	399 023	17 418	96 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-377 562	-452 350	-20 400	-472 750	-892 737	419 987	189 %
TILIKAUDEN TULOS	45 719	-35 909	-20 400	-56 309	-493 714	437 405	877 %

Mittarit ja tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Pumpattu vesi, m ³	288 193	301 983	250 000	282 117
Laskutettu vesi, m ³	190 368	201 392	207 000	211 527
Jätevesi Riihimäkeen, m ³	356 812	380 502	250 000	426 383
Laskutettu jätevesi, m ³	178 926	183 543	190 000	193 161

Talousarvion toteutuminen ja poikkeamat

Talous on toteutunut suunnitellusti. Toimintatuotot ovat ylittyneet 54 483 euroa ja toimintakulut ovat ylittyneet 49 584 euroa.

3.2. TULOSLASKELMAN TOTEUTUMINEN

Talousarvion tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatulot	5 238 324	-151 800	5 086 524	5 894 144	807 620
Myyntituotot	2 120 487		2 120 487	2 509 478	388 991
Maksutuotot	1 539 150	18 200	1 557 350	1 553 842	-3 508
Tuet ja avustukset	385 450		385 450	729 682	344 232
Muut toimintatuotot	1 193 237	-170 000	1 023 237	1 101 142	77 905
Valmistus omaan käyttöön	57 000		57 000	42 396	-14 604
Toimintamenot	-49 048 821	-556 500	-49 605 321	-48 236 494	1 368 827
Henkilöstömenot	-19 552 388	-93 300	-19 645 688	-18 961 353	684 335
Palvelujen ostot	-25 014 743	-462 200	-25 476 943	-24 586 555	890 388
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 153 560	-1 000	-2 154 560	-2 419 321	-264 761
Avustukset	-1 527 700		-1 527 700	-1 460 589	67 111
Muut toimintamenot	-800 430		-800 430	-808 676	-8 246
Toimintakate	-43 753 497	-708 300	-44 461 797	-42 299 954	2 161 843
Verotulot	30 071 000	-366 000	29 705 000	29 989 085	284 085
Valtionsuudet	16 668 820	2 060 900	18 729 720	18 735 921	6 201
Rahoitustulot ja -menot	-357 700		-357 700	-257 991	99 709
Korkotulot muilta	15 600		15 600	17 274	1 674
Muut rahoitustulot muilta	9 900		9 900	10 169	269
Korkomenot	-380 300		-380 300	-277 612	102 688
Muut rahoitusmenot	-2 900		-2 900	-7 822	-4 922
Vuosikate	2 628 623	986 600	3 615 223	6 167 061	2 551 838
Poistot ja arvonalentumiset	-2 270 751	-1 159 000	-3 429 751	-4 042 734	-612 984
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 270 751	-1 159 000	-3 429 751	-4 041 238	-611 487
Arvonalentumiset				-1 497	-1 497
Tilikauden tulos	357 872	-172 400	185 472	2 124 326	1 938 854
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	357 872	-172 400	185 472	2 124 326	1 938 854

Toimintatulot ylittivät talousarvion 807 620 euroa (15,9 %).

Myyntituottojen kertymä ylitti budjetoidun 388 990 euroa (18,3 %). Euromääräisesti isoimmat talousarvio-ylitykset myyntituotoissa johtuivat pääosin koulutoimessa kertyneistä kotikuntakorvauksista, vesi- ja jätevesimaksuista sekä rintamaveteraanien avopalveluista.

Maksutuottojen kertymä toteutui lähes budjetoidusti. Maksutuottojen kertymä alitti budjetoidun 3 508 euroa (0,2 %).

Tuet ja avustukset ylittivät reilusti budjetoidun 344 232 euroa (89,3 %). Euromääräisesti eniten ylittyivät valtionavustukset.

Muut toimintatuotot ylittivät budjetoidun 77 905 euroa (7,6 %). Euromääräisesti eniten ylittyivät osakkeiden ja osuuksien luovutusvoitot.

Toimintamenot toteutuivat noin 1,4 miljoonaa euroa alle budjetoidun. Toimintakulujen toteutuma oli 97,3 %.

Kuluryhmätasolla budjetoidun ylittivät aineet, tarvikkeet ja tavarat 264 761 euroa (12,3 %) ja muut toimintamenot 8 246 euroa (1,0 %). Säästövoittoisesti toteutuivat henkilöstökulut 684 335 euroa, palveluiden ostot 890 388 euroa ja avustukset 67 111 euroa.

Palveluiden ostoissa isoimmat säästöt menolajitasolla kertyivät asiakaspalveluiden ostoissa, jotka toteutuivat 577 858 euroa budjetoitua pienempinä. Palveluiden ostojen muita suurimpia säästöjä oli asian-
tuntijapalveluiden ostoissa, asiakaskuljetuksissa ja sisäisissä ravitsemispalveluissa. Ylityksiä puolestaan kertyi muun muassa ilmoitusten, jätevesimaksujen sekä rakennusten rakentamis- ja kunnossapito-
palveluiden osalta.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat ylittivät budjetoidun 264 761 euroa. Aineiden ja tarvikkeiden osalta isoimmat säästöt kertyivät elintarvikkeissa. Suurimmat ylitykset olivat lääkkeiden ja hoitotarvikkeissa, kalustossa ja muissa materiaalien hankinnoissa.

Avustuksissa kotitalouksille varatut avustumäärärahat alittuivat budjetoidusta 67 111 euroa.

Edellä mainitun perusteella toimintakate muodostui peräti 2 161 843 euroa budjetoitua pienemmäksi.

Toimielinkohtainen tehtäväalueittainen toteutuminen käy ilmi kohdassa 3.5. sitovien erien toteutumista tarkastelevassa taulukossa.

Verotulojen erittely

	Alkup. TA 2020	TA muutokset	Muutettu TA 2020	TP 2020	Poikkeama
Verotulot	30 071 000	-366 000	29 705 000	29 989 085	284 085
Kunnan tulovero	26 448 000	-560 000	25 888 000	26 358 099	470 099
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 549 000	194 000	1 743 000	1 741 734	-1 266
Kiinteistövero	2 074 000		2 074 000	1 889 252	-184 748

Verotulot ylittivät muutetusta talousarviosta 284 085 euroa.

Valtionosuuksien erittely

	Alkup. TA 2020	TA muutokset	Muutettu TA 2020	TP 2020	Poikkeama
Valtionosuudet	16 668 820,00	-1 913 300,00	14 755 520,00	14 765 041,00	9 521,00
Kunnan peruspalveluiden valtionosuus ml. tasaukset	17 480 440,00	-1 871 600,00	15 608 840,00	15 608 835,00	-5,00
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-811 620,00	-41 700,00	-853 320,00	-843 794,00	9 526,00
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Verotulomenetysten korvaus		3 974 200,00	3 974 200,00	3 970 880,00	-3 320,00
Yhteensä	16 668 820,00	2 060 900,00	18 729 720,00	18 735 921,00	6 201,00

Valtionosuudet toteutuivat muutetun talousarvion mukaisesti.

Vuoden 2020 tilikauden tulos oli ylijäämäinen 2 124 326 euroa.

3.3. INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN

INVESTOINTIKOHDE	TA 2020 €	TA-muutos €	Muutettu TA €	Toteutuma 1-12/2020	Poikkeama	Toteutuma
Kunnanhallitus						
Maa-alueet						
Menot	100 000		100 000	0	100 000	-
Tulot	300 000	-300 000	0	16 725	-16 725	Omakotitalotonttien ja määräalojen myyntitulot.
Netto	200 000	-300 000	-100 000	16 725	-116 725	
Osakkeet ja osuudet						
Menot	35 000		35 000	69 512	-34 512	Lopenpaja, rahastoitavat pääomavastikkeet.
Tulot				124 702	-124 702	RHL-Data Oy 83 152 euroa / yhtiön purku. Asunto-osake 41 550 euroa.
Netto	-35 000	0	-35 000	55 190	-90 190	
ICT-hankinnat						
Menot	47 000	-20 000	27 000	23 195	3 806	Kunnanviraston langaton verkko 12 360 euroa. Varmistusjärjestelmän päivitys 10 835 euroa.
Tulot					0	
Netto	-47 000	20 000	-27 000	-23 195	-3 806	
Laajakaista						
Menot	250 000		250 000	55 383	194 617	Toteutunut vuoden 2019 alkaneen hankkeen kaapeloinnin lopputyöt sovitusti (Järventaustan kyläkuituosuuskunta).
Tulot					0	
Netto	-250 000	0	-250 000	-55 383	-194 617	

INVESTOINTIKOHDE	TA 2020 €	TA-muutos €	Muutettu TA €	Toteutuma 1-12/2020	Poikkeama	Toteutuma
Osallistuva budjetointi, Ojajärven uimarannan kehittäminen						
Menot	20 000		20 000	14 921	5 079	Äänestys toteutettu elokuussa. Kunnanhallituksen päätös 17.8.2020 (§ 137) määrärahan kohdentamisesta Ojajärven uimarannan kehittämiseen.
Tulot					0	
Netto	-20 000	0	-20 000	-14 921	-5 079	
Kulttuuritoimi						
Menot	16 100		16 100	16 000	100	Fallesmannin ja Loppisalin tuolihankinta 200 kpl.
Tulot					0	
Netto	-16 100	0	-16 100	-16 000	-100	
Liikuntatoimi						
Menot	17 000	0	17 000	16 943	57	Launosten tekonurmikentän väline- ja tarvikehankinnat.
Tulot				10 500	-10 500	
Netto	-17 000	0	-17 000	-6 443	-10 557	
Kunnanhallitus yhteensä						
Menot	485 100	-20 000	465 100	195 954	269 146	
Tulot	300 000	-300 000	0	151 927	-151 927	
Netto	-185 100	-280 000	-465 100	-44 027	-421 073	

INVESTOINTIKOHDE	TA 2020 €	TA-muutos €	Muutettu TA €	Toteutuma 1-12/2020	Poikkeama	Toteutuma
Ympäristö- ja rakennuslautakunta						
Menot	20 000		20 000	6 800	13 200	Osallistuminen Loppijärven kunnostustoimenpiteisiin.
Tulot					0	
Netto	-20 000	0	-20 000	-6 800	-13 200	
Ympäristö- ja rakennus- lautakunta yhteensä						
Menot	20 000	0	20 000	6 800	13 200	
Tulot	0	0	0	0	0	
Netto	-20 000	0	-20 000	-6 800	-13 200	

INVESTOINTIKOHDE	TA 2020 €	TA-muutos €	Muutettu TA €	Toteutuma 1-12/2020	Poikkeama	Toteutuma
Sivistyslautakunta						
Varhaiskasvatus, irtain						
Menot	32 500	0	32 500	36 560	-4 060	Päiväkoti Pellavan sisätilojen/ryhmätilojen kalusteita 22 560 euroa. Päiväkoti Sirkuksen sisätilojen kalusteita 14 000 euroa.
Tulot						
Netto	-32 500	0	-32 500	-36 560	4 060	
ICT-hankinnat						
Menot	12 000	0	12 000	4 828	7 172	Kormun ja Joentaan koulujen projektorien kaapeloinnit uusittu sekä asennettu kiinteät kaiuttimet. Kirkonkylän ja Launosten kouluille hankittu projektorit valkokankaat ja kiinteät kaiuttimet.
Tulot						
Netto	-12 000	0	-12 000	-4 828	-7 172	
Koulutoimen koneet ja kalusto						
Menot	50 200	0	50 200	50 951	-751	Kirkonkylän koulun työskentely-ympäristön ja luokkien kalusteet 12 083 euroa. Launosten koulun kalusteet 11 284 euroa. Läyliäisten koulun kalusteet 12 891 euroa. Alakoulut, tablettien latauskärryt 14 693 euroa.
Tulot						
Netto	-50 200	0	-50 200	-50 951	751	
Sivistyslautakunta yhteensä						
Menot	94 700	0	94 700	92 339	2 361	
Tulot	0	0	0	0	0	
Netto	-94 700	0	-94 700	-92 339	-2 361	

INVESTOINTIKOHDE	TA 2020 €	TA-muutos €	Muutettu TA €	Toteutuma 1-12/2020	Poikkeama	Toteutuma
Tekninen lautakunta						
Peruskorjaus- ja muutostyöt						
• Palvelukeskus Eedilä	20 000		20 000	31 210	-11 210	Uusittu huonokuntoiset ikkunat. Tekninen lautakunta päätti 24.9.2020 (§ 28), että tarvittava lisämääräraha katetaan kiinteistöjen korjauksiin varatusta varausmäärärahasta.
• Päiväkoti Satakieli	40 000		40 000	28 044	11 956	IV-laitteiden osittainen uusiminen, paloilmoinlaitteisto ja rakennusautomaatio.
• Päiväkoti Satakieli	30 000		30 000	39 726	-9 726	Piha-alueiden kunnostaminen ja sen kalusteiden uusiminen.
• Kk-koulukeskus	50 000		50 000	41 037	8 963	Kotitalousluokkien käyttövesiputkien uusiminen sekä kaluste- ja laitehankintoja.
• Länsi-Lopen koulu	60 000		60 000	58 672	1 328	Länsi-Lopen koulun katon ja julkisivun korjaukset.
• Läyliäisten paloasema	80 000		80 000	10 910	69 090	Suunnittelutyötä.
• Kalamaja	35 000		35 000	28 322	6 678	Kalamajan katon sekä saunarakennuksen katon uusiminen.
• Koulukeskuksen jääalueen valaistus	20 000		20 000	18 974	1 026	Jääalueen valaistussähköjen selvitys ja päivitys.
• Varaus	150 000		150 000	64 353	85 647	Elmolan pukuhuoneiden peruskorjaus 40 287 euroa. Salmelan aita 9 930 euroa. Kunnanviraston IV-koneen remontti 14 136 euroa.
Peruskorjaus- ja muutostyöt yhteensä						
Menot	485 000	0	485 000	321 247	163 753	
Tulot						
Netto	-485 000	0	-485 000	-321 247	-163 753	
Liikuntatila						
Menot	50 000	0	50 000	5 804	44 196	Suunnittelun käynnistäminen.
Tulot						
Netto	-50 000	0	-50 000	-5 804	-44 196	

INVESTOINTIKOHDE	TA 2020 €	TA-muutos €	Muutettu TA €	Toteutuma 1-12/2020	Poikkeama	Toteutuma
Talonrakennus yhteensä						
Menot	535 000	0	535 000	327 051	207 949	
Tulot	0	0	0	0	0	
Netto	-535 000	0	-535 000	-327 051	-207 949	
Liikenneväylät						
Kaavateiden ja tievalaistuksen rakentaminen						
• Launonen	60 000	0	60 000	60 031	-31	Silmänkannon teiden osittainen päällystäminen.
• Varaus	80 000	0	80 000	23 133	56 867	Launosten ja kirkonkylän katuvalojen saneerauksia 12 514 euroa. Vanhojen kaavateiden peruskorjauksia 10 619 euroa.
Liikenneväylät yhteensä						
Menot	140 000	0	140 000	83 164	56 836	
Tulot	0	0	0	0	0	
Netto	-140 000	0	-140 000	-83 164	-56 836	
Ympäristötyöt						
• Uimarannat ja venevalkamat	15 000	0	15 000	7 945	7 055	Kirkonkylän uimarannan wc-tilat uusittu.
• Leikkipuistot	35 000	0	35 000	13 579	21 421	Taarin leikkipuiston aita ja puistoihin penkkejä.
Ympäristötyöt yhteensä						
Menot	50 000	0	50 000	21 524	28 476	
Tulot						
Netto	-50 000	0	-50 000	-21 524	-28 476	

INVESTOINTIKOHDE	TA 2020 €	TA-muutos €	Muutettu TA €	Toteutuma 1-12/2020	Poikkeama	Toteutuma
Urheilu- ja liikuntapaikat						
Menot	290 000	0	290 000	229 981	60 019	Launosten tekonurmikentän toteutus.
Tulot	80 000		80 000	87 000	-7 000	Launosten tekonurmikenttä 56 000 euroa. Keskusurheilukentän saneerauksen avustus 31 000 euroa.
Netto	-210 000	0	-210 000	-142 981	-67 019	
Vesijohtoverkosto						
• Läyliäinen	75 000	0	75 000	61 597	13 403	Läyliäisten vesijohtoverkoston laajennus.
• Varaus	75 000	0	75 000	67 714	7 286	Varaus käytetty Läyliäisten vesijohtoverkoston laajennukseen.
Vesijohtoverkosto yhteensä						
Menot	150 000	0	150 000	129 311	20 689	
Tulot						
Netto	-150 000	0	-150 000	-129 311	-20 689	
Viemäriverkosto						
• Läyliäinen	75 000	0	75 000	63 037	11 963	Läyliäisten viemäriverkoston saneeraus
• Riihimäen jäteveden- puhdistamo	90 000	0	90 000	117 027	-27 027	Riihimäen jätevedenpuhdistamon saneeraus. Lopen kunnan osuus 10 % kustannuksista.
• Varaus	75 000	0	75 000	94 882	-19 882	Varaus käytetty Läyliäisten viemäriverkoston saneeraukseen.
Viemäriverkosto yhteensä						
Menot	240 000	0	240 000	274 947	-34 947	
Tulot						
Netto	-240 000	0	-240 000	-274 947	34 947	

INVESTOINTIKOHDE	TA 2020 €	TA-muutos €	Muutettu TA €	Toteutuma 1-12/2020	Poikkeama	Toteutuma
Vesi- ja viemärlaitos yhteensä						
Menot	390 000	0	390 000	404 258	-14 258	
Tulot	0	0	0	0	0	
Netto	-390 000	0	-390 000	-404 258	14 258	
Teknisen toimen koneet ja kalusto						
Menot	60 000	0	60 000	54 165	5 835	Teknisen toimen kuorma-auto + nivelaara. Myyty vanha kuorma-auto.
Tulot				8 900	-8 900	
Netto	-60 000	0	-60 000	-45 265	-14 735	
Tekninen lautakunta yhteensä						
Menot	1 465 000	0	1 465 000	1 120 143	344 857	
Tulot	80 000	0	80 000	95 900	-15 900	
Netto	-1 385 000	0	-1 385 000	-1 024 243	-360 757	
Investoinnit yhteensä (kunta + vesilaitos)						
Menot	2 064 800	-20 000	2 044 800	1 415 236	629 564	
Tulot	380 000	-300 000	80 000	247 827	-167 827	
Netto	-1 684 800	-280 000	-1 964 800	-1 167 410	-797 390	

3.4. RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN

	Alkuperäinen TA	TA-muutokset	Muutettu TA	TP 2020	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	2 628 623	986 600	3 615 223	6 167 061	2 551 838
Tulorahoituksen korjaukset	-170 000	170 000	0	-190 653	-190 653
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-2 064 800	20 000	-2 044 800	-1 415 237	629 563
Rahoitusosuudet investointimenoihin	80 000	0	80 000	97 500	17 500
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	300 000	-300 000	0	150 327	150 327
Toiminta ja investoinnit, netto	773 823	876 600	1 650 423	4 808 998	3 158 575
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset muille	0	0	0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset muilta	25 000	0	25 000	25 000	0
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4 000 000	-4 000 000	0	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 125 000	-100 000	-3 225 000	-3 225 000	0
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-1 500 000	4 300 000	2 800 000	1 000 000	-1 800 000
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	0	0	0	119 274	119 274
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0	0	-2 896	-2 896
Saamisten muutos	0	0	0	-629 089	-629 089
Korottomien velkojen muutos	0	0	0	1 403 240	1 403 240
Vaikutus maksuvalmiuteen	173 823	1 076 600	1 250 423	3 499 525	2 249 102

Rahoitusosa osoittaa varsinaisen toiminnan ja investointien sekä rahoituksen rahavirtojen vaikutuksen kunnan rahavarojen muutokseen tilikaudella.

Vertailulaskelma osoittaa toiminnan ja investointien rahavirran toteutuneen budjetoitua paremmin. Myös investointimenot olivat budjetoitua pienemmät.

Pitkäaikaisten lainojen osalta kunta lyhensi pitkäaikaisia lainoja lyhennysohjelman mukaisesti. Lyhytaikaisen lainan määrää kasvatettiin vuoden 2020 aikana miljoonalla eurolla.

3.5. YHTEENVETO VALTUUSTON HYVÄKSYMIEH MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA

	Sito- vuus N/B *)	Määrärahat					Tuloarviot				
		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
KÄYTTÖTALOUSOSA											
Keskusvaalilautakunta		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vaalit	B	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tarkastuslautakunta		25 040	5 000	30 040	33 374	-3 334	0	0	0	0	0
Tarkastustoimi	B	25 040	5 000	30 040	33 374	-3 334	0	0	0	0	0
Kunnanhallitus		3 684 350	0	3 684 350	3 731 680	-47 330	759 650	-151 800	607 850	756 332	148 482
Keskushallinto	B	2 077 050	0	2 077 050	2 252 567	-175 517	65 200	0	65 200	277 186	211 986
Henkilöstöhallinto	B	934 140	0	934 140	854 300	79 840	219 000	0	219 000	215 574	-3 426
Maankäyttö	B	176 170	0	176 170	152 687	23 483	433 000	-170 000	263 000	214 651	-48 349
Kulttuuritoimi	B	119 810	0	119 810	118 348	1 462	-8 150	18 200	10 050	10 319	269
Liikuntatoimi	B	206 560	0	206 560	193 663	12 897	43 600	0	43 600	32 220	-11 380
Nuorisotoimi	B	170 620	0	170 620	160 115	10 505	7 000	0	7 000	6 382	-618
Ympäristö- ja rakennuslautakunta		393 598	0	393 598	303 414	90 184	159 250	0	159 250	137 528	-21 722
Rakennusvalvonta	B	248 494	0	248 494	184 504	63 990	121 000	0	121 000	98 735	-22 265
Ympäristönsuojelu	B	145 104	0	145 104	118 910	26 194	38 250	0	38 250	38 793	543
Perusturvalautakunta/sosiaalitoimi		27 022 456	486 000	27 508 456	27 230 189	278 267	1 910 600	0	1 910 600	2 335 869	425 189
Terveystenhuolto	B	15 343 500	486 000	15 829 500	15 752 567	76 933	0	0	0	0	0
Perusturvatoimen hallinto	B	323 798	0	323 798	362 500	-38 702	0	0	0	15 607	15 607
Lasten ja perheiden palvelut	B	2 030 720	0	2 030 720	1 838 607	192 113	59 500	0	59 500	55 684	-3 816
Aikuisten ja vammaisten palvelut	B	2 601 912	0	2 601 912	2 484 055	117 857	436 000	0	436 000	596 293	160 293
Vanhusten palvelut	B	6 478 086	0	6 478 086	6 565 100	-87 014	1 375 100	0	1 375 100	1 641 745	266 645
Työllistymistä edistävä toiminta	B	244 440	0	244 440	227 360	17 080	40 000	0	40 000	26 540	13 460
Sivistyslautakunta		14 917 000	65 500	14 982 500	14 079 565	902 935	772 930	0	772 930	937 267	164 337
Sivistystoimialan yhteiset palvelut	B	223 180	0	223 180	254 531	-31 351	0	0	0	7 806	7 806
Varhaiskasvatus	B	4 110 500	35 000	4 145 500	3 867 192	278 308	397 500	0	397 500	380 330	-17 170
Esiopetus	B	457 650	10 000	467 650	464 414	3 236	0	0	0	0	0
Alakoulut	B	5 610 980	20 500	5 631 480	5 118 994	512 486	260 700	0	260 700	302 918	42 218
Yläkoulu	B	2 884 610	0	2 884 610	2 772 986	111 624	0	0	0	129 024	129 024
Lukio	B	631 280	0	631 280	672 699	-41 419	0	0	0	13 843	13 843
Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta	B	209 150	0	209 150	188 047	21 103	52 700	0	52 700	42 325	-10 375
Kansalaisopisto	B	222 840	0	222 840	186 911	35 929	45 910	0	45 910	50 637	4 727
Musiikkiopisto	B	31 800	0	31 800	35 115	-3 315	0	0	0	0	0
Kirjastotoimi	B	535 010	0	535 010	518 676	16 334	16 120	0	16 120	10 384	-5 736

	Sito- vuus N/B *)	Määrärahat					Tuloarviot				
		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Tekninen lautakunta		6 169 885	0	6 169 885	5 700 384	469 501	4 856 402	0	4 856 402	4 896 949	40 547
Tekninen hallinto	B	323 375	0	323 375		323 375	22 500	0	22 500	41 608	19 108
Tekniset palvelut	B	154 817	0	154 817	129 267	25 550	60 760	0	60 760	58 324	-2 436
Ruokapalvelut	B	1 215 394	0	1 215 394	1 024 975	190 419	1 243 190	0	1 243 190	1 094 428	-148 762
Liikenneväylät	B	219 360	0	219 360	215 596	3 764	6 000	0	6 000	20 207	14 207
Yleiset alueet	B	286 829	0	286 829	268 298	18 531	9 370	0	9 370	7 946	-1 424
Rakennukset	B	2 802 268	0	2 802 268	2 886 093	-83 825	2 428 037	0	2 428 037	2 533 408	105 371
Palo- ja pelastustoimi	B	497 738	0	497 738	456 467	41 271	0	0	0	0	0
Vesi- ja viemärilaitos (taseyksikkö)	B	670 104	0	670 104	719 688	-49 584	1 086 545	0	1 086 545	1 141 028	54 483
TULOSLASKELMAOSA											
Verotulot	B						30 071 000	-366 000	29 705 000	29 989 085	284 085
Valtionosuudet	B						16 668 820	2 060 900	18 729 720	18 735 921	6 201
Korkotulot	B						15 600	0	15 600	40 422	24 822
Muut rahoitustulot	B						9 900	0	9 900	10 169	269
Korkomenot	B	380 300	0	380 300	300 760	79 540					
Muut rahoitusmenot	B	2 900	0	2 900	7 822	-4 922					
Satunnaiset erät	B	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
INVESTOINTIOSA											
Kunnanhallitus		485 100	-20 000	465 100	195 954	269 146	300 000	-300 000	0	151 928	151 928
Maa-alueet	B	100 000	0	100 000	0	100 000	300 000	-300 000	0	16 725	16 725
Osakkeet ja osuudet	B	35 000	0	35 000	69 512	-34 512	0	0	0	124 703	124 703
ICT-hankinnat	B	47 000	-20 000	27 000	23 195	3 806	0	0	0	0	0
Laajakaista/valokuitu	B	250 000	0	250 000	55 383	194 617	0	0	0	0	0
Osallistuva budjetointi, Ojajärven uimarannan kehittäminen	B	20 000	0	20 000	14 921	5 079	0	0	0	0	0
Kultuuritoimi, Fallesmannin kalusto	B	16 100	0	16 100	16 000	100	0	0	0	0	0
Liikuntatoimi, Launosten tekonurmikentän tarvikkehankinnat	B	17 000	0	17 000	16 943	57	0	0	0	10 500	10 500
Ympäristö- ja rakennuslautakunta		20 000	0	20 000	6 800	13 200	0	0	0	0	0
Vesienhoitohankkeet / Kunnan osallistuminen	B	20 000	0	20 000	6 800	13 200	0	0	0	0	0
Sivistyslautakunta		94 700	0	94 700	92 339	2 361	0	0	0	0	0
Varhaiskasvatus, päiväkotit Pellavan ja Sirkuksen kalusto	B	32 500	0	32 500	36 560	-4 060	0	0	0	0	0
ICT-hankinnat, koulut	B	12 000	0	12 000	4 828	7 172	0	0	0	0	0
Koulutoimen koneet ja kalusto, Kirkonkylän, Launoste ja Läyliäist	B	50 200	0	50 200	50 951	-751	0	0	0	0	0

	Sito- vuus N/B *)	Määrärahat					Tuloarviot				
		Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Tekninen lautakunta		1 465 000	0	1 465 000	1 120 143	344 857	80 000	0	80 000	95 900	15 900
Palvelukeskus Eedilä, ikkunat	B	20 000	0	20 000	31 210	-11 210	0	0	0	0	0
Päiväkotikielinen, rakennusautomaatio	B	40 000	0	40 000	28 044	11 956	0	0	0	0	0
Päiväkotikielinen, piha-alue	B	30 000	0	30 000	39 726	-9 726	0	0	0	0	0
Kirkonkylän koulukeskus, kotitalousluokat	B	50 000	0	50 000	41 037	8 963	0	0	0	0	0
Länsi-Lopen koulu, katto ja julkisivu	B	60 000	0	60 000	58 672	1 328	0	0	0	0	0
Läyliäisten paloasema	B	80 000	0	80 000	10 910	69 090	0	0	0	0	0
Kalamaja, katto	B	35 000	0	35 000	28 322	6 678	0	0	0	0	0
Koulukeskuksen jääalueen valaistus	B	20 000	0	20 000	18 974	1 026	0	0	0	0	0
Varaus, kiinteistöjen kunnostuksiin	B	150 000	0	150 000	64 353	85 647	0	0	0	0	0
Liikuntatila, suunnittelun käynnistäminen	B	50 000	0	50 000	5 804	44 196	0	0	0	0	0
Kaavatiet ja tievalaistus, Launonen/Silmänkanto	B	60 000	0	60 000	60 031	-31	0	0	0	0	0
Varaus, vanhojen kaavateiden korjaukset ja valaistukset	B	80 000	0	80 000	23 133	56 867	0	0	0	0	0
Uimarannat ja venevalkamat	B	15 000	0	15 000	7 945	7 055	0	0	0	0	0
Leikkipuistot	B	35 000	0	35 000	13 579	21 421	0	0	0	0	0
Urheilu- ja liikuntapaikat, Launosten tekonurmi	B	290 000	0	290 000	229 981	60 019	80 000	0	80 000	87 000	7 000
Vesijohtoverkosto, Läyliäinen	B	75 000	0	75 000	61 597	13 403	0	0	0	0	0
Vesijohtoverkosto, varaus/Läyliäinen	B	75 000	0	75 000	67 714	7 286	0	0	0	0	0
Viemäriverkosto, Läyliäinen	B	75 000	0	75 000	63 037	11 963	0	0	0	0	0
Viemäriverkosto, varaus/Läyliäinen	B	75 000	0	75 000	94 882	-19 882	0	0	0	0	0
Riihimäen jätevedenpuhdistamon saneeraus, Lopen osuus 10 %	B	90 000	0	90 000	117 027	-27 027	0	0	0	0	0
Koneet ja kalusto, kuorma-auto	B	60 000	0	60 000	54 165	5 835	0	0	0	8 900	8 900
RAHOITUSOSA											
Antolainauksen muutokset											
Antolainojen lisäys	B	0	0	0	0	0					
Antolainasaamisten vähennys	B						25 000	0	25 000	25 000	0
Lainakannan muutokset											
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B						4 000 000	0	4 000 000	0	-4 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	B	3 125 000	100 000	3 225 000	3 225 000	0					
Lyhytaikaisten lainojen muutos	N						-1 500 000	4 300 000	2 800 000	1 000 000	-1 800 000
YHTEENSÄ		57 785 329	636 500	58 421 829	56 027 425	2 394 404	58 129 152	5 543 100	63 672 252	59 112 370	-4 532 962

*) N=sitovuus nettomääräraha/-tuloarvio, B=bruttomääräraha/-tuloarvio

LUOTTAMUSHENKILÖT TOIMIELIMITTÄIN 2020

Valtuusto

Suomen Keskusta rp.

Valtuutetut:	Läsnäolot	Varavaltuutetut:	Läsnäolot
Kanerva Risto (ero Suomen Keskusta rp:n valtuustoryhmästä 7.12.2020)	5/5	1. Peltomäki Marja (28.9.2020 saakka)	2/5
Kataja Janne	5/5	2. Saksala Eija (28.9.2020 saakka, 1. varajäsen 28.9.2020 alkaen)	1/5
Kilpiäinen Jorma (II vpj.)	5/5	3. Mustajoki Markus (28.9.2020 saakka, 2. varajäsen 28.9.2020 alkaen, ero myönnetty 9.11.2020)	0/5
Lehtilä-Salmi Heli (ero Suomen Keskusta rp:n valtuustoryhmästä 7.12.2020)	5/5	4. Kuparinen Jarmo (28.9.2020 saakka, 3. varajäsen 28.9.2020 alkaen, 2. varajäsen 9.11.2020 alkaen)	0/5
Myllykoski Satu	5/5	5. Lilja Sami (28.9.2020 saakka, 4. varajäsen 28.9.2020 alkaen, 3. varajäsen 9.11.2020 alkaen)	0/5
Männistö Minna (ero myönnetty 28.9.2020)	1/5	6. Sahari Eeva (28.9.2020 saakka, 5. varajäsen 28.9.2020 alkaen, 4. varajäsen 9.11.2020 alkaen)	0/5
Peltomäki Marja (28.9.2020 alkaen)	2/5		
Niemelä Asko	4/5	7. Väänänen Elis (28.9.2020 saakka, 6. varajäsen 28.9.2020 alkaen, 5. varajäsen 9.11.2020 alkaen)	0/5
Päivärinta Teemu (ero Suomen Keskusta rp:n valtuustoryhmästä 7.12.2020)	5/5	8. Kuparinen Kari (28.9.2020 saakka, 7. varajäsen 28.9.2020 alkaen, 6. varajäsen 9.11.2020 alkaen)	0/5
Ukkola Marja	5/5	9. Koski Antero (28.9.2020 saakka, 8. varajäsen 28.9.2020 alkaen, 7. varajäsen 9.11.2020 alkaen)	0/5
		10. Laitio Ari (28.9.2020 saakka, 9. varajäsen 28.9.2020 alkaen, 8. varajäsen 9.11.2020 alkaen)	0/5
		11. Kari Vida (9. varajäsen 9.11.2020 alkaen)	0/5

Kansallinen Kokoomus rp.

Valtuutetut:	Läsnäolot	Varavaltuutetut:	Läsnäolot
Heinonen Timo (pj.)	5/5	1. Voivala Kati	1/5
Joutsi-Hänninen Riitta	5/5	2. Rautiainen Aleksi	0/5
Laine Rosa	5/5	3. Tulkki Janne	1/5
Laukkanen Jarmo	5/5	4. Mikkola Jarkko	0/5
Mikkola Antti	4/5	5. Hopearuoho Sirpa	0/5
Pyhälampi Eeva	4/5	6. Männistö Juhana	0/5
Seppälä Tiina	5/5	7. Saari Karoliina	0/5

Suomen Sosialidemokraattinen Puolue rp.

Valtuutetut:	Läsnäolot	Varavaltuutetut:	Läsnäolot
Ahlqvist Leila	5/5	1. Järvinen Marjo	0/5
Hietala-Virtanen Satu-Maria	4/5	2. Savolainen Markku	0/5
Kollin Ossi	5/5	3. Tuominen Susanna	0/5
Lähde Joni (ero Suomen Sosialidemokraattinen Puolue rp:n valtuustoryhmästä 28.9.2020)	3/5	4. Saikkonen Marko	0/5
Perälä Timo	5/5	5. Leino Krista	0/5
Salomaa Ari	5/5	6. Pikkarainen Jarmo	0/5
Vuorinen Sakari	5/5	7. Tölmälä Tuukka	0/5

Perussuomalaiset rp:n ja Suomen Kristillisdemokraatit (KD) rp:n vaaliliitto

Valtuutetut:	Läsnäolot	Varavaltuutetut:	Läsnäolot
Naakka Tommi (PS) (ero myönnetty 28.9.2020)	1/5	1. Suonurmi Riitta (KD) (28.9.2020 saakka)	1/5
Suonurmi Riitta (KD) (28.9.2020 alkaen)	2/5		
Salminen Antti (PS)	5/5	2. Äikää Maritza (KD) (28.9.2020 saakka, 1. varajäsen 28.9.2020 alkaen)	0/5
		3. Lahtinen Harri (2. varajäsen 28.9.2020 alkaen)	0/5

Vasemmistoliitto rp.

Valtuutetut:	Läsnäolot	Varavaltuutetut:	Läsnäolot
Rautiainen Marianna	5/5	1. Marjanen Joanna	0/5
		2. Toivonen Sirkka	0/5

Vihreä liitto rp.

Valtuutetut:	Läsnäolot	Varavaltuutetut:	Läsnäolot
Pirttilä Satu	5/5	1. Tuohimaa-Salminen Kristiina	0/5
		2. Mustonen Leo	0/5

Lopen Puoluesitoutumattomien valtuustoryhmä

Valtuutetut:	Läsnäolot	Varavaltuutetut:	Läsnäolot
Lähde Joni (28.9.2020 alkaen)	2/5		

Lopen Keskustaliikkeen valtuustoryhmä

Valtuutetut:	Läsnäolot	Varavaltuutetut:	Läsnäolot
Lehtilä-Salmi Heli (7.12.2020 alkaen)	0/5		
Päivärinta Teemu (7.12.2020 alkaen)	0/5		

Valtuuston kokoonpanossa vuonna 2020 tapahtuneet muutokset:

- Valtuuston kokouksessa 28.9.2020 on todettu, että Joni Lähde on eronnut Suomen Sosialidemokraattinen Puolue rp:n valtuustoryhmästä ja perustanut oman valtuustoryhmän nimellä ”Lopen Puoluesitoutumattomien valtuustoryhmä”.
- Minna Männistölle on 28.9.2020 myönnetty ero Lopen kunnan luottamustehtävistä, koska hän on muuttanut pois Lopelta. Tämän johdosta Suomen Keskusta rp:n valtuutetuksi Minna Männistön tilalle on noussut Marja Peltomäki, ensimmäiseksi varavaltuutetuksi Eija Saksala, toiseksi varavaltuutetuksi Markus Mustajoki, kolmanneksi varavaltuutetuksi Jarmo Kuparinen, neljänneksi varavaltuutetuksi Sami Lilja, viidenneksi varavaltuutetuksi Eeva Sahari, kuudenneksi varavaltuutetuksi Elis Väänänen, seitsemänneksi varavaltuutetuksi Kari Kuparinen, kahdeksanneksi varavaltuutetuksi Antero Koski ja yhdeksänneksi varavaltuutetuksi Ari Laitio.
- Tommi Naakalle on 28.9.2020 myönnetty ero Lopen kunnan luottamustehtävistä, koska hän on muuttanut pois Lopelta. Tämän johdosta valtuutetuksi Tommi Naakan tilalle on noussut Riitta Suonurmi (KD), ensimmäiseksi varavaltuutetuksi Maritza Äikää (KD) ja toiseksi varavaltuutetuksi Harri Lahtinen (PS).
- Markus Mustajoelle on 9.11.2020 myönnetty ero Lopen kunnan luottamustehtävistä, koska hän on muuttanut pois Lopelta. Tämän johdosta Suomen Keskusta rp:n toiseksi varavaltuutetuksi Markus Mustajoen tilalle on noussut Jarmo Kuparinen, kolmanneksi varavaltuutetuksi Sami Lilja, neljänneksi varavaltuutetuksi Eeva Sahari, viidenneksi varavaltuutetuksi Elis Väänänen, kuudenneksi varavaltuutetuksi Kari Kuparinen, seitsemänneksi varavaltuutetuksi Antero Koski, kahdeksanneksi varavaltuutetuksi Ari Laitio ja yhdeksänneksi varavaltuutetuksi Vida Kari.
- Valtuuston kokouksessa 9.11.2020 on todettu, että Riitta Suonurmi on perustanut Lopen KD:n valtuustoryhmän, jonka puheenjohtajana ja ainoana valtuutettuna toimii Riitta Suonurmi.

- Valtuuston kokouksessa 7.12.2020 on ilmoitettu, että Heli Lehtilä-Salmi on erotettu Suomen Keskusta rp:n valtuustoryhmästä.
- Valtuuston kokouksessa 7.12.2020 Teemu Päivärinta on ilmoittanut erostaan Suomen Keskusta rp:n valtuustoryhmästä.
- Valtuuston kokouksessa 7.12.2020 on todettu, että Heli Lehtilä-Salmi ja Teemu Päivärinta ovat muodostaneet Lopen Keskustaliikkeen valtuustoryhmän, jonka jäsenenä ja puheenjohtajana toimii valtuutettu Heli Lehtilä-Salmi sekä jäsenenä ja varapuheenjohtajana valtuutettu Teemu Päivärinta.
- Valtuuston kokouksessa 7.12.2020 Risto Kanerva on ilmoittanut erostaan Suomen Keskusta rp:n valtuustoryhmästä.

Nuorisovaltuusto

Nuorisovaltuutettu	Läsnäolot valtuuston kokouksissa
Hatakka Feetu	4/5
Ingalsuo Selina	5/5
Lehtinen Susa (28.9.2020 saakka)	3/5
Leppikallio Aapo	5/5
Riento Tuomas	4/5
Riikonen Viivi	5/5

Nuorisovaltuuston kokoonpanossa vuonna 2020 tapahtuneet muutokset:

- Susa Lehtinen on 28.9.2020 valittu teknisen lautakunnan jäseneksi Minna Oksasen tilalle, minkä vuoksi hän on esteellinen toimimaan nuorisovaltuutettuna.

Kunnanhallitus

Jäsen	Läsnäolot	Henkilökohtainen varajäsen	Läsnäolot
Niemelä Asko (pj.)	21/21	Männistö Minna (28.9.2020 saakka) Peltomäki Marja (28.9.2020 alkaen)	0/21 0/21
Pyhälampi Eeva (vpj.)	20/21 (*)	Laine Rosa	2/21 (*)
Ahlqvist Leila	20/21	Tuominen Susanna	0/21
Hietala-Virtanen Satu-Maria	18/21	Järvinen Marjo	1/21
Kataja Janne	16/21	Myllykoski Satu	3/21
Kollin Ossi	20/21	Pikkarainen Jarmo	0/21
Lehtilä-Salmi Heli	18/21	Kanerva Risto	0/21
Lähde Joni (28.9.2020 saakka) Salomaa Ari (28.9.2020 alkaen)	15/21 6/21	Tölmälä Tuukka	0/21
Päivärinta Teemu	19/21	Ukkola Marja	2/21
Salminen Antti	21/21	Mikkola Antti	0/21
Seppälä Tiina	20/21	Männistö Juhana	0/21

Kunnanhallituksen kokoonpanossa vuonna 2020 tapahtuneet muutokset:

- Joni Lähteelle on 28.9.2020 myönnetty ero kunnanhallituksen jäsenyydestä, koska hän on eronnut Suomen Sosialidemokraattinen Puolue ry:n valtuustoryhmästä ja perustanut oman valtuustoryhmän nimellä ”Lopen Puoluesitoutumattomien valtuustoryhmä”.
- Kunnanhallituksen jäseneksi Joni Lähteen tilalle on 28.9.2020 valittu Ari Salomaa.
- Minna Männistölle on 28.9.2020 myönnetty ero kunnanhallituksen varajäsenyydestä, koska hän on muuttanut pois Lopelta.
- Kunnanhallitukseen Asko Niemelän henkilökohtaiseksi varajäseneksi Minna Männistön tilalle on 28.9.2020 valittu Marja Peltomäki.

(* Muuta huomioitavaa:

- Eeva Pyhälammilla on ollut paikalla kunnanhallituksen kokouksessa 26.10.2020 (§ 185–191).
- Rosa Laine on ollut paikalla kunnanhallituksen kokouksessa 26.10.2020 (§ 191–206) Eeva Pyhälammilla henkilökohtaisena varajäsenenä.

Henkilöstöjaosto

Jäsen	Läsnäolot	Henkilökohtainen varajäsen	Läsnäolot
Pyhälammilla Eeva (pj.)	1/1	Seppälä Tiina	0/1
Lähde Joni (vpj.) (7.9.2020 saakka)	1/1	Kollin Ossi	0/1
Vuorinen Sakari (vpj.) (7.9.2020 alkaen)	0/1		
Lehtilä-Salmi Heli	1/1	Niemelä Asko	0/1
Kunnanjohtaja (Salmela Mikko)	1/1		

Henkilöstöjaoston kokoonpanossa vuonna 2020 tapahtuneet muutokset:

- Joni Lähteelle on 7.9.2020 myönnetty ero henkilöstöjaoston jäsenyydestä ja varapuheenjohtajan tehtävästä, koska hän on eronnut Suomen Sosialidemokraattinen Puolue ry:n valtuustoryhmästä ja perustanut oman valtuustoryhmän nimellä ”Lopen Puoluesitoutumattomien valtuustoryhmä”.
- Henkilöstöjaoston jäseneksi ja varapuheenjohtajaksi Joni Lähteen tilalle on 7.9.2020 valittu Sakari Vuorinen.

Vapaa-aikajaosto (*)

Jäsen	Läsnäolot	Henkilökohtainen varajäsen	Läsnäolot
Lähde Joni (pj.) (7.9.2020 saakka)	2/5	Savolainen Markku	0/5
Kollin Ossi (pj.) (7.9.2020 alkaen)	3/5		
Lilja Sami (vpj.)	2/5	Leino Asta	0/5
Joutsu-Hänninen Riitta	4/5	Tulkki Janne	0/5
Marjanen Joanna	3/5	Toivonen Sirkka	1/5
Mustonen Leo	1/5	Tudeer Marika	0/5
Salminen Antti	5/5	Seppälä Tiina	0/5
Äikää Maritza	2/5	Hämäläinen Ossi (20.4.2020 saakka) Ruokonen Sami (20.4.2020 alkaen)	0/5 0/5

Vapaa-aikajaoston kokoonpanossa vuonna 2020 tapahtuneet muutokset:

- Ossi Hämäläiselle on myönnetty 20.4.2020 ero vapaa-aikajaoston varajäsenyydestä, koska hän on muuttanut pois Lopelta.
- Vapaa-aikajaostoon Maritza Äikään henkilökohtaiseksi varajäseneksi Ossi Hämäläisen tilalle on 20.4.2020 valittu Sami Ruokonen.
- Joni Lähteelle on myönnetty 7.9.2020 ero vapaa-aikajaoston jäsenyydestä ja puheenjohtajan tehtävästä, koska hän on eronnut Suomen Sosialidemokraattinen Puolue ry:n valtuustoryhmästä ja perustanut oman valtuustoryhmän nimellä ”Lopen Puoluesitoutumattomien valtuustoryhmä”.
- Vapaa-aikajaoston puheenjohtajaksi Joni Lähteen tilalle on 7.9.2020 valittu Ossi Kollin.

(* Muuta huomioitavaa:

- Vapaa-aikajaoston kokous 30.9.2020 ei ole ollut päätösvaltainen.

Yhteistyötoimikunta

Jäsen	Läsnäolot	Henkilökohtainen varajäsen	Läsnäolot
Pyhälampi Eeva (pj.)	5/5	Niemelä Asko	0/5
Vuotila Tiina (vpj.) (työsuoje luv al t u u t e t t u)	5/5		
Väistö Katja (hallintopäällikkö)	5/5		
Salmela Mikko (kunnanjohtaja)	5/5		
Saxberg Sini (tarkastusinsinööri, työsuoje luv al t u u t e t t u)	2/5		

Jäsen	Läsnäolot	Henkilökohtainen varajäsen	Läsnäolot
Ahtinen Jerkko (pääluottamus mies / JHL ry)	3/5		
Koskinen Maarit (ammattiosaston pj. / Tehy ry)	4/5		
Mäkelä Anja (pääluottamus mies / JUKO ry)	5/5		
Ravantti Leena (pääluottamus mies / JYTY ry)	5/5		
Tiippana Sirkka (pääluottamus mies / SuPer ry)	4/5		
Leander Irma (työsuojeluvaltuutettu)	4/5		

Vammaisneuvosto

Jäsen	Läsnäolot
Rautiainen Marianna (pj.)	1/1
Grönholm Anja (Kanta-Hämeen Hengitys ry)	1/1
Haapala Laura (Riihimäen Seudun Diabeetikot ry)	1/1
Hietala-Virtanen Satu-Maria (perusturvalautakunnan edustaja)	0/1
Hutri Sinikka (Riihimäen Seudun Invalidit ry)	1/1
Kovalainen Auli (Lopen seurakunta)	1/1
Matikka-Oksanen Sari (Riihimäen seudun terveystieteiden kuntayhtymä)	1/1
Partanen Irma (Riihimäen Seudun Omaishoitajat ja Läheiset ry)	1/1
Rintaluoma Maija-Liisa (Riihimäen seudun reuma-tules ry)	1/1
Saarinen Marja-Terttu (Riihimäen MT-yhdistys ry)	1/1
Tuohimaa Mikko (Lopen Kehitysvammaisten Tuki ry)	1/1
Vaittinen Eeva-Liisa (Kanta-Hämeen AVH-yhdistys ry / Lopen AVH-kerho)	1/1

Vanhusneuvosto

Jäsen	Läsnäolot	Henkilökohtainen varajäsen	Läsnäolot
Vuorinen Sakari (pj.)	3/3		
Hakala Mirjami (Lopen Eläkkeensaajat ry)	3/3	Rintaluoma Maija-Liisa (Lopen Eläkkeensaajat ry)	0/3
Hopearuoho Sirpa (Lopen Seniorit ry)	3/3	Nevanpää Kalevi (Lopen Seniorit ry)	0/3
Kuparinen Seppo (Eläkeliiton Lopen Yhdistys)	2/3	Hutri Eila (Eläkeliiton Lopen Yhdistys)	1/3
Toivonen Sirkka (Lopen Eläkeläiset ry)	3/3	Siltanen Kirsti (Lopen Eläkeläiset ry)	0/3

Keskusvaalilautakunta (*)

Jäsen	Läsnäolot	Varajäsen	Läsnäolot
Päivärinta Teemu (pj.)	0/0	1. Ukkola Marja	0/0
Pesonen Vesa (vpj.)	0/0	2. Hopearuoho Sirpa	0/0
Suonurmi Riitta	0/0	3. Mustonen Leo	0/0
Tudeer Marika	0/0	4. Hämäläinen Ossi (ero myönnetty 1.6.2020) Ruokonen Sami (1.6.2020 alkaen)	0/0 0/0
Vuorinen Sakari	0/0	5. Toivonen Sirkka	0/0

Keskusvaalilautakunnan kokoonpanossa vuonna 2020 tapahtuneet muutokset:

- Ossi Hämäläiselle on myönnetty 1.6.2020 ero keskusvaalilautakunnan varajäsenyydestä, koska hän on muuttanut pois Lopelta.
- Keskusvaalilautakunnan 4. varajäseneksi Ossi Hämäläisen tilalle on 1.6.2020 valittu Sami Ruokonen.

(* Muuta huomioitavaa:

- Vuonna 2020 ei ole ollut toimitettavia vaaleja eikä keskusvaalilautakunnan kokouksia.

Tarkastuslautakunta

Jäsen	Läsnäolot	Henkilökohtainen varajäsen	Läsnäolot
Rautiainen Marianna (pj.)	14/14	Vuorinen Raili	0/14
Naakka Tommi (vpj.) (ero myönnetty 28.9.2020) Lahtinen Harri (jäsen 28.9.2020 alkaen)	10/14 3/14	Äikää Maritza	0/14
Hakala Mirjami	12/14	Kaasalainen Kaisa	0/14
Laitio Ari	12/14	Zetterman Kirsi	0/14
Pakarinen Ari	14/14	Männistö Juhana	0/14
Suonurmi Riitta (vpj. 28.9.2020 alkaen)	14/14	Rautiainen Aleksi	0/14
Tuohimaa-Salminen Kristiina	5/14	Mustonen Leo	9/14

Tarkastuslautakunnan kokoonpanossa vuonna 2020 tapahtuneet muutokset:

- Tommi Naakalle on 28.9.2020 myönnetty ero tarkastuslautakunnan jäsenyydestä ja varapuheenjohtajan tehtävästä, koska hän on muuttanut pois Lopelta.
- Tarkastuslautakunnan jäseneksi Tommi Naakan tilalle on 28.9.2020 valittu Harri Lahtinen.
- Tarkastuslautakunnan varapuheenjohtajaksi on 28.9.2020 valittu Riitta Suonurmi.

Ympäristö- ja rakennuslautakunta

Jäsen	Läsnäolot	Henkilökohtainen varajäsen	Läsnäolot
Mikkola Antti (pj.)	8/8	Paalijärvi Sari	0/8
Hellgren Seppo (vpj.)	8/8	Hauhia Vesa	0/8
Kallela Sanna	8/8	Laukkanen Jarmo	0/8
Kanerva Risto	8/8	Myllykoski Satu	0/8
Mustajoki Markus (ero myönnetty 9.11.2020) Alho Aimo (9.11.2020 alkaen)	0/8 1/8	Leino Asta	6/8
Männistö Minna (ero myönnetty 28.9.2020) Ukkola Marja (28.9.2020 alkaen)	1/8 2/8	Päivärinta Teemu	3/8
Pirttilä Satu	8/8	Kekki Outi	0/8
Salomaa Ari	8/8	Asell Reijo	0/8
Voivala Kati	8/8	Hatakka Jarno	0/8

Ympäristö- ja rakennuslautakunnan kokoonpanossa vuonna 2020 tapahtuneet muutokset:

- Minna Männistölle on 28.9.2020 myönnetty ero ympäristö- ja rakennuslautakunnan jäsenyydestä, koska hän on muuttanut pois Lopelta.
- Ympäristö- ja rakennuslautakunnan jäseneksi Minna Männistön tilalle on 28.9.2020 valittu Marja Ukkola.
- Markus Mustajoelle on 9.11.2020 myönnetty ero ympäristö- ja rakennuslautakunnan jäsenyydestä, koska hän on muuttanut pois Lopelta.
- Ympäristö- ja rakennuslautakunnan jäseneksi Markus Mustajoen tilalle on 9.11.2020 valittu Aimo Alho.

Perusturvalautakunta

Jäsen	Läsnäolot	Henkilökohtainen varajäsen	Läsnäolot
Kataja Janne (pj.)	8/11	Männistö Minna (ero myönnetty 28.9.2020) Kari Vida (28.9.2020 alkaen)	0/11 0/11
Hietala-Virtanen Satu-Maria (vpj.)	9/11	Vuorinen Raili	0/11
Asell Reijo	10/11	Pikkarainen Jarmo	0/11
Marjanen Joanna	11/11	Tuomi Mirja	0/11
Männistö Juhana	5/11	Hopearuoho Sirpa	2/11
Peltomäki Marja	9/11	Väänänen Elis	2/11
Rautiainen Aleks	9/11	Voivala Kati	1/11
Saari Karoliina	10/11	Pesonen Vesa	0/11
Saksala Eija	11/11	Kuparinen Jarmo	0/11

Perusturvalautakunnan kokoonpanossa vuonna 2020 tapahtuneet muutokset:

- Minna Männistölle on 28.9.2020 myönnetty ero perusturvalautakunnan varajäsenyydestä, koska hän on muuttanut pois Lopelta.
- Perusturvalautakuntaan Janne Katajan henkilökohtaiseksi varajäseneksi Minna Männistön tilalle on 28.9.2020 valittu Vida Kari.

Sivistyslautakunta

Jäsen	Läsnäolot	Henkilökohtainen varajäsen	Läsnäolot
Ahlqvist Leila (pj.)	9/9	Järvinen Marjo	0/9
Joutsu-Hänninen Riitta (vpj.)	9/9	Muhonen Santeri	0/9
Laine Rosa	8/9	Ahonen Timo (ero myönnetty 7.12.2020) Muhonen Pieti (7.12.2020 alkaen)	0/9 0/9
Lilja Sami	4/9	Lehtilä-Salmi Heli	2/9
Myllykoski Satu (ero myönnetty 28.9.2020) Louhelainen Suvi (28.9.2020 alkaen)	5/9 1/9	Louhelainen Suvi (28.9.2020 saakka) Knuuti Anne (28.9.2020 alkaen)	1/9 0/9
Perälä Timo	9/9	Tuominen Susanna	0/9
Männistö Minna (ero myönnetty 28.9.2020) Peura Heidi (28.9.2020 alkaen)	3/9 2/9	Pyyhtiä Jukka	0/9
Saikkonen Marko	9/9	Hauhia Vesa	0/9
Tulkki Janne	1/9	Voivala Kati	6/9

Sivistyslautakunnan kokoonpanossa vuonna 2020 tapahtuneet muutokset:

- Minna Männistölle on 28.9.2020 myönnetty ero sivistyslautakunnan jäsenyydestä, koska hän on muuttanut pois Lopelta.
- Sivistyslautakunnan jäseneksi Minna Männistön tilalle on 28.9.2020 valittu Heidi Peura.
- Satu Myllykoskelle on 28.9.2020 myönnetty ero sivistyslautakunnan jäsenyydestä, koska hän on 31.8.2020 aloittanut työt Lopen kunnassa esikoulun opettajana.
- Sivistyslautakunnan jäseneksi Satu Myllykosken tilalle on 28.9.2020 valittu Satu Myllykosken henkilökohtainen varajäsen Suvi Louhelainen.
- Sivistyslautakuntaan Suvi Louhelaisen henkilökohtaiseksi varajäseneksi on 28.9.2020 valittu Anne Knuuti.
- Timo Ahoselle on 7.12.2020 myönnetty ero sivistyslautakunnan varajäsenyydestä henkilökohtaisista syistä.
- Sivistyslautakuntaan Rosa Laineen henkilökohtaiseksi varajäseneksi Timo Ahosen tilalle on 7.12.2020 valittu Pieti Muhonen.

Tekninen lautakunta

Jäsen	Läsnäolot	Henkilökohtainen varajäsen	Läsnäolot
Kollin Ossi (pj.)	6/6	Tuomi Aki	0/6
Päivärinta Teemu (vpj.)	5/6	Männistö Minna (ero myönnetty 28.9.2020) Myllykoski Satu (28.9.2020 alkaen)	0/6 0/6
Kari Vida	5/6	Mustajoki Markus (ero myönnetty 9.11.2020) Pankakoski Jaakko (9.11.2020 alkaen)	0/6 0/6
Mikkola Antti	5/6	Grönholm Saija	0/6
Mikkola Jarkko	3/6	Paalijärvi Sari	0/6
Oksanen Minna (ero myönnetty 28.9.2020) Lehtinen Susa (28.9.2020 alkaen)	1/6 1/6	Weckman Jouni	0/6
Pirttilä Satu	6/6	Järvinen Marjo	0/6
Sahari Eeva	5/6	Arminen Oiva	0/6
Savolainen Markku	1/6	Kalliotuuli Seppo	2/6

Teknisen lautakunnan kokoonpanossa vuonna 2020 tapahtuneet muutokset:

- Minna Männistölle on 28.9.2020 myönnetty ero teknisen lautakunnan varajäsenyydestä, koska hän on muuttanut pois Lopelta.
- Tekniseen lautakuntaan Teemu Päivärinnan henkilökohtaiseksi varajäseneksi Minna Männistön tilalle on 28.9.2020 valittu Satu Myllykoski.
- Minna Oksaselle on 28.9.2020 myönnetty ero teknisen lautakunnan jäsenyydestä, koska hän on muuttanut pois Lopelta.
- Teknisen lautakunnan jäseneksi Minna Oksasen tilalle on 28.9.2020 valittu Susa Lehtinen.
- Markus Mustajoelle on 9.11.2020 myönnetty ero teknisen lautakunnan varajäsenyydestä, koska hän on muuttanut pois Lopelta.
- Tekniseen lautakuntaan Vida Karin henkilökohtaiseksi varajäseneksi on 9.11.2020 valittu Jaakko Pankakoski.

Lopen Vanhustentalot Oy

Jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Vuorinen Sakari (pj.)	Savolainen Markku
Hopearuoho Sirpa	Suonurmi Riitta
Väänänen Elis	Sahari Eeva

Lopen Vuokratalot Oy

Jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Vuorinen Sakari (pj.)	Savolainen Markku
Hopearuoho Sirpa	Laukkanen Jarmo
Kilpiäinen Jorma	Lehtilä-Salmi Heli

Riihimäen seudun terveystieteiden kuntayhtymä

Yhtymähallitus

Jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Hatakka Jarno	Saari Karoliina
Marjanen Joanna	Vuorinen Raili
Myllykoski Satu	Kilpiäinen Jorma

Tarkastuslautakunta

Jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Laine Rosa	Seppälä Tiina

Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin kuntayhtymä

Valtuusto

Jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Lehtilä-Salmi Heli	Kari Vida
Tuohimaa-Salminen Kristiina	Pirttilä Satu
Saari Karoliina	Pyhälampi Eeva

Eteva kuntayhtymä**Yhtymäkokous**

Edustaja
Ahlqvist Leila

Hämeen liitto**Maakuntavaltuusto**

Jäsen
Heinonen Timo
Hietala-Virtanen Satu-Maria
Niemelä Asko

Maakuntahallitus

Jäsen	Varajäsen
Ei edustajaa	Ei edustajaa

Jätelautakunta (Kiertokapula Oy:n osakaskuntien muodostama)

Jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Myllykoski Satu	Lehtilä-Salmi Heli

Käräjäoikeuden lautamiehet

Seppälä Tiina

Kiinteistötoimitusten uskotut miehet

Hatakka Jarno
Hauhia Vesa
Hietala-Virtanen Satu-Maria
Kallela Sanna
Kekki Outi
Leino Maria
Pyyhtiä Jukka
Siivonen Erkki
Siivonen Heidi
Äikää Maritza

Kanta-Hämeen poliisilaitoksen neuvottelukunta

Jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Salminen Antti	Naakka Tommi (ero myönnetty 28.9.2020) Lahtinen Harri (28.9.2020 alkaen)

Kanta-Hämeen poliisilaitoksen neuvottelukunnan kokoonpanossa vuonna 2020 tapahtuneet muutokset:

- Tommi Naakalle on 28.9.2020 myönnetty ero Kanta-Hämeen poliisilaitoksen neuvottelukunnan varajäsenyydestä, koska hän on muuttanut pois Lopelta.
- Kanta-Hämeen poliisilaitoksen neuvottelukuntaan Antti Salmisen henkilökohtaiseksi varajäseneksi Tommi Naakan tilalle on 28.9.2020 valittu Harri Lahtinen.

K.F.A. ja Edla Johanna von Qvantenin Opintorahastosäätiö

Hallitus

Jäsen	Varajäsen
Laukkanen Jarmo	Hopearuoho Sirpa
Ukkola Marja	

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

TULOSLASKELMA

Toimintatuotot / Toimintakulut, %

= $100 * \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$

Vuosikate/poistot %

= $100 * \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$

Vuosikate, € / asukas

= $\text{Vuosikate} / \text{Asukasmäärä 31.12.}$

RAHOITUSLASKELMA

Toiminnan ja investointien rahavirta 5 vuodelta, €

= Tilinpäätösvoiton ja neljän edellisen vuoden Toiminnan ja investointien rahavirta välituloksen kertymä

Investointien tulorahoitus, %

= $100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno} (= \text{Investointimenot} - \text{Rahoitusosuudet})$

Laskennallinen lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennallinen lainanlyhennykset})$

Kassasta maksut:

Tuloslaskelmasta:

= $\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön} + \text{Korkokulut} + \text{Muut rahoituskulut}$

Rahoituslaskelmasta:

= $\text{Investointimenot} + \text{Antolainojen lisäys} + \text{Pitkäaikaisten lainojen vähennys (lyhennykset)}$

Kassan riittävyys (pv):

= $365 \text{ pv} * \text{Rahavarat 31.12.} / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

TASE**Omavaraisuusaste, %**

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Rahoitusvarallisuus:

= $\text{Rahoitusomaisuus} + \text{Pitkäaikaiset saamiset} + \text{Muut sijoitukset} - \text{Vieras pääoma} + \text{Saadut ennakot}$

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot} (= \text{Toimintatuotot} + \text{Verotulot} + \text{Käyttötalouden valtionosuudet})$

Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot} + \text{Vuokravastuut}) / \text{Käyttötulot}$

Kertynyt ylijäämä:

= $\text{Edellisten tilikausien yli-/alijäämä} + \text{Tilikauden yli-/alijäämä}$

Lainakanta 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Lainakanta / Pysyvät vastaavat

= $100 * \text{Lainakanta} / \text{Pysyvät vastaavat}$

Lainasaamiset 31.12.

= $\text{Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset}$

LOPEN KUNTA
TULOSLASKELMA

	2020	2019
TOIMINTATUOTOT		
Myyntituotot	2 509 477,63	1 876 774,64
Maksutuotot	1 553 842,43	1 979 581,57
Tuet ja avustukset	729 682,21	499 835,97
Muut toimintatuotot	1 101 141,77	1 282 847,68
TOIMINTATUOTOT	5 894 144,04	5 639 039,86
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	42 396,00	28 013,50
TOIMINTAKULUT		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-15 276 914,76	-14 718 928,72
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-3 181 964,57	-3 129 023,15
Muut henkilösivukulut	-502 474,16	-418 593,23
Palvelujen ostot	-24 586 554,53	-24 914 488,61
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-2 419 321,40	-2 175 515,56
Avustukset	-1 460 588,69	-1 437 107,76
Muut toimintakulut	-808 675,78	-976 246,38
TOIMINTAKULUT	-48 236 493,89	-47 769 903,41
TOIMINTAKATE	-42 299 953,85	-42 102 850,05
VEROTULOT	29 989 084,96	29 205 644,92
VALTIONOSUUDET	18 735 921,00	16 123 413,00
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT		
Korkotuotot	17 273,93	10 979,56
Muut rahoitustuotot	10 169,40	10 786,29
Korkokulut	-277 612,47	-293 081,98
Muut rahoituskulut	-7 822,18	-2 376,97
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-257 991,32	-273 693,10
VUOSIKATE	6 167 060,79	2 952 514,77
POISTOT JA ARVONALENTUMISET		
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 041 237,76	-2 100 056,03
Arvonalentumiset	-1 496,54	0,00
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-4 042 734,30	-2 100 056,03
TILIKAUDEN TULOS	2 124 326,49	852 458,74
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	2 124 326,49	852 458,74

LOPEN KUNTA	2020	2019
RAHOITUSLASKELMA		
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	6 167 060,79	2 952 514,77
Satunnaiset erät	0,00	0,00
Tulorahoituksen korjauserät	-190 652,90	55 264,10
Toiminnan rahavirta	5 976 407,89	3 007 778,87
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 415 236,65	-1 857 396,11
Rahoitusosuudet investointimenoihin	97 500,00	84 100,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	150 326,58	141 212,00
Investointien rahavirta	-1 167 410,07	-1 632 084,11
Toiminnan ja investointien rahavirta	4 808 997,82	1 375 694,76
 Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0,00	0,00
Antolainasaamisten vähennykset	25 000,00	25 000,00
Antolainauksen muutokset	25 000,00	25 000,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	4 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 225 000,00	-2 975 000,00
<i>Lyhytaikaisten lainojen lisäys</i>	<i>28 500 000,00</i>	<i>0,00</i>
<i>Lyhytaikaisten lainojen vähennys</i>	<i>-27 500 000,00</i>	<i>0,00</i>
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 000 000,00	0,00
Lainakannan muutokset	-2 225 000,00	1 025 000,00
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	119 273,72	45 917,06
Vaihto-omaisuuden muutos	-2 896,23	18 212,30
Saamisten muutos	-629 089,49	12 092,99
Korottomien velkojen muutos	1 403 239,50	-575 609,84
Muut maksuvalmiuden muutokset	890 527,50	-499 387,49
Rahoituksen rahavirta	-1 309 472,50	550 612,51
 Rahavarojen muutos	3 499 525,32	1 926 307,27
 Rahavarojen muutos	3 499 525,32	1 926 307,27
 Rahavarat 31.12.	6 281 015,40	2 781 490,08
Rahavarat 1.1.	2 781 490,08	855 182,81

LOPEN KUNTA
TASE

VASTAAVAA	2020	2019
PYSYVÄT VASTAAVAT	49 794 770,07	52 632 290,79
Aineettomat hyödykkeet	1 638 724,08	1 687 728,73
Aineettomat oikeudet	45 154,77	
Tietokoneohjelmistot	0,00	409 298,93
Muut pitkävaikutteiset menot	1 593 569,31	1 278 429,80
Aineelliset hyödykkeet	38 989 844,12	41 761 189,13
Maa- ja vesialueet	6 504 272,59	6 523 742,60
Rakennukset	24 330 201,97	25 947 330,58
Kiinteät rakenteet ja laitteet	7 747 826,88	8 877 278,68
Koneet ja kalusto	241 477,18	368 446,05
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	166 065,50	44 391,22
Sijoitukset	9 166 201,87	9 183 372,93
Osakkeet ja osuudet	8 761 754,30	8 753 925,36
Muut saamiset	404 447,57	429 447,57
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	31 569,36	31 668,66
Lahjoitusrahastojen varat	31 569,36	31 668,66
VAIHTUVAT VASTAAVAT	8 194 876,03	4 063 364,99
Vaihto-omaisuus	101 473,06	98 576,83
Aineet ja tarvikkeet	101 473,06	98 576,83
Saamiset	1 812 387,57	1 183 298,08
Pitkäaikaiset saamiset	0,00	3 500,00
Lainasaamiset	0,00	3 500,00
Lyhytaikaiset saamiset	1 812 387,57	1 179 798,08
Myyntisaamiset	918 649,18	702 448,37
Lainasaamiset	5 640,00	0,00
Muut saamiset	394 925,00	331 166,98
Siirtosaamiset	493 173,39	146 182,73
Rahat ja pankkisaamiset	6 281 015,40	2 781 490,08
VASTAAVAA YHTEENSÄ	58 021 215,46	56 727 324,44
VASTATTAVAA	2020	2019
OMA PÄÄOMA	31 917 389,26	29 793 062,77
Peruspääoma	16 022 978,60	16 022 978,60
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	13 770 084,17	12 917 625,43
Tilikauden yli-/alijäämä	2 124 326,49	852 458,74
PAKOLLISET VARAUKSET	74 913,85	202 763,24
Muut pakolliset varaukset	74 913,85	202 763,24
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	311 103,66	191 929,24
Lahjoitusrahastojen pääomat	311 103,66	191 929,24
VIERAS PÄÄOMA	25 717 808,69	26 539 569,19
Pitkäaikainen	13 424 292,69	16 344 001,41
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	12 121 875,00	15 096 875,00
Muut velat	1 302 417,69	1 247 126,41
Lyhytaikainen	12 293 516,00	10 195 567,78
Joukkovelkakirjalainat	3 500 000,00	2 500 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 975 000,00	3 225 000,00
Saadut ennakot	75 488,40	81 981,03
Ostovelat	2 410 910,60	1 667 661,16
Muut velat	505 011,95	318 982,72
Siirtovelat	2 827 105,05	2 401 942,87
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	58 021 215,46	56 727 324,44

LOPEN KUNTAKONSERNI
TULOSLASKELMA

	2020	2019
Toimintatuotot	25 990 595,23	24 878 812,91
Myyntituotot	20 277 536,11	19 056 077,06
Maksutuotot	2 511 866,37	3 139 827,76
Tuet ja avustukset	1 148 008,77	676 218,37
Muut toimintatuotot	2 053 183,98	2 006 689,71
Valmistus omaan käyttöön	42 396,00	32 031,00
	26 032 991,23	24 910 843,90
Toimintakulut	-66 879 217,15	-65 892 071,23
Palkat ja palkkiot	-22 953 408,13	-22 340 381,61
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-4 808 591,79	-4 721 353,59
Muut henkilösivukulut	-759 984,71	-640 489,18
Henkilöstökulut yhteensä	-28 521 984,63	-27 702 224,38
Palvelujen ostot	-30 077 001,64	-30 029 951,92
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 732 917,28	-4 440 766,27
Avustukset	-1 472 428,58	-1 436 783,56
Vuokratulot	-647 616,41	-787 915,48
Muut toimintakulut	-1 469 664,61	-1 526 460,62
	-66 921 613,15	-65 924 102,23
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta/tappiosta	-50 125,80	23 729,29
TOIMINTAKATE	-40 938 747,72	-40 989 529,03
Verotulot	29 963 281,71	29 179 521,42
Valtionosuudet	18 735 921,00	16 123 413,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	12 914,32	5 639,61
Muut rahoitustuotot	55 516,78	43 091,93
Korkokulut	-341 835,27	-361 669,50
Muut rahoituskulut	-9 372,10	-3 260,49
	-282 776,27	-316 198,45
VUOSIKATE	7 477 678,73	3 997 206,93
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 147 065,68	-3 150 313,50
Arvonalentumiset	-85 927,34	0,00
	-5 232 993,02	-3 150 313,50
TILIKAUDEN TULOS	2 244 685,70	846 893,43
Tilinpäätössiirrot	1 841,23	2 160,25
Tilikauden verot		
Laskennalliset verot	-5 900,00	20 616,00
Vähemmistöosuudet	-380,78	-999,18
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	2 240 246,15	868 670,50

LOPEN KUNTAKONSERNI
RAHOITUSLASKELMA

	2020	2019
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	7 477 678,73	3 997 206,93
Tilkauden verot		
Tulorahoituksen korjauserät	-163 514,47	-446 578,21
	7 314 164,26	3 550 628,72
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2 696 857,71	-3 140 514,22
Rahoitusosuudet investointimenoihin	177 218,34	84 100,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovut	325 334,46	425 527,77
	-2 194 304,91	-2 630 886,45
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	5 119 859,35	919 742,27
Rahoituksen rahaviirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-43,40	0,00
Antolainasaamisten vähennys	4 300,74	4 333,45
	4 257,34	4 333,45
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 128 119,45	5 126 712,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 872 012,57	-3 975 251,26
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-342 030,43	281 678,00
	-2 085 923,55	1 433 138,74
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset	472 316,11	-316 751,63
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muu	124 801,93	54 153,42
Vaihto-omaisuuden muutos	-35 671,13	40 471,05
Saamisten muutos	-966 416,15	-29 465,98
Korottomien velkojen muutos	1 349 601,46	-381 910,12
	472 316,11	-316 751,63
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-1 609 350,09	1 120 720,55
Rahavarojen muutos	3 510 509,27	2 040 462,82
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	8 829 500,72	5 318 991,45
Rahavarat 1.1.	5 318 991,45	3 278 528,63
	3 510 509,27	2 040 462,82

LOPEN KUNTAKONSERNI
TASE

	2020	2019		2020	2019
VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
Aineettomat oikeudet			Peruspääoma	16 022 978,60	16 022 978,60
Aineettomat oikeudet	200 720,44	584 298,47	Yhdistysten ja säätiöiden ppo:n siirrot		
Muut pitkävaikutteiset menot	1 600 175,33	1 285 477,78	Arvonkorotusrahasito	0,00	0,00
Ennakkomaksut ja keskeneräiset			Muut omat rahastot	15 151,27	16 992,50
	1 800 895,77	1 869 776,25	Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	13 836 607,49	12 967 936,99
Aineelliset hyödykkeet			Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 240 246,15	868 670,50
Maa- ja vesialueet	6 974 772,56	6 995 182,44		32 114 983,51	29 876 578,59
Rakennukset	36 036 404,52	38 192 209,92			
Kiinteät rakenteet ja laitteet	7 873 767,13	9 014 931,18	VÄHEMMISTÖOSUUDET	6 405,54	6 024,76
Koneet ja kalusto	810 000,78	1 020 308,02			
Muut aineelliset hyödykkeet	947,50	947,50	PAKOLLISET VARAUKSET		
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hank	2 026 783,35	1 198 721,46	Muut pakolliset varaukset	505 357,60	674 137,91
	53 722 675,84	56 422 300,51		505 357,60	674 137,91
Sijoitukset			TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMA		
Osakkeet ja osuudet	2 882 077,54	3 075 390,73	Valtion toimeksiannot	46 751,45	10 671,06
Muut lainasaamiset	30 334,92	34 668,36	Lahjoitusrahastojen pääomat	324 871,26	206 493,27
Muut saamiset	20 013,99	19 937,88	Muut toimeksiantojen pääomat	7 886,98	7 886,98
	2 932 426,45	3 129 996,98		379 509,70	225 051,32
TOIMEKSANTOJEN VARAT			VIERAS PÄÄOMA		
Valtion toimeksiannot	36 087,18	0,00	Pitkäaikainen		
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	31 623,01	31 722,31	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	19 542 257,52	22 351 356,60
Muut toimeksiantojen varat	7 886,98	14 218,42	Lainat julkisyhteisöiltä	58 360,19	73 972,33
	75 597,17	45 940,73	Liittymismaksut ja muut velat	1 302 417,69	1 247 126,41
			Laskennalliset verovelat	49 510,00	43 610,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT				20 952 545,40	23 716 065,34
Vaihto-omaisuus			Lyhytaikainen		
Aineet ja tarvikkeet	210 832,43	175 991,87	Joukkovelkakirjalainat	3 781 678,00	2 781 678,00
Valmiit tuotteet	849,56		Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 937 219,05	4 198 622,54
Muu vaihto-omaisuus	1 404,40	1 423,39	Lainat julkisyhteisöiltä	15 612,14	15 420,98
	213 086,39	177 415,26	Saadut ennakot	138 783,38	139 707,33
Saamiset			Ostovelat	3 691 615,30	2 978 747,50
Pitkäaikaiset saamiset			Liittymismaksut ja muut velat	800 735,98	565 253,01
Lainasaamiset	0,00	3 500,00	Siirtovelat	4 436 972,90	4 090 089,53
Muut saamiset	106 333,68	116 692,81	Laskennalliset verovelat		
	106 333,68	120 192,81		16 802 616,75	14 769 518,89
Lyhytaikaiset saamiset				37 755 162,14	38 485 584,23
Myyntisaamiset	1 751 149,62	1 294 651,82	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	70 761 418,49	69 267 376,81
Lainasaamiset	5 640,00				
Muut saamiset	638 442,04	578 969,36			
Siirtosaamiset	685 667,82	227 003,02			
	3 080 899,48	2 100 624,20			
	3 187 233,16	2 220 817,01			
Rahoitusarvopaperit					
Osakkeet ja osuudet	329,50	329,50			
	329,50	329,50			
Rahat ja pankkisaamiset	8 829 171,22	5 318 661,95			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	70 761 415,49	69 185 238,20			

LOPEN KUNTA

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA JA ESITTÄMISTAPAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle suoritusajankohdan mukaan kalenterikuukausittain.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintameno suunnilman mukaisilla poistoilla ja investointien rahoitusosuuksilla vähennettynä. Suunnilman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnilman mukaisesti. Poistosuunnilman mukaiset suunnilmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnilman mukaisten poistojen perusteet.

Palkat ja investoinneille kohdistuneet sisäiset laskutukset on kirjattu valmistus omaan käyttöön -menetelmällä.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintameno suunnilman mukaisesti. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa. Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankinta-arvo suunnilman mukaisesti.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankintahintaan.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvo suunnilman mukaisesti.

Johdannais sopimusten käsittely

Johdannaiset sisältävät kuusi koronvaihtosopimusta. Kaikki koronvaihtosopimukset on tehty suojaamis-tarkoituksessa. Kunta on sitonut pitkäaikaisten lainojen vaihtuvan koron koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon. Korkojohdannaisista aiheutuneet kassavirrat on kirjattu tilikauden aikana korkokulujen oikaisuksi. Vuonna 2007 solmittu sopimus on voimassa 30.3.2027 asti, vuonna 2012 solmittu sopimus 12.7.2018 asti ja vuonna 2014 solmitut sopimukset 20.2.2022 asti. Vuonna 2015 solmittu sopimus on voimassa 22.6.2021 asti ja vuonna 2016 solmittu sopimus 7.1.2024 asti.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Kunta muutti poistosuunnilmaa 1.1.2020 alkaen ja pysyvien vastaavien hyödykkeiden poistot tarkastettiin uuden poistosuunnilman mukaiseksi. Tämän vaikutus oli 1 072 640,72 euroa.

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut

Tilikauden muihin toimintatuottoihin sisältyy verovirastolta takautuvasti saatuja arvonlisäveropalautuksia vuosilta 2017–2019 yhteensä 45 440,69 euroa. Takautuvat arvonlisäveropalautukset johtuivat sosiaalitoimen laskujen virheellisestä alv-käsittelystä. Osa laskuista oli käsitelty ilman laskennallista arvonlisäveroa.

LOPEN KUNTAKONSERNI

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laskentaperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt sekä kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemissä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Vuoden 2019 tilinpäätöstä korjattiin osakkuusyhteisöjen yhdistelyjen osalta. Yhdistelyssä oli jäänyt huomioimatta Kiinteistö Oy Lopen terveystalo Lopenpajan lainanlyhennysrahasto. Samassa yhteydessä myös vertailutieto on korjattu.

Konsernirakenteen muutokset tilikaudella

Kunta on myynyt osan osakkuusyhteisö Asunto Oy Sairaalanmäen osakkeista, minkä myötä kunnan omistusosuus tippui 14,95 prosenttiin.

Osakkuusyhteisö RHL-Data Oy:n toiminta ajettiin alas ja yhtiö lakkautettiin.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6) Toimintatuotot tehtäväalueittain

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Yleishallinto	849 127,04	771 188,76	888 052,89	777 907,32
Sosiaali- ja terveystoimi	21 248 951,98	19 931 954,89	2 335 869,11	2 001 308,41
Opetus- ja kulttuuritoimi	1 029 726,51	1 141 003,69	936 975,03	911 396,56
Muut palvelut	2 862 789,69	3 034 665,56	1 733 247,01	1 948 427,57
Toimintatuotot yhteensä	25 990 595,23	24 878 812,90	5 894 144,04	5 639 039,86

7) Verotulojen erittely

	Kunta	
	2020	2019
Verotulot ilman oikasukorkoja		
Kunnan tulovero	26 358 098,67	25 620 478,50
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 741 734,05	1 478 590,60
Kiinteistövero	1 889 252,24	2 106 575,82
Verotulot yhteensä	29 989 084,96	29 205 644,92

8) Valtionosuuksien erittely

	Kunta	
	2020	2019
Kunnalle maksetut valtionosuudet		
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	15 608 835,00	16 849 202,00
<i>Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus (+/-)</i>	4 359 601,00	4 423 380,00
<i>Siitä: Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus</i>		
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet	-849 808,00	-725 789,00
Verotulomenetysten korvaus	3 970 880,00	
Valtionosuudet yhteensä	14 759 027,00	16 123 413,00

9) Palvelujen ostojen erittely

	Kunta	
	2020	2019
Asiakaspalvelujen ostot	18 825 801,65	19 162 207,69
Muidenpalvelujen ostot	5 760 752,88	5 752 280,92
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	24 586 554,53	24 914 488,61

11) Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Käyttöomaisuusryhmä Hyväksytty valtuusto 9.11.2020 § 38	1.1.2013 alkaen	1.1.2020 alkaen
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	Tasapoisto	Tasapoisto
Aineettomat oikeudet	5 - 20 vuotta	
ICT-ohjelmistojen lisenssit		5 vuotta
Muut aineettomat oikeudet		5-20 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	2 - 5 vuotta	
ICT-hankintoihin liittyvät muut kuin lisenssimenot		5 vuotta
Osallistuminen toisen yhteisön jätevedenpuhdistamon hankkeisiin		20 vuotta
Osallistuminen toisen yhteisön valokuituhankkeisiin		20 vuotta
Muut		2-10 vuotta
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
Rakennukset ja rakennelmat	Tasapoisto	Tasapoisto
Hallinto- ja laitosrakennukset, kiviset	30 - 40 vuotta	30 - 40 vuotta
Hallinto- ja laitosrakennukset, puiset	25 - 35 vuotta	25 - 35 vuotta
Koulurakennukset ja päiväkodit, kiviset	30 - 40 vuotta	30 - 40 vuotta
Koulurakennukset ja päiväkodit, puiset	25 - 35 vuotta	25 - 35 vuotta
Tehdas-, tuotanto- ja varistorakennukset	20 vuotta	20 vuotta
Liikuntahallit	25 - 35 vuotta	25 - 35 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset		
Urheilukenttien huoltorakennukset	20 vuotta	20 vuotta
Virkistysalueen mökit, saunamökit	30 vuotta	30 vuotta
Asuinrakennukset		
Kerros-, rivi- ja pientalot	30 - 50 vuotta	30 - 50 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet	Menojäännöspoisto	Menojäännöspoisto
Kadut ja tiet	20 %	20 %
Muut maa- ja vesirakenteet (urheilualueet, puistot, torit)	20 %	20 %
Vesi- ja viemäriverkostot	10 %	10 %
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet, muut putki- ja kaapeliverkot		20 %
Sähkö-, vesi- yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet		15%
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	25 %	25 %
Siirtoviemäri-yhdysvesijohdot ja runkolinjat	Tasapoisto 40 vuotta	Tasapoisto 40 vuotta
Koneet ja kalusto	Tasapoisto	Tasapoisto
Kuljetusvälineet	5 vuotta	5 vuotta
Muut liikkuvat työkonet	5 vuotta	5 vuotta
Muut koneet ja laitteet	10 vuotta	10 vuotta
Atk-laitteet	3 vuotta	3 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	3 vuotta	3 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat	Käytön mukainen	Käytön mukainen
Arvo- ja taide-esineet	-	Ei poistoaikaa
Pysyvien vastaavien sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	-	Ei poistoaikaa

12) Pakollisten varausten muutos

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Potilas vahinkovakuutusmaksu 1.1	614 953,38	835 603,02		
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella		-220 649,64		
Potilas vahinkovakuutusmaksu 31.12	614 953,38	614 953,38	0,00	0,00
Kotikuntavaihtajien kustannusten vastuu 1.1	8 968,16			
Lisäykset tilikaudella		8 968,16		
Vähennykset tilikaudella				
Kotikuntavaihtajien kustannusten vastuu 31.12	8 968,16	8 968,16		
Kuntayhtymien alijäämän kattaminen varaus 1.1.			202 763,24	37 716,00
Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin kuntayhtymä				
Vähennykset tilikaudella			202 763,24	
Riihimäen seudun terveyskeskuksen kuntayhtymä				
Lisäykset tilikaudella			74 913,85	165 047,24
Kuntayhtymien alijäämän kattaminen varaus 31.12.			74 913,85	202 763,24

13) Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot		64 418,14		61 345,58
Rakennusten luovutusvoitot		5 067,34		
Osakkeet ja osuudet luovutusvoitot	56 091,42		62 948,52	
Muut luovutusvoitot	23 718,41	152 164,79	8 900,00	58 920,39
Luovutusvoitot yhteensä	79 809,83	221 650,27	71 848,52	120 265,97
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden luovutustappiot	9 045,01	10 482,83	9 045,01	10 482,83
Muut luovutustappiot	25 904,86			40 410,74
Luovutustappiot yhteensä	34 949,87	10 482,83	9 045,01	50 893,57

Tasetta koskevat liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

18) Arvonkorotukset

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Maa- ja vesialueet				
Arvo 1.1	0,00	3 047,37		
Arvonkorotukset				
Arvonkorotusten purku		-3 047,37		
Arvonkorotukset yhteensä 31.12	0,00	0,00	0,00	0,00

19) Pysyvät vastaavat tase-eräkohtaisesti

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

	Aineettomat hyödykkeet		
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkäaikaiset menot	Aineettomat hyödykkeet yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	409 298,93	1 278 429,80	1 687 728,73
Lisäykset tilikauden aikana		72 207,71	72 207,71
Rahoitusosuudet tilikaudella			0,00
Vähennykset tilikauden aikana			0,00
Siirrot erien välillä	-349 092,68	349 092,68	0,00
Tilikauden poisto	-15 051,48	-106 160,88	-121 212,36
Arvonlennukset ja niiden palautukset			0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	45 154,77	1 593 569,31	1 638 724,08
Arvonkorotukset			0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	45 154,77	1 593 569,31	1 638 724,08
Olennaiset lisäpoistot			
Erittely olennaisista lisäpoistotista			

	Aineelliset hyödykkeet							Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet yhteensä
	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset	Keskeneräiset hankinnat	Aineelliset hyödykkeet yhteensä	
Poistamaton hankintameno 1.1.	6 523 742,60	25 947 330,58	8 877 278,68	368 446,05	0,00	44 391,22	41 761 189,13	43 448 917,86
Lisäykset tilikauden aikana	6 300,00	241 706,89	699 261,74	162 504,30		163 674,01	1 273 446,94	1 345 654,65
Rahoitusosuudet tilikaudella			-97 500,00				-97 500,00	-97 500,00
Vähennykset tilikauden aikana	-25 770,01						-25 770,01	-25 770,01
Siirrot erien välillä		-38 176,00	224 540,20	-145 861,01		-40 503,19	0,00	0,00
Tilikauden poisto		-1 820 659,50	-1 955 753,74	-143 612,16			-3 920 025,40	-4 041 237,76
Arvonlennukset ja niiden palautukset						-1 496,54	-1 496,54	-1 496,54
Poistamaton hankintameno 31.12.	6 504 272,59	24 330 201,97	7 747 826,88	241 477,18	0,00	166 065,50	38 989 844,12	40 628 568,20
Arvonkorotukset								
Kirjanpitoarvo 31.12.	6 504 272,59	24 330 201,97	7 747 826,88	241 477,18	0,00	166 065,50	38 989 844,12	40 628 568,20
Olennaiset lisäpoistot								
Erittely olennaisista lisäpoistotista								

Maa- ja vesialueet erittely

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	272 740,37	183 544,13	189 844,13	183 544,13
Muut maa- ja vesialueet	6 702 032,19	6 811 638,31	6 314 428,46	6 340 198,47
Maa- ja vesialueet yhteensä	6 974 772,56	6 995 182,44	6 504 272,59	6 523 742,60

Pysyvien vastaavien sijoitukset

Peruskunta ja taseyksiköt	Osakkeet ja osuudet				Jvk-, muut laina- ja muut saamiset			Pysyvien vastaavien sijoitukset yhteensä
	Osakkeet konserniyhtiöt	Osakkeet Omistusyht. yhteisöt	Kuntayhtymä-osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Saamiset konserni-yhteisöt	Saamiset kunta-yhtymät	Palautus-kelpoiset liittymismaksu	
Hankintameno 1.1.	146 828,06	945 925,15	5 861 977,65	1 799 194,50	413 914,57		15 533,00	9 183 372,93
Lisäykset		69 512,00		70,00				69 582,00
Vähennykset		-61 753,06			-25 000,00			-86 753,06
Siirrot erien välillä		-505,38		505,38				0,00
Hankintameno 31.12.	146 828,06	953 178,71	5 861 977,65	1 799 769,88	388 914,57	0,00	15 533,00	9 166 201,87
Arvonlennukset								0,00
Arvonkorotukset								0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	146 828,06	953 178,71	5 861 977,65	1 799 769,88	388 914,57	0,00	15 533,00	9 166 201,87

Olennaiset kuntayhtymäosuuksien arvon muutokset

	Tasearvo 1.1	Lisäykset tilikaudella	Vähennykset tilikaudella	Tasearvo 31.12	Kunnan osuus ky:n perus-pääomasta	Ero
Riihimäen seudun terveystieteiden ky	1 061 612,85			1 061 612,85	1 061 612,85	0,00
Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin ky	4 696 202,85			4 696 202,85	4 583 531,62	112 671,23
Eteva kuntayhtymä	75 617,76			75 617,76	75 617,76	0,00
Hämeen liitto	28 544,30			28 544,30	28 544,30	0,00
Yhteensä	5 861 977,76	0,00	0,00	5 861 977,76	5 749 306,53	112 671,23

Omistukset muissa yhteisöissä

20-22) Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt

Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus	Konsernin omistus- osuus	Konsernin osuus omasta pääomasta	Konsernin osuus vieraasta pääomasta	Konsernin osuus tilikauden voitosta/ tappiosta
Tytäryhteisöt						
Lopen Vuokratalot Oy	Loppi	100 %	100 %	573 318,98	5 152 125,31	235 133,85
Lopen Vanhustentalot Oy	Loppi	100 %	100 %	34 787,74	535 610,46	18,75
Kuntayhtymät						
Riihimäen seudun terveyskeskuksen ky	Riihimäki	16,89 %	16,89 %	972 978,71	972 325,38	-246 650,59
Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin ky	Hämeenlinna	5,63 %	5,63 %	4 537 689,74	5 606 596,35	356 782,10
Eteva ky	Mäntsälä	0,47 %	0,47 %	85 047,22	233 130,48	2 279,40
Hämeen maakuntaliitto ky	Hämeenlinna	3,90 %	3,90 %	68 900,02	17 579,13	-307,79
Osakkuusyhteisöt						
Kiinteistö Oy Terveystalo Lopenpaja	Loppi	50,0 %	58,4 %	676 557,72	900 872,65	14,60
Kiinteistö Oy Läyliäisten Palveluasema	Loppi	38,5 %	38,5 %	283 632,56	230,64	-120,73
Asunto Oy Lopen Kentäkulma	Loppi	23,6 %	23,6 %	101 699,38	12 464,82	5,11
			Yhteensä	7 334 612,08	13 430 935,22	347 154,70

23) Saamisten erittely

	2020		2019	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		42 167,25		37 873,89
Lainasaamiset	388 914,57		413 914,57	
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	388 914,57	42 167,25	413 914,57	37 873,89
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		2 500,00		
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0,00	2 500,00	0,00	0,00
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä				
Myyntisaamiset		3 191,19		2 279,00
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0,00	3 191,19	0,00	2 279,00
Saamiset yhteensä	388 914,57	47 858,44	413 914,57	40 152,89

24) Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Siirtyvät korot		233,97		233,97
Kelan Korvaus työterveyshuollosta	132 182,56	129 886,83	92 000,00	92 000,00
EU-tuet ja avustukset		4 363,48		
Muut tulojäämät	553 485,26	92 284,77	401 173,39	53 948,76
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	685 667,82	226 769,05	493 173,39	146 182,73

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25) Oman pääoman erittely

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Peruspääoma 1.1.	16 022 978,60	16 022 978,60	16 022 978,60	16 022 978,60
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	16 022 978,60	16 022 978,60	16 022 978,60	16 022 978,60
Arvonkorotusrahasto 1.1.	0,00	3 047,37	0,00	0,00
Lisäykset				
Vähennykset		-3 047,37		
Arvonkorotusrahasto 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut omat rahastot 1.1.	16 992,52	19 152,76	0,00	0,00
Siirrot rahastoon	1 326,00	3 440,72		
Siirrot rahastosta	3 167,23	5 600,97		
Muut omat rahastot 31.12.	15 151,27	16 992,52	0,00	0,00
Edell. tilikausien ylijäämä 1.1.	13 836 607,49	12 967 936,99	13 770 084,17	12 917 625,43
Siirto				
Edell. tilikausien ylijäämä 31.12.	13 836 607,49	12 967 936,99	13 770 084,17	12 917 625,43
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	2 240 246,15	868 670,50	2 124 326,49	852 458,74
Oma pääoma yhteensä 31.12.	32 114 983,51	29 876 578,61	31 917 389,26	29 793 062,77

27) Pitkäaikaiset velat

Vuoden 2020 tilinpäätöksessä olevat velat, jotka erääntyvät maksettavaksi 1.1.2026 tai myöhemmin.

	Kunta	
	2020	2019
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 200 000,00	5 087 500,00
Lainat julkisyhteisöiltä		0,00
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	3 200 000,00	5 087 500,00

28) Joukkovelkakirjalainat

	Kunta	
	2020	2019
Alle vuoden kuluessa erääntyvät kunta-		
todistustulolainat		
-korko 0%		
-erääntyvät 26.1.2021	3 500 000,00	2 500 000,00
Joukkovelkakirjalainat yhteensä	3 500 000,00	2 500 000,00

29) Pakolliset varaukset

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Muut pakolliset varaukset				
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu	505 357,60	614 953,38		
Kotikuntavaihtajien kustannusten vastuu		59 184,53		
Osuus kuntayhtymien alijäämistä			74 913,85	202 763,24
Muut pakolliset varaukset yhteensä	505 357,60	674 137,91	74 913,85	202 763,24

30) Vieras pääoma

	2020		2019	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
<i>Velat tytäryhteisöille</i>				
Ostovelat				26 393,25
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	26 393,25
<i>Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä</i>				
Ostovelat		437 529,03		60 976,92
Yhteensä	0,00	615 916,03	0,00	60 976,92
<i>Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille</i>				
Ostovelat		699,38		20 762,75
Yhteensä	0,00	699,38	0,00	20 762,75
Vieras pääoma yhteensä	0,00	616 615,41	0,00	108 132,92

32) Muiden velkojen erittely

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Muut velat				
Liittymismaksut	1 302 417,69	1 247 126,41	1 302 417,69	1 247 126,41
Muut velat				
Muut velat yhteensä	1 302 417,69	1 247 126,41	1 302 417,69	1 247 126,41

33) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	882,25			
Menojäämät				
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jaksotukset	3 689 023,11	3 457 064,32	2 153 971,34	2 032 749,59
Korkojaksotukset	25 175,79	30 214,82	13 319,77	16 200,32
Muut menojäämät	721 891,75	602 810,40	659 813,94	352 992,96
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	4 436 972,90	4 090 089,54	2 827 105,05	2 401 942,87

Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

34) Velat joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	146 628,68	177 576,05		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	218 395,93	289 628,70		
Lainat julkisyhteisöiltä	73 362,43	88 501,92		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	463 900,00	463 900,00		
Lainat muitaluotonantajilta	26 131,55			
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	62 351,30			
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	744 647,23	753 528,70	0,00	0,00

38) Vuokravastuut

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Vuokravastuut yhteensä	485 712,08	505 029,63	200 464,88	200 659,72
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	144 947,13	170 136,85	84 959,26	89 271,65
Leasinvuokrasopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta				

40) Vastuusitoumukset

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	8 860 342,40	8 635 000,00	8 325 000,00	8 325 000,00
Jäljellä oleva pääoma	6 048 054,40	6 190 028,00	5 822 712,00	6 259 540,00
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	492 910,67	404 648,58	350 000,00	250 000,00
Jäljellä oleva pääoma	488 600,35	260 057,40	350 000,00	250 000,00

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista

	2020	2019
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	52 217 603	47 325 536
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.		
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	32 536	31 137

41) Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Sopimusvastuut		346 690,07		
Ara-avustusten palautusvastuu	93 530,76	93 530,76		
Arvonlisäveron palautusvastuu	347 203,36	417 473,93		

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Koronvaihtosopimus nro 1 Kyseisellä sopimuksella on toteutettu koko lainasalkun suojausta ilman lainakohtaista kytköstä. Suojaustoimenpiteen lähtökohtana on ollut, että kunnan Sopimus erääntyy 30.3.2027				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	6 000 000	6 000 000	6 000 000	6 000 000
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-1 235 560	-1 247 950	-1 235 560	-1 247 950
Koronvaihtosopimus nro 3 Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Sopimuksella lainan vaihtuva korko on muutettu kiinteäksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivät ja koronmaksupäivät vastaavat Sopimus erääntyy 21.2.2022				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	390 625	703 125	390 625	703 125
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-4 036	-10 629	-4 036	-10 629
Koronvaihtosopimus nro 4 Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Sopimuksella lainan vaihtuva korko on muutettu kiinteäksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivät ja koronmaksupäivät vastaavat Sopimus erääntyy 2.2.2023				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	984 375	1 421 875	984 375	1 421 875
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	10 211	-15 825	10 211	-15 825
Koronvaihtosopimus nro 5 Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Sopimuksella lainan vaihtuva korko on muutettu kiinteäksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivät ja koronmaksupäivät vastaavat Sopimus erääntyy 22.6.2021				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	125 000	375 000	125 000	375 000
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-422	-2 447	-422	-2 447
Koronvaihtosopimus nro 6 Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Sopimuksella lainan vaihtuva korko on muutettu kiinteäksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivät ja koronmaksupäivät vastaavat Sopimus erääntyy 7.1.2024				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	1 625 000	2 125 000	1 625 000	2 125 000
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-20 681	-24 526	-20 681	-24 526
Eteva kuntayhtymä Lisähyötyswap 1161642/1512514 Tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, Sopimus erääntyy 7.11.2022				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	14 817	16 729		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-1 000	-1 557		
Kanta-Hämeen Sairaanhoidopiirin kuntayhtymä Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen Sopimus erääntyy 2.12.2020				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	0	22 534		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	0	-348		

Kunta on käyttänyt johdannaissopimuksia suojaamaan korkoriskeiltä sekä tasaamaan korkotason muutosten vaikutuksia. Suojauksilla on sidottu vaihtuvakorkoisia lainasopimuksia kiinteäkorkoiksi tarkoituksena alentaa korko-odotuksiin perustuvia korkokustannuksia. Kunnan tavoitteena on pitää lainoista aiheutuva rahoitusrasitus mahdollisimman matalana ja ennakoitavana myös odotettavissa olevan korkotason nousun jälkeen. Kunta suojaa johdannaissopimuksilla sekä olemassa olevia että tulevia lainoja. Lainakohtaisilla korkosuojaussopimuksilla vaihtuvakorkoisen lainan korkoperuste on sidottu kiinteäksi koroksi kunkin lainan nostoajankohtana kilpailtuun korkotasoon.

Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkiota ja intressitapahtumia koskevat liitetiedot

42) Henkilöstön lukumäärä 31.12.2020

	Kunta	
	2020	2019
Kunnanhallitus	26	14
Ympäristö- ja rakennuslautakunta	6	7
Perusturvalautakunta	129	121
Sivistyslautakunta	222	222
Tekninen lautakunta	69	69
Yhteensä	452	433

43) Henkilöstökulut

	Kunta	
	2020	2019
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	18 928 585,34	18 266 545,10
Henkilöstökulut yhteensä	18 928 585,34	18 266 545,10

44) Luottamushenkilön palkoista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

	Kunta	
	2020	2019
Keskustan Lopen Kunnallisjärjestö ry	2 867,25	3 323,25
Lopen Kokoomus ry	5 564,00	5 525,00
Sosiaalidemokraat. Lopen Kunnallisjärjestö	4 126,93	4 635,43
Lopen Perussuomalaiset	499,75	554,75
Suomen Kristillisdemokraatit	234,38	310,13
Etelä-Hämeen Vihreät	415,88	688,89
Vasemmistoliiton Lopen yhdistys	636,77	916,61
Yhteensä	14 344,96	15 954,06

45) Tilintarkastajan palkkiot

	Kunta	
	2020	2019
BDO Auditor Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	17 337,00	9 424,00
Tilintarkastajan lausunnot		
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	4 768,00	6 528,00
Muuta palkkiot	496,00	
Palkkiot yhteensä	22 601,00	15 952,00

TILINPÄÄTÖS 2020

Lopen Vesilaitos

Sisällysluettelo

TOIMINTAKERTOMUS	1
Teknisen johtajan katsaus	1
Hallinto	2
Arvio merkittävimmistä riskeistä.....	2
Arvio tulevasta.....	2
Sisäinen valvonta	2
 TALOUSARVIO	 4
Tavoitteiden toteutuminen	4
Käyttötalouden toteutuminen	4
 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT JA TUNNUSLUVUT	 5
Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut	5
Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	6
Tase ja sen tunnusluvut	8
Toiminnan tunnusluvut	9
Vesihuollon hintataso	10
Tehokkuus	10
Investoinnit.....	10

TOIMINTAKERTOMUS

Teknisen johtajan katsaus

Lopen Vesilaitoksen kirjanpito on eriytetty Lopen kunnan talousarviosta ja Lopen Vesilaitos toimii teknisen lautakunnan alaisuudessa omana taseyksikkönä.

Lopen Vesilaitos tuottaa jakelualueellaan vesihuollon palvelut, jotka käsittävät talousveden toimittamisen kuluttajille sekä jäteveden pois johtamisen. Talousvesi pumpataan verkostoon neljästä eri pohjavedenottamosta (Kirkonkylä, Launonen, Läyliäinen sekä Kaartjärvi). Kukin vedenottamo palvelee kunkin alueen vesihuoltoa.

Kaikilla vedenottamoilla talousvesi on täyttänyt koko vuoden sille asetetut laatuvaatimukset. Veden laatua valvoo Riihimäen seudun terveyskeskuksen kuntayhtymän terveystalvontaosasto, vesitutkimukset tekevät Vita-laboratoriot.

Jätevedet johdetaan kaikista taajamista siirtoviemäriä myöten Riihimäen jätevedenpuhdistamolle puhdistettavaksi.

Kaartjärven alueen jätevedet puhdistetaan omassa puhdistamossa, joka on täyttänyt kertomusvuonna sille ympäristöluvassa asetetut puhdistusvaatimukset.

Hulevesiä Lopen Vesilaitos ei käsittele, eikä rakenna hulevesiviemäröintejä. Hulevesiviemäröinnistä aiheutuvat kustannukset kirjataan kaavateiden rakentamiseen / kunnossapitoon. Vuoden 2020 aikana hulevesilinjastoja ei rakennettu.

Lopen Vesilaitoksen talous toteutui lähes talousarvion mukaisesti. Merkittävimmät poikkeamat vuoden 2019 talousarvioon olivat Riihimäelle johdetun jäteveden määrän sekä laatu-poikkeaman kasvu ja sähkön käytöstä aiheutuneet kustannukset.

Ilmatieteen laitoksen tilastojen mukaan vuoden 2020 keskilämpötila oli Suomessa ennätyksellisen korkea, noin 4,8 astetta ja sademäärät olivat monin paikoin poikkeuksellisen suuria eli ne toistuvat keskimäärin harvemmin kuin kerran 30 vuodessa. Vuoden sademäärä ei jäänyt juuri missään päin maata pitkän ajan keskiarvojen alapuolelle.

Vuotovesien määrää lisäsi erittäin sateinen ja lämmin vuosi, minkä johdosta sadevedet imeytyivät suoraan maaperään ja tätä kautta viemäriverkostoon. Vesilaitoksen tavoitteet saavutettiin. Kertomusvuonna sattui kolme merkittävää putkirikkoa kirkonkylässä (2) ja Läyliäisissä, mikä osaltaan juoksutuksen lisäksi selittää pumpatun ja laskutetun vesimäärän eroa. Lisäksi vuotokohdista vedet kulkeutuivat viemäriverkostoon.

Uutta vesi- ja viemäriverkostoa rakennettiin Äijämäentielle noin 300 metriä. Lisäksi jatkettiin Läyliäisten verkostoa noin 800 metriä. Kertomusvuonna kunnostettiin Läyliäisten taajamassa viemärikaivoja sekä purettiin vanha jätevedenpuhdistamo.

Uusi valvontaohjelma oli käytössä vuoden alussa.

Hallinto

Lopen Vesilaitos kuuluu teknisen lautakunnan alaisuuteen ja kirjanpito- ja palvelut tuottaa Sarastia Oy. Vesilaitoksesta johtumattomasta syystä vesilaskutuksessa oli ongelmia keväällä 2020, jolloin osa vesilaskuista oli lähetetty kahteen kertaan. Vesilaitoksen laskutus ja liittymissopimukset hoidetaan teknisessä toimistossa.

Henkilöstön koulutuksessa on hyödynnetty Vesilaitosyhdistyksen järjestämiä kursseja. Työntekijöitä Lopen Vesilaitoksella on tällä hetkellä kaksi henkilöä, lisäksi osa kiinteistö- ja teknisen johtajan sekä palvelusihteerin palkasta kirjautuu vesi- ja viemärlaitokselle työpanokseen perustuen.

Arvio merkittävimmistä riskeistä

Lopen Vesilaitoksen riskit voidaan jakaa toiminnallisiin, taloudellisiin sekä ympäristöön ja terveyteen liittyviin riskeihin. Talousveden saastuminen on toiminnallinen riski, mutta myös taloudellinen riski, koska siitä aiheutuvat korvaukset voivat olla merkittäviä. Tällaisessa tapauksessa riskinä on myös vedenjakeluun tarvittavan kaluston, säiliöiden, astioiden sekä riittävän talousvesimäärän toimittamiseen liittyvät asiat. Riskeihin on varauduttu mm. naapurikuntien vesilaitosten kanssa. Riskit on kartoitettu ja tunnistettu myös Vesihuollon varautumissuunnitelmassa, joka päivitettiin vuoden lopulla.

Taloudellinen riski voi olla myös vesihuoltoverkoston yllättävät korjaukset sekä putkiriikot. Lopen Vesilaitoksella on käytössä viikko- /viikonloppupäivystys.

Arvio tulevasta

Lopen Vesilaitoksen toiminta- ja laatuvarmuutta on parannettu UV-laitteistoilla kaikilla vedenottamoilla sekä vesitorneilla. Lisäksi kirkonkylän vedenottamon saneeraus on parantanut kirkonkylän alueen vedenjakelun toimintavarmuutta. Alueellista yhteistyötä jatketaan edelleen naapurikuntien kanssa. Vuoden 2020 aikana aloitettiin selvitys alueellisen vesilaitosyhtiön perustamisesta yhteistyössä Riihimäen ja Hausjärven kanssa.

Vuotovesien vähentäminen on tulevaisuuden suurimpia haasteita ja vaatii merkittävää panostusta linjastojen saneeraukseen. Nykyisellä henkilöstöllä ei haasteeseen pystytä vastaamaan. Pitkällä aikavälillä vuotovesien vähentäminen pienentää Riihimäelle johdettavan jäteveden määrää ja näin ollen vaikuttaa suoraan jätevesimaksuihin.

Sisäinen valvonta

Sisäinen valvonta on osa kunnan ja kuntakonsernin johtamis- ja hallintojärjestelmää. Valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskien hallintaa, toiminnan kehittämistä ja tuloksellisuuden arviointia.

Päivittäinen valvonta käsittää laskujen oikeellisuuden tarkastuksen sekä investointien käyttötalouden osalta. Talouden seuranta on päivittäistä ja siitä raportoidaan osavuosikatsauksen yhteydessä.

Käyttöveden laatua seurataan verkostonäytteiden avulla, tutkimusohjelman mukaisesti, yhteistyössä terveysvalvonnan kanssa. Laitostarkastukset sekä mittareiden luennat kuuluvat päivittäisiin tarkastuksiin vedenottamoilla.

Jäteveden pumppaamoiden toimintaa pystytään valvomaan keskitetysti.

TALOUSARVIO

Tavoitteiden toteutuminen

Vuoden 2020 tavoitteiksi vesi- ja viemärlaitokselle on asetettu seuraavat tavoitteet:

- Uuden kirkonkylän vedenottamo toimii moitteettomasti

Vuoden 2020 aikana ei laatupoikkeamia ollut ja vedenottamo on toiminut moitteettomasti.

- Uuden valvontatutkimusohjelman laatiminen yhteistyössä Riihimäen valvontaosaston kanssa

Uusi valvontatutkimusohjelma on käytössä.

Käyttötalouden toteutuminen

Lopen Vesilaitoksen toimintatuotot olivat 1 141 028 euroa. Toimintatuottojen toteutuma oli 105,0 % eli tuotot ylittyivät 54 483 euroa.

Toimintakulut sekä poistot ja arvonalentumiset olivat yhteensä 1 612 425 euroa. Toteuma oli 141,09 % eli kulut ylittyivät 469 571 euroa. Ylitys johtuu pääasiassa vuodelle 2020 tehdyistä suunnitelmapoistojen korjauksista 419 987 euroa. Muut kulut ylittyivät 49 584 euroa.

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT JA TUNNUSLUVUT

Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2020 1 000 €	2019 1 000 €
LIIEKVAIHTO	964	964
LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT	34	43
MATERIAALIT JA PALVELUT	-579	-527
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-190	-158
Ostot tilikauden aikana	-190	-158
Palvelujen ostot	-388	-369
HENKILÖSTÖKULUT	-120	-111
Palkat ja palkkiot	-97	-93
Henkilösivukulut	-23	-17
Eläkekulut	-20	-17
Muut henkilösivukulut	-3	-1
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-893	-378
Suunnitelman mukaiset poistot	-893	-378
Liiketoiminnan muut kulut	-21	-8
LIIEKEYLIJÄÄMÄ /-ALIJÄÄMÄ YHTEENSÄ	-471	60
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-22	-14
Muut rahoitustuotot	1	1
Kunnalle maksetut korkokulut	-23	-15
Muut rahoituskulut	0	0
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENN.SATUNN. ERIÄ YHTEENSÄ	-494	46
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-494	46
TASEYKSIKÖN TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Sijoitetun pääoman tuotto, %	-96,2	3
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto,	-10,7	0,8
Voitto-%	-16,1	-16,1

Sijoitetun pääoman tuotto kertoo taseyksikköön sijoitetun pääoman tuoton eli mittaa taseyksikön suhteellista kannattavuutta. Kunnan sijoittaman pääoman tuotto kuvaa Lopen Vesilaitoksen osalta käytännössä samaa, koska Lopen Vesilaitos on kunnan kokonaan omistama.

Voitto-% osoittaa, kuinka suuren prosentuaalisen osuuden taseyksikön yli-/alijäämä ennen varauksia ja veroja muodostaa liikevaihdosta. Jos prosenttiluku on negatiivinen, on taseyksikön toiminta ollut tappiollista.

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2020 1 000 €	2019 1 000 €
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Liikeliikettä/-alijäämä	-471	60
Poistot ja arvonalentumiset	893	378
Rahoitustuotot ja -kulut	-22	-14
	399	423
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-404	-823
	-404	-823
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-5	-400
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
LAINAKANNAN MUUTOKSET	0	0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta	23	530
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalle	-409	0
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET	0	0
Saamisten muutos muilta	-58	-50
Korottomien velkojen muutos muilta	448	-80
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	5	400
RAHAVAROJEN MUUTOS	0	0
RAHAVARAT	31.12.	0
	1.1.	0
Taseyksikön rahoituslaskelman tunnusluvut		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000€	993	716
Investointien tulorahoitus,%	-104,2	-53,2
Laskennallinen lainanhoitokate	0,8	0,8
Kassan riittävyys (pv)	0	0
Quick ratio	0,7	2,2
Current ratio	0,7	2,2

Suurimmat vesihuollon investoinnit olivat linjastojen rakentaminen kirkonkylässä sekä Läyliäisissä.

Investointien tulorahoitus osoittaa, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu varsinaisella tulorahoituksella, ilman mahdollisia satunnaisia tuloja. Kun tunnusluvun arvo on alle 100 %, on investointimenoja jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Lainanhoitokate kertoo taseyksikön tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisää lainaa, realisoimaan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Quick ratio eli maksuvalmiussuhde kertoo, miten hyvin lyhytaikaisesti sidotuilla varoilla pystytään kattamaan lyhytaikaiset velat. Jos tunnusluvun arvo on yli 1, on maksuvalmiussuhde hyvä, arvoilla 0,5–1 tyydyttävä ja alle 0,5 heikko.

Current ratio eli käyttöpääomasuhde kuvaa nopeakiertoisen omaisuuden ja nopeakiertoisten velkojen suhdetta. Tunnusluku sopii quick ratio -tunnuslukua paremmin eri toimialojen yritysten vertailuun. Tunnusluvun arvona yli 2 on hyvä, 1–2 tyydyttävä ja alle 1 heikko.

Tase ja sen tunnusluvut

	2020 1 000 €	2019 1 000 €		2020 1 000 €	2019 1 000 €
VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
Aineettomat hyödykkeet	1 195	1 278	Peruspääoma	196	196
Muut pitkävaikutteiset menot	1 195	1 278	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	835	789
	4 873	5 277	Tilikauden yli-/alijäämä	-494	46
Aineelliset hyödykkeet	56	56	OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	538	1 031
Maa- ja vesialueet	4 700	5 222	VIERAS PÄÄOMA		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	117	0	Pitkäaikainen	5 386	5 716
Ennakkomaksut ja keskeneräiset			Lainat	4 083	4 469
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	6 067	6 556	Muut velat/liittymismaksut	1 302	1 247
VAIHTUVAT VASTAAVAT			Lyhytaikainen	548	155
Saamiset	404	346	Saadut ennakot myyntisaamiset	3	
Lyhytaikaiset saamiset	404	346	Ostovelat	519	130
Myyntisaamiset	365	324	Muut velat/liittymismaksut	3	1
Muut saamiset	34	8	Siirtovelat	23	24
Siirtosaamiset	5	14	VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	5 934	5 871
RAHAT JA PANKKISAAMISET	0	0	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	6 471	6 902
	0	0			
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	404	346	Taseyksikön taseen tunnusluvut		
VASTAAVAA YHTEENSÄ	6 471	6 902	Omavaraisuusaste, %	8,3	14,9
			Suhteellinen velkaantuneisuus, %	520	542
			Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	341	835
			Lainakanta 31.12., 1000 €	5 389	5 716
			Lainat ja vuokravastuut	5 389	5 716
			Lainasaamiset 31.12., 1000 €	0	0

Taseyksikön taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat sen omavaraisuutta, kertynyttä yli-/alijäämää ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste mittaa taseyksikön vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä.

Suhteellisen velkaantuneisuuden tunnusluku kertoo, kuinka paljon taseyksikön käyttö-tuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet taseyksiköllä on selviytyä velan takaisinmaksusta tulo-rahoituksella.

Kertynyt yli-/alijäämä osoittaa, paljonko taseyksiköllä on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana tai paljonko sillä on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Taseyksikön lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

Toiminnan tunnusluvut

Vedenottamoilta pumpattu vesi / laskutettu vesi 2015–2020

Vedenottamo	2015 m ³	2016 m ³	2017 m ³	2018 m ³	2019 m ³	2020 m ³
Lopenkylä pumpattu	128 507	133 161	133 286	141 357	150 979	131 999
Launonen pumpattu	70 742	83 562	81 902	84 422	86 331	87 229
Läyliäinen pumpattu	53 484	69 957	54 092	54 830	57 505	57 891
Kaartjärvi pumpattu		7 298	7 049	7 584	7 168	4 998
Yhteensä pumpattu	252 733	293 978	276 329	288 193	301 983	282 117
Yhteensä laskutettu	188 029	183 337	191 691	190 368	201 426	211 572

Riihimäkeen pumpattu jätevesi / laskutettu jätevesi 2015–2020

	2015 m ³	2016 m ³	2017 m ³	2018 m ³	2019 m ³	2020 m ³
Pumpattu	378 632	379 512	399 087	356 812	380 502	426 383
Laskutettu jätevesi	172 588	171 421	179 863	178 926	183 543	193 161
Laskutettu sakokaivoliete	9 372	10 961	9 947	12 385	12 320	12 993

Vesihuollon hintataso

Lopen Vesilaitoksen taksat ovat Hausjärven Vesilaitoksen kanssa kutakuinkin samansuuruiset, mutta korkeammat kuin Riihimäen Veden taksat. Lopen kunnan alueella käyttömaksut ovat saman suuruiset, mutta perus- ja liittymismaksuissa on alueellisia eroja.

	Lopen Vesilaitos	Hausjärven Vesilaitos	Riihimäen Vesi
Käyttömaksu vesi	1,89	1,55	1,37
Käyttömaksu jätevesi	2,46	2,46	1,66
Perusmaksu vesi	30,00	toiminta- alueen mukaan	mittari koon mukaan
Perusmaksu jätevesi	40,00	toiminta- alueen mukaan	mittari koon mukaan

Tehokkuus

Kertomusvuonna verkostoon pumpatun ja laskutetun veden ero oli 70 590 m³, mikä selittyy kolmesta isohkosta vesivuodosta.

Investoinnit

Merkittävin vesihuollon investointi oli Läyliäisten vesi- ja viemäriverkoston jatkaminen. Lisäksi vesilaitos osallistui Riihimäen jätevedenpuhdistamon mädättämön saneeraus-kustannuksiin kapasiteettivarauksen mukaisesti.

Investointien toteutumaprosentti oli 103,7 %.

TASEYKSIKÖN TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

TULOSLASKELMA

Sijoitetun pääoman tuotto, %

$$= 100 * (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Kunnalle maksetut korkokulut} + \text{Muille maksetut korkokulut} + \text{Korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{Sijoitettu korollinen vieras pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset})$$

Tunnusluvun tase-erät lasketaan tilikauden alun ja lopun keskiarvona

Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %

$$= 100 * (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Kunnalle maksetut korkokulut} + \text{Korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{Lainat kunnalta} + \text{poistoero ja vapaaehtoiset varaukset})$$

Tunnusluvun tase-erät lasketaan tilikauden alun ja lopun keskiarvona

Voitto, %

$$= 100 * (\text{Yli-/alijäämä ennen varauksia} / \text{Liikevaihto})$$

RAHOITUSLASKELMA

Toiminnan ja investointien rahavirta 5 vuodelta, €

$$= \text{Tilinpäätös vuoden ja neljän edellisen vuoden Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen kertymä}$$

Investointien tulorahoitus %

$$= 100 * (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Poistot ja arvonalentumiset} - \text{Tuloverot}) / \text{Investointien omahankintameno (eli Investointimenot-Rahoitusosuudet)}$$

Lainanhoitokate

$$= (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Poistot ja arvonalentumiset} + \text{Korkokulut} - \text{Tuloverot}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$$

Kassasta maksut:

Tuloslaskelmasta:

$$= \text{Materiaalit ja palvelut} + \text{henkilöstökulut} + \text{liiketoiminnan muut kulut} - \text{valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys} - \text{valmistus omaan käyttöön} + \text{korkokulut} + \text{korvaus peruspääomasta} + \text{tuloverot} + \text{muut rahoituskulut}$$

Rahoituslaskelmasta

$$= \text{Investointimenot} + \text{antolainasaamisten lisäykset} + \text{pitkäaikaisten lainojen vähennykset}$$

Kassan riittävyys (pv):

$$- 365 \text{ pv} * \text{Rahavarat 31.12. (= rahoitusarvopaperit + rahat ja pankkisaamiset)} / \text{Kassasta maksut}$$

Quick ratio

$$- (\text{Rahat ja pankkisaamiset} + \text{Rahoitusarvopaperit} + \text{Lyhytaikaiset saamiset}) / (\text{Lyhytaikainen vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot})$$

$$- (\text{Vaihto-omaisuus} + \text{Lyhytaikaiset saamiset} + \text{Rahoitusarvopaperit} + \text{Rahat ja pankkisaamiset}) / (\text{Lyhytaikainen vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot})$$

TASE**Omavaraisuusaste, %**

- $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

- $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista

- $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot} + \text{Vuokravastuut}) / \text{Käyttötulot}$

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

- $\text{Edellisten kausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä}$

Lainakanta 31.12.

- $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Lainasaamiset 31.12.

- $\text{Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset}$

**LOPEN KUNTA
VESI- JA VIEMÄRILAITOS
TULOSLASKELMA**

	2020	2019
LIKEVAIHTO	1 107 298,14	1 040 115,51
LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT	33 730,06	43 140,96
MATERIAALIT JA PALVELUT	-578 712,85	-526 922,29
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-190 409,32	-157 901,56
Ostot tilikauden aikana	-190 409,32	-157 901,56
Palvelujen ostot	-388 303,53	-369 020,73
HENKILÖSTÖKULUT	-120 170,15	-110 892,02
Palkat ja palkkiot	-97 311,82	-93 478,74
Henkilösivukulut	-22 858,33	-17 413,28
Eläkekulut	-19 604,99	-16 712,70
Muut henkilösivukulut	-3 253,34	-700,58
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-892 736,85	-377 562,04
Suunnitelman mukaiset poistot	-892 736,85	-377 562,04
Liiketoiminnan muut kulut	-20 805,34	-7 813,03
LIIEKEYLIJÄÄMÄ /-ALIJÄÄMÄ YHTEENSÄ	-471 396,99	60 067,09
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-22 316,94	-14 347,81
Muut rahoitustuotot	879,4	852,29
Kunnalle maksetut korkokulut	-23 147,95	-15 186,54
Muut rahoituskulut	-48,39	-13,56
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENN.SATUNN. ERIÄ YHTEENSÄ	-493 713,93	45 719,28
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-493 713,93	45 719,28

LOPEN KUNTA
VESI- JA VIEMÄRILAITOS
RAHOITUSLASKELMA

	2020	2019
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Liikeliikettä/-alijäämä	-471 396,99	60 067,09
Poistot ja arvonalentumiset	892 736,85	377 562,04
Rahoitustuotot ja -kulut	-22 316,94	-14 347,81
	399 022,92	423 281,32
INVESTOINTIEN		
Investointimenot	-404 258,00	-823 175,39
	-404 258,00	-823 175,39
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-5 235,08	-399 894,07
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
LAINAKANNAN MUUTOKSET		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta	23 147,95	529 928,87
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunna	-408 688,12	
MUUT MAKSU		
Saamisten muutos muilta	-57 648,34	-50 485,85
Korottomien velkojen muutos muilta	448 423,59	-79 548,95
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	5 235,08	399 894,07
RAHAVAROJEN MUUTOS	0	0
RAHAVARAT		
31.12.	0	0
1.1.	0	0

LOPEN KUNTA
VESI- JA VIEMÄRILAITOS
TASE

	2020	2019		2020	2019
VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
Aineettomat hyödykkeet	1 194 578,12	1 278 429,80	Peruspääoma	196 413,20	196 413,20
Muut pitkävaikutteiset menot	1 194 578,12	1 278 429,80	Edellisten tilikausien yli/-alijäämä	834 855,74	789 136,46
Aineelliset hyödykkeet	4 872 582,58	5 277 209,75	Tilikauden yli/-alijäämä	-493 713,93	45 719,28
Maa- ja vesialueet	55 558,39	55 558,39			
Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 699 997,02	5 221 651,36	OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	537 555,01	1 031 268,94
Ennakkomaksut ja keskeneräiset	117 027,17	0			
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	6 067 160,70	6 555 639,55	VIERAS PÄÄOMA		
			Pitkäaikainen	5 385 593,97	5 715 842,86
VAIHTUVAT VASTAAVAT			Lainat kunnalta/kuntayhtymältä	4 083 176,28	4 468 716,45
Saamiset	404 008,12	346 359,78	Muut velat/liittymismaksut	1 302 417,69	1 247 126,41
Lyhytaikaiset saamiset	404 008,12	346 359,78	Lyhytaikainen	548 019,84	154 887,53
Myyntisaamiset	364 749,91	324 082,59	Saadut ennakot myyntisaamiset	3 019,02	
Muut saamiset	34 245,35	7 871,45	Ostovelat	519 004,55	129 635,13
Siirtosaamiset	5 012,86	14 405,74	Muut velat/liittymismaksut	2 501,16	1 354,71
			Siirtovelat	23 495,11	23 897,69
Rahat ja pankkisaamiset	0	0	VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	5 933 613,81	5 870 730,39
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	404 008,12	346 359,78	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	6 471 168,82	6 901 999,33
VASTAAVAA YHTEENSÄ	6 471 168,82	6 901 999,33			

LOPEN VESILAITOS

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenojen suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointien rahoitusosuuksilla vähennettynä. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskenta-perusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankintahintaan.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

Tilinpäätökseen ei sisälly edelliseen vuoteen kohdistuvia oikaisuja.

LOPEN VESILAITOS

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6) Toimintatuotot tehtäväalueittain

	2020	2019
Vesilaitos		
Liikevaihto	481 872,36	456 504,81
Liiketoiminnan muut tulot	5 314,38	5 311,44
Viemärlaitos		
Liikevaihto	653 841,46	621 440,22
Liiketoiminnan muut tulot		
Toimintatuotot yhteensä	1 141 028,20	1 083 256,47

11) Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Käyttöomaisuusryhmä	1.1.2013 alkaen	1.1.2020 alkaen
Hyväksytty valtuusto 9.11.2020 § 38		
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	Tasapoisto	Tasapoisto
Aineettomat oikeudet	5 - 20 vuotta	
ICT-ohjelmistojen lisenssit		5 vuotta
Muut aineettomat oikeudet		5-20 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	2 - 5 vuotta	
ICT-hankintoihin liittyvät muut kuin lisenssimenot		5 vuotta
Osallistuminen toisen yhteisön jätevedenpuhdistamon hankkeisiin		20 vuotta
Osallistuminen toisen yhteisön valokuituhankkeisiin		20 vuotta
Muut		2-10 vuotta
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
Rakennukset ja rakennelmat	Tasapoisto	Tasapoisto
Hallinto- ja laitosrakennukset, kiviset	30 - 40 vuotta	30 - 40 vuotta
Hallinto- ja laitosrakennukset, puiset	25 - 35 vuotta	25 - 35 vuotta
Koulurakennukset ja päiväkodit, kiviset	30 - 40 vuotta	30 - 40 vuotta
Koulurakennukset ja päiväkodit, puiset	25 - 35 vuotta	25 - 35 vuotta
Tehdas-, tuotanto- ja varastorakennukset	20 vuotta	20 vuotta
Liikuntahallit	25 - 35 vuotta	25 - 35 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset		
Urheilukenttien huoltorakennukset	20 vuotta	20 vuotta
Virkistysalueen mökit, saunamökit	30 vuotta	30 vuotta
Asuinrakennukset		
Kerros-, rivi- ja pientalot	30 - 50 vuotta	30 - 50 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet	Menojäännöspoisto	Menojäännöspoisto
Kadut ja tiet	20 %	20 %
Muut maa- ja vesirakenteet (urheilualueet, puistot, torit)	20 %	20 %
Vesi- ja viemäriverkostot	10 %	10 %
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet, muut putki- ja kaapeliverkot		20 %
Sähkö-, vesi- yms. laitojen laitoskoneet ja laitteet		15%
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	25 %	25 %
Siirtoviemäri-yhdysvesijohdot ja runkolinjat	Tasapoisto 40 vuotta	Tasapoisto 40 vuotta
Koneet ja kalusto	Tasapoisto	Tasapoisto
Kuljetusvälineet	5 vuotta	5 vuotta
Muut liikkuvat työkoneet	5 vuotta	5 vuotta
Muut koneet ja laitteet	10 vuotta	10 vuotta
Atk-laitteet	3 vuotta	3 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	3 vuotta	3 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat	Käytön mukainen	Käytön mukainen
Arvo- ja taide-esineet	-	Ei poistoaikaa
Pysyvien vastaavien sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	-	Ei poistoaikaa

Tasetta koskevat liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

19) Pysyvät vastaavat tase-eräkohtaisesti

Lopen vesilaitos	Aineettomat hyödykkeet		Aineelliset hyödykkeet				Pysyvät vastaavat yhteensä
	Muut pitkäaikaiset menot	Aineettomat hyödykkeet yhteensä	Maa- ja vesialueet	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Keskeneräiset hankinnat	Aineelliset hyödykkeet yhteensä	
Poistamaton hankintameno 1.1.	1 278 429,80	1 278 429,80	55 558,39	5 221 651,36	0,00	5 277 209,75	6 555 639,55
Lisäykset tilikauden aikana				287 230,83	117 027,17	404 258,00	404 258,00
Rahoitusosuudet tilikaudella							
Vähennykset tilikauden aikana							
Siirrot erien välillä							
Tilikauden poisto	-83 851,68	-83 851,68		-808 885,17		-808 885,17	-892 736,85
Arvonlennukset ja niiden palautukset							
Poistamaton hankintameno 31.12.	1 194 578,12	1 194 578,12	55 558,39	4 699 997,02	117 027,17	4 872 582,58	6 067 160,70
Arvonkorotukset							
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 194 578,12	1 194 578,12	55 558,39	4 699 997,02	117 027,17	4 872 582,58	6 067 160,70
Olennaiset lisäpoistot							
Erittely olennaisista lisäpoistoista							

Maa- ja vesialueet erittely

	2020	2019
Maa- ja vesialueet		
Kiinteistöjen liittymismaksut	55 558,39	55 558,39
Muut maa- ja vesialueet		
Maa- ja vesialueet yhteensä	55 558,39	55 558,39

23) Saamisten erittely

	2020		2019	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
<i>Saamiset tytäryhteisöiltä</i>				
Myyntisaamiset		23 322,14		12 061,06
Yhteensä	0,00	23 322,14	0,00	12 061,06
<i>Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä</i>				
Myyntisaamiset				
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä</i>				
Myyntisaamiset				2 279,00
Yhteensä	0,00	3 191,19	0,00	2 279,00
Saamiset yhteensä	0,00	26 513,33	0,00	14 340,06

24) Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	2020	2019
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Tulojäämät		
Muut tulojäämät	5 012,86	14 405,74
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	5 012,86	14 405,74

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25) Oman pääoman erittely

	2020	2019
Peruspääoma 1.1.	196 413,20	196 413,20
Lisäykset		
Vähennykset		
Peruspääoma 31.12.	196 413,20	196 413,20
Edell. tilikausien yli/alijäämä 1.1.	834 855,74	789 136,46
Edell. tilikausien yli/alijäämä 31.12.	834 855,74	789 136,46
Tilikauden yli/alijäämä	-493 713,93	45 719,28
Oma pääoma yhteensä 31.12.	537 555,01	1 031 268,94

30) Vieras pääoma

	2020		2019	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
<i>Velat kunnalle</i>				
Lainat kunnalta	4 083 176,28		4 468 716,45	
Yhteensä	4 083 176,28	0,00	4 468 716,45	0,00
<i>Velat tytäryhteisöille</i>				
Ostovelat				
Muut velat/ liittymismaksuvelat	10 284,52		10 284,52	
Yhteensä	10 284,52	0,00	10 284,52	0,00
<i>Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä</i>				
Ostovelat		845,00		975,00
Muut velat/ liittymismaksuvelat	6 792,24		6 792,24	
Yhteensä	6 792,24	845,00	6 792,24	975,00
<i>Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisyyksille</i>				
Ostovelat				17,36
Muut velat/ liittymismaksuvelat	16 387,67		16 287,67	
Yhteensä	16 387,67	0,00	16 287,67	17,36
Vieras pääoma yhteensä	33 464,43	845,00	33 364,43	992,36

32) Muiden velkojen erittely

	2020	2019
Muut velat		
Liittymismaksut	1 302 417,69	1 247 126,41
Muut velat		
Muut velat yhteensä	1 302 417,69	1 247 126,41

33) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	2020	2019
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jaksotukset	21 786,29	22 096,42
Muut menojäämät	2 111,40	1 801,27
Siirtovelat yhteensä	23 897,69	23 897,69

Henkilöstöä koskevat liitetiedot

42) Henkilöstön lukumäärä 31.12.	2020	2019
	2,9	2,9

Lopen vesilaitoksella on työskennellyt kaksi vesilaitoksen hoitajaa (100% ja 90 % henkilöiden palkoista). Työnjohto ja hallinto (10 % ja 20 % henkilöiden palkoista). Toimistohenkilöstö (40 % henkilöstön palkoista). Kiinteistöpäällikkö (30 %) henkilöstön palkoista.

43) Henkilöstökulut

	2020	2019
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	120 170,15	110 892,02
henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja eineellisiin hyödykkeisiin		
Henkilöstökulut yhteensä	120 170,15	110 892,02

LOPEN KUNTA
Yhdystie 5
12700 LOPPI

TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET

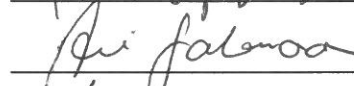
Lopella 29. maaliskuuta 2021

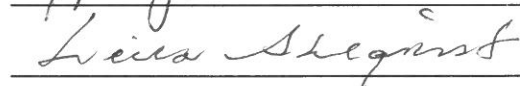
LOPEN KUNNANHALLITUS

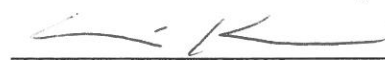

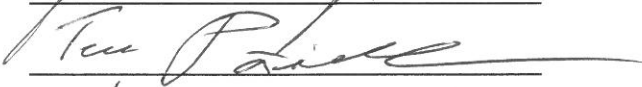

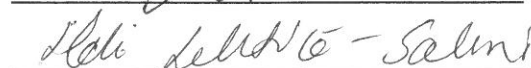

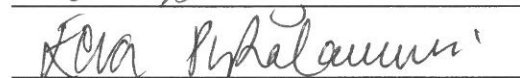

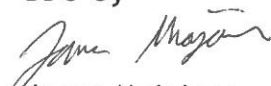
Mikko Salmela
kunnanjohtaja

TILINTARKASTAJAN TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

Loppi 19/05 2021

BDO Oy

Janne Majoinen
JHTT

LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITTEIDEN LAJEISTA

Käytetyt kirjanpitokirjat:

Päiväkirja	sähköinen
Pääkirja	sähköinen
Tasekirja	sidottu

Numerosarjan koodi	Nimi	Seuraava	Muoto
197ALK	197 Alkusaldot		197AS20##
197AKT	197 Aktivoinnit	42	AKT#####
197ALV	197 Alv-maksuajo	12	ALV#####
197HYV	197 Hyvitysten palautus	95	HYV#####
197KOM	197 Käyttöomaisuustapahtumat	457	KOM#####
197KPLO	197 ProConsona kp-liittymä	322	50#####
197KVS	197 Kirjanpidon konversio	39	KVS#####
197ManKu	197 Asiakkaan manuaaliset kohdistukset	5	31#####
197ManSu	197 Asiakkaan manuaaliset suoritukset	284	34#####
197MuisE	197 Muistiotositteet Excelistä	926	17#####
197MYL_10	197 Laskulaji 10	660	10#####
197MYL_11	197 Laskulaji 11	2 574	11#####
197MYL_12	197 Laskulaji 12	34	12#####
197MYL_13	197 Laskulaji 13	186	13#####
197MYL_20	197 Laskulaji 20	374	20#####
197MYL_22	197 Laskulaji 22	11	22#####
197MYL_31	197 Laskulaji 31	16	31#####
197MYL_32	197 Laskulaji 32	438	32#####
197MYL_41	197 Laskulaji 41	47	41#####
197MYL_43	197 Laskulaji 43	4	43#####
197MYL_44	197 Laskulaji 44	64	44#####
197MYL_45	197 Laskulaji 45	43	45#####
197MYL_46	197 Laskulaji 46	191	46#####
197MYL_54	197 Laskulaji 54	2 284	54#####
197MYL_57	197 Laskulaji 57	552	57#####
197MYL_62	197 Laskulaji 62	326	62#####
197MYL_67	197 Laskulaji 67	342	67#####
197MYL_75	197 Laskulaji 75	4	75#####
197OR	197 Ostolaskut Rondo	11 811	2#####
197OSM	197 Ostoreskontramaksut	492	21#####
197Palkka	197 Palkkatositteet	31	13#####
197Pankki	197 Pankkitositteet	839	120#####
197PerSu	197 Perintätoimiston suoritukset	614	32#####
197Viite	197 Asiakkaan viitemaksut	15 006	31#####
197XAKOM	197 Käyttöomaisuuden konversio	4	XAKOM###

Kirjanpitoaineisto säilytetään kirjanpitolain 2 luvun 10 §:n mukaisesti.

433 LOPEN KUNTA

TULOSLASKELMA 1-12 / 2020

Tili	Tilin nimi	1-12 /2020	1-12 / 2019
TOIMINTATUOTOT			
MYYNTITUOTOT			
30010	Vesi- ja jätevesimaksut	1 039 025,48	964 029,38
30018	Sisäiset vesi- ja jätevesimaksut	68 272,66	76 086,13
	Vesilaitostuotot	1 107 298,14	1 040 115,51
30670	Muut liiketoiminnan tuotot	15 651,18	13 124,69
	Muut liiketoiminnan tuotot	15 651,18	13 124,69
30870	Sotilasvammalain mukaiset korvaukset	55 000,00	141 052,34
30990	Muut korvaukset valtiolta	200 000,00	96 181,85
	Täyden korvauksen perusteella saadut korvaukset \	255 000,00	237 234,19
31000	Kotikuntakorvaukset	346 058,23	257 284,32
31010	Aikaisemman kotikunnan korvaukset	120 147,93	-2 335,00
31030	Muut yhteistoimintakorvaukset	13 250,00	0
	Korvaukset kunnilta ja kuntayhteisöiltä	479 456,16	254 949,32
31330	Oppisopimuskoulutuskorvaukset	7 160,00	0
31370	Ateriapalvelujen myyntitulot	321 536,51	0
31560	Metsänmyyntituotot	178 276,07	183 240,31
31638	Sisäiset varastolisät	5 274,87	6 599,80
31990	Muut myyntituotot	213 372,23	224 196,75
31998	Sisäiset myyntituotot, muut	3 053 856,06	3 247 069,59
	Muut suoritteiden myyntituotot	3 779 475,74	3 661 106,45
	Myyntituotot	5 636 881,22	5 206 530,16
MAKSUTUOTOT			
32520	Muut kodinhoitoapumaksut	125 049,22	370 490,76
32570	Hoitopäivämaksut	849 650,95	1 060 112,13
32610	Muut sosiaalitoimen maksut	364 830,15	290 582,33
	Sosiaalitoimen maksut	1 339 530,32	1 721 185,22
32701	Kurssimaksut	18 150,71	40 647,10
	Opetus- ja kulttuuritoimen maksut	18 150,71	40 647,10
32850	Rakennusvalvonta- ja tarkastusmaksut	94 549,25	92 638,99
32870	Muut yhdyskuntapalvelujen maksut	0	21 350,20
	Yhdyskuntapalveluiden maksut	94 549,25	113 989,19
32940	Pääsymaksut	10 803,64	0
32941	Osallistumismaksut	1 404,91	0
32970	Muut palvelumaksut	89 403,60	103 760,06
32977	Sisäiset Muut hallintokuntien sisäiset tuotot	0	76 200,55
	Muut palvelumaksut	101 612,15	179 960,61
	Maksutuotot	1 553 842,43	2 055 782,12

433 LOPEN KUNTA

TULOSLASKELMA 1-12 / 2020

Tili	Tilin nimi	1-12 /2020	1-12 / 2019
TUET JA AVUSTUKSET			
33000	Palkkatuki	114 378,30	114 787,89
33295	Valtionavustus	428 174,59	266 999,33
33300	Kelan korvaus työterveydenhuollosta	92 000,00	101 048,75
33330	Muut tuet ja avustukset valtiolta	85 629,32	10 000,00
33340	Muut tuet ja avustukset kunnilta	0	4 500,00
33370	Muut tuet ja avustukset muilta	9 500,00	2 500,00
Tuet ja avustukset		729 682,21	499 835,97
MUUT TOIMINTATUOTOT			
34000	Asuntojen vuokratulot	749 527,48	873 529,67
34200	Muiden rakennusten vuokrat	132 196,05	141 488,33
34300	Maa- ja vesialueiden vuokrat	33 364,68	37 574,87
34500	Koneiden ja laitteiden vuokrat	9 150,20	18 806,80
34600	Muut vuokratuotot	2 770,38	3 006,35
Vuokratuotot		927 008,79	1 074 406,02
35101	Maa- ja vesialueet (hankinta), luovutusvoitt	0	61 345,58
35103	Osakkeet ja osuudet (sijoitukset), luovutus	62 948,52	58 920,39
35106	Kuljetusvälineet, luovutusvoitto	8 900,00	0
35250	Perustoimeentulotuen takaisinperintä	142	0
35260	Tarveharkintaisen ja ennaltaehk. toimeentu	147	917,67
35300	Vakuutus- ja muut korvaukset	2 227,20	1 276,29
35320	Käyttöomaisuuden myynnit	0	0
35340	Rahoitusosuudet inv.menoihin	0	0
35349	Käyttöomaisuuden myynti, aktivointi	0	0
35370	Muut tuotot	99 768,26	85 981,73
35378	Sisäiset muut tuotot	0	-100
Muut tuotot		174 132,98	208 341,66
Muut toimintatuotot		1 101 141,77	1 282 747,68
TOIMINTATUOTOT		9 021 547,63	9 044 895,93
37000	Valmistus omaan käyttöön	42 396,00	28 013,50
Valmistus omaan käyttöön		42 396,00	28 013,50

433 LOPEN KUNTA

TULOSLASKELMA 1-12 / 2020

Tili	Tilin nimi	1-12 /2020	1-12 / 2019
TOIMINTAKULUT			
PALKAT JA PALKKIOT			
40000	Vakinaisten kk-palkat	-4 750 143,08	-4 929 128,26
40001	Vakinaisten työsuhteisten palkat	-6 877 072,46	-6 680 849,67
40020	Tilapäisten kk-palkat	-369 330,64	-203 349,63
40041	Sairauslomasijaiset	-210 467,65	-277 793,47
40050	Vuosiloma- ja muut sijaiset	-1 384 531,48	-1 447 962,80
40052	Muut sijaiset	-138 635,62	-14 618,23
40060	Vakin. tunti- ja urakkapalkat	-48 611,02	-89 844,35
40110	Tilap. tuntipalkat ja palkkiot	-48 552,61	0
40150	Työllistämispalkat	-235 991,84	-204 955,33
40250	Erilliskorvaukset	-1 197 004,58	-728 137,07
40400	Ltm-henkilöiden kokouspalkkiot	-99 785,00	-123 625,00
40410	Viranhaltijoiden kokouspalkkiot	-30 357,50	-30 907,50
40430	Vuosipalkkiot ja ans.menet.korv.	-9 730,51	-1 581,73
40450	Verolliset kustannusten korvaukset	-6 895,00	-11 088,99
40500	Asiantuntijapalkkiot ja luentokorvaukset	-6 830,00	0
40620	Puhelinetukorvaukset (meno)	-4 292,90	0
40630	Ravintoetukorvaukset (meno)	-102 409,80	-118 911,55
40690	Luontoisedut (tulo)	106 702,70	118 911,55
40700	Jaksotetut palkat ja palkkiot	-95 860,99	-237 912,83
Palkat ja palkkiot		-15 509 799,98	-14 981 754,86
Palkat ja palkkiot yhteensä		-15 509 799,98	-14 981 754,86
42900	Sairausvakuutuskorvaukset	196 543,66	237 510,46
42940	Tapaturmakorvaukset	29 638,58	8 512,03
42950	Muut Kansaneläkelaitoksen korvaukset	2 500,00	15 000,00
42960	Muut henkilöstömenojen korjauserät	4 202,98	1 803,65
Henkilöstömenojen korjauserät		232 885,22	262 826,14
PALKAT JA PALKKIOT		-15 276 914,76	-14 718 928,72
ELÄKEKULUT			
41000	KuEL palkkaperusteinen	-2 302 144,25	-2 245 070,62
41020	KuEL eläkemenerusteinen	-548 014,83	-526 939,98
41040	KuEL varhe-maksu	0	2 523,74
41120	VaEL-maksut	-320 617,83	-317 327,21
41700	Jaksotetut eläkekulut	-11 187,66	-42 209,08
Eläkekulut		-3 181 964,57	-3 129 023,15

433 LOPEN KUNTA

TULOSLASKELMA 1-12 / 2020

Tili	Tilin nimi	1-12 /2020	1-12 / 2019
MUUT HENKILÖSIVUKULUT			
42000	Kansaneläke- ja sairausvakuutusmaksut	-205 012,64	-111 771,14
42100	Työttömyysvakuutusmaksut	-220 334,74	-245 154,17
42200	Tapaturmavakuutusmaksut	-57 476,29	-54 923,11
42300	Muut sosiaalivakuutusmaksut	-5 477,39	-7 495,22
42700	Jaksotetut sosiaalivakuutusmaksut	-14 173,10	750,41
	Muut henkilösivukulut	-502 474,16	-418 593,23
	HENKILÖSIVUKULUT	-3 684 438,73	-3 547 616,38
	HENKILÖSTÖKULUT	-18 961 353,49	-18 266 545,10
PALVELUJEN OSTOT			
ASIAKASPALVELUJEN OSTOT			
43000	Asiakaspalvelujen ostot valtiolta	-3 000,00	0
43010	Asiakaspalvelujen ostot kunnilta	-219 941,28	-247 749,97
43020	Asiakaspalvelujen ostot kuntayhteisöiltä	-15 580 882,19	-15 052 452,24
43030	Asiakaspalvelujen ostot	-2 591 087,95	-2 988 783,54
43100	Asiakaspalvelujen ostot perhehoitajan palki	-238 782,76	-276 467,49
43150	As.palv. ostot kotikuntakorv. yhteisöiltä	-192 107,47	-596 754,45
	Asiakaspalvelujen ostot	-18 825 801,65	-19 162 207,69
MUIDEN PALVELUJEN OSTOT			
43405	Rahoitus- ja pankkipalvelut	-13 487,44	-9 068,70
43410	Asiantuntijapalvelut	-801 262,47	-731 534,81
43412	Käännös- ja tulkkaukspalvelut	-30 825,29	0
43420	Työvoiman vuokraus	-402 363,49	-417 898,62
43428	Sis. Henkilöstöpalvelujen ostot	0	-387,2
43440	Investointityöt, valm.om. käytt	0	0
43490	ICT-palvelut	-316 283,79	-495 361,10
43491	ICT-palvelut ohjelmistokustannukset	-43 132,16	0
43492	ICT-palvelut palvelinpalvelut	-12 563,02	0
43493	Ohjelmalienssit	-166 017,68	0
43500	Painatukset, ilmoitukset ja markkinointi	-1 483,60	0
43510	Painatukset ja kopiointi	-16 484,48	-28 693,52
43520	Ilmoitukset	-95 297,81	-55 097,53
43548	Sisäiset monistuspalvelut	0	-103,8
43610	Postimaksut	-33 598,90	-46 335,67
43620	Puhelinmaksut	-50 481,03	-70 011,82
43700	Vakuutukset	-90 347,18	-78 001,33
43810	Siivous- ja puhtaanapitoalvelut	-6 821,33	-16 012,03
43820	Pesulapalvelut	-32 717,83	-35 172,55

433 LOPEN KUNTA

TULOSLASKELMA 1-12 / 2020

Tili	Tilin nimi	1-12 /2020	1-12 / 2019
43830	Jätevesimaksut	-284 512,92	-260 618,08
43838	Sisäiset jätevesimaksut	-37 575,66	-42 044,76
43850	Jätehuoltomaksut	-59 140,43	-49 036,96
43910	Rakennusten rakentamis- ja kunn.pitopalv	-81 060,93	-98 488,83
43920	Alueiden rakentamis- ja kunnossapitopalv	-113 803,10	-136 774,64
43948	Sisäiset kiinteistöpalvelut	0	-543
44000	Koneiden, kaluston ja laitt. rak. ja kp	-97 298,24	-113 767,55
44010	Kuljetuskaluston kunnossapitopalvelut	-56,45	0
44102	Henkilöstön majoitus- ja ravitsemuspalvelut	-273,89	-1 218,78
44130	Majoituspalvelut	-2 635,83	-2 637,74
44140	Ravitsemispalvelut	-8 611,78	-17 407,47
44148	Sisäiset ravitsemispalvelut	-1 080 807,98	-1 205 086,35
44151	Henkilöstön matkustuspalvelut	-82 036,97	-108 279,39
44170	Kuljetuspalvelut	-163 021,43	-55 874,35
44210	Koulutuksen matkustuspalvelut	-1 595,28	-2 898,41
44230	Oppilaskuljetukset	-658 209,84	0
44240	Potilas- ja asiakaskuljetukset	-186 820,18	-1 057 363,69
44260	Perhehoitajien matkakorvaukset	-4 213,83	-8 121,29
44300	Sosiaali- ja terveystyöpalvelut	-195 110,45	-180 819,28
44350	Perhehoitajien kulukorvaus	-99 896,80	-110 471,69
44360	Tukihenkilöiden palkkiot	-28 478,45	0
44370	Tukihenkilöiden kulukorvaukset	-18 900,53	0
44380	Tukihenkilöiden matkakorvaukset	-4 275,06	0
44410	Koulutuspalvelut	-47 202,87	-56 611,68
44415	Koulutuspalvelut luottamusmiehet	-355,2	-1 250,00
44420	Kulttuuri- ja liikuntapalvelut	-23 985,52	-36 112,11
44468	Sisäiset koulutus- ja kulttuuripalvelut	0	-280
44490	Muistaminen ja lahjat palvelujen ostot	-953,82	0
44500	Osuus verotuskustannuksiin	-179 551,59	-173 133,43
44600	Muut yhteistoimintaosuudet	-1 184 891,57	-1 191 885,08
44700	Muut palvelut	-120 636,72	-106 322,79
44708	Sisäiset muut palvelut	-1 973 640,58	-2 113 761,35
44722	Kokouskustannukset	-55,7	0
44899	Aktivoidut palvelujen ostot	0	0
Muiden palvelujen ostot		-8 852 777,10	-9 114 487,38
Palvelujen ostot		-27 678 578,75	-28 276 695,07

433 LOPEN KUNTA

TULOSLASKELMA 1-12 / 2020

Tili	Tilin nimi	1-12 /2020	1-12 / 2019
AINEET TARVIKKEET JA TAVARAT			
OSTOT TILIKAUDEN AIKANA			
45000	Toimisto- ja koulutarvikkeet	-50 264,16	-43 606,67
45010	ICT-tarvikkeet	-10 250,71	0
45050	Oppikirjat	-99 245,50	0
45060	Leikkivälineet	-6 407,99	0
45070	Sähköinen oppimateriaali	-24 917,57	0
45110	Kirjallisuus	-34 594,74	-140 351,54
45120	Lehdet	-4 068,33	-4 025,05
45125	Kirjastoaineisto	-18 710,94	-21 756,17
45200	Elintarvikkeet	-349 874,31	-358 741,98
45400	Vaatteisto	-22 340,54	-20 163,92
45401	Kertakäyttövaatteisto	-23 200,17	0
45420	Lääkkeet	-2 522,80	-33 895,95
45430	Hoitotarvikkeet	-116 032,11	0
45440	Laboratoriotarvikkeet	-28,87	0
45500	Siivous- ja puhdistusaineet	-71 447,88	-73 857,09
45511	Potilaspuhtauteen käytettävät tarvikkeet	-10 042,23	0
45600	Poltto- ja voiteluaineet	-37 408,36	-42 910,92
45710	Lämmitys	-440 070,63	-481 306,44
45720	Sähkö	-588 561,55	-546 913,05
45730	Vesi	-2 049,09	-3 063,76
45738	Sisäiset vesimaksut	-30 104,50	-34 041,37
45760	Kemikaalit	-82,02	0
45800	Kalusto	-119 337,93	-66 810,84
45810	ICT, koneet ja laitteet	-14 545,35	0
45830	Pienkalusto	-69 572,67	-61 334,21
45900	Rakennusmateriaali	-10 154,90	-18 314,59
45920	Työaineet	-14 951,44	-17 853,17
45930	Kaluston korjausmateriaali	-458,14	0
45940	Auto- ja työkonetarvikkeet	-2 033,69	0
45950	Varaosat ja korjaustarvikkeet	-48 292,79	0
45970	Kuntoutus- ja terapiatarvikkeet	-519,47	0
46000	Muu materiaali	-191 282,75	-240 610,21
46008	Sisäiset muut aineet, tarvikkeet, tavarat	0	-2 549,44
46020	Merkkipäivälahjat	-35 544,29	0
46078	Sisäiset varastolisät	-5 274,87	-6 585,64
46499	Aktivoidut aineet ja tarvikkeet	0	0
Ostot tilikauden aikana		-2 454 193,29	-2 218 692,01
46750	Varaston inventaarioero	-507,48	0
Varaston lisäys/vähennys		-507,48	0
Aineet tarvikkeet ja tavarat		-2 454 700,77	-2 218 692,01

433 LOPEN KUNTA

TULOSLASKELMA 1-12 / 2020

Tili	Tilin nimi	1-12 /2020	1-12 / 2019
AVUSTUKSET			
AVUSTUKSET KOTITALOUKSILLE			
47000	Lasten kotihoidon tuki	-389 983,07	-364 951,27
47020	Lasten kotihoidon tuen kuntalisä	-106 306,00	0
47050	Yksityisen hoidon tuki	-26 801,02	-49 618,80
47070	Yksityisen hoidon tuen kuntalisä	-46 485,70	-86 571,05
47090	Joustava hoitoraha	-19 597,01	0
47100	Omaishoidon tuki	-315 595,40	-323 622,57
47220	Täydentävä toimeentulotuki	-20 487,00	-27 159,59
47230	Ennaltaehkäisevä toimeentulotuki	-8 558,18	-9 066,24
47340	Muut palvelusetelimenot	-186,4	-532,24
47470	Muut avustukset kotitalouksille	-296 370,13	-408 035,19
Avustukset kotitalouksille		-1 230 369,91	-1 269 556,95
AVUSTUKSET YHTEISÖILLE			
47500	Työmarkkinatuen kuntaosuus	-54 571,90	-30 641,27
47550	Muut avustukset yhteisöille	-175 646,88	-136 909,54
Avustukset yhteisöille		-230 218,78	-167 550,81
Avustukset		-1 460 588,69	-1 437 107,76
MUUT TOIMINTAKULUT			
VUOKRAKULUT			
48000	Maa- ja vesialueiden vuokrat	-687,61	-681,34
48200	Rakennusten ja huoneistojen vuokrat	-578 265,80	-736 106,29
48400	Koneiden ja laitteiden vuokrat	-31 489,72	-11 571,85
48420	Leasing-vuokrat	-89 053,18	-84 266,51
48600	Muut vuokrat ja vastikkeet	-1 293,88	-4 745,48
Vuokratkulut		-700 790,19	-837 371,47
MUUT KULUT			
49001	Välittömät verot	-3 168,92	-3 479,90
49020	Ajoneuvovero	-827,63	0
49040	Oman käytön alv	-15 367,66	0
49050	Luontaisetujen ALV	0	-12 021,67
49201	Maa- ja vesialueiden (hankinta), luovutusta	-9 045,01	-10 482,83
49210	Myyntisaamisten luottotappiot	-31 724,72	-24 641,12
49400	Jäsenmaksut	-8 726,25	-7 989,25
49470	Edustus ja yhteistoiminta	-89	0
49490	Muut kulut	-38 936,40	-80 260,14
49498	Sisäiset muut kulut	0	-473,16
49499	Aktivoidut muut kulut	0	0
Muut kulut		-107 885,59	-139 348,07
MUUT TOIMINTAKULUT		-808 675,78	-976 719,54
TOIMINTAKULUT		-51 363 897,48	-51 175 759,48

433 LOPEN KUNTA

TULOSLASKELMA 1-12 / 2020

Tili	Tilin nimi	1-12 /2020	1-12 / 2019
TOIMINTAKATE		-42 299 953,85	-42 102 850,05
VEROTULOT			
50000	Kunnan tulovero	26 358 098,67	25 620 478,50
Kunnan tulovero		26 358 098,67	25 620 478,50
51000	Kiinteistövero	1 889 252,24	2 106 575,82
Kiinteistövero		1 889 252,24	2 106 575,82
52000	Osuus yhteisöveron tuotosta	1 741 734,05	1 478 590,60
Osuus yhteisöveron tuotosta		1 741 734,05	1 478 590,60
VEROTULOT		29 989 084,96	29 205 644,92
VALTIONOSUUDET			
55000	Peruspalveluiden valtionosuudet	11 249 234,00	12 425 822,00
55020	Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasan	4 359 601,00	4 423 380,00
Yleinen valtionosuus		15 608 835,00	16 849 202,00
57000	Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet	-843 794,00	-725 789,00
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus		-843 794,00	-725 789,00
58900	Verotulomenetysten kompensatio	3 970 880,00	0
Muut valtionosuudet		3 970 880,00	0
VALTIONOSUUDET		18 735 921,00	16 123 413,00
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT			
KORKOTUOTOT			
60000	Korkotuotot antolainoista	7 854,18	7 929,99
60120	Muun taseyksikön korkotuotot kunnalta	23 147,95	15 186,54
60400	Muut korkotuotot	9 419,75	3 049,57
Korkotuotot		40 421,88	26 166,10
MUUT RAHOITUSTUOTOT			
61000	Osinkotuotot ja osuuspääomien korot	4 563,02	5 036,47
61260	Verotilitysten korot ja korotukset	88,88	0
61300	Viivästyskorkotulot	3 491,26	5 749,82
61700	Muut rahoitustuotot	2 026,24	0
Muut rahoitustuotot		10 169,40	10 786,29
KORKOKULUT			
62100	Korkokulut lainoista	-228 899,43	-289 223,15
62110	Korkokulut kassalainoista ulkopuolisilta	0	-87,5
62370	Muun taseyksikön korkokulut lainoista kunn	-23 147,95	-15 186,54
62500	Muut korkokulut	0	-3 771,33
62700	Korkojohdannaisten korkokulut ja -tuotot (l	-48 713,04	0
Korkokulut		-300 760,42	-308 268,52

433 LOPEN KUNTA

TULOSLASKELMA 1-12 / 2020

Tili	Tilin nimi	1-12 /2020	1-12 / 2019
MUUT RAHOITUSKULUT			
63150	Verotilitysten korot	-1,62	0
63200	Viivästyskorot ja korotukset	-6 810,56	-372,15
63600	Arvon alentumiset vaihtuvien vastaavien rah	-6	0
63800	Muut rahoituskulut	-1 004,00	-2 004,82
Muut rahoituskulut		-7 822,18	-2 376,97
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT		-257 991,32	-273 693,10
VUOSIKATE		6 167 060,79	2 952 514,77
POISTOT JA ARVONALENTUMISET			
71000	Poistot aineettomista oikeuksista	-15 051,48	0
71100	Poistot tietokoneohjelmista	0	-19 285,91
71200	Poistot muista pitkävaikutteisista menoista	-106 160,88	-83 843,75
71300	Poistot rakennuksista	-1 820 659,50	-873 480,99
71400	Poistot kiinteistä rakenteista ja laitteista	-1 955 753,74	-925 346,91
71500	Poistot koneista ja kalustoista	-143 612,16	-198 098,47
Suunnitelman mukaiset poistot		-4 041 237,76	-2 100 056,03
72380	Arvon alentumiset aineelliset ennakkomaksu	-1 496,54	0
Arvon alentumiset		-1 496,54	0
Poistot ja arvonalentumiset		-4 042 734,30	-2 100 056,03
SATUNNAISET ERÄT			
TILIKAUDEN TULOS		2 124 326,49	852 458,74
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)		2 124 326,49	852 458,74

Lopen kunta

HENKILÖSTÖRAPORTTI 2020

Käsittely:

Yhteistyötoimikunta 26.4.2021 (§ 7)

Kunnanhallitus 26.4.2021 (§ 76)

Valtuusto 31.5.2021 (§ 17)

SISÄLTÖ

Johdanto	1
Henkilöstömäärä ja henkilötyövuodet	2
Henkilöstön sukupuoli- ja ikärakenne sekä vaihtuvuus	4
Henkilöstön poissaolot eri syiden perusteella	7
Henkilöstön työkyky	9
Henkilöstökulut	14
Työolot ja työyhteisön kehittäminen	16

Johdanto

Henkilöstöraportin 2020 tietosisältö noudattelee KT Kuntatyönantajien ja kunta-alan pääsopijajärjestöjen keväällä 2013 neuvottelemaa suositusta henkilöstöraportoinnin kehittämiseksi. 'Henkilöstövoimavarojen arviointi – suositus henkilöstöraportoinnin kehittämiseen' antaa pohjan ja yhteneväisen rakenteen kunnan oman raportoinnin kehittämiseksi ja sillä edesautetaan strategista henkilöstöjohtamista sekä henkilöstön ja työyhteisöjen jatkuvaa kehittämistä. Yhdenmukaiset ja yhteismitalliset tiedot helpottavat henkilöstövoimavarojen arviointia ja suunnittelua kuntarakenteiden uudistamisessa ja kuntien yhteistyössä. Henkilöstöä kuvaavia tunnuslukuja voidaan käyttää myös kuntien välisessä vertailussa.

Henkilöstöraportissa kuvataan henkilöstön määrälliset ja laadulliset tunnusluvut, kehittämistoimenpiteet ja näiden vaikutukset henkilöstöön, toimintaan ja talouteen. Raportin tiedot ilmoitetaan vuosittain 31.12. poikkileikkaustilanteen mukaan tai koko kalenterivuodelta.

Henkilöstöraportissa käytetty tilastoaineisto on koottu pääasiassa Lopen kunnassa käytössä olevasta palkka- ja henkilöstöhallinnon Populus-tietojärjestelmästä, joka otettiin käyttöön samassa yhteydessä, kun palkka- ja taloushallinnon tehtävät ulkoistettiin RHL-Data Oy:lle 1.1.2017 lukien. Vuoden 2017 alusta lukien käyttöön otetun tietojärjestelmän vuoksi kaikki raportissa esitetyt tunnusluvut eivät ole täysin vertailtavissa aiempien vuosien tunnuslukuihin.

Vuotta 2020 koskevat tiedot ja tunnusluvut on tuotettu tätä nykyä Sarastian kautta tarjolla olevasta Populus-järjestelmästä 16.4.2021 tilanteen mukaisina. Lisäksi tietoja on saatu mm. taloushallinnon järjestelmistä, tapaturmavakuutusyhtiön tilastoista ja työterveyshuollon raporteista.

Henkilöstöraportin on koonnut henkilöstöpäällikkö Katja Väistö.

Henkilöstömäärä ja henkilötyövuodet

Henkilöstömäärä

Taulukko 1:

Kunnan palveluksessa 31.12.2020 olleen henkilöstön määrä:

	Miehet	Naiset	Yhteensä	Muutos ed. vuodesta
Vakinaiset	46	316	362	+ 7
Määräaikaiset	11	65	76	- 8
Työllistetyt	3	11	14	+ 4
Yhteensä	60	392	452	+ 19
Lyhytaikaiset sijaiset		6		
Yhteensä	60	398		

Henkilöstöraportissa henkilöstömäärän tunnus- ja vertailulukuna käytetään yllä olevassa taulukossa esitettyä yhteissummaa 452, joka sisältää vakinaisen ja määräaikaisen henkilöstön sekä työllistetyt työntekijät.

Taulukko 2:

Kunnan henkilöstö 31.12.2020 henkilöstöryhmittäin ja toimialoittain:

Hallintokunta	Vakinaiset		Määräaikaiset		Yhteensä	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Kunnanhallitus	10	14	4	12	14	26
Ympäristö- ja rakennuslautakunta	5	3	2	3	7	6
Perusturvalautakunta	97	99	24	30	121	129
Sivistyslautakunta	184	187	38	35	222	222
Tekninen lautakunta	59	59	10	10	69	69
Yhteensä	355	362	78	90	433	452

Vakanssien määrässä ovat mukana myös työllistetyt ja oppisopimuskoulutuksessa olevat. Luvuissa eivät ole mukana 31.12.2020 kunnan palveluksessa olleet lyhytaikaiset sijaiset.

Kunnanhallituksen henkilömäärissä on uutena toimintona kunnan ICT-palveluiden henkilöstö (3 henkilöä) sekä osa kunnan palveluksessa 31.12.2020 olleista palkkatuki-työllistetyistä.

Määräaikaisissa palvelussuhteissa olevien määräaikaisuuden perusteena on pääsääntöisesti erilaisten lakisääteisten vapaiden (perhevapaa, opintovapaa, vuorotteluvapaa, sairausloma) sijaisuudet sekä avoimen viran hoito niissä tilanteissa, joissa virkaa ei ole saatu täytettyä vakinaisesti pätevällä viranhaltijalla.

Henkilötyövuodet

Taulukko 3:

Kunnan henkilöstön ajalla 1.1.–31.12.2020 tekemä työ henkilötyövuosina:

Henkilötyövuodet palvelussuhteessa	Miehet	Naiset	Yhteensä	Muutos-% edellisestä vuodesta
2013	46,45	322,13	368,58	ei vertailutietoa
2014	51,08	338,04	389,12	5,57
2015	55,85	333,82	389,67	0,14
2016	59,63	336,66	396,29	1,70
2017	58,33	359,75	418,08	5,57
2018	56,03	348,48	404,51	- 3,27
2019	58,35	332,99	391,34	- 3,26
2020	54,94	343,09	398,03	+ 1,71

Taulukko sisältää kaikki kalenterivuoden aikana tehdyt työrupeamat palvelussuhteen voimassaolon perusteella. Palkattomat poissaolot on vähennetty.

Henkilöstön sukupuoli- ja ikärakenne sekä vaihtuvuus

Sukupuolirakenne

Taulukko 4:

Kunnan henkilöstön jakautuminen 31.12.2020 toimialoittain:

Toimiala	Miehet	Naiset
Kunnanhallitus	7	19
Ympäristö- ja rakennuslautakunta	1	5
Perusturvalautakunta	7	122
Sivistyslautakunta	23	199
Tekninen lautakunta	22	47
Yhteensä	60	392

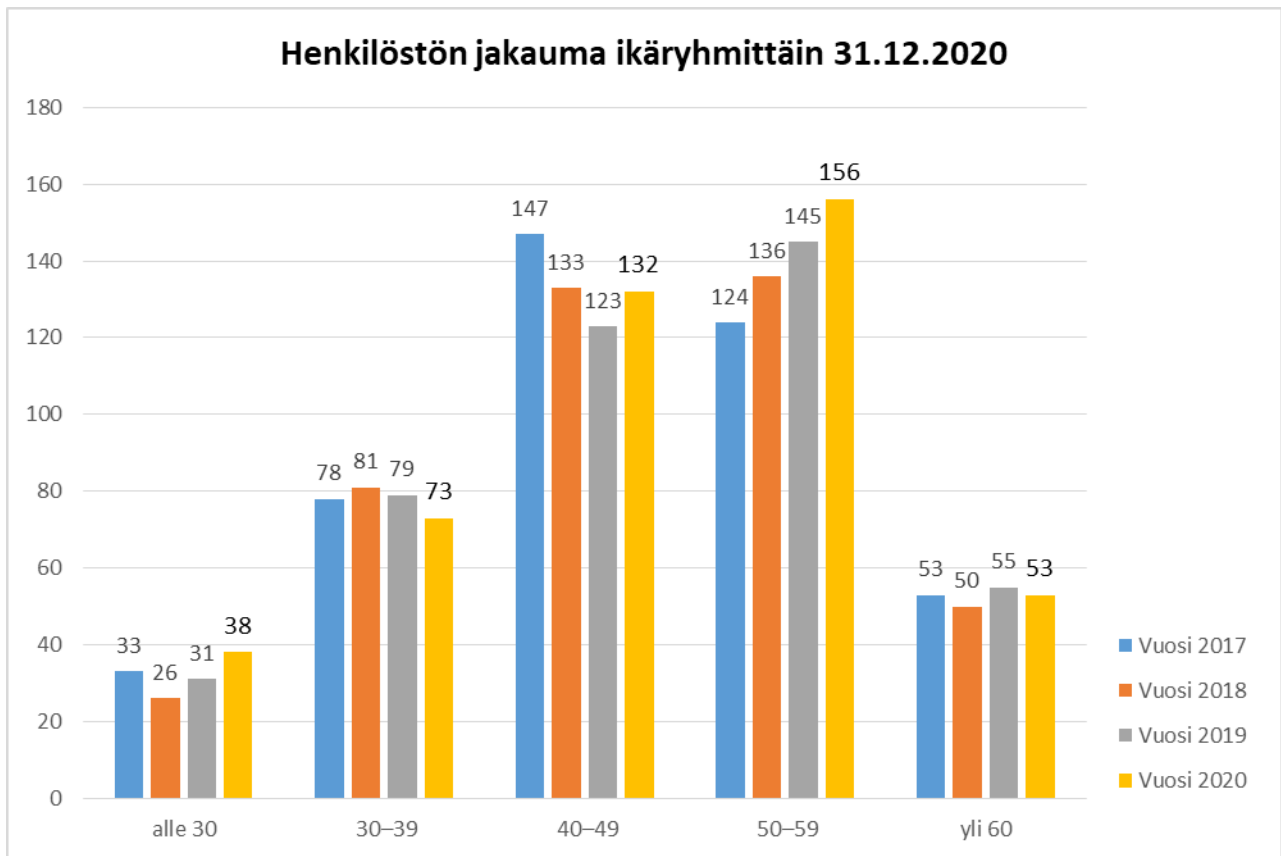
Henkilöstön ikäjakauma ja keski-ikä

Taulukko 5:

Kunnan henkilöstön ikäjakauma 31.12.2020:

Ikä	Lukumäärä	%-osuus
alle 30	38	8,41
30–39	73	16,15
40–49	132	29,20
50–59	156	34,51
yli 60	53	11,73
Yhteensä	452	100,0
Keski-ikä		46,9 vuotta
		(2019: 46,8)
		(2018: 46,5)
		(2017: 46,5)
		(2016: 46,8)

Miesten keski-ikä on 47,2 vuotta (2019: 46,8) ja naisten 46,8 vuotta (2019: 46,8).

Henkilöstön vaihtuvuus

Taulukko 6:

Vakinaisen henkilöstön vaihtuvuus toimialoittain:

Toimielin	Aloittaneet			Lopettaneet		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
Kunnanhallitus	1	–	5	4	1	1
Ympäristö- ja rakennuslautakunta	–	1	1	1	1	3
Perusturvalautakunta	9	26	19	19	21	15
Sivistyslautakunta	19	10	10	20	15	10
Tekninen lautakunta	8	7	3	13	3	3
Koko kunta	37	44	38	57	41	32

Vuoden 2020 aikana kunnan vakinaisesta henkilöstöstä eläkkeelle siirtyi 5 henkilöä (2019: 4, 2018: 15, 2017: 13, 2016: 13). Eläkkeelle siirtyneen henkilöstön keski-ikä oli 64 vuotta (2019: 65, 2018: 62 vuotta, 2017: 64 vuotta). Kunnan henkilöstöstä on arviolta kolmasosa eläköitymässä seuraavan kymmenen vuoden aikana.

Kunnan toiminnan kannalta merkittävä ja jatkuvasti korostuva riski on ammattitaitoisen ja pätevän henkilöstön rekrytointi. Kunnalla on ollut tietyissä henkilöstöryhmissä erityisesti sosiaaalialalla rekrytointivaikeuksia. Kesäkaudella 2020 kokeiltiin ensimmäistä kertaa laaja-alaisemmin rekrytointilisän (300 €/kk) käyttöä. Rekrytointilisällä houkuteltiin hakijoita kotihoidon tehtäviin, joihin on ollut erityisen haastavaa saada sijaisresursseja.

Vuoden 2020 aikana Lopen kunta julkaisi KuntaRekry-ohjelmassa 86 rekrytointia / 102 työpaikkaa (2019: 101 / 116). Työsopimussuhteisia tehtäviä oli avoinna 66 (2019: 62) ja virkasuhteisia tehtäviä 36 (2019: 54). Vakinaiseen palvelussuhteeseen rekrytoitiin 47 henkilöä (2019: 46) ja määräaikaiseen palvelussuhteeseen 56 (2019: 70).

Henkilöstön poissaolot eri syiden perusteella

Taulukko 7:

Kunnan henkilöstön poissaolot (työnteon keskeytykset) eri syiden perusteella vuosina 2014–2016. Poissaolot on koottu työpäivien mukaisesti:

Keskeytyksen syy	2014	2015	2016
Vuorotteluvapaa	365	23	586
Kuntoutus	37	110	175
Kuntoutustuki	522	174	146
Sairausloma (sis. työtapaturmat)	4 491	5 142	5 379
Palkaton virka/työvapaa	1 275	1 194	1 371
Opintovapaa	813	777	1 201
Aktiivivapaa	1 480	1 403	1 410
Perhevapaat	5 289	4 673	3 556
Julkinen tehtävä	31	21	10
Lomautus	–	–	–
Toisen viran/toimen hoito	912	386	172
Yhteensä	15 215	13 903	14 006
Poissaolopäivät/työntekijä	34	32	33

Vuoden 2017 alusta lukien poissaolojen seurannassa otettiin käyttöön alla oleva poissaolosyiden mukainen ryhmittely, jossa poissaolot on kirjattu kalenteripäivien mukaan:

Keskeytyksen syy	2017	2018	2019	2020
Sairausloma *)	6 658	8 014	7 787	7 920
Perhevapaat	3 527	3 939	5 106	5 502
Opintovapaa	2 372	2 436	2 021	2 168
Vuorotteluvapaa	119	280	284	452
Koulutus	1 092	971	992	883
Kuntoutus	149	65	96	9
Kuntoutustuki	457	1 173	749	519
Muut **)	3 119	4 395	4 726	4 483
Yhteensä	17 493	21 273	21 761	21 936
Poissaolopäivät/työntekijä	40,2	49,94	50,26	48,53

*) Sisältää tavanomaisten sairauspoissaolojen lisäksi tapaturma- ja ammattitaudit.

**) Sisältää mm. palkattomat virka- ja työvapaat.

Mikäli poissaolojen määrä vuonna 2020 laskettaisiin aiempaan tapaan työpäivinä, koko henkilöstön poissaolopäivien määrä olisi yhteensä 15.872 työpäivää (2019: 15.598 / 2018: 15.256 / 2017: 12.539 työpäivää) ja yhtä työntekijää kohden poissaolopäiviä kertyisi 35,1 (2019: 36,02 / 2018: 29,4 / 2017: 28,8).

Vuosilomat eivät sisälly näihin poissaolotietoihin. Vakinaisen henkilöstön vuosilomapäivien määrä on palvelusajasta riippuen pääsääntöisesti 28–38 päivää.

Läheskään kaikkien poissaolojen ajaksi työnantaja ei palkkaa sijaista. Erityisesti lyhytaikaiset poissaolot rasittavat työssä olevaa henkilöstöä: he tekevät poissaolon aikana myös osan poissaolevan työtehtävistä omien tehtäviensä ohella.

Sairauspoissaoloja eritellään tarkemmin jäljempänä.

Henkilöstön työkyky

Kunnan henkilöstön työterveyspalvelujen tuottajana jatkoi edellisenä vuonna työterveys-huollon palveluntarjoajaksi valittu Pihlajalinna Työterveys Oy (jäljempänä Pihlajalinna). Työterveyshuolto sisälsi ennaltaehkäisevän työn lisäksi myös työnantajalle vapaaehtoisia sairaanhoidollisia palveluja.

Taulukko 8:

Työterveyspalvelujen käyttö: Vastaanottotoiminta, käyntiä/tuntia:

Sisältää sekä lakisääteiset että sairaanhoidon yksilökäynnit.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Käynti työterveyshoitajalla	332	400	353	490	381	366
Käynti työterveyslääkärillä	1 039	1 073	1 093	1 061	1 086	1 105
Käynti erikoislääkärillä	14	15	20	23	16	22
Käynti psykologilla	59	85	71	53	60	72
Käynti työfysioterapeutilla	-	107	215	206	181	94
Käynti sosiaalialan asiantuntijalla	-	-	23	35	-	2
Laboratoriokäyntejä	1 915	1 719	1 832	2 096	1 052	965
Kuvantaminen	122	102	73	86	71	51

Työterveyshuollon palvelut jakaantuvat lakisääteiseen ennaltaehkäisevään työterveys-huoltoon, josta työnantajalla on oikeus 60 %:n KELA-korvaukseen kuluista tiettyyn työntekijäkohtaiseen kattosummaan asti. Työnantajalle vapaaehtoisesta sairaanhoito-palvelusta KELA-korvaus on 50 %, mutta kuitenkin enintään 40 % työterveyspalvelujen korvattavasta yhteismäärästä.

Vuonna 2020 työterveyshuollon bruttokustannukset (ennen Kelalta saatavaa korvausta) olivat 188.620 euroa (2019: 170.971 euroa, 2018: 264.976 euroa, 2017: 240.514 euroa). Tästä ennaltaehkäisevän työterveyshuollon osuus oli 71.825 euroa ja sairaanhoidon osuus 115.050 euroa.

Lakisääteiseen ennaltaehkäisevään työterveyshuoltoon kuuluvat muun muassa työhön-sijoitustarkastukset ja lakisääteiset terveystarkastukset sekä työyksikkökohtaiset työpaikkaselvitykset. Ennaltaehkäisevän toiminnan osuutta pyritään edelleen lisäämään jatkossakin, bruttokustannuksia kuitenkin kasvattamatta. Työterveyshuollon järjes-tämä sairaanhoito on ns. työterveyspainotteista sairaanhoitoa eli työ ja työolosuhteet otetaan huomioon myös sairausvastaanotolla asioitaessa.

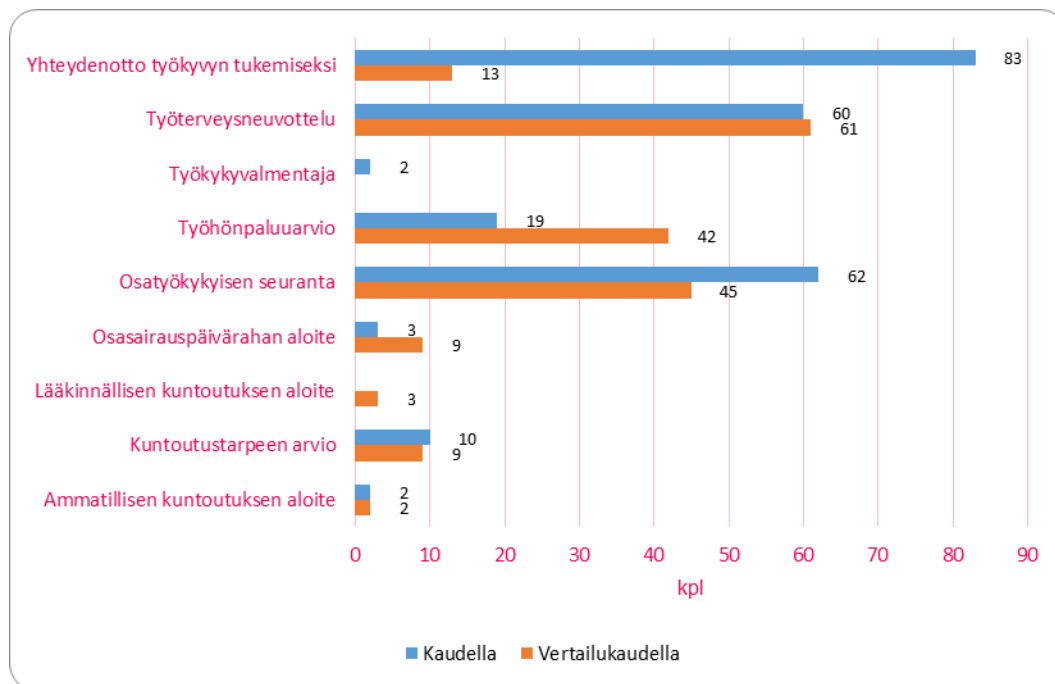
Työterveyshuollon kustannukset nousivat edelliseen vuoteen verrattuna. Syynä kustannusten nousuun ovat ennakoimattomat koronapandemiaan liittyneet kustannukset (18.350 euroa), jotka aiheutuivat mm. henkilöstön koronatestauksesta sekä niihin liittyneistä lääkäripalveluista kunkin asiakkaan tilanteen arvioimiseksi ja mahdollisen lähetteen antamiseksi koronatestiä varten.

Taulukko 9:**Yhteenveto työterveyshuollon toiminnasta:**

		2018	2019	2020
Työpaikkaselvitykset	Työterveyslääkäri	2 h	16,5 h	6,5 h
	Työterveyshoitaja	141,5 h	40,5 h	7,5 h
	Työfysioterapeutti	65 h	7,5 h	2,0 h
	Työpsykologi	12,5 h	0,5 h	- h
Tietojen antaminen neuvonta ja ohjaus	Työterveyslääkäri	28 h/103 kpl*	45,5 h/16 kpl*	38 h/63 kpl*
	Työterveyshoitaja	35,5 h/97 kpl*	67 h/69 kpl*	45 h / 165 kpl*
	Työfysioterapeutti	7,5 h/159 kpl*	112 kpl	89 kpl
	Työpsykologi	36 kpl	1,5 h/58 kpl*	72 kpl
	Sosiaalialan asiantuntija	35 kpl	2 kpl	-

* tunnit tarkoittavat ryhmän ohjaukseen ja neuvontaan käytettyä aikaa ja kappalemäärät yksilön ohjaus- ja neuvontakäyntien määrää.

Terveystarkastukset	Työterveyslääkäri	151 kpl	165 kpl	161 kpl
	Työterveyshoitaja	141 kpl	94 kpl	85 kpl
	Työfysioterapeutti	47 kpl	4 kpl	4 kpl
	Työpsykologi	17 kpl	1 kpl	- kpl
	Erikoislääkäri	11 kpl	- kpl	6 kpl
Sairauskäynnit/ Sairaanhoido	Työterveyslääkäri	807 kpl	884 kpl	875 kpl
	Työterveyshoitaja	252 kpl	139 kpl	102 kpl
	Erikoislääkäri	12 kpl	16 kpl	16 kpl

Pihlajalinnan kanssa vuonna 2020 toteutetut työntekijän työkyvyn tukemiseen ja ylläpitoon suunnatut tukitoimenpiteet (merkitty sinisellä värillä), jotka ovat osa ennaltaehkäisevän työterveyshuollon kokonaisuutta.

Taulukko 10:

Sairauspoissaolojen määrä (* kalenteripäivinä toimialoitain:

	2017	2018	2019	2020	Poissaolo% 2019	Poissaolo% 2020
Kunnanhallitus	237	92	113	319	4,55	4,59
Ympäristö- ja rakennuslautakunta	173	145	123	255	4,57	12,26
Perusturvalautakunta	2 730	3 476	3 042	2278	7,54	5,65
Sivistyslautakunta	2 730	3 247	2 730	3339	8,60	5,19
Tekninen lautakunta	568	833	1 599	1464	6,41	5,91
Yhteensä	6 438	7 793	7 607	7 655		
Kalenteripäivät/hlö	14,8	18,3	17,6	16,9		

(* Luku ei sisällä työtapaturmista johtuvia sairauspoissaolopäiviä, joita oli 265 päivää (2019: 180, 2018: 221 pv, 2017: 220 pv).

Taulukossa esitetty toimialakohtainen poissaoloprosentti on laskettu suhteuttamalla kunkin toimialan työstäpoissaolopäivät ko. henkilöstön työpäivien kokonaismäärään.

Vuonna 2020 sairauspoissaolopäiviä oli henkilötyövuotta kohden laskettuna 19,9 kalenteripäivää/henkilötyövuosi (2019: 19,4 pv/htv / 2018: 19,3 pv/htv / 2017: 15,4 pv/htv / 2016: 17,1 pv/htv).

Vuonna 2019 kunta-alalla sairauspoissaolojen keskimääräinen määrä oli 16,5 kalenteripäivää/henkilötyövuosi (2018: 17 pv/htv, 2017: 16,7 pv/htv).
(Lähde: Kunta10-tutkimus; Työterveyslaitos).

Taulukko 11:

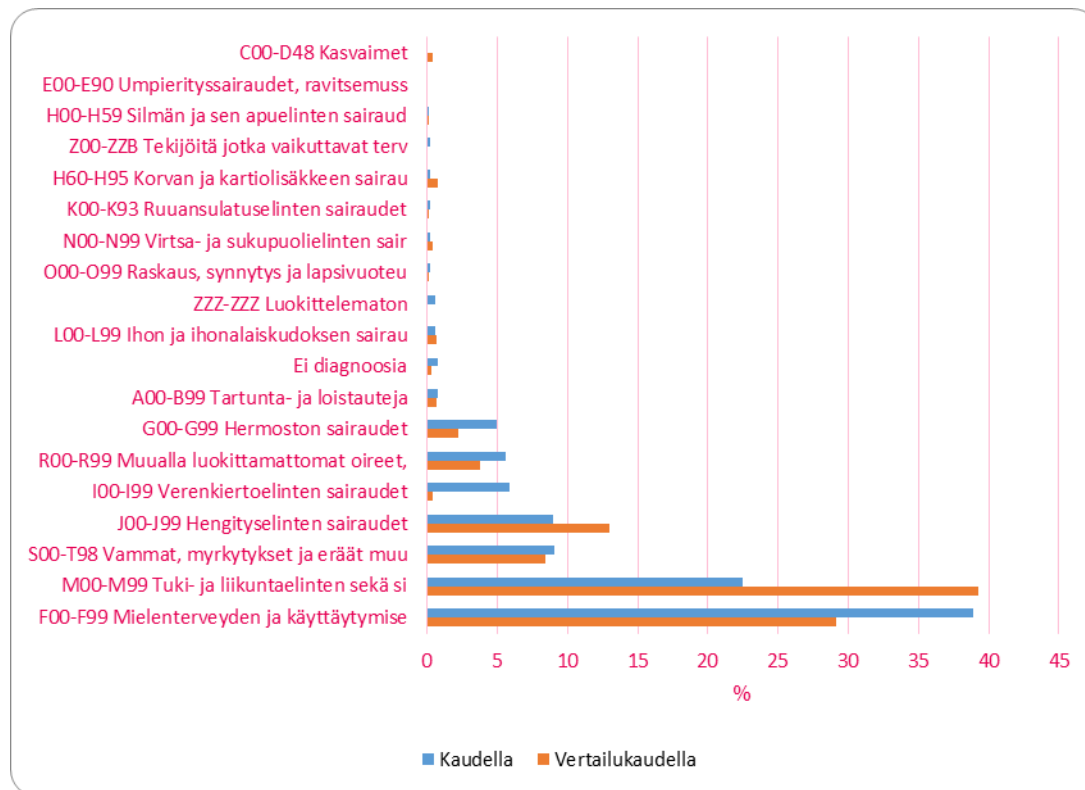
Sairauspoissaolojaksot pituuksien perusteella:

Kesto kalenteripäivinä	2017	2018	2019	2020
<i>Pituusluokat</i>	<i>Kalenteripv</i>	<i>Kalenteripv</i>	<i>Kalenteripv</i>	<i>Kalenteripv</i>
1–3	1 536	1 545	1 373	1 463
4–10		1 516	1 425	2 302
11–60	1 534	2 174	2 590	1 958
61–90	2 238	1 097	773	1 156
91–180	655	1 281	881	776
181–	475	180	565	–
Yhteensä	6 438	7 793	7 607	7 655

Sairauspoissaolojen jakautuminen syiden perusteella

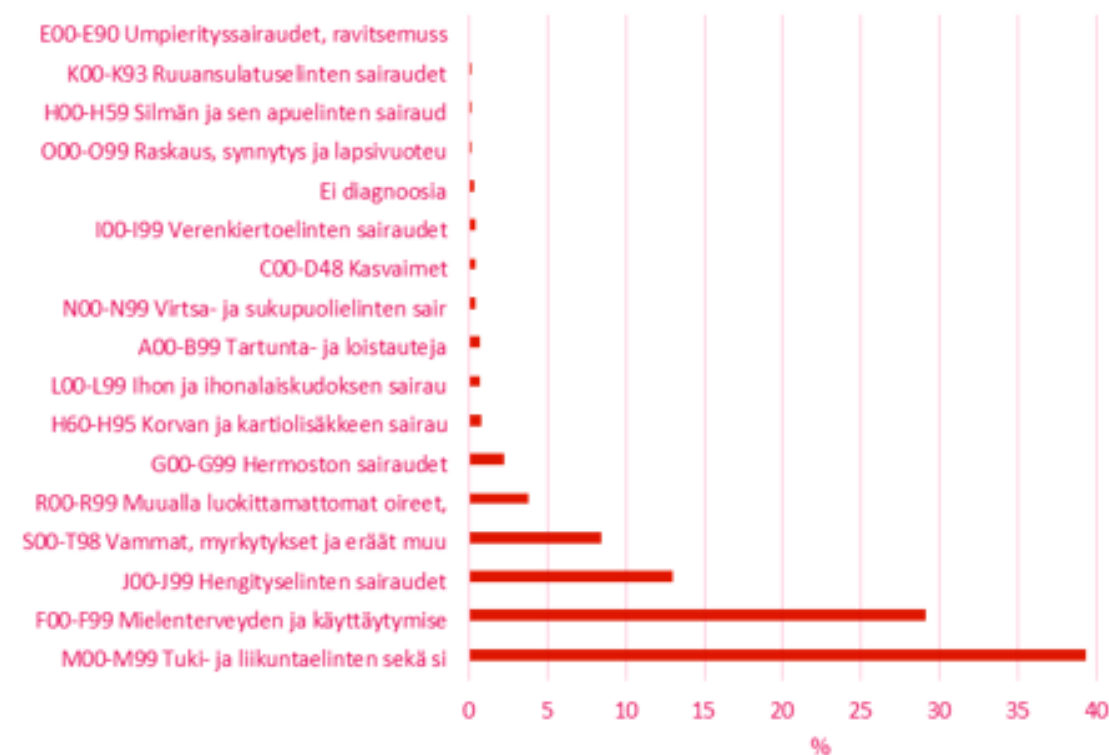
Taulukko 12 a:

Sairauspoissaolot jakoutuivat vuonna 2020 diagnoosiryhmittäin seuraavasti (vuosi 2020 merkitty sinisellä värillä):

Taulukko 12 b:

Sairauspoissaolot jakoutuivat vuonna 2019 diagnoosiryhmittäin seuraavasti:

Aiempien vuosien sairauspoissaolojen jakautuminen diagnoosiryhmittäin:

Sairauspoissaolon syy	%-osuus vuonna 2014	%-osuus vuonna 2015	%-osuus vuonna 2016	%-osuus vuonna 2017	%-osuus vuonna 2018
Tuki- ja liikuntaelinten sekä sidekudosten sairaudet	39,3	41,0	47,1	31,4	48,9
Hengityselinsairaudet	16,3	14,8	14,9	13,9	11,2
Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt	11,0	8,8	11,9	31,2	20,4
Tartunta- ja loistaudit					5,74
Vammat, myrkytykset ja eräät muut ulkoisten syiden seuraukset	7,5	10,7	7,9	12,3	3,75
Hermoston taudit					3,31
Ihotaudit	-	-	2,9	1,0	0,43

Tilastoa saattaa hiukan vääristää se, että aiempien vuosien tapaan vuodesta 2017 lukien työterveyshuollon sairauspoissaolotilastoon eivät sisälly ns. ulkopuoliset sairauslomat eli muualla kuin työterveyshuollossa diagnosoidut sairaudet.

Työtaturmat

Työtaturmia sattui vuonna 2020 yhteensä 32 (2019: 26, 2018: 36, 2017: 37), joista työmatkataturmia 9 (2019: 4, 2018: 6, 2017: 5). Työtaturmista koitui maksettavia korvauksia 41.230 euroa (2019: 21.874 euroa, 2018: 23.563 euroa, 2017: 21.643 euroa, 2016: 11.138 euroa). Vuonna 2020 maksettua korvaussummaa selittää se, että yhdestä työtaturmasta maksettu korvaussumma nousi yli 24.000 euroon. Työtaturmat olivat pääosin liukastumisia, kaatumisia ja haavavammoja sekä erilaisia nyrjähdys- ja venähdyksiä.

Sisäilma-asioita käsitellään keskitetysti sisäilmatyöryhmässä

Lopen kunnan sisäilmatyöryhmän tehtävänä on vaikeiden ja monitahoisten sisäilma-ongelmien ratkaiseminen. Työryhmä käsittelee sisäilmaongelmatapauksia, tekee päätöksiä tutkimuksista ja jatkotoimenpiteistä tehtyjen tutkimusten tulosten ja asiantuntijoiden toimenpidekehotusten mukaisesti sekä seuraa korjaustoimenpiteiden etenemistä. Asetetuista tavoitteista ja tehtävistä toimenpiteistä työryhmä viestii vuorovaikutteisesti ja säännöllisesti kaikille tarvittaville tahoille.

Vuonna 2020 sisäilmatyöryhmän puheenjohtajana toimi tekninen johtaja ja sihteerinä tarkastusinsinööri/työsuojelupäällikkö. Lisäksi työryhmään kuuluvat teknisen lautakunnan puheenjohtaja ja henkilöstöjaoston puheenjohtaja, työsuojeluvaltuutetut, työterveyshuollon edustajana työterveyshoitaja sekä ympäristöterveydenhuollon terveys-tarkastaja. Tarvittaessa työryhmän kokouksiin kutsutaan mukaan muita teknisen toimen edustajia, kohdetyöpaikan esimies ja työntekijöiden edustaja.

Kokouksessa käsitellyistä asioista laaditaan muistio, joka julkaistaan kaikkien nähtäville kunnan kotisivuilla. Vuoden 2020 aikana sisäilmatyöryhmä kokoontui kolme kertaa.

Henkilöstökulut

Taulukko 13:

197A Käyttötalousosa		Toteuma 1-12/2020	TP 2019
400	Henkilöstökulut	-18 961 353,49	-18 266 545
4000	Palkat ja palkkiot yhteensä	-15 276 914,76	-14 718 929
4001	Palkat ja palkkiot	-15 509 799,98	-14 981 755
40000	Vakinaisten kk-palkat	-4 750 143,08	-4 929 128
40001	Vakinaisten työsuhteisten palkat	-6 877 072,46	-6 680 850
40020	Tilapäisten kk-palkat	-369 330,64	-203 350
40041	Sairaslomasijaiset	-210 467,65	-277 793
40050	Vuosiloma- ja muut sijaiset	-1 384 531,48	-1 447 963
40052	Muut sijaiset	-138 635,62	-14 618
40060	Vakin. tunti- ja urakkapalkat	-48 611,02	-89 844
40110	Tilap. tuntipalkat ja palkkiot	-48 552,61	
40150	Työllistämispalkat	-235 991,84	-204 955
40250	Erilliskorvaukset	-1 197 004,58	-728 137
40400	Ltm-henkilöiden kokouspalkkiot	-99 785,00	-123 625
40410	Viranhaltijoiden kokouspalkkiot	-30 357,50	-30 908
40430	Vuosipalkkiot ja ans.menet.korv.	-9 730,51	-1 582
40450	Verolliset kustannusten korvaukset	-6 895,00	-11 089
40500	Asiantuntijapalkkiot ja luentokorvaukset	-6 830,00	
40620	Puhelinetukorvaukset (meno)	-4 292,90	
40630	Ravintoetukorvaukset (meno)	-102 409,80	-118 912
40690	Luontoisedut (tulo)	106 702,70	118 912
40700	Jaksotetut palkat ja palkkiot	-95 860,99	-237 913
4290	Henkilöstökorvaukset ja muut henkilöstömenojen korjauserät	232 885,22	262 826
42900	Sairausvakuutuskorvaukset	196 543,66	237 510
42940	Tapaturmakorvaukset	29 638,58	8 512
42950	Muut Kansaneläkelaitoksen korvaukset	2 500,00	15 000
42960	Muut henkilöstömenojen korjauserät	4 202,98	1 804
4100	Henkilösivukulut	-3 684 438,73	-3 547 616
4101	Eläkekulut	-3 181 964,57	-3 129 023
41000	KuEL palkkaperusteinen	-2 302 144,25	-2 245 071
41020	KuEL eläkemenoperusteinen	-548 014,83	-526 940
41040	KuEL varhe-maksu		2 524
41120	VaEL-maksut	-320 617,83	-317 327
41700	Jaksotetut eläkekulut	-11 187,66	-42 209
4200	Muut henkilösivukulut	-502 474,16	-418 593
42000	Kansaneläke- ja sairausvakuutusmaksut	-205 012,64	-111 771
42100	Työttömyysvakuutusmaksut	-220 334,74	-245 154
42200	Tapaturmavakuutusmaksut	-57 476,29	-54 923
42300	Muut sosiaalivakuutusmaksut	-5 477,39	-7 495
42700	Jaksotetut sosiaalivakuutusmaksut	-14 173,10	750

	2017	2018	2019	2020
Henkilöstökulut yhteensä (€)	18 490 076	18 002 849	18 266 545	18 961 353
Palkkauserät €/asukas	2 303	2 286	2 333	2 413

(Asukasmäärä 31.12.2020: 7.855 henkilöä)

Erilliskorvaukset-tilikohta sisältää erilaisia virka- ja työehtosopimusten mukaisia työaika-korvauksia.

Jaksotetut palkat eli ns. lomapalkkavelka muodostuu lomanmääräytymisvuodelta kertyneistä, mutta vasta seuraavana tilikautena pidettävistä vuosilomista ja maksuun menevistä lomarahasta.

Palkkakustannuksissa ei ole huomioitu verollisia matkakustannusten korvauksia.

Vanhuspalveluissa lyhytaikaisten eli enintään 3 kuukautta kestävien sijaisuusjaksojen hoitaminen toteutetaan keskitetysti hankkimalla sijaiset eli ns. keikkatyöntekijät ensisijaisesti Sarastia Rekrystä. Tämän ostopalvelun kustannukset vuonna 2020 olivat 402.363 euroa (2019: 417.898 euroa). Kustannukset eivät sisälly edellä esitettyihin henkilöstökuluihin.

Taulukko 14:

Muut henkilöstömenot:

	2016	2017	2018	2019	2020
Työsuojelu ja työterveydenhuolto (netto)	110 883	166 185	194 460	108 426	132 769
Henkilöstön koulutus	59 183	53 685	45 876	56 892	47 558
Matkustuskulut	128 282	113 306	117 989	106 683	83 631
Yhteistoiminta (sis. tyky-toiminnan)	40 458	41 087	42 141	36 705	47 041

Yhteistoimintakustannuksiin on sisällytetty pääluottamusmiehille maksettavat korvaukset.

Matkustuskulut sisältävät koulutusmatkoja 1.595 euroa (2019: 2.898 euroa, 2018: 3.202 euroa, 2017: 4.228 euroa, 2016: 12.909 euroa).

Työolot ja työyhteisön kehittäminen

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus

Lopen kunnassa voimassa ollut kaudelle 2014–2016 laadittu työsuojelun toimintaohjelma päivitettiin ja siihen lisättiin mm. aiemmin erillisenä olleet ohjeet työssä häirinnän ennalta ehkäisemiseksi ja epäasiallisen käytöksen poistamiseksi sekä toimintaohjeet sisäilmaongelmatilanteita varten. Samassa ohjekokonaisuudessa aiemmin ollut henkilöstön tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma sovittiin päivitettäväksi erillisenä asiakirjana vuoden 2021 aikana. Lisäksi kunnassa on laadittu kunnan päihdeohjelma, sekä varhaisen tuen toimintamalli. Kunnan henkilöstön käytössä on myös jatkuvasti päivitettävät kunnallisia virka- ja työehtosopimuksia täydentävät paikalliset henkilöstöhallinnon ohjeet.

Laadituilla suunnitelmilla ja ohjeilla pyritään osaltaan varmistamaan henkilöstön tasa-puolinen, oikeudenmukainen ja reilu kohtelu. Koko kunnan henkilöstö on velvollinen noudattamaan kyseisiä suunnitelmia ja ohjeita. Ohjeilla osoitetaan, ettei Lopen kunnassa hyväksytä epätasa-arvoista, syrjivää, suosivaa tai muuten epäasiallista käytöstä tai häirintää eikä minkäänlaisten päihteiden käyttöä. Suunnitelmat ja ohjeet ovat koko henkilöstön saatavilla ja esimiehiä on velvoitettu tiedottamaan kyseisistä asioista työyksiköissään.

Laadituista ohjeista on ollut konkreettista apua ongelmatilanteissa. Ohjeet ovat osoittautuneet tarpeellisiksi; päihteiden väärinkäyttö, häirintä ja kaikkinaisen epäasiallinen kohtelu ovat aina vaikeita asioita jokaiselle osapuolelle ja esille tullessiin tapauksiin on ollut huomattavasti helpompi tarttua, kun esimiehellä ja työtovereilla on ollut tukena selvä ohjeistus ja toimintatapamalli. Epäasiallista käytöstä, häirintää ja päihteiden väärinkäyttöä esiintyy kunnan työyhteisöissä suhteellisen vähän. Esille tullessiin tapauksiin on tartuttu pääsääntöisesti viipymättä ja napakasti.

Yhteistoiminta ja työsuojelu

Työnantajan ja henkilöstön välistä yhteistoimintaa on toteutettu vuonna 2008 hyväksytyn Lopen kunnan yhteistoimintaohjeen mukaisesti. Kunnan yhteistyöelimenä ja samalla työsuojelutoimikuntana toimii yhteistyötoimikunta. Yhteistyötoimikunnassa on jokaisen kunnallisen pääsopijapuolen edustaja, työsuojeluvaltuutetut sekä työnantajan edustajia.

Vuonna 2020 yhteistyötoimikunta kokoontui viisi kertaa. Lisäksi työnantajan edustaja (hallintopäällikkö) tapasi pääluottamusmiehiä ja ammattijärjestöjen muita edustajia sekä työsuojeluvaltuutettuja paikallisneuvotteluissa, yhteistoimintalain edellyttämissä neuvotteluissa sekä erilaisissa yhteistyö- ja ajankohtaistapaamisissa.

Vuoden 2020 osalta koronapandemia varjosti kunnan toimintaa ja työntekijöiden työn sujuvuutta ja hallintaa lähes koko vuoden ajan. Kunnan poikkeusolojen johtoryhmä kokoontui koronavirustilanteen akuuteimmassa vaiheessa päivittäin, päätti tarvittavista toimenpiteistä kunnan palvelujen saatavuuden turvaamiseksi ja henkilöstön työturvallisuuden varmistamiseksi sekä arvioi ja ennakoiti toiminnan kannalta esille nousseita riskejä.

Osaamisen kehittäminen

Osaamisen kehittämiseen tähtäävät koulutuspäivät koostuvat pääosin 1–3 päivän lyhyistä ajankohtaiskoulutuksista. Pääosa koulutuksista, joihin on osallistuttu, on järjestetty talousalueella tai pääkaupunkiseudulla sekä yhä enenevässä määrin verkkokoulutuksina.

Vuoden 2014 alusta lukien kuntatyönantajan on ollut mahdollista saada koulutuskorvausta työntekijöilleen tarjoamasta koulutuksesta. Koulutuskorvaus on taloudellinen tuki osaamisen kehittämistoimiin niille työnantajille, joilla ei ole oikeutta koulutusvähennykseen elinkeinoverolain tai maatilatalouden tuloverolain perusteella. Koulutuskorvaus perustuu lakiin koulutuksen korvaamisesta. Koulutuskorvauksen tarkoituksena on parantaa työnantajan mahdollisuuksia järjestää työntekijöilleen ammatillista osaamista kehittävää koulutusta. Koulutuskorvauksen maksaminen edellyttää työnantajalta vuosittaisen yksityiskohtaisen koulutussuunnitelman laatimista.

Koulutuskorvaukseen oikeuttavia koulutuspäiviä vuonna 2020 oli 244 (2019: 650, 2018: 524, 2017: 552, 2016: 664) ja Lopen kunnalle hyvitettävä koulutuspäivien mukainen koulutuskorvaus on suuruudeltaan noin 5.000 euroa.

Toimialakohtaisten erilaisten täsmäkoulutusten lisäksi järjestettiin talous- ja henkilöstöhallinnon palveluiden muutosprojektiin liittyneitä koulutuksia. Palveluntuottajan muuttuessa Sarastia Oy:ksi palvelukokonaisuus ja erityisesti taloushallinnon järjestelmät korvautuivat loppuvuodesta 2019 alkaen uusilla järjestelmillä ja toimintavoilla, joihin liittyvää tiedotusta ja koulutusta toteutettiin niin koko henkilöstölle kuin taloushallinnon järjestelmiä käyttäville edelleen alkuvuoden 2020 aikana.

Henkilöstöä ja esimiehiä ohjattiin oikeanlaisiin henkilöstöhallinnon toimintatapoihin ja sopimustulkintoihin koulutuksien ja henkilökohtaisen ohjauksen avulla, niin Sarastian kuin hallintopäällikön toimin.

Vuoden 2020 aikana käynnistyi noin vuoden kestävä yhteinen osaamisen kehittämisprojekti suunnattuna osalle toimistopalvelujen henkilöstöä yhteistyössä Riihimäen kaupungin sekä Hausjärven ja Kärkölän kuntien kanssa. Kehittämisprojekti toteutetaan oppisopimuskoulutuksena yhteistyössä Hyrian kanssa. Tavoitteena on työyhteisössä toimimisen ja oman osaamisen sekä liiketoiminnan tuntemuksen kehittäminen.

Tyky-toiminta

Työkykyä ja työhyvinvointia ylläpitävällä ja kehittäväällä toiminnalla tarkoitetaan toimintaa, jolla työnantaja ja työntekijät sekä työpaikan yhteistyöorganisaatiot yhteistyössä pyrkivät edistämään ja tukemaan jokaisen työelämässä mukana olevan työ- ja toimintakykyä työuran kaikissa vaiheissa.

Toimintakaudelle 2019–2020 nimetty tyky-työryhmä jatkoi tyky-toiminnan suunnittelua ja toteutusta henkilöstöltä saadun palautteen ja ehdotusten pohjalta. Vuodelle 2020 tyky-toimintaan oli varattu 10.000 euron suuruinen määräraha.

Kunnan henkilöstön on tietyillä käyttäjävuoroilla mahdollista hyödyntää ilmaiseksi liikuntahalli Elmolan yhteydessä sijaitsevaa kuntosalia. Henkilöstön käyttöön suunnattuja ilmaisvuoroja on tarjolla viisi viikossa. Lisäksi henkilöstöön kuuluva voi lunastaa muut tarjolla olevat kuntosalivuorot käyttöönsä puoleen hintaan.

Kunnan henkilöstön virkistyskäytössä on Loppijärven rannalla sijaitseva, kunnan omistama hirsinen rantasaunarakennus Syrjä. Syrjässä on sauna, keittomahdollisuudet ja muut perustoiminnallisuudet pois lukien televisio. Syrjä on kaikkien henkilökuntaan kuuluvien käytettävissä 10 euron päiväkorvausta tai 20 euron yöpymiskorvausta vastaan.

Sekä liikuntahalli Elmolan yhteydessä sijaitsevan kuntosalin että Syrjän rantasaunan käyttö oli vuoden 2020 aikana normaalia huomattavasti rajoitetumpaa maaliskuussa 2020 alkaneen koronapandemian vuoksi.

Koska työhyvinvointitapahtumien ja muiden yhteistilaisuuksien, kuten lajikokeilujen, kävelytapahtuma Poronpolun sekä henkilöstön pikkujoulujen, toteuttaminen ei ollut mahdollista, päätettiin koko tyky-toimintaan varatulla summalla hankkia Smartumin liikunta- ja kulttuuriseteleitä henkilöstölle jaettavaksi.

Lisäksi käynnistettiin kunnan liikuntatoimen koordinoimana ja tyky-ryhmän ohjaamana Lisää liikettä Lopelle -hankkeen suunnittelu. Lisää liikettä Lopelle -hankkeen tavoitteena on innostaa ja kannustaa Lopen henkilöstöä oman (työ)hyvinvoinnin seurantaan ja kehittämiseen sekä kaikenlaiseen liikkumiseen, erityisesti nyt koronapandemian ja etätyöskentelyn aikakautena. Hankkeen myötä mahdollistetaan myös liikuntaan liittyvien etäpalvelujen hyödyntäminen ja oman kehittymisen seuranta.

Joulukuussa 2020 Lopen kunta kiitti henkilöstöään sitoutuneesta työskentelystä koronapandemian aiheuttamissa haasteellisissa oloissa ja muisti työntekijöitään Delicardin joululahjakortilla.